Eugene R Thayer
From his Father

Ο ΑΠΟΙΚΟΣ ΠΑΙΣ

ἤτοι

ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

ΤΟΥ ΝΥΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

ΑΒΡΑΑΜ ΛΙΓΚΟΛΝΟΣ

ΜΕ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

ὑπὸ

Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

1865.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐπείσθην ἵνα μεταφράσω τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὴν ἑλληνικὴν εἶναι διττός.

Πρῶτον, ἵνα διὰ τῆς ἁπλῆς καὶ ἀνεπιτηδεύτου ἐξιστορήσεως τῶν περιπετειῶν ἀνδρὸς κατέχοντος ὑψηλὴν καὶ δυσχερῆ θέσιν, καὶ διευθύνοντος τὴν διεξαγωγὴν κοσμωφελῶν ζητημάτων, δυνηθῶ νὰ ἐνθαρρύνω τοὺς ὑπ' ἀπείρων δυσχερειῶν πιεζομένους νέους, οἵτινες ἐπεχείρισαν τὴν ἑαυτὸν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ἔχοντες μὲν καρδίαν γενναίαν καὶ σκοπὸν ὑψηλὸν ἀλλὰ θυλάκιον κενόν.—Ἵνα πείσω αὐτούς, ὅτι διὰ τοῦ ἀξιώματος "Αὐτοδίδακτος ἢ Ἀδίδακτος," διὰ τῆς καταβολῆς ἐπιμελείας, ἐπιμονῆς τε καὶ ὑπομονῆς θέλουσιν ὑπερβῆ πᾶν πρόσκομμα καὶ ἐν τῷ ὡρισμένῳ καιρῷ θέλουσι θερίσει τοὺς χρυσοῦς καρποὺς τοῦ ἱδρῶτος καὶ τῶν κόπων των.—Ἵνα μάθωσιν οἱ τοιοῦτοι, ὅτι στοιχεῖον ἀναπόφευκτον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ των εἶναι ἡ Τιμιότης καὶ ὅτι αὕτη εἶναι προϊὸν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ὅπως αὕτη διδάσκεται μεθ' ὅλων τῶν σχέσεών της εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς.—Ἵνα πεισθῶσιν οἱ τοιοῦτοι, ὅτι τὸ ψεῦδος, ἡ αὐθάδεια, ἡ ὀκνηρία καὶ ἡ ἐπαιτεία ἐξαχρειόνουσι τὴν καρδίαν τοῦ μαθητοῦ, ἐνῷ ἡ ἔντιμος πτωχεία, τὸ φίλεργον καὶ ἡ εὐπείθεια ὑπολήπτονται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ φέρουσι τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ ἐξάγεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ βίου τοῦ Κυρίȣ Λίγκολνος ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς βιογραφείας τῶν πλείστων ἐπισήμων ἀνδρῶν. Οἱ τὰ πλεῖστα κατὰ καιροὺς ὠφελείσαντες τὰ ἔθνη, καθ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἦσαν ἄνδρες ἐξελθόντες ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ, οἵτινες διδαχθέντες εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πείρας καὶ τῆς ἀνάγκης, πτωχοὶ ὄντες, διὰ τῆς τιμιότητος καὶ τῆς ἐπιμονῆς των ἔφθασαν εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ μεγαλείου αὐτῶν. Τοὺς τοιούτους εὑρίσκομεν κατέχοντας

τὰς ὑψίςας θέσεις, πολιτικάς, φιλοσοφικὰς καὶ θρησκευτικάς. Οἱ προφῆται ἦσαν συνήθως πτωχοὶ βοσκοὶ καὶ γεωργοί, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ἁλιεῖς, ἐνῷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἦτο σκηνοποιός. Ἡ Ἀγγλία χρεωστεῖ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἐπισημότητά της εἰς τὰς προσπαθείας ἑνὸς γεωργοῦ, τὰ δὲ γιγαντιαῖα αὐτῆς φιλανθρωπικὰ καταστήματα ἤρχισαν εἰς τὴν (μπαράκαν) σκιάδα ἑνὸς (μπαλοματῆ) ὑποδηματοδιορθωτοῦ. Ἡ Γαλλία ἐσώθη μιᾶς τῶν ταπεινοτάτων πολιορκιῶν διὰ τῆς τόλμης μιᾶς βοσκοῦ νεάνιδος. Ὁ Γερμανικὸς στρατὸς ἐσώθη τῆς καταστροφῆς καὶ οἱ πτωχοὶ τοῦ θανάτου τῆς πείνης διὰ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐφευρετικῶν μέσων ἑνὸς γεωργοῦ. Ὁ πτωχὸς υἱὸς τοῦ ὑφαντοῦ ἔγεινεν ὁ περίφημος διδάκτωρ Χέειν (Hyegne). Ὁ ῥακενδύτης καὶ ἀνυπόδυτος Σκῶτος ἔγεινεν ὁ βαθύγλωσσος καὶ περίφημος ποιητὴς Ἰωάννης Λέϊδεν. Ὁ ταπεινὸς λιθοκόπος ἔγεινεν ὁ περιβόητος γεωλόγος Χιοῦ Μίλλερ. Ὁ ἐν τῷ πτωχοκομίῳ ἀνατραφεὶς καὶ τὴν τέχνην τοῦ ὑποδηματοποιοῦ διδαχθεὶς ἔγεινεν ὁ μέγας Βιβλιοϊστοριογράφος Ἰωάννης Κίττο. Ὁ εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἀγγλίας ἀνατραφεὶς παῖς ἔγεινεν ὁ τολμηρὸς καὶ τὰς ἐπιστήμας μέγα πλουτίσας περιηγητὴς Λίβινγστον, ἐνῷ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς συνεστήθησαν μὲν ὑφ' ἑνὸς «Γεωργοῦ Παιδὸς,» διοικοῦνται δὲ ὑπὸ ἑνὸς «Δοκοσχίστου Παιδὸς» ὡς Προέδρυ καὶ ἑνὸς «Ῥάπτου Παιδὸς» ὡς Ἀντιπροέδρου, ἔχουσαι ὡς οἰκονομολόγον, εἰς περιστάσεις καθ' ἃς τὰ καθημερινὰ ἔξοδα τῆς Κυβερνήσεως ὑπερέβαινον τὰ δύο ἑκατομμύρια τάλληρα τὸν «Λεμβοῦχον Παῖδα.»

Δεύτερον ἵνα καταπολεμήσω διὰ θετικῶν γεγονότων τὴν κοινὴν ἀλλ' ἐσφαλμένην καὶ κινδυνώδη ἰδέαν ἥτις ἐπικρατεῖ, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἁγ. Γραφῶν δὲν τείνει πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀναγνώστου. Αἱ Γραφαὶ εἶναι διὰ τοὺς απαπάδες,» μᾶς λέγυσιν, οἱ «λογιώτατοι» καὶ φέρουσι τὴν κατάστασιν τοῦ κλήρου πρὸς ὑπεράσπισίν των. Ὁ κλῆρος εἶναι τοιοῦτος ἐπειδὴ δὲν καταγίνεται εἰς τὰς Γραφὰς καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν οὔτε κἂν ἔχουσι ἀντίτυπον αὐτῶν, οὔτε εἰς τὴν καθομιλουμέ-

νην οὔτε εἰς τὴν ἀρχαίαν.—Ἵνα πείσω τὰς μητέρας νὰ μιμηθῶσι εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων αὐτῶν, τὴν μητέρα τοῦ προφήτου Σαμουὴλ καὶ τοῦ Τιμοθέου, τοῦ Οὐασιγκτῶνος καὶ τοῦ Νεύτωνος, τὴν μητέρα τοῦ Λίγκολνος καὶ τὴν Βικτωρίαν, αἵτινες διὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἠδυνήθησαν νὰ σώσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκ τῆς ἀπάτης, τοῦ ψεύδους, τῆς ὀκνηρίας καὶ παντὸς κακοῦ. Ἡ Ἀφρικανὶς μήτηρ σεμνύνεται, ἐν τῇ ἀνοησίᾳ αὐτῆς, διὰ τὴν ἀγριότητα καὶ τὴν σκληροκάρδιαν τοῦ βρέφους αὐτῆς καὶ τὸ ποτίζει χάλικας τετριμμένους καὶ ῥινίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, ἵνα σκληρυνθῇ ἡ καρδία του καὶ κάμῃ ἐπίδειξιν ἀγρίαν, ἀλλ' ἀνατρέφει σκληρὸν τύραννον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της, ὅστις καταδικάζει αὐτὴν εἰς ἀδιακόπους βασσάνους ἐν ὅσῳ εἶναι νέα καὶ δύναται νὰ ἐργάζηται, ἅμα δὲ γηράσῃ ῥίπτει αὐτὴν ἔξω τοῦ χωρίϐ, ἵνα γείνῃ θύμα τῶν ἀγρίων θηρίων. Ἡ Ἁγ. Γραφὴ εἶναι ὁ ἀσφαλέστατος ὁδηγός. Ὁ τολμῶν νὰ παραβῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ δὲν θέλει ἐντραπεῖ νὰ ἀπειθήσῃ εἰς τοὺς γονεῖς του, οὐδὲ θέλει φοβηθῇ νὰ πλημμελήσῃ κατὰ τῆς Πολιτείας.

Ἵνα γίνωσι τὰ συμβάντα εὔληπτα εἰς ὅλους, μικρούς τε καὶ μεγάλους, ἀμαθεῖς τε καὶ πολυμαθεῖς, ἠκολούθησα τὴν ἁπλουστάτην καθομιλουμένην διάλεκτον, παρέλλειψά τινα τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλως ἄχρηστα διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀναγνώστας καὶ προσέθεσα τινὰς ἐπεξηγητικὰς λέξεις εἰς τὸ κείμενον, ἐνῷ διὰ τῆς προσθήκης σημειώσεων τὸ πόνημα ἐπλουτίσθη μὲ στατιστικάς τινας πληροφορίας. Πρὸς τούτοις δὲ προσέθεσα τὸ "Συμπλήρωμα," εἰς τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχεται σύντομος καὶ ἀμερόληπτος ἀναθεώρησις τοῦ τετραετοῦς ἐμφυλίου πολέμου, τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς Κυβερνητικῆς πορείας τοῦ Προέδρϐ.

Ἐν παρόδῳ δὲ ὁ ἀναγνώστης θέλει σχετισθῇ μὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καθὼς καὶ μὲ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς Συμπολιτείας.

Περαίνοντες νομίζομεν χρέος εὐγνωμοσύνης νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν συγγραφέα διὰ τὰς εὐκολείας τὰς ὁποίας μᾶς παρέσχεν πρὸς καταρτισμὸν τοῦ πονήματος τούτου καὶ τοὺς ἐνταῦθα συνδραμόντας ἡμᾶς φίλους.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

Τὸ ὅτι παῖς τις ἀνατραφεὶς εἰς ἀπωτάτην καλύβην τῆς Δύσεως μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους τὴν ἡλικίας του κατώρθωσε διὰ μεγίστης ἐπιμονῆς νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν νομομαθῶν καὶ τέλος νὰ γείνῃ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (τῆς Ἀμερικῆς) εἶναι γεγονὸς ἱκανῆς ἐπισημότητος πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἐξετάσεως τοῦ π ῶ ς ἐ γ έ ν ε τ ο.

Τὸ ταπεινὸν τοῦτο πόνημα ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκθέτον ἁπλῶς τὰ συμβάντα τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας καὶ δεικνύον τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας του. Ἡ φαντασία οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν εἰμὴ νὰ συνδέσῃ τὰς πληροφορίας, αἵτινες συνελέχθησαν ἐξ ἀληθῶν πηγῶν.

Ἐνῷ δὲ κύριος σκοπὸς τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι, ἵνα ἀποδείξῃ πῶς ὁ Κύριος Λίγκολν ἀνῆλθεν εἰς ἣν ἤδη κατέχει ὑψηλὴν περιοπὴν, ἐκθέτει προσέτι, ἐν παρόδῳ, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀνετράφη.

. . . .

Ἐν γένει γίνεται χρῆσις τῶν πραγματικῶν ὀνομάτων εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο. Εἴς τινας ὅμως περιστάσεις, ἕνεκα διαφόρων λόγων, τὰ ὀνόματα εἶναι πλαστά.

Εἰς τοὺς ἁπανταχόθεν διαμένοντας οἵτινες εὐχαρίστως ἐβοήθησαν τὸν συγγραφέα πρὸς συλλογὴν ὕλης ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του ὁ συγγραφεύς.

Γ. Μ. ΘΕΑΡ.

Ἡ πρώτη ἐν τῷ σχολείῳ ἡμέρα.

Ο ΑΠΟΙΚΟΣ ΠΑΙΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΤΩι ΣΧΟΛΕΙΩι ΗΜΕΡΑ.

Ἐαρινή τις πρωΐα διαχέουσα τὰς χρυσᾶς αὐτῆς ἀκτῖνας ἐπὶ λόφων καὶ κοιλάδων, παλαιά τις καλύβη, τῆς ὁποίας οἱ ἐνδεεῖς κάτοικοι ἵστανται παρὰ τὴν θύραν, καὶ ὁ ἥρως τοῦ πονήματος τούτȣ ξεκινῶν διὰ τὸ σχολεῖον ἵνα λάβῃ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μάθημα, συνιστῶσι τὴν σκηνὴν, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ἐνώπιόν μας.

“Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι σημαντικὴ διὰ σὲ, παιδί μου,» εἶπεν ἡ μήτηρ, “τὸ νὰ μάθῃ τις ν' ἀναγινώσκῃ εἶναι καλλίτερον ἀπὸ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν.»

«Βάλε τὰ δυνατά σου,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατὴρ, «ἐπειδὴ δὲν ἔχεις πολὺν καιρὸν διὰ γράμματα.»

«Θὰ προσπαθήσω,» ἀπήντησε τὸ ἑπταετὲς παιδίον ἀναχωροῦν εὐθύμως.

«Ἦτο περιττὸν νὰ τοῦ εἴπῃς «βάλε τὰ δυνατά σου,» εἶπεν ἡ μήτηρ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ παιδὸς, ἀποτεινομένη πρὸς τὸν σύζυγόν της, «ἐπειδὴ τὸ παιδὶ θὰ κάμῃ τὸ χρέος του ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα.

«Δὲν τὸν βλάπτει νὰ τοῦ κεντήσῃ τις τὴν φιλοτιμίαν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν,» ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ, τοῦ ὁποίου, ἡ περὶ τοῦ υἱοῦ του καλὴ ἰδέα δὲν ἦτο ποσῶς

κατωτέρα τῆς τῆς μητρός, «ἔχει τόσην ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ νὰ διαβάζῃ, ὥστε πιστεύω ὅτι θὰ κάμῃ τὸ χρέος του.»

«Θὰ γίνῃ καλὸς μαθητής, ἄν ποτε τοῦ δοθῇ εὐκαιρία,» ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ, «ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἐδῶ ὑπάρχουν πολλαὶ δυσκολίαι διὰ τοὺς πτωχοὺς λευκούς, (1) ὥστε δὲν ἔχω πολλὰς ἐλπίδας.»

"Ἐγὼ τοὐλάχιστον," ἀπεκρίθη ὁ πατήρ, μετ' ἐμφάσεως, ἥτις ἐδείκνυε τὴν ἀπόφασίν του, "ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν σκοπεύω νὰ μείνω διὰ πολὺν καιρὸν εἰς μέρη ὅπου μᾶς θεωροῦν ὡς «λευκὰ σκύβαλα,» λέγων δὲ τοῦτο δὲν ἀπέβλεπε τόσον εἰς τὴν ἔλλειψιν μέσων διανοητικῶν πλεονεκτημάτων, ἂν καὶ ἀνεγνώριζεν ὅτι τὰ πρὸς ἀπόκτησιν γνώσεων μέσα ἦτο μεγαλείτερα εἰς τὰς Ἐλευθέρας Πολιτείας, (2) ἀλλ' εἰς τὴν

---

1) *Πτωχοὶ λευκοί.* Ἡ φράσις αὕτη εἶναι ἐν χρήσει μόνον εἰς ἐκείνας τὰς Πολιτείας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ δουλοκρατία· τὴν μεταχειρίζονται δὲ οἱ δουλοκράται περιφρονητικῶς πως κατὰ τῶν λευκῶν συμπολιτῶν αὐτῶν, οἵτινες δὲν ἔχουσι δούλους ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των, διὰ νὰ δείξωσιν εἰς τοὺς μαύρους, ὅτι ὡς δοῦλοι κατέχουσι θέσιν ὑψηλοτέραν τῆς τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐπομένως εἶναι εὐτυχέστεροι.

2) Ἐλεύθεραι Πολιτεῖαι. Αἱ πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τὴν Ἀμερικανικὴν Συμπολιτείαν συνιστῶσαι Πολιτεῖαι ἦσαν 34 (ἔκτοτε δὲ εἰσῆλθον καὶ ἕτεραι δύο) ἔχουσαι πληθυσμὸν περὶ τὰ 32 ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν τὰ μὲν πέντε εἶναι μαῦροι, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν εἶναι ἐλεύθεροι τὰ δὲ τέσσαρα ἀνδράποδα (δοῦλοι)· ἀλλὰ καὶ τούτων πάλιν ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ἔχει ἤδη ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου.

Αἱ Πολιτεῖαι αὗται διαιροῦνται εἰς ἐλευθέρας καὶ δούλας· ἐλεύθεραι μὲν εἶναι εἴκοσι καὶ μία, ὀνομάζονται δὲ

καταπίεσιν, τὴν ὁποίαν οἱ πτωχοὶ λευκοὶ ἐδοκίμαζον ἕνεκα τῆς ἐνυπαρχούσης δουλείας τῶν μαύρων.

«Ἐννοεῖς, ἂν θέλῃ ὁ Θεός;» Εἶπεν ἡ γυνή του.

«Βέβαια. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ ὠφελώμεθα ἀπὸ τὰς περιστάσεις, ἂν δυνάμεθα.»

«Φαίνεται, ὡς λέγεις, ἀλλὰ βλέπεις ὅτι ὁ κλῆρός μας ἔπεσεν εἰς τούτους τοὺς τόπους· ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα εἴμεθα πλέον καλλίτερα ἀποκατεστημένοι ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας.»

«Ἡ θέσις μας εἶναι ἀρκετὰ κακή, καὶ τὸ νὰ γνωρίζωμεν ὅτι οἱ γονεῖς μας ἦσαν δυστυχέστεροί μας δὲν ἐλαφρόνει τὰ βάρη μας. Μὲ εἶχον ἀπὸ «κλότσο κι᾽ ἀπὸ μπάτσο,» ὥστε ποτὲ δὲν μ᾽ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ μάθω οὔτε κἂν τὸ ἀλφάβητον.»

οὕτω, διότι ἐν αὐταῖς ἡ δουλεία εἶναι ἀπηγορευμένη ὑπὸ τῶν νόμων· δοῦλαι δὲ δέκα καὶ πέντε, καὶ καλοῦνται οὕτω, διότι οἱ ἐπιτόπιοι νόμοι των ἐπιτρέπουσι τὴν δουλείαν, πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἐπανάστασις κατὰ τῆς καλλίστης καὶ πατρικωτάτης Κυβερνήσεως ἐπὶ γῆς.

Ἐλεύθεραι Πολιτεῖαι. Νέα Ὑόρκη, Πεννσυλβανία, Ὀχάϊο, Ἰλλινόε, Ἰνδιάνα, Μασσακούσεττ, Οὐϊνσκόνσιν, Μίχιγαν, Ἀϊόα, Νέα Ἰέρσυ, Μαίνη, Κοννέκτικοτ, Καλλιφορνία, Νέα Χαμψάϊαρ, Βερμόντ. Ροδ Ἄϊλανδ, Μινεζότα, Κάνζας, Ὀρεγὼν, εἰς τὰς ὁποίους προσετέθησαν μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ πολέμου, ἡ Δυτικὴ Βιργινία καὶ ἡ Νεβάδα.

Δοῦλαι Πολιτεῖαι. Βεργινία, Μεσσούρι, Κεντούκη, Τεννεσὴ, Γεωργία, Βόρειος Καρολίνα Ἀλαβάμα, Μισσισσίππη, Λουϊζιάνα, Νότιος Καρολίνα, Μερυλανδία, Τέξας, Ἀρκάνζας, Φλωρὶς, Δελαυουάρη.

Αὗται αἱ Πολιτεῖαι ἐξαιρουμένων τῆς Μερυλανδίας, Κεντούκης, Τεννεσὴ, Μεσσούρι. καὶ Δελαουέρης ἀπετέλουν τὴν τῶν ἀνθενωτικῶν ὀνομαζομένην Ὁμοσπονδίαν.

«Ὁ πατήρ σου ὑπέφερεν ἀκόμη χειρότερα. Νά, τώρα ποῦ τὸ στοχάσθηκα, πρέπει νὰ διηγηθῇς εἰς τὸν Ἄβε, τὴν ἱςορίαν τοῦ πατρός σου, θὰ τοῦ ἀρέσῃ πολύ. Ἐγὼ ἤρχισα τὴν ἱστορίαν μίαν ἡμέραν καὶ νὰ ἔβλεπες πῶς ἤνοιγε τὰ 'μμάτιά του. Σὺ ἠξεύρεις περισσότερα ἀπ' ἐμὲ περὶ τούτου καὶ δύνασαι νὰ τοῦ τὰ εἴπῃς καλλίτερα.»

«Ἐκεῖναι ἦσαν ἡμέραι σκοτειναὶ καὶ ἀκόμη τώρα, ὅταν τὰς ἐνθυμῶμαι ἡ καρδία μου θλίβεται· ἀλλὰ νομίζω ὅτι τὸ παιδὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ κἄτι τι περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο μὲ πρώτην εὐκαιρίαν θὰ τοῦ τὴν διηγηθῶ.»

«Ναί, ὅλα τὰ παιδία πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων των καὶ νὰ μάθωσι ν' ἀποφεύγωσι τὰ σφάλματα καὶ νὰ μιμῶνται τὰς ἀρετάς των.»

«Καλά· ἀλλ' ἡμεῖς ἐλέγομεν πῶς νὰ μάθῃ νὰ διαβάζῃ· ὁ Ἔζελ δὲν δύναται νὰ τὸν βοηθήσῃ πολύ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἠξεύρει πολλὰ γράμματα.»

«Πιθανὸν νὰ γνωρίζῃ ἀρκετά, ὥστε νὰ τὸν διδάξῃ ἀνάγνωσιν,» εἶπεν ἡ μήτηρ.

«Ἠδύνατο νὰ τὸν μάθῃ ἂν ηὐκολυνόμην νὰ τοῦ τὸν στείλω διὰ πολὺν καιρόν· ἀλλὰ τώρα, τὸ πολύ, πολὺ θὰ τὸν ἀφήσω ὀλίγας ἑβδομάδας.»

«Ἴσως τοῦτο θὰ ἦναι ἀρκετόν· ἂς ἀρχίσῃ μιὰ φορὰ καὶ ἔπειτα μανθάνει μόνος του· τὸ παιδὶ ἔχει τόσην ἐπιθυμίαν, ὥστε δὲν θὰ ἀναγκασθῇ νὰ τοῦ τὰ βάλλῃ 'ς τὸ κεφάλι.»

«Καλὰ διὰ τὸ διάβασμα, ἀλλὰ διὰ τὸ γράψιμον; Ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθῃ καὶ νὰ γράφῃ καθὼς καὶ νὰ διαβάζῃ. Ἐγὼ γνωρίζω τὶ θὰ εἰπῇ νὰ ἦναι τις ἀγράμματος.»

«Πιθανὸν ἡ θεία Πρόνοια νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὸν δρόμον,» ἐξηκολούθησεν ἡ σύζυγος. «Δὲν πρέπει νὰ στενοχωρώμεθα τόσον πολὺ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὸν Θεόν.»

«Αὐτὸ ἐγὼ δὲν τὸ φιλονεικῶ, ἀλλὰ μόνη ἐλπὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μάθῃ τὸν Ἄβε νὰ διαβάζῃ καὶ νὰ γράφῃ.»

«Ἐγὼ δὲν συμφωνῶ μὲ σέ· ἡ πίστις ἡ ἐλευθερώσασα τὸν Δανιὴλ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν λεόντων θέλει ἐλευθερώσει καὶ τὸν μικρὸν Ἄβε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς ἀμαθείας.»

«Ὡραία ἰδέα! Ἀνέκραξεν ὁ σύζυγος μειδιῶν διὰ τὴν εὐφυΐαν της, «εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ ἐλπὶς ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς δυστυχίας των.» Εἶπε δὲ τοῦτο ἐννοῶν τὴν φαιδρότητα καὶ ἱλαρότητα, τὴν ὁποίαν ἡ σύζυγός του διετήρει εἰς δεινὰς περιστάσεις.

Διακόπτομεν ὀλίγον τὸν διάλογον ἐνταῦθα, ἵνα εἴπωμεν, ὅτι ἡ σκηνὴ αὕτη ἔλαβε χώραν, πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, εἰς τὸν δῆμον Χάρδιν, μιᾶς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Κεντούκης ὀνομαζομένης. Ὁ ἐνδεὴς οὗτος ἀνὴρ καὶ ἡ σύζυγός του κατῴκουν εἰς καλύβην τινὰ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι εἰκονογραφίαν· κατοικία ἄνευ πατώματος, καὶ κοσμημένη μόνον μὲ ὀλίγα ἁπλᾶ καθίσματα καί τινα ἀγγεῖα πήλινα καὶ σιδηρᾶ· δηλ: ἕνα κλίβανον, μίαν ἐσχάραν καὶ ὀλίγα τινα πρὸς χρῆσιν τοῦ ὕπνου, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο Λίγκλον. Ἀμφότεροι ἦσαν εὐσεβεῖς χριστιανοὶ ἰδίως ἡ κυρία Λίγκολν, τὴν ἐπιῤῥοὴν τοῦ εὐσεβοῦς παραδείγματος καὶ τῶν διδασκαλιῶν τῆς ὁποίας συνῃσθάνετο ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας.

Ἦτο γυνὴ ἐξόχου ἀλλ' ἀκαλλιεργήτου νοός· ἠδύνατο μὲν ν' ἀναγινώσκῃ, ὄχι δὲ καὶ νὰ γράφῃ· ἡ ὀρθὴ αὐτῆς κρίσις, ἡ φρόνησις, αἱ ἰσχυραὶ δυνάμεις τοῦ νοός της καὶ ἡ ἄκρα εὐσέβεια ἀνεδείκνυον αὐτὴν σπανίαν γυναῖκα.

Ὁ δὲ Κύριος Λίγκολν ἂν καὶ δὲν ἦτο προικισμένος ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ προτερήματα τόσον ὑψηλά, ὡς ἡ σύζυγός του, ἐξεῖχεν ὅμως καὶ αὐτὸς τῶν γειτόνων του καθ' ὅλας τὰς ἰδιότητας, ὅσαι καθιστῶσί τινα ἀξιοσέβαστον. Ἦτο μὲν ἀνὴρ ἔμπειρος καὶ ἀκριβὴς παρατηρητὴς τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' εντελῶς ἀγράμματος, μόλις καὶ μετὰ βίας δυνάμενος νὰ χαράξῃ τὸ ὄνομά του.

Ὁ πατὴρ τοῦ Κυρίου Λίγκλονος ἦτο πτωχός, καὶ τὸ χείριστον, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὅταν ὁ Θωμᾶς ἦτο ἔτι παιδίον· οὕτως αὐτὸς ἔμεινε δυστυχὴς καὶ ἀπροστάτευτος εἰς τὸν κόσμον. Δυσχερεῖς περιστάσεις καὶ κακὴ τύχη τὸν κατέθλιβον πανταχοῦ καὶ ἕνεκα τούτου μόλις ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν μὴ ἔχων τὴν ἐλαχίστην εὐκαιρίαν νὰ μάθῃ κἂν τὸ ἀλφάβητον. Αἰσθανόμενος ὅμως πάντοτε τὰς ἐλλείψεις του ἐγίνωσκε νὰ ἐκτιμᾷ τὴν παιδείαν· ἦτο περιποιητικός, φιλόπονος, πρακτικὸς καὶ εὐσεβής, ἐνῷ ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή του ἐνεδυνάμονον αὐτὸν νὰ κατορθόνῃ πᾶν ἐπιχείρημα.

Ὁ Κύριος καὶ ἡ κυρία Λίγκολν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶχον μίαν θυγατέρα, ἕνα υἱὸν καὶ ἕτερον νήπιον ἀποθανὸν πρό τινων ἐτῶν. Ἡ θυγάτηρ ἦτο ἡ πρεσβυτέρα, ὁ δὲ ζῶν υἱός, ἔχων τὸ αὐτὸ ὄνομα μὲ τὸν πατριάρχην Ἀ β ρ α ὰ μ, ἦτο ὁ νεώτερος, καὶ ἐγεννήθη κατὰ τὴν δωδεκάτην Φεβρουαρίου 1809 νέον ἔτος.

Συνήθως ὁ υἱὸς οὗτος, ἐκαλεῖτο καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, ὄχι Ἀβραὰμ, ἀλλ' ὑποκοριστικῶς πως Ἄβε,—ὄνομα τὸ ὁποῖον τῷ ἔμεινε μέχρι τῆς σήμερον ἂν καὶ ἐξεπαιδεύθη, ἐδοξάσθη καὶ καθῆξε τὰ ὕψιστα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας. Τοῦτο δὲ πιθανὸν συνέβη οὕτω πως. Τὸ μὲν ὄνομα Ἀβραὰμ εἶναι μακρὸν, ἄσχημον καὶ δυσπρόφερτον, τὸ δὲ ὑποκοριστικὸν βραχύτερον καὶ εὐπρόφερτον· προσέτι δὲ νομίζομεν, ὅτι αὐτὸ εἶναι καὶ ἑλκυστικώτερον, ἂν καὶ τὸ κύριον αὐτοῦ ὄνομα ὑπενθυμίζῃ ἠθικήν τινα ὡραιότητα, καὶ ἀπαιτῇ γενικὸν σέβας.

Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ἑπταετὴς τὴν ἡλικίαν, ὅτε ἤρχισε κατὰ πρῶτον νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ σχολεῖον, διδάσκαλος δ' αὐτοῦ ἦτο Ἕζελ τις, ὅτις κατῴκει εἰς τὴν περίχωρον. Ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως σχολείων ὀλίγοι τῶν κατοίκων ἤξευρον νὰ ἀναγινώσκωσιν. Οὗτος δὲ ὁ Ἕζελ ἐγίνωσκε μὲν νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ, ἀλλ' οὐδὲν πλέον. Ἐσύναξε δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς ὀλίγα τινα παιδία, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Ἀβραάμ. Ὁ ζῆλος τῶν γονέων τοῦ Ἀβραὰμ, ἵνα μάθῃ τοὐλάχιστον αὐτὸς νὰ γράφῃ καὶ ν' ἀναγινώσκῃ, ἦτο ἀπερίγραπτος· ᾠκονόμουν ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῶν τὰ διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην εὐκαιρίαν ἀναγκαῖα· ἐθεώρουν τὸν Ἀβραὰμ ἔξυπνον καὶ τὰ ἑπόμενα δεικνύουσιν ὅτι εἶχον δίκαιον. Ἡ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι εἰκονογραφία παριστᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἔχοντα, ἓν παλαιὸν ἀλφαβητάριον εἰς τὰς χεῖράς του, πῶς δὲ εὑρέθη τὸ βιβλίον ἐκεῖνο εἰς τὴν οἰκίαν του δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸν, ἅπασα δὲ ἡ οἰκογενειακὴ βιβλιοθήκη συνίστατο ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς μιᾶς Κατηχήσεως καὶ τοῦ παλαιοῦ τούτου ἀλφαβητα-

ρίου· ἡ ἐνδυμασία του παρατηρητέον ὅτι εἶναι πενιχρὰ, ἀλλ' αὕτη ἦτο καὶ ἡ καλλιτέρα καὶ ἡ χειροτέρα. Οἱ δυστυχεῖς γονεῖς του ἔκαμνον τὸ κατὰ δύναμιν, προμηθεύοντες ἐκ τῆς πτωχίας των τὸν υἱὸν αὐτῶν μὲ μίαν καὶ μόνην ἐνδυμασίαν, ὀλίγιστοι δὲ τῶν γειτόνων ἦσαν εὐπορώτεροι.

Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ὑπερευχαρηστημένος, διότι ἤρχισε νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, τὸ ἑσπέρας τῆς πρώτης ἡμέρας, ἐδιηγεῖτο πολλά.

« Ἐσὺ εἶσαι πολὺ εὐτυχέστερος ἀπὸ ἐμέ, » εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ὁ πατήρ του, « Ἐγὼ ὁ καϋμένος οὔτε μίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς μου ἐδαπάνησα ποτε εἰς τὸ σχολεῖον. »

« Διὰ τὶ δὲν ἐξηκολούθησες καὶ σὺ τοὐλάχιστον δι' ὀλίγον καιρόν; »

« Ἐπειδὴ ἀφ' ὅτου ὁ πατήρ μου ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς, ἤμην βιασμένος νὰ ἐργάζωμαι διὰ τὸ ψωμί μου, ἐκτὸς τούτου ποτὲ δὲν κατῴκουν εἰς μέρη ὅπου ὑπῆρχον σχολεῖα. »

« Εἰπὲ τώρα εἰς τὸν Ἄβε, » εἶπεν ἡ μήτηρ διακόπτουσα τὸν σύζυγόν της, « περὶ τοῦ πάππου του, εἶναι συνώνυμοι καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τι περὶ τῆς ἱστορίας του. »

« Τί; ἐγὼ εἶμαι συνώνυμος τοῦ πάππου μου; » ἠρώτησεν ὁ παῖς.

« Ναί, σὺ εἶσαι συνώνυμός του καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃς πόσα δεινὰ ὑπέφερεν ὁ ταλαίπωρος. »

« Εἰπέ μοι, πάτερ μου, σέ παρακαλῶ, » εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, « πολὺ ἐπιθυμῶ ν' ἀκούσω τὰ δεινά του. Καὶ πῶς ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς Ἰνδούς; »

«Τώρα παιδί μου, θέλω σὲ διηγηθῇ,» ἀπεκρίθη ὁ πατήρ του. «Ὁ πάππος σου ἐγεννήθη εἰς τὸν δῆμον Ῥόκιγχαμ τῆς Βιργινίας, ὅπου μετῴκισε κατὰ τὸ 1780 σχεδὸν πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν. Ἐγὼ ἤμην πολὺ μικρὸς τότε . . . .»

« Πόσον μικρός;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ, «ὅσον ἐγώ;»

«Ὄχι τόσον μικρὸς, παιδίμυ, δύω ἢ τριῶν ἐτῶν μεγαλείτερος, ἀλλ' ὁ νεώτερος τῆς οἰκογενείας. Λοιπὸν τὴν διήγησιν. Σοῦ ἔλεγον ὅτι ὁ πάππος σου ἦλθεν ἐδῶ ὅτε τὸ μέρος τοῦτο ἦτο ὅλον ἐρημία καὶ ἐπί τινα ἔτη ὁ πλησιέστερος γείτων μας ἀπεῖχε δύω περίπου μίλια. Ἐκατοικεῖτο ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς, οἵτινες ἐμίσουν τοὺς λευκοὺς καί . . . .»

« Καὶ διὰ τί ἐμίσουν τοὺς λευκούς;» Ἠρώτησεν ὁ παῖς ἐνδιαφερόμενος τὰ μέγιστα εἰς τὸ διήγημα.

« Διότι οἱ λευκοὶ, ὅτε ἦλθον ἐδῶ κατὰ πρώτην φορὰν τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὰς γαίας των — λοιπὸν καθὼς ἔλεγον, — ὁ τόπος ἦτο δασώδης καὶ ἐχρειάζετο πρῶτον νὰ καθαρίσῃ τις ἓν μέρος διὰ νὰ κάμῃ ἀγρόν· εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ὁ πάππος σου ἐνησχολεῖτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο κοπιαστικὴ καὶ ἐπικίνδυνος, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ὅπλον του διὰ νὰ πολεμῇ τοὺς Ἰνδοὺς, ἂν ἤρχοντο νὰ τὸν κτυπήσωσιν. Οἱ Ἰνδοὶ ἦσαν πολὺ σκληροκάρδιοι καὶ κἄποτε προσέβαλον οἰκογενείας ὁλοκλήρους τὰς ὁποίας κατέσφαζον μὲ τὸ τομαχὼκ (μικρὸν πέλεκυν)· μίαν φορὰν ἐφόνευσαν ὁλόκληρον οἰκογένειαν ἀπέχουσαν ὀλίγα μίλια ἀπ' ἐδῶ· τὸ περιστατικὸν τοῦτο παρώργισε τοὺς λευκοὺς κατοίκους τόσον πολὺ ὥστε

συνήχθησαν όλοι όμοῦ διὰ νὰ καταδιώξωσι τοὺς Ἰνδούς, ἀλλὰ δὲν εἰμπόρεσαν νὰ τοὺς εὕρουν.

« Λοιπὸν τὸ τέταρτον ἔτος ἀφοῦ ἦλθεν ὁ πάπος σου ἐδῶ, μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾧ εἰργάζετο εἰς τὸν ἀγρόν του τὸν ἐφόνευσαν οἱ Ἰνδοί· ἦτο μόνος εἰς τὸ δάσος καὶ φαίνεται ὅτι τὸν ἐκτύπησαν ἔξαφνα καὶ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἑαυτόν του. »

« Ἀφοῦ ἦτο μόνος πῶς γνωρίζεις ὅτι τὸν ἐκτύπησαν αἰφνιδίως; » ὑπέλαβεν ὁ Ἀβραάμ.

« Διότι τὸ ὅπλον του εὑρέθη μακρὰν ἀπ' αὐτόν, πιθανὸν ἐκεῖ ὅπου τὸ εἶχε θέσει, αὐτὸς δὲ εὑρέθη πλησίον ἑνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ἔκοπτε. »

« Καὶ διατί οἱ Ἰνδοὶ δὲν ἐπῆραν τὸ ὅπλον του ;»

« Φαίνεται ὅτι δὲν τὸ εἶδον, ἐπειδὴ ἔκειτο μακρὰν ἀπ' αὐτὸν καὶ θὰ ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶχεν ὅπλον. »

« Ἡ προσδιωρισμένη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ πάππος σου ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸν ἀγρὸν, ἐπέρασε καὶ ἡμεῖς ἠρχίσαμεν νὰ ὑποπτευώμεθα ὅτι ἔπαθε κάτι τι· ἀμέσως λοιπὸν ἐξήλθομεν νὰ τὸν ζητήσωμεν, ἀλλὰ τὸ πτῶμα δὲν εὑρέθη ἕως τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν. Οἱ Ἰνδοὶ τοῦ εἶχον ἐκδάρει τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς μὲ τὰς τρίχας καὶ τοῦ ἐπῆραν τὸν πέλεκυν. »

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξηκολούθησε λέγων, « δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς τὴν θλίψιν μου, ὅταν τὸ δυστύχημα ἐκεῖνο ἔγεινε γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ μάλιστα, ὅταν ἔφερον τὸ πτῶμα εἰς τὴν οἰκίαν μας, ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀποθάνωμεν ὅλοι. Αὐτὸς ἦτο ὁ προστάτης καὶ τὸ στήριγμα τῆς οἰκογενείας. Ἀπὸ ποῦ θὰ ἐποριζόμεθα τὸν ἐπιούσιον ἄρτον; Τί ἠθέλαμεν γείνει ἐδῶ εἰς τὴν ἐρημίαν; ἦσαν οἱ στοχασμοί μας εἰς ἐκείνας τὰς στιγμάς· τὸ δὲ μέλλον ἦτο ὅλος σκοτεινόν. »

« Τί ἐκάμετε τότε ; » ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ, ὅστις ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης ἐφαίνετο ὅτι συνεκινήθη βαθέως.

« Ὅ,τι ἠδυνάμεθα. Ἡ μάμμη σου εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ μὲ ζήσῃ, ἐνῷ οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαί μου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν μεγαλείτεροί μου, ἀνεχώρησαν διὰ νὰ ζητήσωσι πόρον ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη ἠναγκάσθην, ἀπὸ τὴν πτωχίαν τῆς μάμμης σου, νὰ φύγω καὶ ἀπὸ τότε ἔζων ὡς ξένος «μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι,» ἕως ὅτου ἐνυμφεύθην τὴν μητέρα σου, καὶ ἤλθαμεν νὰ κατοικήσωμεν ἐδῶ· εἶναι ἀδύνατον νὰ σοῦ περιγράψω τὰ δεινά μου καὶ πόσον δυστυχῆ ᾐσθανόμην τὸν ἑαυτόν μου διὰ τὴν ἀνάγκην, ἥτις μὲ ἔφερε νὰ ἀφήσω τὴν πτωχὴν καλύβην τῆς μητρός μου, πρὸ τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας, καὶ ὅμως ἦτο ἀνάγκη νὰ φύγω, ἄλλος τρόπος δὲν ὑπῆρχε, ἢ ἔπρεπε νὰ φύγω ἢ ν' ἀποθάνω τῆς πείνας. Φαντάσου λοιπὸν, παιδί μου, πόσην θλίψιν ἤθελες αἰσθανθῇ ἂν ἔχανες τὸν πατέρα σου καὶ ἐβιάζεσο νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν καλύβην τῆς μητρός σου καὶ νὰ ξενιτευθῇς διὰ νὰ ζήσῃς.»

« Δόξασον τὸν Θεὸν, διότι εὑρίσκεσαι εἰς καλλιτέραν κατάστασιν,„ ἀνέκραξεν ἡ κυρία Λίγκολν, « ἐπειδὴ οὔτε σὺ θὰ ἤξευρες τί νὰ κάμῃς, ἀκριβόν μου τέκνον, οὔτε ἐγώ. »

Ὁ Ἀβραὰμ συνεκινήθη τόσον βαθέως, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ· οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν δακρύων καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἔτριζον, ἐνῷ ἡ μήτηρ του ἐλάλει.

« Ναί, » ἐξηκολούθησεν ὁ πατὴρ, « χρειάζομαι ὀλό-

κληρον ἑβδομάδα νὰ σοῦ διηγηθῶ λεπτομερῶς τὰ θλιβερὰ ἐκεῖνα συμβάντα τοῦ πάππου σου. Τὸ αὐτὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἐδῶ, δηλ: τὸ 1780 οἱ Ἰνδοὶ προσέβαλον τοὺς κατοίκους μὲ ἰσχυρὰν δύναμιν. Ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς μας συνῆλθον καὶ ἐσχημάτισαν λόχους, τῶν ὁποίων ὁ περιβόητος τῆς Κεντούκης κυνηγὸς, Δανιὴλ Βούνης, ἐξελέχθη ἀντισυνταγματάρχης, ὅλαι δὲ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Κλάρκ. Ἐκίνησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ὁποίους ἀπήντησαν πλησίον τοῦ Λόα Μπλοῦ Λίξ· ἐδῶ ἔγεινε μία συμπλοκὴ τρομερὰ, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἰνδοὶ ἐνίκησαν καὶ κατέκοψαν τοὺς ἰδικούς μας. Ὁ υἱὸς τοῦ Βούνη ἐπληγώθη, ὁ δὲ πατήρ του ἐπροσπάθησε νὰ τὸν σώσῃ καὶ ἐῤῥίφθη εἰς τὸν ποταμὸν φέρων αὐτὸν εἰς τοὺς ὤμους του, ἀλλ' ὁ νέος ἀπέθανε πρὶν φθάσωσιν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην. Εὐθὺς ἀφοῦ ὁ πατὴρ ἔφθασεν εἰς τὴν ξηρὰν ἔστρεψε τὴν κεφαλήν του πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἰδὼν ὅτι ἀκόμη κατεδιώκετο ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς, ἔῤῥιψε τὸ πτῶμα κατὰ γῆς καὶ ἔτρεξε διὰ νὰ σωθῇ· ἔφθασε δὲ ἀσφαλῶς εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Βραΐεν.»

« Ὦ πόσον εὐγνώμονες πρέπει νὰ ἤμεθα, διότι δὲν ζῶμεν εἰς τόσον ἐπικινδύνους καιροὺς, » ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ στραφεῖσα πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ὅστις ἦτο πλήρης θαυμασμοῦ ἀπὸ τὴν διήγησιν.

« Τώρα, » ἐξηκολούθησε λέγουσα πρὸς τὸν σύζυγόν της, « εἰπέ του περὶ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων παιδίων, τὰ ὁποῖα ἔκλεψαν οἱ Ἰνδοί. Αὐτὸ ἦτο φοβερόν. »

« Ναί, πάτερ μου, εἰπέ μοι περὶ αὐτῶν, » εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

« Αὐτὸ ἔλαβε χώραν, » ἀπεκρίθη ὁ πατήρ του, « ὁ-

λίγον πρὸ τῆς συμπλοκῆς. Τρία μικρὰ κοράσια ἀνήκοντα εἰς τὸ φρούριον τȣ͂ Βούνσβορο, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν ἦτο ἡ κόρη τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Βούνη, παίζοντα μὲ ἓν ἀκάτιον διέβησαν τὸν ποταμόν· ἀλλ᾽ ἅμα τὰ εἶδον οἱ Ἰνδοὶ ἀμέσως ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ δάσος καὶ τρέξαντες πρὸς τὸν ποταμὸν ἔσυρον ἔξω τὸ ἀκάτιον, συνέλαβον τὰ κοράσια καὶ ἀνεχώρησαν. Τὰ καϋμένα τὰ κοράσια ἐφοβήθησαν μέχρι θανάτου καὶ ἐφώναζαν τόσον δυνατά, ὥστε αἱ κραυγαί των ἠκούσθησαν ἐντὸς τοῦ φρουρίου· οἱ φύλακες ἔδραμον ἀμέσως πρὸς βοήθειάν των, ἀλλ᾽ ἕως νὰ πλησιάσωσι τὸ ἀκάτιον οἱ Ἰνδοὶ μὲ τὰ κοράσια ἔγειναν ἄφαντοι. Ἐπειδὴ δὲ τώρα ἦτο σχεδὸν ἑσπέρας, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τοὺς παρακολȣθήσωσιν ἀπεφάσισαν νὰ προετοιμασθῶσι καὶ νὰ τοὺς καταδιώξουν ὅλοι ὁμοῦ τὴν ἐπαύριον τὸ πρωΐ. Περὶ τὰ ξημερώματα λοιπὸν μεγάλη τις συνοδεία λευκῶν ἀνεχώρησε πρὸς ἀναζήτησίν των, καὶ μετὰ τεσσαράκοντα μιλίων ὁδοιπορίαν τοὺς ἐπρόφθασαν πρὸς τὸ ἑσπέρας εἴς τι μέρος, ὅπου εἶχον στρατοπεδεύσει διὰ νὰ διανυκτερεύσωσι καὶ ἐμαγείρευον διὰ νὰ δειπνίσωσιν. Οἱ ἰδικοί μας φοβηθέντες μήπως οἱ Ἰνδοὶ φονεύσωσι τὰ κοράσια, ἀφοῦ ἤθελον τοὺς ἀνακαλύψει ὅτι τοὺς ἐπῆραν κατόπιν, ἀπεφάσισαν νὰ τοὺς κτυπήσωσι κρυφίως· λοιπὸν ἅμα τοῖς ἐπαρουσιάσθη εὐκαιρία ἐπυροβόλησαν συγχρόνως, μὲ προσοχὴν ὅμως ὥστε νὰ μὴ βλάψωσι τὰ κοράσια. Ἡ προσβολὴ ἦτο τόσον αἰφνίδιος διὰ τοὺς χαλκόχροας, ὥστε ἀπὸ τὸν φόβον τους ἔφυγον καὶ ἐγκατέλιπον τὰ κοράσια καὶ ὅλα τȣς τὰ ἐφόδια.»

«Πόσον πρέπει νὰ ἐχάρησαν τὰ καϋμένα τὰ κοράσια, ὅταν εἶδον πάλιν τοὺς γονεῖς των,» εἶπεν ἡ κυρία Λίνκολν. «Δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο; Ἄβε.»

« Μάλιστα, μῆτερ, » ἀπεκρίθη τὸ παιδίον μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας ἀπὸ εὐχαρίστησιν. « Ἔμειναν τάχα εἰς τὸ δάσος ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα; »

« Ναί, » ἀπήντησεν ὁ πατήρ του, « ἕνεκα τῆς ὁποίας ᾐσθάνθησαν μεγάλης εὐχαριστήσεως διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν τέκνων· ἐπειδὴ ἂν ἐπροχώρουν ἠδύναντο νὰ φονεύσωσιν ὅλους τοὺς ἀόπλους Ἰνδοὺς, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ τέκνα των, τοὺς ἠμέλησαν. »

« Καὶ ποῖος θὰ τοὺς κατηγορήσῃ δια τοῦτο, » ἐπρόσθεσεν ἡ κυρία Λίγκολν. Ἔκαμον καλὰ νὰ ἐναγκαλισθῶσιν τὰ τέκνα των. Ἀλλὰ, παιδί μου, ἤκουσες ἀρκετὰ καὶ ἐλπίζω ὅτι εἶσαι εὐχαριστημένος μὲ τὴν καλύβην μας. »

« Καὶ ἐγὼ ἐλπίζω τὸ ἴδιον, » ἐπρόσθεσεν ὁ πατὴρ, « ἡ πτωχοτάτη καλύβη εἶναι προτιμοτέρα ἀπὸ τὴν ξενητευμένην ζωὴν, καὶ ἐγὼ τὸ γνωρίζω ἐκ πείρας. »

Ὁ Ἀβραὰμ ἀνέπνεε τώρα ἐλευθέρως, ὡσὰν νὰ ἀπηλλάχθη τῆς ὑποψίας ὅτι ἡ καλύβη των ἦτο περιεστοιχισμένη ἀπὸ τοιούτους κινδύνους, ἠκροάζετο μὲν ἀφοσιωμένος τὴν συγκινητικὴν ταύτην καὶ σπαραξικάρδιον ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς τοῦ πάππου του, ἐχαίρετο δὲ ὅτι « αἱ μερίδες του ἔπεσαν εἰς τόπους τερπνούς. »

« Βλέπεις τώρα, Ἄβε, πόσον εὐτυχέστερος εἶσαι ἀπὸ τὸν πατέρα σου, καὶ διατί αὐτὸς δὲν ἔμαθέ ποτε γράμματα, » εἶπεν ἡ μήτηρ πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς.

« Χαίρω ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ δὲν κατοικοῦν πλησίον μας τώρα, » ἀπήντησεν ὁ παῖς.

« Λοιπὸν πρέπει νὰ ἦσαι εὐχαριστημένος μὲ ὅ,τι ἔχομεν, καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ ὠφεληθῇς ἀπὸ τὰς εὐκαιρίας, » ἐπρόσθεσεν ἡ μήτηρ του.

« Προσπάθησε, παιδί μου, νὰ μάθῃς νὰ διαβάζῃς ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων, » εἶπεν ὁ πατὴρ « ἐπειδὴ ὁ Ἔζελ θὰ σὲ βοηθήσῃ μόνον δι' ὀλίγον καιρόν. »

« Καὶ διὰ πόσον καιρὸν, πάτερ μου ; »

« Δι' ὅσον εὐκολύνομαι νὰ πληρόνω δίδακτρα. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθῃς τώρα νὰ διαβάζῃς καὶ νὰ γράφῃς, καὶ νὰ μὴ μείνῃς, ὡς ἐγὼ ἀγράμματος. Ὅταν μεγαλώσῃς ὀλίγον τότε ἴσως μάθῃς καὶ ὀλίγην ἀριθμητικὴν μόνος σου. »

"Ὁ Κύριος Ἔζελ λέγει ὅτι θὰ μάθω νὰ ἀναγινώσκω πολὺ γρήγορα, ἂν ἦμαι ἐπιμελής. »

« Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, » ἀπεκρίθη ὁ πατήρ. « Τότε θὰ εἰμπορέσῃς ν' ἀναγινώσκῃς τὰς Ἁγίας Γραφὰς μόνος σου, καὶ ὅλας τὰς ἱστορίας, περὶ τῶν ὁποίων σὲ εἶπον, » εἶπεν ἡ μήτηρ.

« Καὶ θὰ ἔχῃς αὐτὸ ὡς μέσον εὐχαριστήσεως ἐνόσῳ ζῇς, » ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ. « Ἄχ! ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταγεννηθῶ, θὰ ἐπροσπάθουν μὲ πάντα τρόπον νὰ μάθω νὰ διαβάζω. »

Ἐνῷ δὲ ἐσυνομίλουν γείτων τις παρουσιάζεται δι' ἐπίσκεψιν καὶ ἡ συνδιάλεξις διεκόπη· εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον θέλομεν μάθει τί συνέβη.

ΚΕΦ. Β'.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΓΕΙΤΩΝΟΣ.

«Ὥρα καλή, γεῖτον,» εἶπεν ὁ ἄνθρωπος. «Ἦλθον νὰ σὲ εἴπω, ποῦ νὰ πωλήσῃς τὸ ὑποστατικόν σου· ἐνθυμεῖσαι ποῦ 'μιλούσαμεν περὶ αὐτοῦ τὰς ἀπερασμένας.»

«Τὸ ἐνθυμοῦμαι,» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λίγκολν. Ἐπιθυμῶ νὰ πωλήσω ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω καὶ νὰ ὑπάγω εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος, ὅπου ἡ ἐπικατάρατος δουλεία δὲν ὑπάρχει.»

«Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγῃς;»

«Θὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰνδιάνης. Ἡ δουλεία ἐκεῖ εἶναι ἐμποδισμένη καὶ ὑπάρχει κάποια ἐλπὶς προόδου καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς πτωχοὺς λευκούς. Ἀλλὰ ποῖος ζητεῖ ν' ἀγοράσῃ;»

«Ἕνας ὀνομαζόμενος Κόρδης, νομίζω, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ σήμερον ἤκουσα περὶ αὐτοῦ.»

«Ποῦ κατοικεῖ;»

«Ἐκεῖ κάτω κατὰ τὸν ποταμόν.»

«Τί ἠξεύρεις περὶ αὐτοῦ;»

«Τίποτε, μόνον ὅτι ζητεῖ ν' ἀγοράσῃ ἓν κτῆμα ἐδῶ πλησίον, ἂν θέλῃς ὅμως εἰμπορῶ νὰ τοῦ μηνύσω νὰ ἔλθῃ.»

«Κάμε το νὰ ζήσῃς, ἂν καὶ δὲν σκοπεύω νὰ ἀναχω-

ρήσω ἕως τὸ φθινόπωρον, ἐπειδὴ τώρα συνάζω τοὺς καρπούς.»

«Θὰ ἔχητε ἀρκετὸν καιρὸν νὰ κάμητε τὰς συμφωνίας σας λοιπόν;»

«Μάλιστα, καὶ ὁ Ἄβε θὰ ἔχη καιρὸν νὰ μάθη κάτι τι αὐτὸ τὸ θέρος· σήμερον ὑπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον διὰ πρώτην φοράν.»

«Αὐτὸς ἐπέρασε καὶ τὰ παιδιά μου· ἂς ἦμαι καλὰ νὰ τοὺς κάμνω κἀνένα φόρεμα καὶ νὰ τοὺς δίδω ὀλίγον ψωμὶ καὶ θὰ ἦμαι εὐχαριστημένος.»

«Ἐγὼ κάμνω κάτι τι περισσότερον, ἀλλὰ μικρὰ πράγματα,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν· «ὁ Ἄβε ἀγαπᾷ τὰ γράμματα τόσον πολύ, ὥστε ἐγὼ προσπαθῶ νὰ τὸν εὐκολύνω νὰ μάθη νὰ διαβάζη καὶ νὰ γράφη.»

«Καὶ τί, δὲν εἰμπορεῖ νὰ ζήση καθὼς ὁ πατήρ του χωρὶς γράμματα;»

«Τοιαύτη ζωὴ ἂς λείψη· εὐχαρίστως δίδω ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω ἂν ἠδυνάμην νὰ μάθω νὰ διαβάζω καὶ νὰ γράφω.»

«Αὐτὰ εἶναι ἀηδίαις,» ἀνέκραξεν ὁ γείτων. «Ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ ἔκαμνον μίαν τοιαύτην ἀνοησίαν. Τὰ γράμματα οὔτε ψωμὶ δίδουν, οὔτε φορέματα.»

«Ἀμφιβάλλω εἰς αὐτό. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μένη ὁ Ἄβε ἀμαθὴς ὡς ἐγώ· ἂν ἡ μήτηρ του δὲν ἐγνώριζε νὰ διαβάζη θὰ ἤμεθα χαϋμένοι ἄνθρωποι.»

«Καὶ ἡμεῖς γράμματα δὲν ἠξεύρομεν, ἀλλὰ δὲν βλέπω καμμίαν διαφορὰν μεταξύ μας.»

«Ἔχεις δίκαιον, καμμία διαφορὰ δὲν εἶναι, ἀλλ' εἶναι κακὸν καὶ ψυχρὸν δι' ὅλους μας· ἡ ἀμάθεια μᾶς

κατεδίκασεν εἰς τὴν θέσιν τῶν μαύρων.»

«Καλὲ τί μοῦ λές;»

«Ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω. Συμφέρει πολὺ εἰς τοὺς δεσπότας νὰ προοδεύῃ ἡ ἀμάθεια, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι ὅπου ὑπάρχει ἀμάθεια, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ δουλεία· οἱ δουλοκράται ἐπιτυγχάνουν μὲν νὰ καταθλίβωσι τοὺς ἀμαθεῖς λευκοὺς, ὡς σὲ καὶ ἐμὲ, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἠξεύρουν ὀλίγα γράμματα.» (1)

«Ἐγὼ δὲν τὸ βλέπω αὐτό.»

«Ἐγὼ ὅμως τὸ καλοβλέπω, καὶ ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω εἰς κανὲν ἄλλο μέρος, ὅπου ἡ ἐργασία δὲν περιφρονεῖται.»

«Καλὰ, μὰ ἂν δὲν εὕρῃς κανὲν τοιοῦτον μέρος;»

«Εὑρίσκω εἰς τὰς Ἐλευθέρας Πολιτείας, ἂν ὄχι ἐκεῖ ὅπου ἡ δουλεία ἦναι ἀνεκτή. Οἱ δουλοκράται δὲν μᾶς θεωροῦν ὡς καλλιτέρους, οὔτε ἴσους μὲ τοὺς μαύρους των, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μαῦροι συνήθως μᾶς καλοῦν π α λ ι ά σ π ρ ο υ ς.»

«Τί μὲ μέλλει ἐμένα ἀπὸ αὐτά.»

«Ἀλλ' ἐμένα μὲ μέλλει, καὶ σκοπεύω νὰ φύγω ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον μετὰ τὸ θέρος.»

---

1) Εἰς τὰς Δούλας Πολιτείας ἕκαστος δουλοκράτης ἔχει τὸ δικαίωμα τριῶν ψήφων διὰ πέντε δούλους· ὁ ἔχων 500 δούλους ἔχει καὶ 300 ψήφους. Τοῦτο δὲ βλέπομεν ὅτι δίδει μεγίστην ἐπιῤῥοὴν εἰς τοὺς δουλοκράτας.

Ἡ ὕπαρξις τῆς δουλείας εἰς τὰς Πολιτείας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν τῶν πολιτῶν· ἂν ὅμως οἱ πτωχοὶ λευκοὶ ἦσαν ἀνεπτυγμένοι, ἤθελον φέρει προσκόμματα διὰ τῆς ψήφου καὶ τῆς γενικῆς αὐτῶν ἐπιῤῥοῆς ἐναντίον τῆς δουλείας καὶ ὡς ἐκ τούτου συμφέρει εἰς τοὺς δουλοκράτας νὰ διατηρῶσιν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν περιφρόνησιν.

«Ἕως τότε καὶ τὸ παιδί σου θὰ μάθῃ νὰ διαβάζῃ,» ἐπρόσθεσεν ὁ ξένος.

«Ναί, αὐτὸ τὸ ἀπεφάσισα νὰ γείνῃ· προτιμῶ καλλίτερα νὰ διαβάζῃ παρὰ ν' ἀποκτήσῃ ἕνα ὑποστατικόν.»

«Χά! Χά! Χά! Τί μωρολογίαις,» ἀπήντησεν ὁ γείτων. «Ἐσὺ χορατεύεις.»

«Ἢ ἀστειεύεται ἢ ὄχι,» ὑπέλαβεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «ἐγὼ προτιμῶ διὰ τὸν Ἄβε νὰ μάθῃ νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν παρὰ νὰ ἔχῃ ὁλόκληρον ὑποστατικόν.»

«Τὴν Ἁγίαν Γραφήν, αἴ!» ἀνέκραξεν ὁ ἄνθρωπος, «διατί δὲν προσθέτεις καὶ τὸν περυσινὸν καζαμίαν;» Τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν ἔκαμε διὰ νὰ προσβάλῃ τὰς Ἁγ. Γραφάς.

«Μὲ κατετρόμαξες μὲ τὰς λέξεις σου Σέλβη,» (τὸ ὄνομα τοῦ γείτονος,) εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν· «ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ πρέπει ὅλοι νὰ τὸν μελετῶμεν διὰ νὰ μανθάνωμεν τὰ καθήκοντά μας· ἐγὼ ἐπιθυμῶ τὰ παιδία μου νὰ τὴν μεταχειρίζωνται ὡς καθημερινὸν ὁδηγόν των.»

«Καθημερινὰ κολοκύθια μὲ τὴν ῥίγανην,» ὑπέλαβεν ὁ Σέλβη προσποιούμενος ὅτι ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ. «Αἴ τί λέγεις, Κύριε Λίγκολν, θέλεις νὰ μηνύσω τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸ ὑποστατικόν;»

«Ναί, κάμε μου τὴν χάριν. Πιθανὸν νὰ περάσῃ ἀπ' ἐδῶ πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὸ θέρος.»

Ὁ Σέλβη ἀνεχώρησεν. Ἦτο ἄνθρωπος ἀμαθὴς καὶ περιεφρόνει πᾶσαν θρησκείαν· μὴ αἰσθανόμενος τὴν ἀξίαν τῆς παιδείας, ἠρκεῖτο διὰ τὰ τέκνα του νὰ μένωσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἀμάθειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο

καὶ αὐτὸς, καὶ εὐχαριστεῖτο νὰ ζῇ εἰς ἐξαχρείωσιν ἀρκούμενος εἰς ὅ,τι ἦτο μόλις ἱκανὸν νὰ διατηρήσῃ τὸ σῶμά του· ἦτο ἀκρατὴς καὶ τόσον βλάσφημος, ὥστε σπανίως ἐλάλει ἄνευ χρήσεως βλασφημιῶν. Ἦτο ἄνθρωπος ὅλως διαφόρου χαρακτῆρος τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, τοῦ ὁποίου ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ εὐσέβεια ὤθουν αὐτὸν ἀεννάως εἰς βελτίωσιν. Ὁ μὲν Σέλβη ποτὲ δὲν ἐσκέφθη ὅτι ἕνεκα τῆς δουλείας καθίστατο χείρων, ὁ δὲ Κύριος Λίγκολν ἐσκέπτετο πάντοτε ὅτι ἡ οἰκογένειά του ὑπέφερεν ἕνεκα αὐτῆς καὶ ὅτι εἰς τὰς Ἐλευθέρας Πολιτείας ἤθελεν ἐλευθερωθῇ.

« Αὐτὸς εἶναι ἀξιολύπητος, » εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀσεβοῦς γείτονος, « καὶ ἐλπίζω, Ἄβε, ὅτι αὐτὸς θὰ σοὶ γείνῃ παράδειγμα διὰ τρία πράγματα. »

« Ἠξεύρω ποῖον εἶναι τὸ πρῶτον, » εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

« Ποῖον ; »

« Ἡ β λ α σ φ η μ ί α, » εἶπεν ὁ παῖς.

« Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον. Ὁ Σέλβη εἶναι πολὺ ἀσεβής, ἐπειδὴ λαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ματαίῳ. Ποίαν ἐντολὴν παραβαίνει; »

« Τὴν Τρίτην , » ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ ἀποστηθίσῃ τὰς Δέκα Ἐντολάς.

« Πολὺ καλά, καὶ τί λέγει ὁ Θεὸς ὅτι θέλει κάμει εἰς τοὺς παραβαίνοντας τὴν ἐντολὴν ταύτην; »

« Ὅτι δὲν θέλει ἀθωώσει ὁ Κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ, » (Ἐξ. κ΄. 7)· ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ.

« Τῳόντι αὕτη εἶναι ἡ κυρία αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τὴν βλασφημίαν. Εἰμ-

πορεῖς νὰ μοὶ εἴπῃς καὶ τὰ δύο ἄλλα πράγματα;»

Ἐπειδὴ ὁ Ἀβραὰμ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ αὐτά, ἡ μήτηρ του ἐξηκολούθησε λέγουσα, «τὸ δεύτερον εἶναι ἡ ἀ μ ά θ ε ι α. Ὁ Σέλβη δὲν γνωρίζει γράμματα καὶ τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι δὲν θέλει νὰ μάθῃ· ἡ ἀμάθειά του τὸν κάμνει τόσον ἄθλιον.»

«Θέλεις νὰ γείνῃς καὶ σὺ καθὼς αὐτός;»

«Ὄχι, μῆτερ, ποτέ.»

«Λοιπὸν προσπάθησον ὅσον δύνασαι τυχύτερον νὰ μάθῃς γράμματα. Καὶ ποῖον εἶναι τὸ τρίτον μάθημα; Τό τρίτον εἶναι ἡ ἀκρασία. Ὁ Σέλβη μεθᾷ καμμίαν φοράν.»

«Μήπως ἦτο μεθυσμένος ἀπόψε;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἂν καὶ δὲν ἦτο μεθυσμένος δὲν ἦτο οὔτε καὶ νηστικός, ἡ ἀκρασία του τὸν κάμνει τοιοῦτον.»

«Ἔχει τάχα τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα εἰς ὅλους;» ἠρώτησεν ὁ παῖς.

«Ἡ ἀκρασία ἐξαχρειόνει τὸν ἄνθρωπον πάρα πολὺ καὶ εἶναι ἁμαρτία πρὸς τὸν Θεόν, προσέτι δὲ καταστρέφει καὶ τὴν ψυχήν· «Μέθυσοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι» (Α΄. Κορινθ. στ΄. 9.). Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐνθυμῆσαι αὐτὰ καὶ θ' ἀποφεύγῃς πάντοτε τὴν ἀκρασίαν.»

Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἡ συνήθεια τῆς πνευματοποσίας ἦτο κοινὴ καὶ ἡ Κυρία Λίγκολν δὲν ἐννοοῦσεν ὅτι ὁ υἱός της ἤθελεν ὅλως ἀποφεύγει τὴν τῶν ποτῶν χρῆσιν, ἀλλ' ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε κάμει κατάχρησιν. Τὸ ῥακίον ἦτο τότε τὸ κοινότατον μεθυστικὸν ποτόν, καὶ τὰ φοβερὰ ἀποτελέσματα τῆς συνηθείας ταύτης ἐγέ-

νοντο πανταχοῦ φανερά. Ὁ Σέλβη ἦτο παράδειγμα τοιαύτης διαφθορᾶς εἰς τὸν Ἀβραάμ, καὶ ἡ μήτηρ του ἦτο ἀξιέπαινος δεικνύουσα εἰς αὐτὸν τὸ αἴτιον τῆς διαφθορᾶς, καὶ τὸ ὁποῖον ἀληθῶς ἐπηρέασε τὸν βίον τοῦ Ἀβραὰμ ὡς θέλομεν ἴδει.

Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι οἱ δουλοκράται εἴς τινας περιστάσεις δικαίως ἀπεστρέφοντο τοὺς λευκοὺς πτωχούς, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν διεφθαρμένου χαρακτῆρος, ὡς ὁ Σέλβη, καὶ διὰ μηδαμινῆς τινος ἀμοιβῆς ἐπρομήθευον εἰς τοὺς μαύρους μεθυστικὰ ποτά. Τὸ ἑπόμενον διήγημα ὑπό τινος αὐτόπτου μάρτυρος θὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα.

« Ὁ ἐπιστάτης (1) ἐφάνη ἐρχόμενος διὰ τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν πορτοκαλεῶν, δεικνύων ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ σημεῖα δυσαρεσκείας· ἐλθὼν πλησίον μας εἶπεν. « Ἠνοχλήθην πάρα πολὺ μὲ τοὺς δούλους σήμερον, Κύριέ μου,» συγχρόνως ρίπτων ἀνήσυχον βλέμμα γύροθεν ὡς ἂν νὰ ἐδείκνυεν ὅτι δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ προσέξῃ εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἐλέγετο ὑπὲρ τῶν μαύρων.

«Διατί, τί τρέχει;» ἠρώτησεν ὁ Κύριός του ταχέως.

«Τί νὰ σοῦ εἴπω, φαίνεται ὅτι κάποιος συνειθίζει νὰ τοὺς φέρῃ μεθυστικὰ ποτὰ καὶ ὡς εἶναι ἑπόμενον τοὺς εὗρον ὅλους μεθυσμένους ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν παλιοκαλύβην, ὄπισθεν τῆς ἐκκοκιστικῆς μηχανῆς· κατέφυγον ἐκεῖ, ἐπειδὴ

---

1) Ἕκαστος δουλοκράτης διατηρεῖ μισθωτὸν ἐπιτηρητὴν ἵνα φυλάττῃ τοὺς δούλους εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ κατ' οἶκον, ἵνα παιδεύῃ καὶ μαστιγόνῃ αὐτούς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ἐνταῦθα οἱ *ἀνδραποδολάται* καὶ οἱ δήμιοι τῶν δούλων καὶ συνήθως ἀνήκουσιν εἰς τάξιν τῆς ἐσχίστης διαγωγῆς, φαῦλοι, σκληροκάρδιοι καὶ ἐν γένει τὰ ἀνδράποδα τῶν ἰδίων αὐτῶν παθῶν.

ἐφοβήθησαν μήπως καὶ τοὺς ἀνακαλύψω· ἔπαιζον χαρτία, ἐφιλονείκουν καὶ ἐκτυπήθησαν, ὁ Ἰωάννης Ἐῤῥῖκος ἐκτύπησε τὸν Τιμβερλὲκ βαρέως καὶ ἐπλήγωσεν εἰς τὴν χεῖρα, ἀλλ' ἐλαφρῶς, τὸν Οὐΐλκυ.»

«Τί μοῦ λέγεις! ὁ Ἰωάννης Ἐῤῥῖκος· ἐγὼ πάντοτε ὑπωπτευόμην ὅτι αὐτὸς ὁ μαῦρος ἔχει κακὸν πεῖσμα. Θὰ τὸν πωλήσω, μὰ τὸν....! Δὲν τὸν θέλω ἐδῶ περισσότερον ἀπὸ μίαν ἑβδομάδα. Ἐκτυπήθη ὁ Τιμβερλὲκ πολὺ βαρέως;»

«Σχεδὸν τὸν ἐσκότωσεν, ἔφαγε μίαν εἰς τὸ πλευρὸν, ἄλλην εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄλλην εἰς τὸ πρόσωπον, τὸ αἷμα ἔῤῥεε ποταμηδόν. Πιθανὸν ν' ἀναλάβῃ· ἐγὼ τοὐλάχιστον ἔκαμον δι' αὐτὸν ὅ,τι ἠδυνάμην.»

«Καὶ ποῦ τὰ εὗρον τὰ ποτά;»

«Δὲν γνωρίζω, ἀλλ' ὑποπτεύομαι τὸν Γερο Οὐέλυ ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν ἀποβάθραν— εἶναι ἄθλιος ἄνθρωπος.»

«Ἐὰν τὸν ἀποδείξω, ὅτι φέρει ποτὰ εἰς τοὺς μαύρους θὰ προσπαθήσω νὰ ἐξορισθῇ, (1) ἢ θὰ—θὰ—θὰ τὸν κτυπήσω.» Καὶ ὁ Κύριος ἐξηκολούθει καταρώμενος τὸν ὑποπτευόμενον πνευματοπώλην.

«Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι αἱ πληγαὶ τοῦ τόπου,» ἐπανέλαβεν ἐξημμένος. «Οἱ ἄθλιοι οὗτοι πτωχοὶ λευκοί! Αὐτοὶ εἶναι κλέπται, ἀπατεῶνες καὶ λησταί! Διδάσκουσι τοὺς μαύρους νὰ κλέπτωσι, προμη-

1) Ἑκάστη Δούλη Πολιτεία ἔχει τοὺς ἰδίους αὐτῆς νόμους πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς δουλείας· εἰς Κεντούκην οἱ λευκοὶ οἱ προμηθεύοντες μεθυστικὰ ποτὰ εἰς τοὺς μαύρους ἀπεδιώκοντο πέραν τῶν ὁρίων της· εἰς τὴν Γεωργίαν οὐδεὶς ἐλεύθερος μαῦρος ἐπετρέπετο νὰ διαμένῃ ἐνῷ εἰς ἄλλας ὅποιος ἐπειρᾶτο νὰ διδάξῃ τοὺς δούλους νὰ γράφωσι καὶ νὰ ἀναγινώσκωσι ἐτιμωρεῖτο

θεύουσιν εἰς αὐτοὺς ποτὰ καὶ κάμνουσι τὰ πάντα διὰ νὰ τοὺς διαφθείρουν καὶ ἐξαχρειώσουν. Τοιουτοτρόπως οὗτοι ζῶσιν· οἱ δοῦλοι συγκριτικῶς ἔχουσι περισσοτέραν ὑπόληψιν. Αὐτοὶ πρέπει νὰ γείνωσι δοῦλοι οἱ ἴδιοι.»

Τὸ συμβὰν τοῦτο δεικνύει, ὅτι τινες τῶν πτωχῶν λευκῶν ἔδιδον αἰτίαν νὰ ὑβρίζωνται, ἐπειδὴ προεμήθευον εἰς τοὺς μαύρους ποτὰ καὶ παντοιοτρόπως παρεκίνουν αὐτοὺς εἰς τὸ κακόν.

Μέρος τῆς καταπιέσεως, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζον οἱ πτωχοὶ λευκοὶ, πιθανὸν νὰ προήρχετο διὰ τοὺς προειρημένυς λόγους· ἀλλὰ καὶ οὕτως αἱ σκέψεις τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ἦσαν γενικῶς ὀρθαὶ, δηλ: ὅτι οἱ πτωχοὶ λευκοὶ ἐπιέζοντο ἕνεκα τῆς περιφρονήσεως, τὴν ὁποίαν ἡ δουλεία ἔφερε κατὰ τῆς ἐργασίας. Πτωχός τις λευκὸς, ὡς ὁ Σέλβη, ἠδύνατο νὰ πωλῇ ποτὰ εἰς τοὺς μαύρους καὶ νὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνῃ εἰς τὸ κακὸν. ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐδικαιολόγει τοὺς δουλοκράτας νὰ περιφρονῶσιν ἐγκρατῆ, τίμιον καὶ εὐσεβῆ πολίτην ὡς τὸν Κύριον Λίγκολνα. Ἁπλῶς ἡ ὕπαρξις τῆς δουλείας ἦτο τὸ ἀληθὲς αἴτιον.

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ὅτι ὁ Κύριος Λίγκολν ἦτο ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ συστήματος τούτου τῆς δουλείας, καὶ ὅτι ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ οἰκογενειακῶς μὲ πρώτην εὐκαιρίαν. Διὰ πολλὰ ἔτη ᾐσθάνετο βαθέως περὶ τοῦ ζητήματος τούτου μέχρις οὗ τελευταῖον ἀπεφάσισε νὰ κατοικήσῃ εἰς μίαν τῶν Ἐλευθέρων Πολιτειῶν.

ΚΕΦ. Γ'.

ΛΑΜΠΡΟΤΕΡΟΝ ΜΕΛΛΟΝ.

Τέσσαρες ἑβδομάδες παρῆλθον.

«Εἶδον τὸν κύριον Ἔζελ σήμερον,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν πρὸς τὴν σύζυγόν του.

«Καὶ τί λέγει περὶ τοῦ Ἀβραάμ;» ἠρώτησεν αὐτή.

«Λέγει ὅτι εἶναι ὁ καλλίτερος ἀπ' ὅλους τοὺς μαθητάς.»

«Αὐτὸ τὸ ἐπερίμενα ἐπειδὴ τὸν ἐδοκίμασα μόνη μου· εἰς ὀλίγον καιρὸν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀναγινώσκῃ ἐλευθέρως.»

«Καὶ ὁ Ἔζελ αὐτὸ μὲ ἔλεγεν.»

«Καὶ τί εἶπε περὶ τῆς διαγωγῆς του;»

«Ὅτι φρονιμώτερος μαθητὴς ἀπὸ τὸν Ἄβε δὲν εἶναι.»

«Σὲ τὸ εἶπεν αὐτὸ ὁ ἴδιος;»

«Ναί, καὶ τὸν ὠνόμασε μὲ τὸ καλλίτερον ὄνομα ὅπου ἤξευρεν.»

«Χαίρω δι' αὐτό, ἂν καὶ δὲν ἦναι τίποτε περισσότερον ἀπ' ὅ,τι ἐλπίζομεν.»

«Καὶ ἐγὼ χαίρω. Ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἴδω νὰ διαβάζῃ πρὸ τοῦ νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ.»

«Λοιπὸν ἀπεφάσισες νὰ φύγῃς;»

«Τώρα τὸ ἔμαθες; φθάνει νὰ εὕρω ἀγοραστήν.»

«Ἔμαθες τίποτε περὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ὁ Σέλβη ἀνέφερεν;»

«Οὔτε λέξιν. Ἀλλ' ἔχομεν καιρόν.»

«Ἂν ὅμως δὲν ἔλθῃ;»

«Ἄλλος θὰ παρουσιασθῇ δὲν ἀμφιβάλλω.»

«Ἐγὼ ὅμως ἀμφιβάλλω. Εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ πωλήσῃς ἐδῶ καὶ πιθανὸν ν' ἀναγκασθῶμεν νὰ μείνωμεν ἀκόμη περισσότερον καιρόν.»

Οὕτως ἡ Κυρία Λίγκολν προητοίμαζεν αὐτὸν ἐναντίον πάσης ἀποτυχίας. Ἦτο τόσον πρόθυμος διὰ νὰ πωλήσῃ τὸ κτῆμά του, ὥστε ἡ ἐλαχίστη ἀποτυχία ἤθελε τὸν ῥίψει εἰς ἀθυμίαν.

«Προτιμῶ νὰ τὸ χαρίσω καὶ ν' ἀρχίσω ἐκ νέου εἰς τὴν Ἐλευθέραν Ἰνδιάνην,» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ὁ καιρὸς βοηθὸς, πρέπει νὰ μάθωμεν νὰ ἐργαζώμεθα καὶ νὰ περιμένωμεν.»

«Τὸ μάθημα τοῦτο τὸ γνωρίζομεν πρὸ πολλοῦ» ἀπεκρίθη ὁ σύζυγός της.

«Τοιαύτη πεῖρα εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος,» εἶπεν αὐτή.

«Ἰδοὺ, ὁ Ἄβε,» ὁ ὁποῖος ἤρχετο λέγων, «Πάτερ, ἕνας ἄνθρωπος ἔρχεται.»

«Ποῖος ἄνθρωπος;»

«Δὲν ἠξεύρω, ἀλλὰ τὸν εἶδον ὅπȣ ἤρχετο πρὸς τὰ ἐδῶ. Νὰ, αὐτὸς εἶναι,» δεικνύων μὲ τὸν δάκτυλόν του πρὸς τὸν ἀγρόν.

«Μήπως εἶναι ὁ Σέλβη;» ἠρώτησεν ὁ πατὴρ, δίχως νὰ βλέπῃ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

«Ὄχι δὲν εἶναι ὁ Σέλβη,» ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του, «εἶναι ἄγνωστος ἄνθρωπος, καὶ βεβαίως ἔρχεται ἐδῶ.»

Ὁ ξένος εἶχε πλησιάσει εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξῆλθε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ.

« Μήπως εἶσθε ὁ Κύριος Λίγκολν; » ἠρώτησεν ὁ ξένος ἐκτείνων τὴν δεξιάν του πρὸς αὐτόν.

« Ἐγὼ εἶμαι. »

« Καὶ ἐγὼ ὀνομάζομαι Κόλϐη, » ἐξηκολούθησεν ὁ ἄνθρωπος.

« Ἄ! ναί, ὁ Σέλϐη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μὲ εἶπε διὰ σᾶς· ὁρίσατε. » Ὁ ἄνθρωπος εἰσῆλθε καὶ ἐκάθησεν εἰς ἓν ξύλινον κάθισμα.

« Ἤκουσα ὅτι σκοπεύεις νὰ πωλήσῃς τὸ κτῆμά σου, » εἶπεν ὁ Κύριος Κόλϐη.

« Ναί, τὸ ἔχω 'ς τὸν νοῦν μου. »

« Ὁ Σέλϐη μὲ τὸ εἶπε, καὶ ἦλθον νὰ σᾶς ἴδω. »

« Λοιπὸν εἶσθε ἀγοραστής; »

« Μάλιστα, ἂν συμφωνήσωμεν. »

« Ἐγὼ ὅμως καὶ νὰ τὸ πωλήσω σκοπεύω νὰ μείνω ἐδῶ ἕως τὸ φθινόπωρον, ἐπειδὴ τώρα συνάζω τοὺς καρπούς μου. »

« Αὐτὸ δὲν πειράζει φθάνει μόνον νὰ μὲ ἀρέσῃ τὸ κτῆμα, καὶ εἰμπορῶ νὰ περιμένω. »

« Λοιπὸν ἔλα νὰ ἴδῃς ἂν σ' ἀρέσῃ, » καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν ἤρχισε νὰ δεικνύῃ τὸ κτῆμά του πρὸς τὸν ἀγοραστὴν καὶ νὰ περιγράφῃ εἰς αὐτὸν τὰ πέριξ. Ἐνόμιζεν, ὅτι τώρα εὗρε καλὴν εὐκαιρίαν καὶ εὐχαριστεῖτο ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν του. Ἐβεϐαίωσε τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἡ τιμὴ ἦτο πολὺ συγκαταϐατική.

« Νὰ σοῦ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, » εἶπεν ὁ Κύριος Κόλϐη, « ἀκριϐὰ δὲν εἰμπορῶ ν' ἀγοράσω. »

« Μήπως καὶ ζητεῖς μεγαλείτερον κτῆμα ἀπὸ αὐτό; » ἠρώτησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Όχι, φίλε μου, μεγαλείτερον βάρος ή ράχη μου δὲν σηκόνει· αὐτὸ μὲ φθάνει· οἱ πτωχοὶ πρέπει ν' ἐξαπλόνουν τὰ πόδια τους κατὰ τὸ 'πάπλωμά τους.»

«Αὐτὸ τὸ ἠξεύρω ἐγὼ ἐκ πείρας,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «ἐξενητεύθην, ὅτε μόλις ἠδυνάμην νὰ δουλεύω διὰ τὸ ψωμί μου.»

«Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον. Ἔπειτα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κόπους μόλις εὐκολύνομαι ν' ἀγοράσω ἓν τοιοῦτον κτῆμα.»

«Πρέπει νὰ εἴπῃς καὶ εὐχαριστῶ, ἂν ἐκέρδησες τόσον εἰς Πολιτείας ὅπου ἡ δουλεία ἐπικρατεῖ. Εἶναι ἀληθινὸν ὅτι ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ λευκοὶ δὲν εἴμεθα καλλίτεροι ἀπὸ τοὺς μαύρους ἐδῶ, καὶ ἐβαρέθηκα.»

«Ἀλλ' αὐτὸ δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα.»

«Ποῖον;»

«Νά, τὸ ἐβαρέθηκα.»

«Τὸ γνωρίζω, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ δοκιμάσω καὶ εἰς τὰς Ἐλευθέρας Πολιτείας.»

«Τοιαῦται δοκιμαὶ εἶναι ἐπικίνδυνοι.»

«Ὅποιος δὲν κινδυνεύει τίποτε, οὔτε κερδίζει τίποτε, λέγει ἡ παροιμία. Ἐγὼ ἂν καὶ δὲν κερδήσω τίποτε δὲν ἔχω νὰ χάσω καὶ τίποτε· ἐλπίζω ὅμως νὰ κερδήσω πολλά.»

«Καλά, ἀλλ' ἂς μὴ ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τὸ ζήτημα. Τί ζητεῖς διὰ τὸ κτῆμά σου;»

«Οὔτε ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τί νὰ ζητήσω. Ἂς μείνῃ ἕως εἰς τὸ φθινόπωρον, ὅτε καὶ ἐγὼ θὰ ἦμαι ἕτοιμος νὰ φύγω, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θὰ συμφωνήσωμεν τότε.»

«Πολὺ καλά, ἐγὼ δὲν παραβιάζω τὸ πρᾶγμα.»

«Ἂν ἔλθῃς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου, θὰ μὲ εὕρῃς ἕτοιμον διὰ νὰ συμφωνήσωμεν,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Πρέπει ὅμως νὰ μὲ ὑποσχεθῇς, ὅτι δὲν θὰ τὸ προσφέρῃς εἰς ἄλλους πρὶν ἀκούσῃς ἀπὸ ἐμὲ πρῶτον.»

«Μάλιστα, ἡ πρώτη εὐκαιρία εἶναι ἰδική σου.»

«Εἶμαι σύμφωνος, καὶ ἡ σύζυγός σου μὲ τὸ ζωηρὸν τοῦτο παιδίον ἂς ἦναι μάρτυς,» εἶπεν ὁ ἄνθρωπος θωπεύων τὸν Ἀβραάμ.

«Καὶ ἡμεῖς ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ μείνωμεν πιστοί,» ἀπήντησεν ἡ Κυρία Λίγκολν, ἥτις ᾐσθάνθη τώρα, ὅτι ὅλαι αἱ προαισθήσεις της περὶ ἀποτυχίας ἦσαν ἐσφαλμέναι. «Ἐλπίζω νὰ σὲ ἴδωμεν ἐγκαίρως, καὶ πιστεύω ὅτι καὶ τὰ δύο μέρη θὰ ἤμεθα εὐχαριστημένοι διὰ τὴν τιμήν.»

Ὁ Κύριος Κόλβη ἀποχαιρετήσας τὴν οἰκογένειαν ἀνεχώρησεν ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπιστρέψῃ περὶ τὰ τέλη τȣ̃ Σεπτεμβρίου ἢ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίȣ. Ἀμφότερα τὰ πρόσωπα ἦσαν εὐχαριστημένα καὶ συνέχαιρον ἀλλήλȣς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Τὸ μέλλον τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ἦτο τώρα λαμπρότερον.

« Ὁ ἄνθρωπος νομίζω, ὅτι εἶναι πολὺ καλὸς, ἂν καὶ φαίνηται εὐχαριστημένος νὰ μένῃ εἰς τὴν παλαιὰν Κεντούκην. Ἡ δουλεία συμπεραίνω, ὅτι δὲν τὸν ἐνοχλεῖ,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Τοῦτο εἶναι μέγα εὐτύχημα,» ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του, «ὅτι ὅλοι δὲν θεωροῦμεν τὰ πράγματα ἐξίσου, ἀλλέως ἡ Κεντούκη ἤθελεν ἐρημωθῆ.»

Ὁ Κύριος Λίγκολν μειδιάσας ἠρκέσθη νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν του μόνον διὰ τοῦ ὕ φ ο υ ς του.

Ὁ Ἀβραὰμ ἐξηκολούθει τακτικῶς εἰς τὸ σχολεῖον συχνάζων καθ' ἑκάστην εἰς τὴν καλύβην τοῦ Κυρίου Ἔζελ καὶ κατεγίνετο ἐπιμελῶς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν·

πρὸς δὲ τὸ ἑσπέρας ἔφερε τὸ βιβλίον του εἰς τὴν οἰκίαν διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ ὅ,τι ἔμαθεν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἦτο περιωρισμενος ἐντελῶς εἰς τὸ βιβλίον του. Ἡ μεγίστη αὐτοῦ φιλοτιμία ἦτο νὰ μάθῃ ν' ἀναγινώσκῃ ἐλευθέρως ὅσον ἡ μήτηρ του. Πολλάκις ἐζήλευε τὴν μητέρα του ἡ ὁποία καθημένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας της ἐσυνείθιζε ν' ἀναγινώσκῃ τὰς Γραφὰς καθ' ἑκάστην, ἰδίως δὲ τὴν Κυριακὴν, καὶ προσεδόκα τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς ἤθελε δυνηθῇ ν' ἀναγινώσκῃ τὸ θεῖον τοῦτο Βιβλίον. Διὰ μεγαλείτερα πράγματα δὲν ἤλπιζε, τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ κυρίως τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Γραφῶν ἐνόμιζεν εὐτύχημα ἀρκετὰ μεγάλον δι' αὐτόν. Ἡ μεγάλη αὕτη ἐπιθυμία τῆς ἀναγνώσεως ἐξηγεῖ τὴν πρόοδόν του, ἥτις ηὐχαρίστει καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τὸν διδάσκαλόν του.

Ἂν καὶ ἦτο ἑπτὰ ἐτῶν μόνον τὴν ἡλικίαν, καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν διδασκάλου τόσον ἀμαθοῦς, τὸν ὁποῖον ἑπταετῆ παιδάρια τῆς Νέας Ἀγγλίας (1) σήμερον δύ-

---

(1) Νέα Ἀγγλία Ἡ ὀνομασία αὐτὴ ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς ἑξῆς Πολιτείας· Μαίνη, Νέα Χαμπσάϊαρ, Βερμόντ, Μασσακούσεττ, Ροδ-Ἄϊλανδ, Κοννέκτικοτ· ἐπονομάζονται δὲ οὕτω ἐπειδὴ οἱ πρῶτοι ἐν αὐταῖς ἀποικοίσαντες ἦσαν Ἄγγλοι. Τὸ πρῶτον πλοῖον Μεϊφλάουα καλούμενον ἐλλιμενίσθη εἰς Πλύμουθ τῆς Πολιτείας Μασσακουσέττης κατὰ τὸ 1620 Δεκ. 22 (ν. ε.) φέρον 101 ἐπιβάτας, οἵτινες κατέφυγον ἐξ Ἀγγλίας εἰς τὰ ἀπόκεντρα ταῦτα μέρη τῆς Ἀμερικῆς χάριν συνειδήσεως. Μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των οἱ εὐσυνείδητοι οὗτοι φυγάδες καθίδρυσαν τὸ περίφημον τῆς Κανταβριγίας Πανεπιστήμιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτησίως φοιτῶσι περὶ τοὺς 800 φοιτητὰς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν 44 καθηγητῶν καὶ βιβλιοθήκην περιέχουσαν 153,000 τόμους.

νανται νὰ διδάξωσιν, ἀφωσιώθη ὅλος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μὲ ζῆλον, ὥστε κατώρθωσε τὸν σκοπόν του.

Οὐχὶ μακρὰν τῆς ἐποχῆς ταύτης κάποιος μεταβατικὸς Ἱεροκήρυξ Ἔλκινς ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ἡ συνήθεια ἦτο νὰ κηρύττῃ εἰς ἀπόκεντρα μέρη, ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψίν των. Τοῦτον ὁ Ἀβραὰμ ἐσέβετο καὶ ἠγάπα.

«Καλῶς ὡρίσατε, Κύριε Ἔλκινς· χαίρω ὅτι σὲ βλέπω,» ἀνέκραξεν ἡ Κυρία Λίγκολν σφίγγουσα τὴν χεῖρά του ζωηρῶς.

«Ὁ Κύριος μὲ ἔπεμψεν ἐδῶ πάλιν. Πῶς εἶσθε, καὶ πῶς εἶναι ἡ οἰκογένειά σας; ἐλπίζω ὅτι ὁ Κύριος ἦτο μεθ' ὑμῶν.»

«Ναί, περισσότερον ἀφ' ὅ,τι μᾶς πρέπει. Μήπως σκοπεύεις νὰ κηρύξῃς ἐδῶ αὔριον;» Ἦτο σάββατον καὶ ὑπέθεσεν αὐτὴ ὅτι ἦλθε νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν συνήθειάν του.

Ὑπάρχουσι προσέτι τέσσαρα ἕτερα Πανεπιστημία ἐν τῇ αὐτῇ Πολιτείᾳ, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς εἶναι σχεδὸν ἴσος μὲ τὸν τῆς Ἑλλάδος 1 1/2 περίπου ἑκατομμύριον. Ὁ ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καθηγητής εἶναι Ἕλλην.

Αἱ τὴν Νέαν Ἀγγλίαν συνιστῶσαι 5 Πολιτεῖαι διακρίνονται διὰ τὴν ἠθικήν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν παιδείαν των· εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκονται 15 περίπυ Πανεπιστήμια ἔχοντα 213 τακτικοὺς καθηγητάς, 3129 φοιτητὰς καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον τόμους εἰς τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἅπαντα τὰ Πανεπιστημία, δὲν εἶναι δημόσια, ἀλλὰ ἰδιωτικὰ καταστήματα. Προσέτι δὲ εὑρίσκονται 1000 περίπου ἕτερα ἰδιωτικὰ φιλεκπαιδευτικὰ καταστήματα ἔχοντα 1,600 διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας, καὶ 40,214 μαθητῶν. Αἱ δὲ τοπικαὶ ἀρχαὶ διατηροῦσι 16,139 δημόσια σχολεῖα 25,518 διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας εἰς τὰ ὁποία συγχνάζουσι 697,014 ἀμφοτέρων τῶν γενῶν.

«Καὶ ἐγὼ τὸ ἐπεθύμουν αὐτὸ, ἀλλὰ λυποῦμαι ὅτι δὲν δύναμαι. Ἐλπίζω ὅμως νὰ ἐπιστρέψω μετὰ μίαν ἑβδομάδα, τώρα μόνον ἦλθον νὰ εἰδοποιήσω τοὺς κατοίκους, νομίζω ὅτι καὶ σὺ θέλεις ἰδεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰδοποιήσει αὐτοὺς διὰ τὸ κήρυγμα. Ἄ! ἐδῶ εἶναι καὶ ὁ μικρός μου. Τί κάμνεις Ἄβε;» Καὶ ἔσυρε τὸ παιδίον πλησίον του μὲ οἰκειότητα.

«Ὁ Ἄβε ὑπάγει εἰς τὸ σχολεῖον τώρα,» εἶπεν ἡ μήτηρ του.

«Ὑπάγει εἰς τὸ σχολεῖον; Εὖγε! Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἦναι ἐπιμελὲς παιδίον.»

«Πηγαίνει καλὰ, μετ' ὀλίγον θὰ ἠμπορέσῃ ν' ἀναγινώσκῃ τὰς Γραφὰς μόνος του,» ἐπρόσθεσεν ἡ μήτηρ του.

«Θαυμάσια! τότε θὰ ἀναγινώσκῃς καὶ διὰ τὴν μητέρα σου,» εἶπεν ὁ Κύριος Ἕλκινς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἀβραάμ, «ὅταν μάθῃς ν' ἀναγινώσκῃς θὰ ἀποκτήσῃς κάτι τι, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ σέ. Ἔχων τὰς Ἁγίας Γραφὰς καὶ δυνάμενος νὰ τὰς ἀναγινώσκῃς μὲ καρδίαν διατεθειμένην νὰ τὰς ὑπακούῃ, θέλεις γείνει βεβαίως εἷς καλὸς ἄποικος παῖς.»

«Τί εἶναι ἄποικος παῖς;» Ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ὁ ἄποικος παῖς εἶναι παιδίον τοῦ ἀγροῦ δυνάμενον νὰ εὐτυχήσῃ καὶ ἐδῶ ἀκόμη εἰς τὴν ἐρημίαν, νὰ ὑπερνικᾷ πᾶν πρόσκομμα, νὰ βοηθῇ τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς του, καὶ νὰ κατοικῇ εἰς τὰ δάση ἐὰν ἦναι ἀνάγκη.»

«Ὁ Ἄβε εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ ὅλα ταῦτα,» εἶπεν ἡ μήτηρ ῥίπτουσα φιλόστοργον βλέμμα πρὸς τὸν παῖδα.»

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔφθασε καὶ ὁ πατὴρ, ὁ ὁποῖος

μετὰ θαυμασμοῦ τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ κήρυκα·

«Τώρα ἔλεγον εἰς τὸν υἱόν σας,» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Ἔλκινς, « ὅτι θὰ γείνῃ ἀξιόλογος ἄποικος παῖς.»

«Θέλει καὶ δὲν θέλει θὰ γείνῃ, ἐπειδὴ σκοπεύω νὰ ὑπάγω εἰς δάση πλέον ἀπόκεντρα.»

«Ἄ! ἀλήθεια, καὶ πῶς θὰ κάμωμεν χωρὶς σοῦ;»

«Ἂν θέλῃ ὁ Θεός, ὁ ἐρχόμενος χειμὼν θὰ μᾶς εὕρῃ εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Ἰνδιάνης, αὕτη εἶναι παλαιά μου ἰδέα.»

"Καὶ ὅλα ταῦτα," εἶπεν ὁ Κύριος Ἔλκινς μειδιῶν, «ἐπειδὴ ἀγαπᾷς τὴν ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ν.»

Ὁ Κύριος Ἔλκινς πολλάκις συνωμίλησε μετὰ τοῦ Κυρίȣ Λίγκολνος περὶ τῆς δȣλείας, καὶ ἐσέβετο τὰς πεποιθήσεις του, ἂν καὶ τὰ αἰσθήματά του δὲν ἦτο τόσον ἰσχυρὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

"Ναί, καὶ αὕτη νομίζω ὅτι εἶναι ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ δι' ἐμέ."

"Ἐσκέφθης ποτὲ τὴν αἰτίαν τῆς ἀναχωρήσεώς σου; σκέψου περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου καὶ ζήτησον τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτῷ, « Τοῦ περιπατοῦντος ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ νὰ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα αὐτοῦ» (Ἱερ. Ι'. 23) "οἱ πάντες ἔχομεν ἀνάγκην οὐρανίου σοφίας."

"Αὐτὸ εἶναι ἀληθές," εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ κάμωμεν οὔτε βῆμα χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

"Αὐτὸ εἶναι ὀρθόν," εἶπεν ὁ Κύριος Ἔλκινς, ἐγειρόμενος ἵνα ἀναχωρήσῃ.

"Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἐκήρυττες αὔριον," ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία Λίγκολν," εἶναι μέγα προνόμιον νὰ

ἀκούῃ τις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.»

«Ἡ οἰκογένειά σας ὅμως δὲν ἔχει τόσην ἀνάγκην κηρύγματος· οἱ κατὰ Κυριακὴν λόγοι σου ἀρκοῦσι δι' αὐτὴν,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Ἔλκινς.

Ὁ Κύριος Ἔλκινς ἐνοοῦσε τὴν συνήθειάν της τοῦ νὰ διδάσκῃ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἐκ τῶν Γραφῶν κατὰ Κυριακὴν, ὅταν δὲν ἦτο κήρυγμα. Αὕτη ἦτο ἡ μόνη ἐκ τῆς οἰκογενείας ἡ γινώσκουσα νὰ ἀναγινώσκῃ, καὶ ἐδαπάνα πολὺν καιρὸν ἀναγινώσκουσα τὰς Γραφὰς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου. Ἡ μέθοδος τῆς διδαχῆς ταύτης ἦτο τόσον ἔξοχος, καὶ ἐξήσκησε μεγάλην ἐπιῤῥοὴν πρὸς μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀβραὰμ, ὥστε προτείνω νὰ δαπανήσωμεν τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα.

ΚΚΦ. Δ'.

ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑ.

Ἦτο Κυριακὴ πρωΐ, (ἡ ἐπομένη μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου Ἕλκινς) τὸ πρόγευμα ἐλήφθη, ἡ τράπεζα ἐσηκώθη, τὰ πινάκια ἐκαθαρίσθησαν, καὶ τὸ δωμάτιον ἐτέθη εἰς τάξιν διὰ τὴν Ἁγίαν Ἡμέραν. Ἡ πρωϊνὴ προσευχὴ ἐγένετο, τῆς μὲν μητρὸς ἀναγινωσκούσης τὰς Γραφάς, τοῦ δὲ πατρὸς προσευχομένου.

«Ἔλθετε παιδιά μου.» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «ἂς δοξάσωμεν τὴν ἡμέραν ταύτην ἀναγινώσκοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,» καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν Βίβλον, «θὰ ἦτο πολὺ ὠφέλιμον νὰ ἠκούαμεν σήμερον τὸ κήρυγμα τοῦ Κυρίου Ἕλκινς, ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, ἂς ἐξοδεύσωμεν τὸν καιρὸν ὅπως δυνάμεθα καλλίτερον.»

«Πότε πάλιν θὰ κηρύξῃ ὁ Κύριος Ἕλκινς;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Σήμερον ὀκτὼ σκοπεύει νὰ ἐπανέλθῃ. σήμερον ὅμως θὰ ἀναγνώσωμεν μόνοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·»

«Τὸ καλλίτερον κήρυγμα εἰς ὅλον τὸν κόσμον,» εἶπεν ὁ σύζυγός της.

«Τότε θὰ ἦναι καλόν, ἂν ὠφεληθῶμεν,» ἀπήντησεν ἡ σύζυγός του.

"Καὶ ποῦ θέλετε νὰ ἀναγνώσω;» ἠρώτησεν αὐτή.

"Ἀνάγνωσον περὶ τοῦ Μωϋσέως," ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ. Τὴν ἱστορίαν τοῦ Μωϋσέως καὶ ἄλλας τοιαύτας εἶχεν ἀκούσει πολλάκις, ἀλλὰ τόσον πολὺ τὸν εὐχαρίστησεν, ὥστε ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἦτο θελκτική.

"Αὕτη εἶναι ὡραία ἱστορία," εἶπεν ὁ πατὴρ, «καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἀρέσκει καὶ εἰς σὲ Ἄβε.»

"Μάλιστα, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄλλαι ἱστορίαι, αἱ ὁποῖαι μοὶ ἀρέσουν ἐπίσης.»

"Καλὰ, ἂς ἀναγνώσωμεν πρῶτον περὶ τοῦ Μωϋσέως," εἶπεν ἡ μήτηρ, "καὶ ἐλπίζω ὅτι ὅλοι θὰ προσπαθήσετε νὰ τὸν μιμηθῆτε, ἐπειδὴ ἦτο ὄχι μόνον καλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ καλὸν παιδίον."

Οὕτως ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ ἀναγινώσκουσα ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ Μωϋσέως, ὁ δὲ πατὴρ καὶ τὰ τέκνα, ἂν καὶ εἶχον ἀκούσει αὐτὴν πολλάκις, ἠκροάζοντο μὲ μεγάλην προσοχήν.

«Ἀξιοθαύμαστον!» ἀνέκραξεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «πῶς ὁ Θεὸς διετήρει αὐτὸν διὰ τῆς δυνάμεώς του, καὶ τὸν ἔσωσεν ἀπὸ πάντα κίνδυνον.»

"Διὰ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν λαόν του," ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

"Ναὶ, αὐτὸ εἶναι, ἂν καὶ στρατιαὶ ἐχθρῶν καὶ προσκόμματα μεγάλα ἦσαν ἔμπροσθέν του, ὁ σκοπός του ἐπερατώθη."

"Παρὰ τῷ Θεῷ ὅμως τὰ πάντα εἶναι δυνατά," (Ματθ. ιθ' 26.) εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

"Μεγάλον εὐτύχημα διὰ τοῦτον τὸν πονηρὸν κόσμον," ἀπήντησεν ἡ σύζυγος, "ἂν οἱ ἄνθρωποι εἶχον τὰ πράγματα ὅπως τὰ ἤθελον, οὔτε εὐτυχία ἤθελεν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον, οὔτε εἰρήνη."

"Καλά, λοιπὸν λέγει ὁ ψαλμῳδὸς, "Ὁ Κύριος βασιλεύει· ἂς ἀγάλλεται ἡ γῆ. (Ψαλ. ϟζ'. Γ'.»

"Τώρα ἀνάγνωσον καὶ περὶ τοῦ Ἰωσὴφ,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. Αὕτη ἦτο ἑτέρα ἱστορία τῶν Γραφῶν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ν' ἀκροάζηται. Εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα ἱστορήματα ἡ μήτηρ του ἤρχισε νὰ τὸν διδάσκῃ νηπιόθεν, καὶ εἶχον ἐντυπωθῆ βαθέως εἰς τὴν καρδίαν του.

"Βλέπεις πόσον εὐπειθὴς ἦτο;» εἶπεν ἡ μήτηρ του προβαίνουσα εἰς τὴν ἱστορίαν, «δὲν πρέπει νὰ θαυμάζωμεν ὅτι ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τοὺς τοιούτους.»

Καὶ πάλιν, "πόσον εὐεργετικὸς ἦτο εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ἂν καὶ αὐτοὶ τὸν ἐκακομεταχειρίσθησαν.»

Καὶ πάλιν, "ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τοὺς πιστούς.»

Καὶ πάλιν, πλησιάσασα εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας, "πόσον ἀξιέπαινος ἦτο, διότι ἐπεριποιήθη τοὺς ἀχρείους ἀδελφούς του, ἠδύνατο νὰ τοὺς τιμωρήσῃ αὐστηρῶς διὰ τὴν κακίαν των, ἀλλ' αὐτὸς ὄχι μόνον τοὺς ἐσυγχώρησεν, ἀλλὰ καὶ προέβλεψε δι' αὐτοὺς σῖτον.»

"Πῶς ἤθελε σὲ φανῆ, Ἄβε, ἂν σὲ ἥρπαζον ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου διὰ τόσον πολὺν καιρόν;»

"Καὶ διὰ πόσον καιρόν;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

"Ἦτο πολλὰ ἔτη· πόσα ὅμως δὲν γνωρίζω ἀκριβῶς.»

"Πόσον συγκινητικὴ ἦτο ἡ μετὰ τοῦ πατρός του συνάντησις!» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, "μόνον ἡ ἐνθύμησις τοῦ πράγματος μὲ κάμνει νὰ δακρύω.»

Τοιουτοτρόπως αἱ ἱστορίαι τῶν Γραφῶν ἀνεγινώσκοντο καὶ ἐξηγοῦντο εἰς ἁπλοῦν, ἀλλὰ σεβάσμιον τρόπον, καὶ οὕτως ὠφελοῦντο τὰ τέκνα κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν, καθ' ἣν ὁ Κύριος Ἔλκινς δὲν ἐκήρυττεν.

Ἡ ἀνάγνωσις δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὰ παλαιὰ

ἢ εἰς τὰ ἱστορικὰ βιβλία τῆς Γραφῆς· αὕτη ἐννοοῦσε τὸ Εὐαγγέλιον, διότι εἶχε μεγάλην χριστιανικὴν πεῖραν. Ἦτο σταθερὰ καὶ συνεπὴς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἱκανὴ νὰ ἐξηγῇ τὰς Γραφάς, ἐσυνείθιζε πολλάκις νὰ ἀναγινώσκῃ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὥσπερ γράφονται παρὰ τῷ Ματθαίῳ (κζ. κεφ.) ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας της κάμνουσα παρατηρήσεις καταλλήλους, διὰ νὰ ἐντυποῦνται τὰ συμβάντα εἰς τὰς καρδίας των τέκνων.

«Ναί,» ἔλεγε πολλάκις διακόπτουσα τὴν ἀνάγνωσιν, «σὺ πρέπει νὰ ἀγαπᾷς καὶ νὰ ὑπηρετῇς τὸν Θεὸν διὰ τὴν πρὸς σὲ ἀγάπην καὶ εὐσπλαγχνίαν του· ἐπειδὴ ἀπέθανε δι' ἐσὲ, ἀπαιτεῖ νὰ ὑπακούῃς εἰς αὐτόν.

Ἐνίοτε τὰ τέκνα ὑπέβαλον ἐρωτήσεις ὡς ἑξῆς, «Ἤθελε τάχα ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀποθάνῃ;» «Διατί οἱ κακοὶ ἄνθρωποι τὸν ἐφόνευσαν;» «Διατί ὁ Θεὸς ἄφησε τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν φονεύσωσιν;» Καὶ πολλὰ τοιαῦτα. Ἡ δὲ μήτηρ προσεπάθει νὰ ἀπαντᾷ πρὸς τὰ τέκνα της ὡς ἔδει. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀναγνώσεώς της καὶ αἱ παρατηρήσεις της ἦσαν τόσον διδακτικὰ, ὥστε προσεκάλουν πολλὰς καὶ διαφόρους ἐρωτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἀκροατῶν· πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠγάπα νὰ βλέπῃ καὶ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ· ἡ συνήθεια αὕτη εἶναι ἀξιομίμητος ὑπὸ πάσης χριστιανικῆς οἰκογενείας.

Αἱ Δέκα Ἐντολαὶ ἐσχημάτιζον ἐπίσημον μέρος τῆς Κυριακῆς διδαχῆς, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἦτο γυμνασμένος καλῶς εἰς τὴν ἀποστήθισιν αὐτῶν. Τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἐνετυπώθησαν εἰς τὴν καρδίαν του περισσότερον τῶν ἄλλων, δηλ: ἡ τρίτη «Μὴ λάβῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· διότι δὲν θέλει ἀθωώσει ὁ Κύριος τὸν λαμ-

βάνοντα ἐπὶ ματαίῳ τὸ ὄνομα αὐτοῦ·» Ἡ τετάρτη «Ἐνθυμοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου διὰ νὰ ἁγιάζῃς αὐτήν.» Ἡ πέμπτη «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου διὰ νὰ γείνῃς μακροχρόνιος ἐπὶ γῆς, τὴν ὁποίαν σοὶ δίδει Κύριος ὁ Θεός σου.» Ἡ ἐννάτη «Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς κατὰ τοῦ πλησίου σȣ μαρτυρίαν ψευδῆ.» (Ἔξοδ· κεφ. κ΄. ςιχ. 8, 12, 16).

Περὶ τῆς τρίτης Ἐντολῆς ἔλεγεν «ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος μᾶς ὁμιλεῖ· ποτὲ μὴ βλασφημήσῃς τέκνον μου.»

"Ἐγὼ ποτὲ δὲν βλασφημῶ," ἀπεκρίνετο ὁ Ἀβραάμ.

"Καὶ ἐλπίζω ὅτι ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμῃς."

"Ὦ πόσον ὁ γέρων Σέλβη ἐβλασφημοῦσε ἐνώπιον τοῦ πατρός μου," ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ.

«Εἶναι τρομερὸν, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς εἶναι ἀμαθής. ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἐνώπιόν του.

«Δύνασαι νὰ φαντασθῇς καμμίαν ὠφέλειαν, ἡ ὁποία ἔρχεται ἀπὸ τὰς βλασφημίας;» ἠρώτησεν ἡ μήτηρ.

«Ἀλλ' ἂν ἡ βλασφημία ἦναι ἁμαρτία, τί καλὸν θὰ φέρῃ.» ἀπεκρίθη ὁ παῖς.

«Ἀληθῶς κανεὶς δὲν εἰμπορεῖ νὰ φατασθῇ ὅτι φέρει τὴν ἐλαχίστην ὠφέλειαν.»

«Διατί λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι βλασφημοῦσιν;» ἠρώτησεν ὁ παῖς.

«Τὸ δ ι α τ ί οὔτε ἐγὼ τὸ ἠξεύρω, οὔτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. Βλασφημοῦσιν, ἐπειδὴ εἶναι πονηροί,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ.

«Μήπως δὲν βλασφημεῖ καὶ ὁ Κύριος....;» ἠρώτησεν ὁ παῖς ὡς νὰ τῷ ἐφαίνετο παράδοξον, ὅτι πρόσωπον τόσον ἐπίσημον ἠδύναται νὰ ἦναι πονηρός.

«Πιθανὸν νὰ βλασφημῇ κἄποτε, ἐπειδὴ καὶ ἐπίσημοι ἄνθρωποι ἀκόμη εἶναι πονηροί· ἡ ἐπισημότης τοῦ προσώπου δὲν ἐλαττόνει τὸ ἁμάρτημα.»

«Ὄχι, παιδί μου. ποτὲ νὰ μὴ βλασφημῇς, ἂν καὶ ἤκουσες ἄλλους νὰ βλασφημῶσιν,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ.

«Δὲν πρέπει νὰ γείνῃς πονηρὸς, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶναι τοιοῦτοι.» Τότε αὐτὴ μετέβαινεν εἰς ἄλλην ἐντολὴν π.χ. τὴν τετάρτην, καὶ ἐζήτει νὰ ἐντυπώσῃ τὴν ἀνάγκην καὶ ἀξίαν αὐτῆς εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων της.

«Δὲν εἶναι πολὺ νὰ ἀφιερόνωμεν μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος εἰς τὸν Κύριον, αὕτη εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, καὶ πρέπει νὰ τὴν ἐνθυμῆσθε,» ἔλεγεν καὶ περὶ τῆς πέμπτης ἐντολῆς.

«Ἡ ἀμοιβὴ πρὸς τὰ τέκνα τὰ ὑπακούοντα τοὺς γονεῖς των εἶναι μεγάλη,» παρετήρησεν αὐτὴ, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.»

«Τί εἶναι ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς τιμή;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἐννοεῖ νὰ σέβησαι τοὺς γενεῖς σου, ν' ἀγαπᾷς καὶ νὰ ὑπακούῃς εἰς αὐτοὺς,» ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ. «Τοῦτο νομίζω ὅτι τὸ ἐννοεῖς;»

«Μάλιστα, αὐτὸ τὸ ἠξεύρω.»

«Τὰ τέκνα τὰ ὁποῖα τιμῶσι τοὺς γονεῖς των πράττουσιν ὅ,τι καὶ ἂν δύνανται διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῶν.»

«Αὐτὸ εἶναι εὔκολον,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ.

«Εὔχομαι πάντοτε οὕτω νὰ σκέπτησαι τέκνον μου· τὰ παιδία συνήθως θέλουν τὰ 'δικάτων διὰ νὰ δαπανῶσι τὸν καιρὸν εἰς ὀκνηρίαν.»

«Ἐγὼ ὅμως ποτὲ δὲν θὰ κάμω αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἀλλὰ καὶ σὺ κάποτε θέλεις τὰ 'δικά σου, ἐλπίζω ὅμως, ὅτι ἕως τώρα ἀνεγνώρισες τὰ σφάλματά σου.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη παρατήρησις ἦτο ὀρθή, ἐπειδὴ ἐνίοτε καὶ αὐτὸς ἦτο ἀπειθής, ἂν καὶ συνήθως ἦτο εὔτακτος, ἐνθυμήθη πολλὰς περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἠρνήθη νὰ τιμήσῃ τοὺς γονεῖς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου τώρα κατέβασε τὴν κεφαλήν του ἀπὸ ἐντροπήν.

Ἕτερον μάθημα ἐξαγόμενον ἐκ τῆς ἐννάτης ἐντολῆς, τοῦ ὁποίου τὴν βαρύτητα ἐξετίμα πολύ, ἦτο ἡ ἀλήθεια.

«Πάντοτε λέγε τὴν ἀλήθειαν, παιδίμου.»

«Καὶ μήπως δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν;» ἀπεκρίνετο συνήθως ὁ Ἀβραάμ, καὶ τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ λέγῃ ἄνευ δισταγμοῦ.

«Τὸ πιστεύω, παιδί μου, ἀλλὰ πάλιν εἶναι ὠφέλιμον ν' ἀνακαλῇς εἰς τὴν μνήμην σου τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ψεύδους.»

«Καὶ ποῖα εἶναι αὐτά;»

«Ἡ ἀπαρέσκεια τοῦ Θεοῦ.»

«Καὶ ἡ κατηγορία τῶν ἀνθρώπων,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ. «Κανεὶς δὲν θέλει νὰ συναναστρέφηται μὲ ψεύστας.»

«Ἀληθῶς,» ὑπέλαβεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «κανεὶς δὲν πιστεύει τὸν ψεύστην, καὶ ἀκόμη ὅταν λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ χειρότερον.»

«Ἡ ἐντολὴ δὲν λέγει ὅτι ὁ Θεὸς ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ ψεύστου,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ,

«Ἀλλ' εἰς τὴν Γραφὴν δύναταί τις νὰ εὕρῃ πολλὰ ῥητὰ τὰ ὁποῖα ἐκφράζουσι τὴν ἰδέαν ταύτην. «Ψευδῆ χείλη βδέ-

λυγμα εἰς τὸν Κύριον· οἱ δὲ ποιοῦντες ἀλήθειαν εἶναι δεκτοὶ εἰς αὐτόν.» (Παρ. κεφ. ιβ'. στιχ. 22) «Ὁ δὲ βασιλεὺς θέλει εὐφρανθῇ ἐπὶ τὸν Θεόν· θέλει δοξασθῇ πᾶς ὁ ὀμνύων εἰς αὐτόν· διότι θέλει φραχθῇ τὸ στόμα τῶν λαλούντων ψεῦδος.» (Ψαλ. ϡγ'. 11.) «Ὁ ψευδὴς μάρτυς δὲν θέλει μείνει ἀτιμώρητος· καὶ ὁ λαλῶν ψεύδη θέλει ἀπολεσθῇ.» (Παρ. ιθ'. 9.) «Οἱ δὲ δειλοὶ καὶ ἄπιστοι καὶ βδελυκτοὶ καὶ φονεῖς καὶ πόρνοι καὶ μάγοι καὶ εἰδωλολάτραι, καὶ πάντες οἱ ψεῦσται, θέλουσιν ἔχει τὴν μερίδα αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ μὲ πῦρ καὶ θεῖον· οὗτος εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος.» (Ἀποκ. κά. 8.)

Ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε νὰ τρέμῃ ἔμπροσθεν τοῦ πλήθους τῶν ῥητῶν, τὰ ὁποῖα ἡ μήτηρ του ἀνέφερε πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ θέματος· ἦτο πολὺ προσοικειωμένη μὲ τὰς Γραφάς, τὴν αὐθεντίαν τῶν ὁποίων ἐπεκαλεῖτο πάντοτε ὡς εἰς τὸ περὶ ψεύδους ζήτημα.

«Ὄχι, τέκνον μου, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ψεύδησαι, καλλίτερα πτωχὸς παρὰ ψεύστης, οὐδὲν χειρότερον τοῦ ψεύδους.»

«Δὲν εἶναι τάχα ἡ βλαφημία χειροτέρα τοῦ ψεύδυς;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Καὶ τὰ δύο εἶναι κακά, καὶ εἰς τὰ δύο ὁ Θεὸς ἀπαρέσκεται,» ἀπήντησεν ἡ μήτηρ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διήρχοντο τὰς Κυριακάς, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἐσχετίζετο μὲ τὰς Γραφάς. Ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ Κατήχησις καὶ τὸ προειρημένον ἐκεῖνο παλαιὸν ἀλφαβητάριον συνίστων ὅλους τοὺς τόμους τῆς οἰκογενειακῆς βιβλιοθήκης των εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχήν, καὶ εἰς ἔλλειψιν ἐφημερίδων πολιτικῶν τε καὶ θρησκευτικῶν, ἡ Γραφὴ ἀνεγινώσκετο εἰς τὴν οἰκογένειαν πολὺ

περισσότερον. Ἡ Γραφὴ ἦτο τὸ πρῶτον βιβλίον, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀβραὰμ ἀνέγνωσε, καὶ τὸ μόνον ἀντίτυπον, τὸ ὁποῖον ἡ μήτηρ του εἶχεν· ἦτο ὁ θησαυρὸς ἐκ τοῦ ὁποίου ἀμφότεροι, μήτηρ καὶ υἱὸς, ὠφελήθησαν πολύ· ἦτο ἀληθῶς τὸ φῶς καὶ ὁ ἰσχυρότερος διδάσκαλος τῆς οἰκογενείας, καὶ θέλομεν ἰδεῖ καθ' ὅλον τὸ πόνημα. ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο Βιβλίον, ἦτο ὁ ὁδηγὸς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξήχθησαν τὰ ἀναγκαῖα ἐκεῖνα μαθήματα δηλ. περὶ Κυριακῆς, περὶ βλασφημίας, περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων ἠθικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀβραάμ. (1)

---

(1) Παρατηρητέον, ὅτι ἡ δύναμις τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας συνίσταται εἰς τὴν Θεοσέβειαν. Ὁ ἐκτελῶν τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκοντα αὐτοῦ ποτὲ δὲν θέλει ἀμελήσει καὶ τὰ πρὸς τὸν πλησίον του· ὅθεν γίνεται καλὸς γείτων, τίμιος πολίτης καὶ φιλόπατρις ὑπάλληλος. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτȣ, ἡ γνῶσις τοῦ θελήματος τȣ̃ Θεοῦ νομίζεται ἀναγκαία διὰ τὸν ἄνθρωπον, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐξοδεύουσι τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὄχι εἰς ὀκνηρίαν, οὐδὲ εἰς διασκεδάσεις, ἀλλ' εἰς σωματικὴν ἀνάπαυσιν καὶ βιβλικὰς ἐρεύνας. Ὅθεν συνήθως συχνάζȣσι δὶς κατὰ Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς ἀκρόασιν τοῦ κηρύγματος, ἅπαξ εἰς τὴν συμπροσευχὴν καὶ εἰς τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον, σκοπὸς τοῦ ὁποίȣ εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις τῶν νέων καὶ ἡ μελέτη τῶν Ἁγ. Γραφῶν. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ σχολείου συνέρχονται νέοι τε καὶ νήπια, γέροντες καὶ ἄνδρες, πτωχοί τε καὶ πλούσιοι, σοφοί τε καὶ ἀγράμματοι πρὸς μελέτην τῶν Γραφῶν, ἐνίοτε περὶ τοὺς 500 ἢ καὶ 1000 ἀμφοτέρων τῶν γενῶν. Πρὸς βοήθειαν δὲ τῶν σχολείων τούτων ὑπάρχουσι πολλαὶ Ἑταιρίαι, αἵτινες δημοσιεύουσιν ἐφημερίδας μὲ εἰκονογραφίας καὶ ἠθικὰ διηγήματα καὶ ἄλλα κατάλληλα συγγράμματα διὰ βοηθήματα καὶ Κυριακὴν ἀνάγνωσιν. Μία τῶν Ἑταιριῶν

Οὔτε τὴν προσευχὴν δὲν ἠμέλησεν· ἦτο γυνὴ τῆς προσευχῆς, καὶ ἐδίδαξε τὸν Ἀβραὰμ νὰ προσεύχηται, ἐνῷ ἦτο εἰσέτι μικρὸς, τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν, τὴν ὁποίαν συχνάκις ἐπανελάμβανεν.

"Ὁ Θεὸς εἶναι προστάτης σου, καὶ αὐτὸς σὲ προμηθεύει τροφὴν καὶ φερέματα, "Διότι ἐμοῦ εἶναι πάντα τὰ θηρία τοῦ δάσους, τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ χιλίων ὀρέων.» (Ψαλ. ν'. 10.) καὶ τοῦτο, παιδί μου, πρέπει νὰ τὸ ἐνθυμῆσαι.»

«Ἐγὼ προσεύχομαι πρὸς τὸν Θεὸν,» ἔλεγε πολλάκις ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν νεαράν του ἡλικίαν.

"Αὐτὸ πρέπει ὅλοι νὰ πράττωσι δηλ: νὰ προσεύχωνται εἰς τὸν Θεὸν· ὅλοι πρέπει νὰ ζητῶσι τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὐχαριστῶσιν αὐτὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας του.»

"Μήπως ὁ Θεὸς δὲν θὰ μὲ φυλάξῃ, ἐὰν δὲν τὸν παρακαλέσω;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

"Ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ζητῶμεν καὶ πρέπει νὰ τὸ κάμνωμεν.»

"Μήπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ζητοῦσι τὴν βοήθειάν του;»

"Ὄχι, πολλοὶ ἄνθρωποι οὔτε τοὺς μέλει.»

τούτων κατὰ τὸ 1861 ἐδαπάνησε περὶ 290,000 τάλληρα· ὑπὲρ τὰ τρία ἑκατομμύρια ἀμφοτέρων τῶν γενῶν συχνάζουσιν εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα λαμβάνοντα διδαχὴν ἄνευ τιμῆς καὶ ἄνευ ἀργυρίου. Πρὸς τούτοις ὑπάρχουσι καὶ τὰ Ἀποστολικὰ λεγόμενα σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ εὐσεβεῖς πολῖται συναθροίζουσι τοὺς μοσκομάγκας καὶ τὰς ταλαιπώρους ἵνα ἑλκύσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν καὶ οὕτω ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς κακούργους. Ὅσον περισσότεροι συνέρχονται εἰς τὰ Ἀποστολικὰ ταῦτα σχολεῖα, τόσον ὀλιγώτεροι εἰσέρχονται εἰς τὰς φυλακάς.

«Διατί λοιπὸν ὁ Θεὸς τοὺς φυλάττει;»

«Αὐτὸς γνωρίζει· καὶ δι' ἡμᾶς εἶναι καλλίτερον νὰ πράττωμεν τὸ ὀρθὸν δίχως ἐρωτήσεις.» Οὗτος ἦτο ὁ καλλίτερος τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπεκρίνετο εἴς τινας ἐρωτήσεις του. Λέγεται ὅτι τὰ παιδιὰ κάμνουν ἐρωτήσεις, εἰς τὰ ὁποίας φιλόσοφοι δὲν δύνανται νὰ ἀπαντήσωσιν. Ἡ καλύβη δ' αὕτη τῆς οἰκογενείας τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἐξοχωτέρα εἰς τὴν συνοικίαν.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὕρισκέ τις εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐνίοτε καλύβας τινάς, εἰς τὰς ὁποίας κατῴκουν ἄνθρωποι εὐσεβέστατοι· τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ εἰρημένη καλύβη ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ἐδοξάζετο, καὶ τὰ τέκνα ἐπαιδεύοντο εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ. Ἡ Κυρία Λίγκολν ἐγνώριζεν ὅτι ἡ ἐπιῤῥοή, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἀβραὰμ ἐξετίθετο εἰς τὴν συνοικίαν ἦτο κακή· ἡ βλασφημία, ἡ βεβήλωσις τῆς Κυριακῆς καὶ τὸ ψεῦδος ἦτο ἁμαρτήματα κοινά, ὥστε ᾐσθάνετο τὴν ἀνάγκην τȣ̃ νὰ σώσῃ τὸν υἱόν της ἀπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῆς παραλυσίας· ὅθεν ἐγένοντο καὶ αἱ πισταὶ αὐτῆς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν Δέκα Ἐντολῶν. Ἡ εὐσέβεια τῆς μητρὸς ἔχει μεγάλην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰς καρδίας τῶν τέκνων· οἱ μεγάλοι καὶ ἐνάρετοι ἄνδρες ἔχουσι συνήθως εὐσεβεῖς μητέρας, ὁ πατὴρ δυνατὸν νὰ ἦναι ἁπλοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἡ μήτηρ συνήθως εἶναι γυνὴ ἐξόχων δυνάμεων καὶ ἰδιοτήτων τῆς ψυχῆς. Ὁ Ἰωάννης Ῥανδόλφος, (1) τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου εἶναι πα-

---

Ἰωάννης Ῥανδόλφος, συνήθως διακρίνεται ὡς Ῥανδόλφος ἐκ Ῥοανῶκ. Ἀνὴρ πολιτικός, ἐγεννήθη εἰς τὴν Βιργινίαν κατὰ 1773 (ν. ε.) Ἐχρημάτισεν ὡς μέλος τοῦ κοινοβουλίου 30 περίπου ἔτη, ὅπου διεκρίνετο δι' εὐγλωττίαν, σαρκασμὸν καὶ ἐ-

σίγνωστον καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μαθητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἔλεγεν· «Ἐγώ ποτε ἐκαλούμην Γάλλος, ἐπειδὴ ὑπεστήριζον τὰ Γαλλικὰ συμφέροντα, ἐνῷ αὐτὸ ἦτο ψευδὲς, τὸ ἑπόμενον ὅμως εἶναι ἀληθὲς, δηλ. ὅτι ἤθελον γείνει ἄπιστος Γάλλος, ἂν δὲν ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην μου τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἡ εὐσεβὴς μήτηρ μου λαβοῦσα τὰς μικράς μου χεῖρας, μὲ ἐδίδασκε γονυκλειτῶς νὰ προσεύχωμαι «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς....»

Ὁ Ἰωάννης Κ. Ἄδαμς (1) εἶναι ἕτερος Ἀμερικανὸς πολιτικὸς, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς μητρικῆς ἐπιῤῥοῆς. "Εἶναι χρέος εὐγνωμοσύνης," ἔλεγε, "ν' ἀναγνωρίσω καὶ ὁμολογήσω, ὅτι ὁποῖος καὶ ἂν ὑπῆρξα, ὁποῖος καὶ ἂν ἦμαι, ὁποῖος καὶ ἂν γείνω, τὸ ὀφείλω,

---

διοτροπίαν. Περὶ τὸ 1830 διωρίσθη Πρέσβυς εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ἀπεβίωσε δὲ περὶ τὸ 1833 ἔτος.

1) *Ἰωάννης Κ. Ἄδαμς* ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Ἄδαμς, τοῦ ὑποστηρίξαντος καὶ τὰ μέγιστα ἐνεργήσαντος πρὸς ψήφισιν τῆς «*Προκηρύξεως τῆς Ἀνεξαρτησίας*» ἐγεννήθη εἰς Βρέϊντρι (Braintree.) εἰς τὴν Πολ. τῆς Μασσακουσέττης κατὰ τὸ 1767. Ἰουλίου 11. Ἀπεβίωσε δὲ εἰς Οὐασιγκτῶνα περὶ τὸ 1848 ἔτος. Ἐσπούδασε νομικὸς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κανταβριγίας, κατὰ δὲ τὸ 1794 διωρίσθη Πρέσβυς εἰς Χάγαν (Hague)· κατὰ τὸ 1797 εἰς Βερολῖνον, ἐξελέχθη δὲ ἐκ Μασσακουσσέττης Γερουσιαστὴς κατὰ τὸ 1803. Κατὰ τὸ 1809 ἐστάλη ὡς Πρέσβυς εἰς Ῥωσσίαν καὶ κατὰ τὸ 1817 διωρίσθη ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν προεδρεύοντος τοῦ Μονρόου· κατὰ δὲ τὸ 1825 ἐξελέχθη Πρόεδρος τῆς Συμπολιτείας καὶ κατὰ τὸ 1831 εἰσῆλθεν εἰς τὸ κοινοβούλιον ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Πολιτείας του, ὅπου διεκρίθη διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν μαύρων ἀγορεύσεις καὶ προσπαθείας του.

τῇ θείᾳ συνάρσει, εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς μητρός μου. »

Τὸ Ἀμερικανικὸν ἔθνος ἐτίμησε μεγαλοπρεπῶς τὰς ἀρετὰς τῆς μητρὸς τοῦ Οὐασιγκτῶνος, καὶ γενναίως ἀνεγνώρισε τὸ πρὸς αὐτὴν χρέος του ἀνεγεῖραν ἐπὶ τοῦ τάφȣ της μνημεῖον ἔχον τὴν ἀκόλȣθον ἐπιγραφήν· «ΜΑΡΙΑ Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝΟΣ·» εἶναι τιμὴ μεγάλη νὰ ἦναι γυνή τις μήτηρ τοιούτου ἀνδρὸς, καὶ ἐπισημότης μεγάλη νὰ ἦναι τις υἱὸς τοιαύτης γυναικὸς· τὸ ἔθνος διὰ τοῦ ἁπλοῦ τούτου τρόπου ἀνεγνώρισεν, ὅτι αὕτη ἐξήσκησε μεγίστην ὅσην ἐπιῤῥοὴν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του, διὰ τῆς εὐσεβοῦς ἀνατροφῆς, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

Καὶ εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην ἐποχὴν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὀφείλομεν εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ἀβραὰμ, ὅσον καὶ εἰς τὴν μητέρα τοῦ Οὐασιγκτῶνος.

Ἔχοντες κατὰ νοῦν τὴν παιδικὴν τοῦ Ἀβραὰμ ἀνατροφὴν οἱ ἀναγνῶσται, θέλουσιν ὁμολογήσει ὅτι αὕτη συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρός του. Ἡ ἀλήθεια αὕτη ἂς γείνῃ παράδειγμα εἰς τὴν νεολαίαν τῆς πατρίδος μας, ἐκ τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ἐξαγάγωσιν ὠφέλιμα μαθήματα, τὰ ὁποῖα θέλουσι τοὺς φέρει, ἵνα αἰσθανθῶσι τὴν ἀληθῶς μητρικὴν στοργὴν, καὶ ὠφεληθῶσιν ἐκτιμῶντες τὰς συμβουλὰς εὐσεβῶν γονέων.

ΚΕΦ. Ε'.

Η ΠΩΛΗΣΙΣ.

Κατὰ τὰς ἀρχας Ὀκτωβρίȣ 1816, ὁ Ἀβραάμ, ἐπί τινας ἑβδομάδας, εἶχε παύσει ἀπὸ τὸ σχολεῖον, καὶ ὅμως ἠδύνατο ν' ἀναγινώσκῃ ὁπωσοῦν καλῶς διὰ παιδίον ἑπταετές· τὴν ὀλίγην ταύτην ἀνάγνωσιν ἐσυνείθισεν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας του ἰδιαιτέρως ἐπροχώρησεν, ὥστε ἠδύνατο ν' ἀναγινώσκῃ ἐλευθέρως τὰς Γραφὰς διὰ τὴν οἰκογένειαν. Ὁ ὡρισμένος καιρὸς τῆς ἐπισκέψεως τοῦ κυρίου Κόλβη ἐπλησίασεν ἤδη, ἀλλ' αὐτὸς εἰσέτι δὲν ἐφάνη· ἡ οἰκογένεια ὅμως εἶχε πεποίθησιν περὶ τῆς ἐλεύσεώς του, καὶ αἱ ἐλπίδες αὐτῶν δὲν ἐματαιώθησαν· μόλις ἡ πρώτη ἑβδομὰς τοῦ Ὀκτωβρίου παρῆλθε, καὶ ὁ κύριος Κόλβη ἐπαρουσιάσθη.

«Βλέπω ὅτι φυλάττεις τοὺς λόγους σου,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Αὐτὸ προσπαθῶ καὶ ἐγώ,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Κόλβη.

«Σὲ προσμέναμεν καὶ ἡτοιμαζόμεθα νὰ πωλήσωμεν τὸ ὑποστατικόν. Μήπως εὗρες κανὲν ἄλλο κτῆμα, τὸ ὁποῖον σοῦ ἀρέσει καλλίτερον ἀπ' αὐτό;»

« Ὄχι, δὲν ἐφρόντισα δι' ἄλλο, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος μὲ αὐτὸ, φθάνει μόνον νὰ συμφωνήσωμεν εἰς

τὴν τιμὴν καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς.»

«Τὴν τιμὴν θὰ τὴν μάθῃς ἀμέσως, ἐπειδὴ ἀπεφάσισα πόσον νὰ ζητήσω, καὶ ἐλπίζω καὶ ἐγὼ νὰ μάθω, ἂν θὰ ἀγοράσῃς, ἢ ὄχι.»

«Καλὰ, τί ζητεῖς;»

«Ζητῶ τριακόσια τάλληρα.»

Ὁ ἀναγνώστης πιθανὸν νὰ θαυμάσῃ διὰ τὸ ποσόν. Φαντάσου τώρα, ἓν ὁλόκληρον ὑποστατικὸν, νὰ πωλῆται διὰ τριακόσια τάληρα· δυσκολεύεταί τις κἂν νὰ τὸ ὀνομάσῃ ὑποστατικὸν, καὶ ὅμως εἰς αὐτὸ συνίστατο ἡ περιουσία τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, εἰς τὰς ἐρημίας τῆς Κεντούκης. Ὁλόκληρον ὑποστατικὸν διὰ τριακόσια τάλληρα· οἰκίαι, ἀγροὶ, τὰ πάντα διὰ τριακόσια τάλληρα. Καὶ αὕτη ἦτο ἡ μετὰ πολυετεῖς κόπους καὶ μόχθους ἀθροισθεῖσα περιουσία τοῦ πατρός τοῦ Ἀβραὰμ, — ποσὸν μόλις ἱκανὸν νὰ προμηθεύσῃ κἂν τὰ ἔπιπλα μιᾶς τῶν μικροτάτων οἰκογενειῶν τῆς Μασσακουσέττης· ἀλλ' αὕτη ἦτο ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία τῆς ἰδιοκτησίας.

«Τί θὰ γείνῃ τώρα διὰ τὴν πληρωμήν;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Κόλβη.»

«Αὐτὸ μὲ ἐνδιαφέρει πολὺ· ἔχεις καμμίαν πρότασιν;»

«Ἡ πρότασις εἶναι, ὅτι δὲν ἔχω μετρητὰ, ἀλλὰ πάλιν ἔχω ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἀγορὰν εἶναι ὡς χρήματα.»

«Καὶ τί καλὰ ἔχεις;»

« Τί νὰ ἔχω· ἠθέλησα νὰ ἐμπορευθῶ ὀλίγον τὸ παρελθὸν θέρος, καὶ μετεχειρίσθην εἰς τὴν κατασκευὴν πνευματωδῶν ποτῶν, ὄχι μόνον ὅλους τοὺς ἰδικούς μου καρποὺς, ἀλλὰ καὶ ἠγόρασα ὀλίγους ἄλλους, ἐλπίζων νὰ κερδήσω κάτι τι, ἀλλὰ δυστυχῶς ἕως τώρα ἐσύναξα πολ-

λὰ ὀλίγα χρήματα, τώρα λοιπὸν ἂν θέλῃς νὰ σὲ πληρώσω εἰς ῥακὶ, εἶμαι ἕτοιμος νὰ τελειώσω τὰς συμφωνίας· πιθανὸν εἰς τὴν Ἰνδιάναν νὰ τὸ πωλήσῃς ταχέως.»

«Ἐγὼ ὅμως οὔτε κἂν ἐσκέφθην, ὅτι ἔμελλον νὰ λάβω ῥ α κ ὶ διὰ πληρωμὴν,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, καὶ ἀμφιβάλλω πολὺ ἄν ποτε θὰ εὕρω εὐκαιρίαν νὰ τὸ πωλήσω, ἐπειδὴ ἐγὼ σκοπεύω νὰ τὸ κτυπήσω διὰ τὴν ἐρημίαν.»

«Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, πάλιν θὰ ἔχῃς καὶ γείτονας ἐντός τινος ἀποστήματος· ἔπειτα οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ δὲν γνωρίζουσιν τὴν κατασκευήν του, καὶ πιστεύω ὅτι εὐκόλως θέλεις τὸ πωλήσει.»

«Μοὶ φαίνεται ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολον πρᾶγμα νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τοιαύτην ὁδοιπορίαν, σκοπεύω ὅμως νὰ μεταβιβάσω τὰ ἔπιπλά μου μὲ πλοιάριον.»

«Αὐτὸ εἶναι τὸ εὐκολώτερον πρᾶγμα, μάλιστα ἂν μεταβιβασθῇς διὰ πλοιαρίου, δὲν πιστεύω ὅτι τὰ ἔπιπλά σου θὰ ἦναι πλειότερα ἀπὸ ἥμισυ φορτίον· ἐλπίζω ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρῃς διπλασίαν τιμὴν ἀπ' ἐδῶ.»

« Αὐτὰ εἶναι συμπεράσματα. »

«Ἀλλὰ δὲν εἶναι τάχα λογικὸν, ὅτι τὸ ῥακὶ θὰ πωληληθῇ εἰς μεγαλειτέραν τιμὴν ἐκτὸς τοῦ τόπου τῆς κατασκευῆς του; »

«Μάλιστα, παραδέχομαι ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ φέρῃ ἐκεῖ περισσότερον, καὶ ὅτι πρέπει νὰ φέρῃ περισσότερον πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς μεταφορᾶς. Μὰ δὲν εἰμπορεῖς μὲ κανένα τρόπον νὰ τὸ κάμῃς μετρητά ;»

«Δὲν βλέπω κανένα μέσον· ἐπροσπάθησα ὅσον ἠδυνάμην, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ φαίνεται ὅτι κατεσκεύασαν πολὺ ῥακὶ ἐφέτος. Δύναμαι νὰ τὸ πωλήσω μὲ τὸν

καιρὸν καὶ εἰς ὑψηλὴν τιμὴν, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μᾶς εὐκολύνει τώρα.»

«Φαίνεται, αὐτὸ ὅμως δὲν τὸ ἐπρόσμενα, ἂν καὶ ἀπεφάσισα νὰ ξεκάμω. Λοιπὸν ἂς τὸ εἴπω καὶ εἰς τὴν σύζυγόν μου, νὰ ἴδωμεν τί θὰ εἴπῃ καὶ αὐτή.»

Ὁ Κύριος Λίγκολν συνεβουλεύθη τὴν σύζυγόν του περὶ τοῦ ῥακίου, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος Κόλβη ἐσκόπευε νὰ ἀγοράσῃ τὸ ὑποστατικόν. Αὐτὴ δὲ ἐλυπήθη ἀκούσασα περὶ τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ ἤλπιζε νὰ λάβῃ τὴν πληρωμὴν εἰς μετρητά, ἂν καὶ τὸ τοιοῦτον ἦτο σπάνιον εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Τὸ ἐμπόριον ἐγένετο κατὰ μέγα μέρος δι' ἀνταλλαγῆς, ἀλλὰ πάλιν, ἡ πώλησις τῆς ἰδιοκτησίας των διὰ ῥακίον ἐφάνη εἰς αὐτὴν νεοφανὲς καὶ ἀλλόκοτον.

«Πρέπει νὰ τὸ ξεκάμω ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα,» εἶπεν ὁ σύζυγός της, «καὶ πιθανὸν ἐφέτος νὰ μὴ ἔχωμεν ἄλλην εὐκαιρίαν.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς καὶ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ὡρίμως· δυνατὸν τὸ ῥακὶ νὰ πωληθῇ εἰς τὴν Ἰνδιάναν ταχύτερον ἀπὸ ὅ,τι ἡμεῖς ἐλπίζομεν· οὔτε ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τί νὰ εἴπω, κάμε ὅ,τι σὲ φωτήσει ὁ Θεός.»

«Ἐγὼ λέγω νὰ ξεκάμωμεν ὅπως καὶ ἂν εἶναι. Ἂν ἤμην βέβαιος ὅτι τὸ φθινόπωρον τοῦτο δὲν θέλομεν ἔχει ἄλλην εὐκαιρίαν, ἤθελον ῥιψοκινδυνεύσει νὰ πάρω τὸ ῥακί.»

«Ὡς πρὸς αὐτὸ ἔσο βέβαιος, ὅτι αὐτη θὰ ἦναι ἡ τελευταία εὐκαιρία κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχήν. Εἶναι σπάνιον νὰ πωλήσῃ τις ἐδῶ.»

«Νὰ σοὶ εἴπω,» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Λίγκολν σκεπτόμενος καὶ ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς του προσηλωμένους εἰς τὸ ἀπάτωτον ἔδαφος τῆς καλύβης του, ὡς ἂν

νὰ εὑρίσκετο εἰς μεγάλην ἀμφιβολίαν, «θὰ πάρω τὸ ῥακὶ, ἂν δὲν εἰμπορέσω νὰ κάμω καλλίτερα.»

«Ὅπως τὸ ἐγκρίνεις,» ἀπήντησεν ἡ σύζυγός του, «ἐσὺ γνωρίζεις καλλίτερα ἂν συμφέρῃ ἢ ὄχι.»

Ἀφοῦ ὁ Κύριος Λίγκολν ἐπεσκέφθη καὶ πάλιν τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ ἐπείσθη, ὅτι ἢ πρέπει νὰ πάρῃ τὸ ῥακίον ἢ ἀλλέως δὲν ἠδύνατο νὰ πωλήσῃ τὸ κτῆμά του, ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὴν τιμὴν τοῦ ῥακίου.

«Πόσον ἔχει ἡ ὀκά;» ἠρώτησε, «πρέπει νὰ μοὶ τὸ δώσῃς μὲ ἐκπεσμὸν, ἐπειδὴ καθὼς βλέπεις ἀγοράζω μεγάλην ποσότητα.»

«Βεβαίως, θὰ σοὶ τὸ δώσω δώδεκα λεπτὰ ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι πωλεῖται μὲ τὴν βαρέλαν, αὐτὸ μοὶ φαίνεται ἀρκετὰ συγκαταβατικόν.»

«Αὐτὴ ἡ τιμὴ ἀληθῶς εἶναι συγκαταβατική. Ἂς ἴδωμεν λοιπὸν πόσον θὰ μᾶς ἔλθῃ.» Ὁ ἀναγνώστης πρέπει νὰ ἐνθυμῆται ὅτι ὁ Κύριος Λίγκολν ἦτο ἀμαθὴς, ἀλλὰ πάλιν ἠδύνατο νὰ λύσῃ τοιαῦτα ἀριθμητικὰ προβλήματα, ἂν τῷ ἐδίδετο καιρὸς ἀρκετός. Αἱ περιστάσεις εἰς τὴν παιδικήν του ἡλικίαν τὸν ἠνάγκασαν νὰ σκέπτηται καὶ νὰ πράττῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του· εἰς τὰς καθημερινάς του δὲ ληψοδοσίας μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἔμαθε τὴν ὀλίγην ταύτην ἀριθμητικήν.

Ὁ Κύριος Λίγκολν λοιπὸν ἐξηκολούθησεν «δρ. 1,68 λεπτὰ τὴν ὀκᾶν — μᾶς κάμνουν — ἂς ἴδωμεν — εἰκοσιοκτὼ λεπτὰ τὴν ὀκᾶν, μᾶς....»

«Τί λογαριάζεις, διακόσιαι πενῆντα ὀκάδες μᾶς κάμνουν ἑβδομήντα τάλληρα,» ὑπέλαβεν ὁ Κύριος Κόλβη, «καὶ χίλιαι ὀκάδες εἶναι ἴσια ἴσια διακόσια ὀγδοήκοντα τάλληρα.»

«Ναί! ναί! Τὸ βλέπω, χίλιαι ὀκάδες ῥακὶ καὶ τὰ ἐπίλοιπα εἰς μετρητά.»

«Αὐτὸ εἶναι, μᾶς κάμνει δέκα βαρέλια ἀπὸ ἑκατὸν ὀκάδες καὶ εἴκοσι τάλληρα.»

«Τὸ βλέπω εἶμαι σύμφωνος, δέκα βαρέλια καὶ τὰ ἐπίλοιπα εἰς χρήματα. Πότε θὰ τελειώσωμεν τὰς συμφωνίας;»

«Ὅποτε ἀγαπᾷς. Πότε ἀναχωρεῖς;»

«Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχω τὸ ῥακὶ καὶ τὰ χρήματα μίαν ἑβδομάδα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου διὰ νὰ ἑτοιμασθῶ.»

«Πολὺ καλὰ, μίαν ἑβδομάδα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σου, εἶμαι σύμφωνος· λοιπὸν νὰ μὲ περιμένῃς κατὰ τὴν συμφωνίαν, πιθανὸν ὅμως, ἂν εὕρω καλὴν εὐκαιρίαν νὰ σοῦ φέρω τὸ ῥακὶ προτήτερα.»

«Ὅπως εὐαρεστεῖσαι.»

Οὕτω λοιπὸν ἡ συμφωνία ἐκλείσθη καὶ ὁ Κύριος Κόλβη ἀνεχώρησε.

Ἂς διακόψωμεν ἐνταῦθα τὴν ἀνάγνωσιν ἵνα σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀγορᾶς· ὁλόκληρος ἡ ἰδιοκτησία ἐπωλήθη ἀπέναντι δέκα βαρελίων ῥακίου καὶ εἴκοσι τάλληρα. Βεβαίως ὁ πατὴρ τοῦ Ἀβραὰμ δὲν ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ διὰ μέγαν πλοῦτον. Ἔπειτα μὲ ποῖον ἐμπόρευμα ἀντηλλάχθη ἡ περιουσία! τί προσδοκία διὰ τὸν Ἀβραάμ! Πολλαὶ περιουσίαι σπαταλῶνται εἰς μεθυστικὰ ποτὰ καὶ αἱ οἰκογένειαι ἐγκαταλείπονται εἰς ἐλεεινότητα. Δὲν εἶχεν ὅμως οὕτως μὲ τὸν Κύριον Λίγκολνα αὐτὸς ποτὲ δὲν ἐνεθάῤῥυνε τὴν κατάχρησιν τῶν ποτῶν· ἂν καὶ ἔκαμνε χρῆσιν συναναστρεφόμενος μὲ ἄλλυς, πάλιν κατεφρόνει τὴν μέθην. Τοιοῦτον ἐμπόριον ὡς τὸ προειρημένον δὲν

ἦτο τόσον παράδοξον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, καλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐπώλουν καὶ ἔπινον ῥακίον. Τὸ περὶ ἐγκρατείας ζήτημα δὲν εἶχε ἔτι ἀνακινηθῇ εἰς τὴν Κεντούκην· μόλις ἤρχισε νὰ ἑλκύῃ τὴν προσοχὴν τῶν πολιτῶν τῆς Νέας Ἀγγλίας, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς δὲν ἔλαβε μορφὴν ἐντελοῦς ἀποχῆς· ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐσυστήθησαν Ἑταιρίαι, τὰ μέλη τῶν ὁποίων ὑπόσχονται ν' ἀπέχωσιν ἀπὸ πᾶσαν κατάχρησιν μεθυστικῶν ποτῶν, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἔτη ἡ ἐντελὴς ἀποχὴ μεθυστικῶν ποτῶν ἔγεινεν ἀνεκτή. (1)

Τὴν σήμερον ὅμως ἡ ἀντὶ μεθυστικῶν ποτῶν ἀνταλλαγὴ οἰκίας εἶναι ὄχι μόνον παράδοξον καὶ ἐγείρει θαυμασμὸν, ἀλλὰ καὶ καθιστᾷ τὸν λαβόντα αὐτὰ πρὸς ἀνταλλαγὴν ὑπόπτου χαρακτῆρος· παρατηρήσεις γίνον-

---

(1) Ἡ χρῆσις ἢ μᾶλλον ἡ κατάχρησις πνευματωδῶν ποτῶν ἐγένετο τόσον κοινὴ καὶ ἐπέφερε τόσον θλιβερὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὥστε οἱ φρόνιμοι πολῖται συνῆλθον κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ συνεσκέφθησαν πρὸς ἀνεύρεσιν μέσων ἀπαλλακτικῶν κατὰ τοῦ καταστρεπτικοῦ τούτου ἐθίμου.

Κατὰ τὸ 1803 καθιδρύθη ἡ πρώτη περὶ ἐγκρατείας Ἑταιρία, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατάχρησιν τῶν ποτῶν τούτων. Κατὰ δὲ τὸ 1833 ἑτέρα γενικὴ Ἑταιρία συνεστήθη, ἐπιστηρίζουσα τὴν παντελῆ ἀποχὴν ὅλων τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Ἐπὶ τέλους δὲ αἱ προσπάθειαι τῶν Ἑταιριῶν τούτων ἔφερον τοσαύτας ὠφελείας εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἔφθασαν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὑπολήψεως, ὥστε κατὰ τὸ 1856 τὰ Κοινοβούλια δέκα ἢ δώδεκα Πολιτειῶν καὶ δύω Περιοχῶν ἐθέσπισαν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς πωλήσεως τοιούτων ποτῶν, ἐκτὸς πρὸς θρησκευτικὰς καὶ ὑγιεινὰς ἀνάγκας.

ται περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ κοινωνία ὑπολαμβάνει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀγαπᾷ τὰ ποτὰ περισσότερον ἀπὸ τὸ κτῆμά του· ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτο ἄλλως πως, ἡ πώλησις καὶ ἡ χρῆσις τῶν πνευμάτων ἦτο κοινή, καὶ ὑπετίθετο ἔντιμος.

Οὕτω πως πρέπει ὁ ἀναγνώστης νὰ ὑπολάβῃ τὴν ὑπόθεσιν.

«Λοιπὸν πρέπει νὰ ἀνασκομπωθῇς καὶ ν' ἀρχίσῃς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοιαρίου,» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «ἂν σκοπεύῃς νὰ ἦσαι ἕτοιμος εἰς τὸν καιρόν.»

«Καλὰ λέγεις, ἐλπίζω ὅμως νὰ τὸ κατορθώσω, δὲν εἶναι μεγάλη δουλιὰ νὰ κάμω ἓν πλοιάριον διὰ νὰ μεταφέρω τὰ πράγματα ἕως τὴν Ἰνδιάναν.»

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐνίοτε εἰργάζετο τὴν τεκτονικήν, ὅτε τῷ ἔμενε καιρὸς ἀπὸ τὴν γεωργίαν, καὶ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ κατασκευάσῃ τὸ πλοιάριον· πρὸς τούτοις δέ, εἶχε καὶ κἄποιαν φυσικὴν κλίσιν εἰς τοιαύτας ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς τὸν ἔφερον νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς δουλοκράτας καὶ τοὺς πλουσίους, οἵτινες περιεφρόνουν αὐτὸν ὡς μηδαμινὸν καὶ χείρονα τῶν δούλων, ἕνεκα τοῦ ἐργατικοῦ του βίου.

«Ἀβραάμ!» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «ἐσὺ πρέπει νὰ μὲ δώσῃς χεῖρα βοηθείας τώρα, εἶσαι ἀρκετὰ μεγάλος, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν Ἰνδιάναν, θὰ χορτάσῃς ἀπὸ ἐργασίαν.»

«Αὐτὸ μοὶ ἀρέσκει,» ἐπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ, «ἀκόμη καὶ τώρα νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ σὲ βοηθήσω.»

«Αὔριον λοιπὸν θὰ κάμωμεν καλὴν ἀρχήν, πρέπει νὰ ὑπάγωμεν κάτω εἰς τὸν ποταμὸν νὰ ζητήσωμεν ξυλικὴν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοιαρίου, ἔπειτα πρέπει

νὰ συνάξωμεν τοὺς καρποὺς καὶ ν' ἀποτελειώσωμεν τὰς λοιπὰς ἐργασίας πρὸ τοῦ νὰ φύγωμεν.»

Ὁ Κύριος Λίγκολν κατῴκει ἓν μίλιον μακρὰν τοῦ ποταμοῦ, ὥστε ἦτο εὔκολον εἰς αὐτὸν νὰ μεταβιβασθῇ διὰ πλοιαρίου· εἶχε μόνον νὰ ῥίψῃ τὸ πλοιάριόν του εἰς τὸν ποταμὸν καὶ νὰ ὠθήσῃ αὐτὸ πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποταμοῦ Ὀχάϊο. (1)

---

(1) Ὁ ποταμὸς Ὀχάϊο. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἐκ τῆς ἑνώσεως δύο ἄλλων σχηματιζόμενος ποταμὸς κατὰ τὴν Πιττσβούργην τῆς Πεννσυλβανίας· ῥέει δὲ δυτικομεσημβρινῶς μεταξὺ τῶν Πολιτειῶν Ὀχάϊο καὶ Βιργινίας, ἔπειτα δὲ περιῤῥέων τὴν Πολιτείαν Κεντούκην καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, διαιρεῖ τὴν Πολιτείαν Ὀχάϊο ἀπὸ τῆς Ἰνδιάνης καὶ χύνεται εἰς τὸν Μισσισσίπην ποταμὸν κατὰ τὴν πόλιν Καΐρο τῆς Πολιτείας Ἰλλινόε.

Τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ τούτου εἶναι περὶ τὰ 1000 μίλια, τὸ δὲ πλάτος 1200—1400 ποδῶν—κατασταλάζουσι δ' ἐν αὐτῷ τὰ ὕδατα πεδιάδος 202,400 τετραγωνικῶν μιλίων ἐκτάσεως.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Η ΜΕΤΟΙΚΙΣΙΣ·

Αἱ πρὸς ἀναχώρησιν ἑτοιμασίαι ἐπερατώθησαν, τὸ πλοιάριον κατεσκευάσθη, τὸ ῥακίον ἐλήφθη, καὶ αἱ μετὰ τοῦ Κυρίου Κόλβη συμφωνίαι ἐκλείσθησαν· αἱ δὲ ὑπεράριθμαι μικραὶ ἐργασίαι, αἱ συνοδεύουσαι τὰς μετοικίσεις, ὡρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου Λίγκολνος.

Ὁ Αἰδ. Κύριος Ἔλκινς ἐπεσκέφθη αὐτοὺς πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ ἤκουσαν τὸ κήρυγμά του ἔτι μίαν φοράν, αἱ προαισθήσεις των ὅμως, ὅτι αὕτη θὰ ἦτο καὶ ἡ τελευταία ἦσαν ἀκατανίκητοι. Σπουδαῖοι στοχασμοὶ κατεῖχον τὸν νοῦν των, ἐνῷ ἐκάθηντο ἀκροαζόμενοι αὐτόν. Ἂν καὶ τὰ προνόμιά των εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Κεντούκης ἦσαν ὀλίγα, τώρα ἀνεχώρουν διὰ μέρη, ὅπου ἴσως ἤθελον ἔχει ἔτι ὀλιγώτερα, τοὐλάχιστον διά τινα καιρόν, ἤθελον γείνει ἐντελεῖς ἄποικοι. Δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα ν' ἀνθέξωσιν εἰς πάντα τὰ ἐνώπιον των παρουσιαζόμενα προσκόμματα· ὁ τόπος τῆς μετοικίσεώς των, ἂν καὶ δὲν ἦτο πολὺ μακρὰν δηλ: ἑκατὸν περίπου μίλια, ἦτο ὅμως ἐν τῷ μέσῳ ἐρημίας, ὅπου οὔτε σχολεῖα, οὔτε ἐκκλησίαι, οὔτε ἄνθρωποι πολλοὶ εὑρίσκοντο· ἡ μεταβολὴ αὕτη ἦτο μεγάλη δι' αὐτούς, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς τῆς ἀναχωρήσεως ἐπλησίαζε, τὸ ᾐσθάνθησαν ἔτι περισσότερον.

«Βαρεῖα ἐργασία ἡ μετοίκισις,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν πρὸ τὸν Κύριον Κόλϐη, «βαρυτέρα ἀπὸ ὅ,τι ἐσυμπέραινα.»

«Αὐτὸ τὸ γνωρίζω ἐκ πείρας,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Κόλϐη.

«Αὕτη εἶναι τοὐλάχιστον ἡ πρώτη δοκιμὴ, καὶ πιθανὸν νὰ εὕρω αἰτίαν νὰ μετανοήσω.»

«Δὲν τὸ πιστεύω αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Κύριος Κόλϐη, «ἐλπίζω ὅτι ἀμφότεροι θὰ ὠφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν.»

Τέλος πάντων ὁ Κύριος Λίγκολν ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ πλοιάριον, καὶ συμφώνως μὲ τὸ σχέδιόν του παρέλαϐε τὰ βαρέλια, ὅλα τὰ σκεύη, ἐργαλεῖα, ἔπιπλα κτλ. καὶ ἀπέπλευσε μόνος πρὸς τὴν Πολιτείαν τῆς Ἰνδιάνης, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐκλέξῃ μέρος κατοικήσιμον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφων νὰ συμπαραλάϐῃ καὶ τὴν οἰκογένειάν του.

«Ἔλα, Ἄϐε, πήδα ἔξω,» εἶπεν ὁ πατὴρ, «σὺ πηδᾷς ὡς ἡ γάτα· πρέπει νὰ φύγω.» Τὸ παιδίον ἦτο τότε διασκεδάζων ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου.

«Ποῦ εἶναι ὁ πέλεκύς μου;» ἠρώτησεν ὁ Ἀϐραάμ.

«Εἶναι καλὰ τοποθετημένος εἰς τὸ πλοῖον.» Ὁ πατήρ του εἶχεν ἀγοράσει δι' αὐτὸν ἕνα πέλεκυν διὰ νὰ ἐργάζηται, ὅταν ἤθελον φθάσει εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Ἰνδιάνης. Ὁ πέλεκυς εἶναι τὸ σύμϐολον τῆς ἐργασίας τῶν ἀποίκων, ὥστε διὰ νὰ γείνῃ τις ἄποικος παῖς πρέπει νὰ φέρῃ τὸν πέλεκυν· εἰς τὸν Ἀϐραὰμ αὐτὸ ἦτο μέγα δῶρον, καὶ ἂς μὴ θαυμάζωμεν ὅτι πάντοτε ἐνθυμεῖτο τὸν πέλεκύν του.

«Πιθανὸν νὰ μὴ ἐπιθυμήσῃς τὸν πέλεκύν σου τόσον πολὺ μετὰ ταῦτα, ὅταν θὰ ἀναγκασθῇς νὰ τὸν ἀναϐοκα-

τεβάζῃς εἰς τὸ δάσος,» ἐξηκολούθησεν ὁ πατὴρ του, «ἡ καλογερικὴ εἶναι βαρειά.»

«Πρόσεξον, Ἄβε, ποῦ πατᾷς,» εἶπεν ἡ μήτηρ του, «μήπως πέσῃς εἰς τὸν ποταμόν.»

«Ἐγὼ προσέχω,» εἶπεν ὁ παῖς ἀναπηδῶν εἰς τὴν ὄχθην.

«Καὶ πόσον καιρὸν σκοπεύεις νὰ μείνῃς εἰς τὴν Ἰνδιάναν;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Κόλβη.

«Δέκα ἢ δώδεκα ἡμέρας, ἂν ἔχω καλὴν τύχην,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ἀλλ' ἐὰν ἀναποδογυρισθῇς εἰς τὸν ποταμόν, τότε πιθανὸν νὰ σὲ περιμένωμεν ἀργότερα,» εἶπεν ὁ Κύριος Κόλβη ἀστειευόμενος.

«Ἔχεις δίκαιον, ἀλλ' ἐγὼ τοῦτο δὲν τὸ ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, διεμοίρασα τὸ φορτίον μου τόσον καλῶς, ὥστε ἐλπίζω νὰ διαπλεύσω εὐτυχῶς.»

«Σοὶ εὔχομαι καλὸν κατευόδιον,» εἶπεν ἡ Κυρία Λιγκολν.

Ἐπὶ τέλους ὁ Κύριος Λίγκολν προετοιμάσας καὶ ἐξασφαλίσας τὸ φορτίον του ὤθησε τὸ πλοιάριόν του πρὸς τὰ βαθύτερα, καὶ ἔπλεε μὲ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Ὁ καιρὸς ἦτο εὐνοϊκὸς καὶ τὸ πλοιάριον ἐκινεῖτο ταχέως καὶ ἀσφαλῶς, καὶ ὁ τολμηρός μας ναύτης ἠδύνετο διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του.

Ὁ καιρὸς δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ περιγράψωμεν τὰ καθέκαστα τοῦ ταξειδίου, ἀλλὰ τὸ ἑξῆς συμβὰν εἶναι ἄξιον προσοχῆς. Ἐνῷ ἔπλεε πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποταμοῦ Ὀχάϊο καὶ εἶχε προχωρήσει ἀρκετὰ εἰς τὸ ταξείδιόν του, ἄνευ κινδύνου καταιγίδος ἢ ἀνέμου, καὶ συνέχαιρεν ἑαυτὸν διὰ τὴν καλήν του τύχην, τῷ συνέβη τὸ ἑξῆς δυ-

στύχημα. Διά τινος ἀπροσδοκήτου συμβάντος, τὸ πλοιάριόν του ἀνεπήδησε καὶ τὰ βαρέλια κοιλισθέντα πρὸς τὸ ἓν πλάγιον τοῦ πλοιαρίου ἀνέτρεψαν αὐτὸ· ὁ δὲ Κύριος Λίγκολν ἐπήδησεν μὲν ἀμέσως πρὸς τὸ ἄλλο μέρος ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀντιζυγίσῃ καὶ ἐπαναφέρῃ τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε. Τὰ βαρέλια ἦσαν βαρέα καὶ ἀφοῦ ἅπαξ μετεκινήθησαν τῆς θέσεώς των, ἡ ἀσφάλεια τοῦ πλοιαρίου ἦτο ἀδύνατος, καὶ οὕτω πάραυτα ἐβυθίσθησαν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ αὐτὸς καὶ τὸ φορτίον του. Διὰ μὲν τὸ ῥακίον τὸ μέρος ἦτο κατάλληλον, ἀλλ' ὄχι καὶ διὰ τὸν δυστυχῆ ἰδιοκτήτην. Τελευταῖον δὲ ὁ Κύριος Λίγκολν προσκολληθεὶς εἰς τὸ πλοιάριον τυ πρεσεπάθει νὰ σωθῇ·

«Κράτει καλά!» ἀνέκραξεν ἄνθρωπός τις, ὅστις ἔτυχεν ἐργαζόμενος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ μετὰ τριῶν ἄλλων, «κράτει καλά, καὶ ἐρχόμεθα εἰς βοήθειάν σου.»

«Τρέξατε ὀγρήγορα,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ἐφθάσαμεν, ἀνέκραξεν ἕτερος, ὅτε καὶ οἱ τρεῖς ἔτρεξαν πρὸς τὴν λέμβον τὴν ὁποίαν εἶχον δεμένην εἰς μικρὸν διάστημα κάτω τοῦ ποταμοῦ.

Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐπήδησεν εἰς τὴν λέμβον καὶ ὠθήσας αὐτὴν ἰσχυρῶς διὰ τοῦ κωπίου ἐπλησίασε τὸ ναυάγιον καὶ παρέλαβε τὸν Κύριον Λίγκολνα εἰς αὐτήν.

«Κακὴ δουλειὰ» εἶπεν ὁ ἄνθρωπος.

«Μὴ χειρότερα» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «τὸ καλὸν εἶναι ὅτι εὑρέθησαν ἄνθρωποι καὶ μὲ ἔσωσαν.»

«Ναί, ἀλλὰ ἔχασες τὸ φορτίον σου. Θὰ προσπαθήσωμεν ὅμως καὶ πιστεύω νὰ σώσωμεν μέρος.»

«Δὲν πιστεύω νὰ σώσωμεν τίποτε· τὸ νερὸν εἶναι ἐκεῖ σχεδὸν δέκα ἢ δώδεκα ποδῶν βάθος.»

«Ὄχι τόσον πολὺ καὶ σύ.»

«Ἀλλ' ἐκεῖ πλησίον στοχάζομαι.»

Κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐπλησίασαν τὴν ὄχθην ὅπου εὗρον τοὺς ἐπιλοίπους συσκεπτομένους πῶς νὰ ἐπαναφέρωσι τὸ πλοιάριον τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, καὶ νὰ διασώσωσι μέρος τοῦ φορτίου. Τοιαῦτα δυστυχήματα ὅμως ἦσαν συνήθη εἰς τὸν ποταμὸν Ὀχάϊο, καὶ οἱ παρὰ τὰς ὄχθας κατοικοῦντες ἐβοήθουν πάντοτε τοὺς δυστυχεῖς ταξειδιώτας. Τοιαύτη ἦτο ἡ πεῖρα τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἦλθον εἰς βοήθειαν τοῦ Κυρίου Λίγκολνος· τὰ σχέδιά των ἐγένοντο ταχέως καὶ ἐξετελοῦντο.

Ἐπὶ τέλους τὸ πλοιάριον ἐσώθη, καὶ προσεπάθουν νὰ σώσωσιν ἐκ τοῦ φορτίου ὅσον ἠδύναντο· προσκαλέσαντες δέ τινας τῶν γειτόνων καὶ κάμνοντες χρῆσιν τῶν ἐργαλείων τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο παρ' αὐτοῖς, ἠρεύνησαν τὸν ποταμὸν, καὶ ἀνεῦρον τὸ πλεῖστον μέρος τῶν τεκτονικῶν ἐργαλείων, τοὺς πελέκεις, ἓν τιγάνιον, μίαν ἐσχάραν καὶ ἄλλα τινά. Μετὰ μεγάλην ἐπιμονὴν κατόρθωσαν νὰ σώσωσι καὶ τρία βαρέλια ῥακίου.

Ὅλα ταῦτα τὰ λείψανα ἐτέθησαν καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου, καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν εὐχαριστήσας καὶ ἀποχαιρετήσας τοὺς βοηθούς του ἀπέπλευσε. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὅμως, συνεβουλεύθη περὶ τῆς πορείας του τοὺς βοηθήσαντας αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἀπεφάσισε νὰ ἐλλιμενισθῇ εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Θόμψωνος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δι' ἁμαξῶν νὰ μεταβιβάσῃ τὸ φορτίον του εἰς τὰ ἐνδότερα. Εἶχε μὲν κατὰ νοῦν τὴν θέσιν τῆς ἀποκαταστάσεως του καὶ κατὰ πόσον ἤθελεν ἀπέχει τοῦ ποταμοῦ, ἀλλ' ὄχι ἀκριβῶς καὶ τὸ μέρος τῆς οἰκοδομῆς.

Κατὰ τὸ σχέδιόν του ἔφερε τὸ πλοιάριον του εἰς τὴν

ἀποβάθραν Θόμψωνος· εὑρὼν δ' ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνομαζόμενον Πόζυ, συνεφώνησε μὲ αὐτὸν νὰ μεταβιβάσῃ τὸ φορτίον του εἰς τὸν δῆμον Σπένσερ, ἀπέχοντα περὶ τὰ δεκαοκτὼ μίλια. Ὁ Πόζυ οὗτος εἶχεν ἓν ζεῦγος βοῶν, πρὸς τούτοις δὲ ἐγνώριζε καὶ τὴν χώραν ἀκριβῶς.

«Δι' αὐτὸ τὸ μέρος δὲν ἔχει δρόμον ἀπ' ἐδῶ,» εἶπεν ὁ Πόζυ, «ἀλλ' ἐμποροῦμεν ν' ἀνοίξωμεν δρόμον μόνοι μας μὲ τὸν πέλεκυν.»

«Λυποῦμαι δι' αὐτό,» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λίγκολν. «Δὲν εἶναι ἐκεῖ ἄποικοι καθόλου;»

«Μάλιστα, ποῦ καὶ ποῦ εὑρίσκονται. Θὰ χαρῶσιν ὅμως πολὺ ἅμα σὲ ἴδωσιν. Ἂν θέλῃς λοιπὸν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ κατορθώσωμεν·»

«Λοιπὸν ἐγὼ λέγω ἐ μ π ρ ό ς. Ἡ ἀπάντησις αὕτη δεικνύει τὴν ἰσχὺν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Κυρίου Λίκολνος καὶ τὴν γενναιοψυχίαν του.

Ὁ ἄνθρωπος ἐσυμφώνησε νὰ μεταβιβάσῃ τὸν Κύριον Λίγκολνα εἰς τὸ προωρισμένον μέρος καὶ νὰ λάβῃ δι' ἀμοιβήν του τὸ πλοιάριον· ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ Κύριος Λίγκολν δὲν εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου αὐτὸ ἦτο χρήσιμον εἰς τὸν Πόζυ, ὥστε ἡ συμφωνία ἦτο δι' ἀμφοτέρους ἐπικερδής.

Ἐπομένως τὰ πράγματα ἐτέθησαν εἰς τὸ ἁμάξιον καὶ ἤρχισαν τὴν ὁδοιπορίαν· εἰς ὀλίγον ὅμως διάστημα ἠναγκάσθησαν νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ πελέκεως.

«Καθὼς τὰ ἐπερίμενα,» εἶπεν ὁ Πόζυ· «τὰ ἐδοκίμασα αὐτὰ τὰ πράγματα πολλάκις.»

«Διὰ πόσον διάστημα ϛοχάζεσαι, ὅτι θὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν πέλεκυν;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ἕως ὅτου νὰ χορτάσῃς, ἀναμφιβόλως· ἐδῶ εἶναι ἐρημία.

«Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἐὰν σκοπεύωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέλος.»

«Πολὺ κοπιαστικὴ δουλειά.» Καὶ δίχως νὰ χάνωσι καιρὸν ἢ λόγους ἤρχισαν ν' ἀνοίγωσι τὴν ὁδόν των.

«Ἐγὼ ἤνοιξα πολλὰ μίλια δρόμε καθὼς αὐτὸν,» εἶπεν ὁ Πόζυ, «καὶ δὲν θὰ μοῦ φανῇ καθόλε παράξενον ἐὰν ἀναγκασθῶμεν νὰ κόψωμεν τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου.»

«Δὲν πιστεύω τόσον, πάλιν καὶ σὺ,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν. «Ἂν ἤξευρον ὅτι ἡ διάβασις ἦτο τόσον κοπιαστικὴ ἤθελον ἀμέσως ἐπιστρέψει εἰς Κεντούκην.»

«Μὲ τὰ σωστά σου τὸ λέγεις;»

«Σὲ βεβαιῶ, ἀληθῶς· ἐπειδὴ διὰ ν' ἀνοίξῃ τις τόσον δρόμον μὲ τὸν πέλεκυν, οὔτε ἐγὼ δὲν ἠξεύρω πότε θὰ τελειώσῃ.»

«Ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἦναι τόσον δύσκολος ὅσον εἶναι ἐδῶ· ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, θὰ τὸ εὕρωμεν ἀρκετὰ κοπιαστικόν.»

Οὕτω λοιπὸν οἱ γενναῖοι οὗτοι ἄποικοι ὡδοιπόρουν· ποτὲ μὲν δυνάμενοι νὰ προχωρήσωσι μέγα διάστημα ἄνευ χρήσεως τῶν πελέκεων, ποτὲ δὲ σταματοῦντες ἕνεκα τοῦ δάσους· ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἠναγκάσθησαν ν' ἀνοίξωσι τὴν ὁδόν των κατὰ τοσοῦτον μῆκος, ὥστε διὰ νὰ διέλθωσι δέκα ὀκτὼ μόνον μίλια, ἐδαπάνησαν πολλὰς ἡμέρας.

Ἡ ὁδοιπορία αὕτη ἦτο δύσκολος καὶ κοπιαστικὴ, καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν πολλάκις ἔλεγεν, ὅτι ποτὲ δὲν ἐδοκίμασε τόσα δεινὰ, ὅσα κατὰ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν Θόμψωνος ἕως εἰς τὸν δῆμον Σπένσερ.

Πέντε ἢ ἓξ μίλια πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος, διέβησαν τὴν καλύβην, ἑνὸς τῶν εὐεργετικωτάτων ἀποίκων, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐφιλοξένησε μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς πτωχῆς του καλύβης.

Αὐτὸς δὲ σχετισμένος ὢν μὲ ὅλην ἐκείνην τὴν χώραν, ὄχι μόνον ἐσύστησε κατάλληλον οἰκόπεδον εἰς τὸν Κύριον Λίγκολνα, ἀλλ' ἐπρότεινε καὶ νὰ τὸν συνοδεύσῃ.

Οἱ τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἄποικοι ἔχαιρον βλέποντες καὶ ἄλλους ἐρχομένους νὰ συγκατοικήσωσιν· ἐπειδὴ οὕτω, ὄχι μόνον ἡ συνοικία ηὔξανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ μονήρης βίος τῶν ἀποίκων ἐγένετο ἀνεκτότερος, καὶ ἕνεκεν τούτου ἦσαν πάντοτε ἕτοιμοι νὰ βοηθήσωσι τοὺς νέους ἀποίκους, συμμεριζόμενοι μετ' αὐτῶν τὰ ὀλίγα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ἡ θεία ἡ πρόνοια ἐδαψίλευεν· ὁ Κύριος Λίγκολν ἐχάρη ἀποπερατώσας τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην, καὶ εὑρὼν τὸ παρὰ τοῦ φίλου του συστηθὲν οἰκόπεδον λίαν εὐχάριστον. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ γείτονος ἦτο Γούδ.

«Τὸ οἰκόπεδον εἶναι καλλίτερον, ἀφ' ὅ,τι ἤλπιζα·» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν· «καὶ καλλίτερον ἀπὸ αὐτὸ δὲν γίνεται.»

«Τὸ εἶχα 'ς τὸ 'μμάτι πρὸ πολλοῦ» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Γούδ.

«Ἔχομεν ἀκόμη πολὺν τόπον καὶ δι' ἄλλους κατοίκους» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «μία κυλύβη ἐντὸς δεκαοκτὼ μιλίων δὲν εἶναι πολὺ πυκνά.»

«Ἀληθῶς» ἐπρόσθεσεν ὁ Πόζυ, «φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εὐρυχωρία καὶ δι' ὀλίγας ἄλλας ἀκόμη οἰκογενείας, καὶ τὰς ὁποίας θὰ ἔχωμεν ἐδῶ πιστεύω μετ' ὀλίγον.»

»Ἀλλὰ σὺ ἔχεις γειτόνους πλησειστέρυς» εἶπεν ὁ Κύ-

ριος Γούδ, «μία οἰκογένεια κατοικεῖ ἐντὸς δύο μιλίων.»

«Τότε λοιπὸν ἔχω δύο γείτονας,» εἶπεν ὁ Κύριος Λιγκολν.

«Ἄλλαι δύο οἰκογένειαι ἀπέχουσιν ἀπ' ἐδῶ μόλις ἕξ ἢ ὀκτὼ μίλια· ἡ μία πρὸς βοῤῥᾶν, ἡ δὲ ἄλλη πρὸς δυσμὰς,» ἐξακολούθησεν ὁ Κ. Γούδ. «Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι τώρα καταφεύγουσιν εἰς ταύτην τὴν ἐλευθέραν Πολιτείαν.»

«Δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον ἦλθον καὶ ἐγὼ,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν. «Ἐγὼ εἶδον δουλείαν ἀρκετὴν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὑπέφερον τόσον, ὅσον ἂν ἤθελον ζήσει καὶ γείνει γέρων ὡς ὁ Μαθουσάλας.»

«Ὀρθῶς, καὶ ἐγὼ συμμερίζομαι τὰ αἰσθήματά σου· εἶναι δέκα ἔτη σχεδὸν ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Κεντούκην εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκουν.»

Ἀλλ' ἂς μὴ βραδίνωμεν. Ὁ μὲν Πόζυ μετέβη μὲ τὸ ἁμάξιόν του εἰς τὴν ἀποβάθραν ὁ δὲ Κύριος Λίγκολν, παραδώσας τὰ πράγματά του εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Κυρίου Γοὺδ, λόγῳ ἀσφαλείας, ἐπέστρεψε πεζὸς εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Εἴπομεν ὅτι τὸ διάστημα ἦτο περίπυ ἑκατὸν μίλια κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, ἀλλ' διὰ τῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Κύριος Λίγκολν ἐπέστρεψεν, ἦτο εἴκοσι πέντε μίλια μακρότερον.

Ἡ οἰκογένειά του τὸν ὑπεδέχθη ἐγκαρδίως, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἤκουσε μετὰ θαυμασμοῦ τὰ συμβάντα τοῦ πατρός του. ἰδίως δὲ τὸ ναυάγιόν του εἰς τὸν ποταμὸν Ὀχάϊο.

Ταχεῖαι προετοιμασίαι ἐγένοντο τώρα διὰ τὴν μετακόμισιν τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἄλλων αὐτῶν πραγμάτων· τὰ στρώματα καὶ τὰ φορέματά των ἐτέθησαν ἐπὶ

τριῶν ἵππων, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξουσίαζεν, ἵππευσαν δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑνὸς ἡ Κυρία Λίγκολν μετὰ τῆς θυγατρός της, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ὁ Ἀβραάμ, ἐνῷ ὁ πατὴρ ὡδήγει τὸν τρίτον, ποτὲ μὲν ἔφιππος ποτὲ δὲ πεζός. Μετὰ ἑπταήμερον ὁδοιπορίαν, διανυκτερεύοντες εἰς τὸ ὕπαιθρον, καὶ κοιτόμενοι ἐπὶ μαλλίνων τινῶν ὑφασμάτων, ἔφθασαν εἰς τὸν δῆμον Σπένσερ.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς διανυκτερεύσεως ἦτο νεοφανὴς καὶ δι' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ ὑποκείμενος εἰς πολλοὺς κινδύνους· αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐδειλίασαν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, καὶ ἰδίως εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, οὔτε εἰς ἄνδρας, οὔτε εἰς γυναῖκας ἐπετρέπετο ἡ δειλία ἐνώπιον κινδύνων.

Τὸ γυναικεῖον φῦλλον δὲν ἦτο τότε τόσον δειλὸν ὅσον σήμερον, ἀλλὰ διεκρίνετο δι' ἡρωϊσμοῦ ἀληθῶς θαυμαστοῦ. Ἀνατραφεῖσαι ἐν μέσῳ σκληραγωγιῶν καὶ κινδύνων, ἐδιδάσκοντο νὰ βλέπωσιν ἀφόβως τοὺς κινδύνους, καὶ ν' ἀνέχωνται στερήσεις, καὶ νὰ στοχάζωνται τὰς μεγάλας αὐτῶν στενοχωρίας, ὡς ἑπόμενα τοῦ ἀποίκου αὐτῶν βίου· δοκιμασίαι αἵτινες σήμερον καταστρέφουσι τὴν εὐτυχίαν πολλῶν γυναικῶν, τότε συνέτεινον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γενναιότητος καὶ ἄλλων αὐστηρῶν ἀρετῶν, διὰ τῶν ὁποίων προπαρεσκευάζοντο, ἵνα ἐκπληρώσωσι τοὺς θείους σκοποὺς τοῦ προορισμοῦ των.

Πάμπολλα συμβάντα ἱστοροῦνται περιγράφοντα τὸν ἡρωισμὸν τῶν ἐν ταῖς Δυτικαῖς Πολιτείαις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κατοικουσῶν γυναικῶν.

Ἀμέσως μετὰ τὴν εἰς Κεντούκην μετακόμισιν τοῦ πάππου τοῦ Ἀβραάμ, Ἰνδός τις ὡπλισμένος μὲ ὅπλον καὶ πέλεκυν εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην ἑνὸς ὀνομαζομένου

Δάβις ἐπὶ σκοπῷ ἁρπαγῆς. Ἡ Κυρία Δάβις οὖσα ἐκεῖ μόνη μετὰ τῶν τέκνων της, προσεκάλεσε τὸν Ἰνδὸν μὲ ἀξιοσημείωτον ἀταραξίαν, ἵνα πίῃ, θέτουσα ἐν ταυτῷ μίαν φιάλην ῥακίου ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Ἰνδὸς ἔθεσε τὸ ὅπλον του κατὰ γῆς διὰ νὰ κενώσῃ τὸ ῥακίον εἰς ἓν ποτήριον· ἡ δὲ Κυρία Δάβις ἔδραξεν ἀμέσως αὐτὸ καὶ σκοπεύσασα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰνδοῦ, τῷ εἶπε, ὅτι ἂν δὲν παρεδίδετο ἤθελεν ἀναπετάξει τὸν ἐγκέφαλόν του. Ὁ Ἰνδὸς ἀφήσας τὴν φιάλην καὶ καθήσας ἐπί τινος σκαμνίου ὑπέσχετο, ὅτι δὲν ἤθελε τῇ ἐπιφέρει βλάβην, καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ μὴ πυροβολήσῃ· αὕτη ὅμως ἐτήρησεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀνδρός της.

Ἕτερον δὲ συμβὰν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν εἶναι τὸ ἑξῆς. Ἡ οἰκία τοῦ Κυρίου Μέριλ προσεβλήθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὑπὸ συμμορίας τινὸς Ἰνδῶν· ὁ Κύριος Μέριλ προχωρήσας πρὸς τὴν θύραν ἐπληγώθη καιρίως· οἱ δὲ Ἰνδοὶ δοκιμάσαντες νὰ εἰσέλθωσι διὰ τῆς θύρας ἀπεκρούσθησαν παρὰ τῆς Κυρίας Μέριλ μετὰ τῆς θυγατρός της, αἵτινες ἔκλεισαν τὴν θύραν καὶ ἐφρούρουν αὐτήν. Οἱ Ἰνδοὶ ὅμως ἀνοίξαντες ὀπήν τινα εἰς τὴν θύραν διὰ τῶν πελέκεων ἤρχισαν νὰ εἰσέρχωνται ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου· ἡ Κυρία Μέριλ ὅμως, ἂν καὶ ὁ σύζυγός της ἔκειτο στενάζων καὶ κυλιόμενος εἰς τὸ αἷμά του, ἂν καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐκφοβισθέντα ἐκραύγαζον, κατέλαβε τὸν πέλεκυν, καὶ ὅτε ὁ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὀπήν, κατέφερε κατ' αὐτοῦ θανατηφόρον πληγήν, σύρασα δὲ τὸ πτῶμα του περιέμενε τὴν εἴσοδον τοῦ δευτέρου. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ πιστεύοντες ὅτι ὁ σύντροφός των εἰσῆλθεν ἀσφαλῶς, ἐξηκολούθουν νὰ εἰσέρχωνται μέχρι

τοῦ τετάρτου, ὅτε ἀνεκάλυψαν, ὅτι καὶ οἱ τέσσαρες προεισελθόντες συνέταιροι αὐτῶν ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῆς γυναικός. Μετὰ ταῦτα δύο ἄλλοι ἀπεπειράθησαν νὰ καταβῶσιν διὰ τῆς καπνοδόχου· ἀλλ' ἡ μητέρα προσέταξεν νὰ κενώσωσι τὰ στρώματά των ἐπὶ τοῦ πυρὸς τῆς ἑστίας, καὶ ἡ φλὸξ μετὰ τοῦ καπνοῦ ἠνάγκασε τοὺς Ἰνδοὺς, σχεδὸν καταπεπνιγμένους, νὰ πέσωσιν εἰς τὸ δωμάτιον. Ὁ δὲ Κύριος Μέριλ ἀνεγερθεὶς μετὰ μεγάλου ἀγῶνος ἐθανάτωσεν ἀμφοτέρους διά τινος δαυλοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ σύζυγός του κατέφερε θανατηφόρον πληγὴν εἰς τὸν ἐπίλοιπον πρὸ τῆς θύρας ἱστάμενον Ἰνδόν. Τόμους ὁλοκλήρους δύναταί τις νὰ πληρώσῃ μὲ τὰ συμβάντα τὰ ὁποῖα περιγράφουσι τὸν ἡρωισμὸν τῶν γυναικῶν τούτων κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἀνεφέραμεν τὰ δύο προηγούμενα συμβεβηκότα, ἵνα ἀποδείξωμεν τὴν γενναιότητά των.

Ἡ Κυρία Λίγκολν ἦτο ἄφοβος καὶ τολμηρὰ γυνὴ, καὶ ὡς αἱ ἄποικαι αὐτῆς συνάδελφαι, ἦτο ἀτρόμητος ἐν μέσῳ παντὸς κινδύνȣ καὶ ἐκθέσεως· ἦτο ε ὐ σ ε β ὴ ς ἡρωὶς καὶ τοιαῦται διανυκτερεύσεις ὡς αἱ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς πρὸς τὴν Ἰνδιάναν ὁδοιπορίας δαπανηθεῖσαι συνέτεινον ἵνα πληρώσωσι τὴν καρδίαν αὐτῆς μὲ θείους στοχασμούς.

Εἴπομεν ὅτι ἐδαπάνησαν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην· δύο μίλια πρὸ τοῦ προωρισμένου τέρματος αὐτῶν ἔφθασαν εἰς τὴν καλύβην τοῦ πλησιεστέρȣ αὐτῶν γείτονος, Κυρίου Νὶλ, ὅςτις ὑπεδέχθη καὶ ἐφιλοξένησεν αὐτοὺς φιλοφρόνως, καὶ ὑπεσχέθη πρὸς τούτοις τὴν βοήθειάν του, εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομήματός των τὴν ἐπιοῦσαν. Αὕτη ἦτο εὐχάριστος πρότασις βοηθείας καὶ ἔκαμε τοὺς ὁδοιπόρους νὰ πλαγιάσωσιν ἀναπαυτικῶς

τὴν πρώτην νύκτα τῆς ἀφίξεώς των εἰς τὸν δῆμον Σπένσερ τῆς Ἰνδιάνης. Περιεγράψαμεν οὕτω πως λεπτομερῶς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἐπειδὴ τὰ ἐν αὐτῷ περιγραφόμενα συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γενναιότητος, φιλοπονίας, δραστηριότητος καὶ ὑπομονῆς τοῦ Ἀβραάμ, διὰ τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα διεκρίθη.

ΚΕΦ. Ζ'.

Ο ΑΠΟΙΚΟΣ ΠΑΙΣ.

«Έλα, Άβε, σήκω,» έκραξεν ὁ πατὴρ ἅμα ἐχάραξεν, «ἀπὸ σήμερον πρέπει ν' ἀρχίσῃς νὰ γείνῃς τῳόντι ἄποικος παῖς. Ὁ πέλεκυς σὲ περιμένει, ἡ καλύβη πρέπει νὰ κατασκευασθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγρήγωρα.»

«Ὅσον ταχύτερον τόσον τὸ καλλίτερον,» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «ἐπειδὴ ἂν ἔλθῃ ἡ βροχὴ θὰ μᾶς διορθώσῃ.»

«Καὶ τί ἠμπορῶ νὰ κάμω;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραὰμ ὅςις εἶχεν ἤδη ἐγερθῇ.

«Κόψε τὸ πρῶτον δένδρον τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαντήσῃς· ὅλη αὐτὴ ἡ γῆ πρέπει νὰ καθαρισθῇ, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ποῖον δένδρον θὰ πρωτοπέσῃ.»

«Ἀλλὰ δὲν χρειάζεσαι τοὺς κορμοὺς πρῶτον διὰ τὴν καλύβην;»

«Διὰ τὴν καλύβην ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι, κάμνει· σὺ ὅμως δὲν δύνασαι νὰ βοηθήσῃς διὰ τὴν κατασκευήν της· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ ὀλίγον εἶναι βοήθεια, κάμε ὅ,τι δύνασαι· πρέπει νὰ κάμῃς ἀρχὴν, ἐὰν σκοπεύῃς νὰ γείνῃς παιδίον τοῦ ἀγροῦ.» Καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε τὴν ἐργασίαν του.

Ἐνταῦθα ἔχομεν παιδίον ὀκταετὲς κόπτον δένδρα διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν πατέρα του εἰς τὴν οἰκοδομὴν νέας καλύβης· πολλὰ στρέμματα γῆς πρέπει νὰ καθαρισθῶσιν

καὶ προπαρασκευασθῶσιν διὰ καλλιέργειαν. Τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην πρωΐαν ἤρχισε ὁ Ἀβραὰμ τὴν χρῆσιν τοῦ πελέκεως, τὸν ὁποῖον δὲν ἀφῆκε μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Ἄς μὴ μᾶς φαίνεται παράδοξον, ὅτι παιδίον τόσον νεαρᾶς ἡλικίας κατεγίνετο εἰς τοσαύτην κοπιαστικὴν ἐργασίαν· ἐπειδὴ οἱ ὀκτοετεῖς ἄποικοι παῖδες κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσαν ἐπιδεξιώτεροι καὶ ῥωμαλεώτεροι τῶν δεκαπενταετῶν παιδίων τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἤρχιζον νὰ ἐργάζωνται ἐνωρὶς, καὶ ἐνωρὶς ἀνεπτύσσετο ἡ σωματικὴ αὐτῶν δύναμις καὶ ἐπιτηδειότης. Προσέτι δὲ ἦσαν ἐπίσης γενναῖοι καὶ πολλὰ συγκινητικὰ συμβεβηκότα ἱστοροῦνται δεικνύοντα τὸν ἡρωϊσμὸν αὐτῶν καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελον προξενήσει τιμὴν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς πεπειρακότας. Ἓν ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ ἑξῆς. Δύο παῖδες, Ἰόνσονες ἐπονομαζόμενοι, ὁ εἷς ἕνδεκα καὶ ὁ ἕτερος δώδεκα ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ᾐχμαλωτίσθησαν ποτὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν πλησίον τοῦ χωρίου Στουβεμβὶλλ τῆς Κεντούκης. Ἐν καιρῷ νυκτὸς, ὅτε οἱ Ἰνδοὶ ἐκοιμῶντο, ὁ εἷς λαβὼν τὸ ὅπλον, καὶ ὁ ἕτερος τὸν πέλεκυν τῶν αἰχμαλωτιστῶν ἐκτύπησαν αὐτοὺς διὰ μιᾶς καὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Οἱ δὲ παῖδες ἀπεσύρθησαν εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας.

«Πρὶν ἀναχωρήσω εἰς τὴν ἐργασίαν σκοπεύω νὰ σὲ φέρω, μῆτερ, (1) ἕνα ἀγριόγαλλον διὰ νὰ μαγειρεύσῃς,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν· «θὰ δαπανήσω μόνον ὀλίγας στιγμάς.» Τὸ δάσος ἦτο γεμάτον ἀπὸ ἀγριογάλλους καὶ δορκάδας ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ἄποικοι ἐπρομηθεύοντο κρέας μὲ τὰ ῥαβδωτά των.

«Καὶ ὁ Ἄβε πρέπει νὰ μάθῃ νὰ μεταχειρίζηται τὸ

(1) Οὕτω καλεῖται συνήθως ἡ σύζυγος ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς οἰκογενείας.

ὅπλον,» εἶπεν ἡ μήτηρ, «καὶ ἂν γείνῃ καλὸς σκοπευτής, πολλάκις θὰ μᾶς εἶναι χρήσιμος μὲ αὐτό.»

«Αὐτὸ ἀρέσκει καὶ εἰς ἐμὲ,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ἀκούσας τὴν παρατήρησιν ταύτην.

«Κάθε πρᾶγμα εἰς τὸν καιρόν του,» ἀπήντησεν ὁ πατήρ. «Μετ' ὀλίγον θὰ ἔχῃς πᾶσαν εὐκαιρίαν νὰ δείξῃς τὴν ἐπιτηδειότητά σου.» Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐτάχυνεν εἰς τὸ κυνήγιόν του. Μόλις παρῆλθον δέκα λεπτὰ καὶ ἠκούσθη ὁ πυροβολισμὸς· καὶ μετὰ πέντε ἄλλα λεπτὰ, ὁ Κύριος Λίγκολν ἐπέστρεψε φέρων τὸν ἀγριόγαλλον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ Κυρία Λίγκολν εἶχε προετοιμάσει ἁπλοῦν τι πρόγευμα δι' ἑαυτοὺς, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἐπαρουσιάσθη ὁ Κύριος Νὶλ, ὁ γείτων, ὁ ὁποῖος ὑπεσχέθη τὴν παρελθοῦσαν νὰ τοὺς βοηθήσῃ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς νέας καλύβης.

«Καλῶς ὡρίσατε, Κύριε Νὶλ, ἤλθατε πολὺ ἐνωρὶς,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν ὑποδεχόμενος αὐτόν.

«Ἐσκέφθην, ὅτι ἐπειδὴ αἱ ἡμέραι τώρα εἶναι σύντομοι, καὶ ἡ οἰκογενειά σας εἰς τὸ ὕπαιθρον, πρέπει νὰ οἰκονομῶμεν τὸν καιρόν. Προσέτι δὲ φέρω καὶ ὀλίγον κυνήγιον τὸ ὁποῖον στέλλει ἡ σύζυγός μου. Ὢ! πόσον νόστιμος θὰ ἦτο ἡ γεῦσις τοῦ τοιούτου εἰς ἡμᾶς, ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν καὶ ἡμεῖς εὑρισκόμεθα εἰς τὴν θέσιν σας.»

«Ἡ σύζυγός σας εἶναι πολὺ περιποιητικὴ,» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν, λαβοῦσα τὸ πινάκιον καὶ ὑψόνουσα τὸ σκέπασμα, «αὐτὸ εἶναι καὶ καλομαγειρευμένον.»

«Ναὶ, ἐστοχάσθην, ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ δυσκολεύεσθε νὰ μαγειρεύσετε.»

«Πόσον στοχαστικὴ εἶναι! εὔχομαι νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς καλοὶ γείτονες εἰς αὐτήν.»

Ὁ Ἄποικος Παῖς.

«Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐφόνευσα ἕνα ἀγριόγαλλον,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «καὶ ἡ σύζυγός μου προετοιμάζεται νὰ τὸν μαγειγεύσῃ. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἦναι πλῆθος κυνηγίου.»

«Ὁ τόπος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κυνήγιον, κανεὶς δὲν κινδυνεύει ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης ἐνταῦθα· καθ' ὅλον τὸ ἔτος δύνασαι νὰ εὕρῃς κυνήγιον, ὀλίγα βήματα ἀπὸ τὴν καλύβην σου.»

«Αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀναγκαῖον δι' ἡμᾶς τοὺς ἀποίκους.»

«Δὲν ἠθέλομεν δυνηθῆ ν' ἀνθέξωμεν χωρὶς αὐτό.»

«Ἀληθῶς, ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν θὰ ἐτόλμουν ν' ἀπομακρυνθῶ τόσον πολὺ ἀπὸ τὸν κόσμον, ἂν μᾶς ἔλλειπε καὶ αὐτό.»

«Κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἤθελε τὸ κάμει· ἀλλ' ἐγὼ ἦλθον νὰ ἐργασθῶ, εἰπέ μοι λοιπὸν πόθεν ν' ἀρχίσω, νὰ μὴ χάνωμεν τὸν καιρόν. Αἴ, τί λέγεις; Σοὶ ἀρέσκει αὐτὸ τὸ οἰκόπεδον διὰ καλύβην;»

«Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει ὡραιότερον μέρος ἀπὸ αὐτό,» ἀπεκρίθη ἡ Κυρία Λίγκολν.

Καὶ οὕτω ὁ Κύριος Λίγκολν καὶ ὁ νέος φίλος του μετὰ τοῦ μικροῦ Ἀβραάμ, ἤρχισαν νὰ κόπτωσι δένδρα καὶ νὰ ἑτοιμάζωσι τοὺς κορμοὺς διὰ τὴν καλύβην.

«Καλλίτερον κατασκεύασον αὐτὴν ὁμοίαν μὲ τὴν ἰδικήν μου,» εἶπεν ὁ Κύριος Νὶλ «ἐπειδὴ εἶναι εὐκολοκατασκεύαστος καὶ πρόχειρος.»

«Δὲν μὲ μέλλει, ὅτι καὶ ἂν ἦναι, ἐγὼ ἐπιθυμῶ μόνον νὰ προφυλαχθῶμεν, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγρηγωρότερα· τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ καλύβη μας εἰς τὴν Κεντούκην.»

«Δὲν πιστεύω, ὅτι θὰ μᾶς πάρῃ πολὺν καιρὸν νὰ τὴν κατασκευάσωμεν· σήμερον δυνάμεθα νὰ κόψωμεν ὅλους

τοὺς ἀναγκαίους κορμούς, καὶ τότε εἰς ὀλίγον διάστημα τοὺς ἐφαρμόζομεν.

«Εὐκαιρεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς μέχρι τέλους;»

«Μάλιστα· αὐτὸς εἶν' ὁ σκοπός μου.»

«Καὶ ἐγὼ θὰ πασχίσω, ὥστε νὰ μὴ ζημιωθῇς· πιθανὸν καὶ σὺ ποτὲ νὰ ἔχῃς ἀνάγκην βοηθοῦ.»

«Ἀναμφιβόλως, θὰ χρειασθῶ πολλοὺς βοηθούς. Ἐδῶ εἶναι καὶ ὁ Ἄβε (καὶ ἔστρεψε εἰς τὸν παῖδα, ὅστις ἠκροάζετο, ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸν ἐπαινέσῃ) ὁ ὁποῖος θὰ γείνῃ τόσον ἐπιδέξιος ἐργάτης, ὥτε ἐπιθυμῶ νὰ ἐργασθῇ καὶ δι' ἐμὲ καμμίαν φοράν.»

«Νομίζω, ὅτι θὰ τὸν εὕρῃς πρόθυμον· εἰς τὸν Ἄβε ὀκνηρία δὲν ὑπάρχει.»

«Καὶ ἂν εἶχεν ὀλίγην τινα ὀκνηρίαν, τὴν κατέστρεψεν ἐργαζόμενος.» Ὁ Κύριος Νὶλ ἔκαμε τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν ἐπίτηδες διὰ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἤκουσε μὲ εὐχαρίστησιν.

Οὕτω λοιπὸν συνομιλοῦντες, ἐργαζόμενοι καὶ σχεδιάζοντες, διήρχοντο τὴν ἡμέραν των (ἡ πρώτη τὴν ὁποίαν ὁ Ἀβραάμ ἐδαπάνησεν ὡς ἄποικος παῖς) καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς καλύβης ἐπροχώρει. Τὴν ἐπιοῦσαν ἔφθασεν καὶ ὁ Κύριος Γούδ, ὁ ὁποῖος ἐκίνησεν, ἅμα ἔμαθε τὴν ἄφιξιν των.

Νὰ μὴ χρονοτριβῶμεν εἰς τὰς τοῦ οἰκοδομήματος λεπτομερείας, λέγομεν, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας, ἂν καὶ δὲν ἦτο ἐντελῶς ἑτοίμη, ἦτο εἰς κατάστασιν τοὐλάχιστον νὰ τοὺς προφυλάξῃ. Τὴν ἑξῆς περιγραφὴν προμηθευόμεθα παρά τινος, ὅστις ἐσύχναζεν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦτο γείτων τοῦ Κυρίου Λίγκολνος.

Ἡ καλύβη αὐτη συνίστατο ἐξ ἑνὸς ἀπατώτου ἰσογείυ

δωματίου, ἔχοντος μῆκος ὅσον τὸ τῶν κορμῶν, δηλαδὴ, δεκαοκτὼ περίπυ ποδῶν καὶ δεκαὲξ πλάτος. Οἱ κατὰ πλάτος καὶ μῆκος κορμοὶ συνηρμολογοῦντο εἰς τοὺς γωνίας κατὰ τὸν συνήθη ὀδοντωτὸν τρόπον· αἱ δὲ μεταξὺ τῶν κορμῶν χαράδραι ἐκλείοντο διὰ πηλοῦ· εἶχε ξυλίνην σκεπὴν κεκαλυμμένην ἀπὸ τεμάχια σανίδων τετραγωνικῶν καὶ ἐσχημάτιζε τὸ καλούμενον ὑπερῷον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέβαινον διὰ κλίμακος, προσηρμοσμένης ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν. Εἶχε μίαν θύραν καὶ ἓν παράθυρον τόσον ἐπιτηδείως κατεσκευασμένον, ὥςε χρήζει ἰδιαιτέρας περιγραφῆς. Ἐν ἐλλείψει ὑαλίων ὁ Κύριος Λίγκολν μετεχειρίσθη τὴν μεμβράνην, ἡ ὁποία περιβάλλει τὸ λίπος τῶν χοίρων. Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη ἐδόξασε τὸν ἐφευρετὴν διὰ τὴν εὐφυΐαν του.

Ἡ καλύβη ἐκοσμήθη μὲ ἔπιπλα κατασκευασθέντα ὅλα ὑπὸ τοῦ Κυρίου Λίγκλονος καὶ τοῦ μικροῦ Ἀβραὰμ, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. «Φέρε μυ τὸ μεγάλο τρυπάνιον, Ἄβε,» εἶπεν ὁ πατήρ του, «καὶ τὸ μέτρον· πρέπει νὰ κατασκευάσωμεν ἕνα κραββάτι.»

«Μήπως θέλεις νὰ κάμω τὰς τρύπας;» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ φέρων τὸν τρύπανον καὶ τὸ μέτρον.

«Ὄχι δὲν ἠμπορεῖς· εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ τρυπήσῃς δύο δακτύλους τὸ βάθος εἰς νεοκομμένους κορμούς· ἐὰν θέλῃς ὅμως, ἠμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς νὰ εὕρῃς ἕνα ξύλον διὰ στῆλον, καὶ δύο ἄλλα μικρότερα διὰ τὰ πλάγια.»

«Καὶ τί ἄλλο;»

«Τίποτε· σκοπεύω νὰ τὸ κατασκευάσω εἰς τὴν γωνίαν καὶ τότε θὰ χρειασθῶμεν ἕνα στῆλον καὶ δύο πλάγια· μιᾶς περίπου ὥρας ἐργασία.»

Ἡ κλίνη κατεσκευάσθη εἰς τὴν γωνίαν οὕτω πῶς. Ἐμέτρησεν ὀκτὼ πόδας ἀπὸ τὴν γωνίαν εἰς τὸ ἓν πλάγιον τοῦ δωματίου, καὶ ἔκαμε μίαν ὀπήν· ἔπειτα μετρήσας τέσσαρας καὶ ἥμισυ πόδας ἀπὸ τὴν αὐτὴν γωνίαν ἐπὶ τοῦ ἄλλου πλαγίου ἔκαμεν ἑτέραν ὀπήν· κατόπιν ἔζησε τὸν στῦλον εἰς θέσιν ὥστε τὰ δύο πλάγια στηριζόμενα ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰς ὀπάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν στῦλον, ἐσχημάτιζον τὸν σκελετὸν τῆς κλίνης.

«Τώρα, Ἄβε, φέρε μου καὶ τὸ σχοινίον, (1) πρέπει νὰ ἔχωμεν κἄτι τι διὰ τὴν ἐπιστήριξιν τοῦ ςρώματος,» εἶπεν ὁ πατήρ του ἀστειευόμενος.

«Εγὼ ἐνόμιζα, ὅτι θὰ βάλλῃς σανίδια,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ, μὴ ἐννοῶν τὰς παρατηρήσεις τοῦ πατρός του·

«Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν σχοινία, δόσε μου αὐτὰ τὰ σανίδια.» Καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν τῆς αὐτῆς κατασκευῆς μὲ τὰ τῆς σκεπῆς.

«Πόσα νὰ φέρω;» ἠρώτησε φέρων τὰ σανίδια·

«Ἓξ νομίζω εἶναι ἀρκετά.»

Τὰ σανίδια ἐφέρθησαν, ἡ κλίνη κατεσκευάσθη. «Τώρα ἂν θέσωμεν ἕνα σάκκον ἄχυρα ἐδῶ ἐπάνω, θὰ ἔχωμεν ἕνα καλὸν κρεββάτι.»

Συνήθως δὲ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν μετεχειρίζοντο καὶ ξυρὰ φύλλα ἢ χόρτον, ἢ ἀραβοσιτόφυλλα.

«Πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃς τὴν ἐργασίαν σου,» εἶπεν ἡ Κυρία Λιγκολν, «ἐπειδὴ χρειαζόμεθα καὶ μίαν τράπεζαν.»

---

(1) Πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ στρώματος γενικῶς μεταχειρίζονται σχοινία διερχόμενα δι' ἐπίτηδες γενομένων ὀπῶν εἰς τὰ πλάγια τῆς κλίνης, εἰς τρόπον ὥστε σχηματίζουσιν δίκτυον.

«Ἔχεις δίκαιον· καὶ αὐτὸ θὰ γείνῃ,» εἶπεν ὁ σύζυγός της.

«Οἱ πόδες τοὐλάχιστον εἶναι ἕτοιμοι.»

«Ποῦ εἶναι;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἐκεῖ ἔξω,» δεικνύων πρός τινα σωρὸν ξύλων, κλάδων καὶ σανιδίων. Ὁ μὲν Ἀβραὰμ ἀνεχώρησε διὰ τοὺς πόδας, ὁ δὲ πατήρ του ἔσχιζε κορμόν τινα ὁριζοντίως ἔχοντα μῆκος κοινῆς τραπέζης. Κορμὸς ἔχων διάμετρον περὶ τοὺς δεκαοκτὼ δακτύλους ἐσχίζετο καθέτως κατὰ τὸ μέσον, καὶ τὸ μὲν ἐπίπεδον μέρος αὐτοῦ ἐχρησίμευε διὰ τὸ πρόσωπον τῆς τραπέζης· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κατεσκευάζοντο καθίσματα, σκεπαὶ καὶ πατώματα.

Ἕως ὅτε νὰ φέρῃ ὁ Ἀβραὰμ ξύλα διὰ τοὺς πόδας τῆς τραπέζης, ὁ Κύριος Λίγκολν εἶχεν ἤδη προετοιμάσει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ ἤνοιγε τὰς ὀπὰς διὰ τοὺς πόδας.

«Τώρα, φέρε ἀκόμη ὀλίγα ξύλα ἀπὸ τὸν σωρόν, τὰ κοντήτερα θὰ χρειασθῶ μετ' ὀλίγον.»

«Διατί;»

«Διότι ἔχομεν ἀνάγκην καὶ ἀπὸ καθίσματα· ἐμείναμεν ἀρκετὸν καιρὸν χωρὶς σκαμνία· θέλω τὰ ξύλα διὰ τοὺς πόδας.»

«Πρὸς τὸ παρὸν ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν ἕκαστος ἀπὸ ἓν κάθισμα· ὅταν παρέλθῃ ἡ βία, τότε κάμνομεν καὶ περισσότερα· τέσσαρες εἲ τρεῖς δώδεκα, λοιπὸν θέλω δώδεκα πόδας.»

«Πρέπει νὰ ἦναι ὅλα ἴσια;»

«Ὄχι· ἐπειδὴ δὲν θὰ ἠμπορέσῃς νὰ εὕρῃς οὔτε δύο ἴσια, ἂν ἦναι καὶ μακρύτερα τὰ κόμπτομεν καὶ τὰ κάμνομεν τοῦ αὐτοῦ μήκους.»

Πρὸς τούτοις ἡ κατασκευὴ τῆς τραπέζης ἐξηκολούθει·

καὶ ἕως ὅτου ὁ Ἀβραὰμ νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τοῦ σωροῦ τὰ κατάλληλα ξύλα διὰ τοὺς πόδας τῶν καθισμάτων, ἡ τράπεζα ἦτο σχεδὸν τελειωμένη. Στήσας δὲ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ποδῶν της καὶ ἐξετάσας αὐτὴν λεπτομερῶς ὁ Κύριος Λίγκολν ἀνέκραξεν, «Εἶναι πολὺ στερεὰ τράπεζα, νομίζω, τὰ παρ' ἡμῶν τῶν ἀποίκων κατασκευαζόμενα ἔπιπλα, ἂν καὶ δὲν ἦναι κομψὰ εἶναι τοὐλάχιστον δυνατά.»

«Προσέτι δὲ καὶ χρήσιμα», ὑπέλαβεν ἡ σύζυγός του. «Καὶ δύο τοιαύτας ἐὰν εἴχωμεν, δὲν θὰ ἦσαν περιτταί.»

«Καθόλου· ὅταν εὐκαιρήσω σκοπεύω νὰ κάμω καὶ ἄλλην μίαν· πιθανὸν ὁ Ἄβε μὲ τὸν καιρὸν νὰ σοῦ κάμῃ μίαν. Τί λέγεις Ἄβε; θὰ ἠμπορέσῃς νὰ κάμῃς μίαν τράπεζαν;»

«Θὰ δοκιμάσω.»

«Πρέπει νὰ ἐπιτύχῃς, τώρα 'ποῦ εἶδες πῶς γίνονται· καλά, θὰ δοκιμάσῃς καμμίαν φοράν. Ἂς φροντίσωμεν τώρα διὰ τὰ καθίσματα.»

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξέλεξεν ἕνα κορμὸν ἐκ τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ κατασκευασθῶσι τέσσαρα καθίσματα· καὶ πρὶν σκοτιδιάσει, ἡ καλύβη ἦτο κεκοσμημένη μὲ ὀλίγα ἔξοδα. Ἡ κλίνη, ἡ τράπεζα καὶ τὰ καθίσματα συνίστων ὅλα τὰ ἔπιπλα τοῦ ἀποίκου τούτου οἰκήματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Ἀβραὰμ ἐδαπάνησε δώδεκα ἔτη τοῦ ἐπισήμου βίου του.

Ὁ Ἀβραὰμ κατῴκει εἰς τὸ ἀνώγεον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέβαινε διὰ κλίμακος· τὸ δωμάτιον τοῦτο ἐχρησίμευεν ὡς αἴθουσα ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ πατώματος, ἔχων ἓν μόνον μάλλινον ὕφασμα· ἐνταῦθα ἐκοιμᾶτο ἀναπαυόμενος καὶ εὐτυχὴς ὅσον οἱ πλούσιοι εἰς τὰ μέγαρά των. Ἀναπαυτικώτερον βίον

δὲν ἐγνώριζε· καὶ πιθανὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οὔτε ἤλπιζε διὰ καλλιτέραν τύχην εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Αὕτη, ἀναγνῶστα, ἦτο ἡ κατοικία τοῦ ἀποίκου παιδός. Σοὶ ἀρέσκει; Πῶς παραβάλλεται μὲ τὴν ἰδικήν σου; Ὅτι δὲν εἶχε πολλὰς ἀναπαύσεις εἶναι ἀληθές. Σοὶ φαίνεται παράδοξον βεβαίως, ὅτι ὁ πτωχὸς οὗτος παῖς ἐντὸς τῆς γυμνῆς ταύτης καλύβης ἤθελε γείνει ποτε ἀξιωσημείωτος; Ἀλλ' «ὅπου ὑπάρχει θέλησις, ἐκεῖ εἶναι καὶ τρόπος.» Ἡ κατάστασίς του ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐξωτερικὰς περιστάσεις, δὲν ἠδύνατο νὰ γείνῃ ἀθλιωτέρα· εἶχεν ὅμως εὐσεβεῖς γονεῖς νὰ τὸν διδάξωσι καὶ τὸν ὁδηγήσωσιν, ἐνῷ ὑψιλὰ καὶ γενναῖα αἰσθήματα ἐνέπνεον τὴν ψυχήν του.

ΚΕΦ. Η'.

Ο ΜΥΛΟΣ.

Οἱ ἄποικοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον ἀνάγκην μέσων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀλεύρου. Τὸ ἄλευρον τοῦ ἀραβοσίτου ἦτο ἡ κοινὴ τροφή. Δυστυχῶς ὅμως οἱ μύλοι ἦσαν σπάνιοι εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ὑπῆρχον ἦσαν ἄθλιοι παραβαλόμενοι μετὰ τῶν σημερινῶν· ἦσαν συνήθως ἀλογόμυλοι καὶ ἤλεθον ὀλίγον τι ταχύτερον παρ' ὅσον δύναταί τις νὰ τρύψῃ εἰς ἰγδίον.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Κυρίου Λίγκολνος εἶχεν ἀνάγκην ἀλεύρου. Ἡ καλύβη των εἶχεν ἤδη ἀποπερατωθῇ καὶ ἦσαν πλέον ἕτοιμοι νὰ διέλθωσι τὸν πρῶτον χειμῶνα εἰς τὴν ἐλευθέραν Πολιτείαν τῆς Ἰνδιάνης.

«Πόσον ἀπέχει ὁ μύλος ἀπ' ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἀπέχει ὅσον καὶ ἡ ἀποβάθρα,» ἀπήντησεν ὁ πατήρ του, «ἀλλὰ καὶ αὐτός, καθὼς μοὶ λέγουν, εἶναι πολὺ παλαιός, καὶ δὲν ἀξίζει τίποτε.»

«Θέλεις νὰ ὑπάγω εἰς τὸν μύλον;» ἠρώτησε πάλιν ὁ παῖς.

«Ὄχι· ἐπειδὴ σκοπεύω νὰ κατασκευάσω ἕνα ἐδῶ πλησίον.»

«Πῶς;»

«Θὰ ἴδῃς, ὅταν τελειώσῃ. Δὲν ἀξίζει νὰ πηγαίνῃ τις δεκαοκτὼ μίλια δρόμον εἰς τὸν μύλον. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ἕνα ἐδῶ πλησίον.»

«Καὶ πιστεύω, ὅτι δὲν θέλεις ἐξοδεύσει εἰς τὴν κατασκευήν του περισσότερον καιρόν, ἀφ' ὅσον χρειάζεσαι νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν μύλον καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς,» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν.

«Διὰ νὰ ὑπάγῃ τις ἐκεῖ, θέλει ὁλόκληρον ἡμέραν.»

Ἡ Κυρία Λίγκολν ἐγνώριζε τὸ εἶδος τοῦ μύλου, ἐπειδὴ εἶχεν ἰδεῖ αὐτοὺς καὶ ἄλλοτε.

«Θέλομεν ἔχει ἕνα αὔριον πρὶν νυκτώσῃ,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν ὑψόνων τοὺς ὤμους.

«Καὶ πῶς θὰ τὸν κάμῃς;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραὰμ ὅστις διεφέρετο πολὺ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μύλου;

«Θὰ ἴδῃς ὅταν τελειώσῃ. Πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς ὀλίγον, καὶ ἂν ἦσαι ἐπιμελής, θὰ σὲ ἀφήσω νὰ δοκιμάσῃς τὸ ὅπλον αὔριον.»

Πρὸ πολλοῦ ὑπεσχέθησαν εἰς αὐτὸν οἱ γονεῖς του, ὅτι ἤθελον τὸν διδάξῃ νὰ πυροβολῇ.

«Πολὺ καλά,» ἀπεκρίθη ὁ παῖς.

«Τότε θὰ ἦναι πολὺ καλά, ἐὰν γείνῃς καλὸς σκοπευτὴς καὶ φέρῃς κυνήγιον διὰ τροφήν· ὅταν συνειθίσῃς νὰ κυνηγᾷς ἀγριογάλλους ἢ δορκάδας, τότε θέλεις ἀπαλλάξει καὶ ἐμὲ ἀπὸ τὸν κόπον τοῦ κυνηγίου.»

«Σκοπεύεις λοιπὸν νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ κυνηγήσω;»

«Μάλιστα, εὐχαρίστως· τὰ δάση εἶναι γεμάτα ἀπὸ κυνήγιον, καὶ θὰ ἔχῃς πολλὰς εὐκαιρίας νὰ γυμνασθῇς.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐχάρη πολὺ διὰ τὸ μέλλον ἐλπίζων, ὅτι ἤθελε γείνει καλὸς ὁπλίτης, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην ἀνε-

παύθη ἐπὶ τῆς σκληρᾶς κλήνης του μὲ καρδίαν γέμουσαν λαμπρῶν στοχασμῶν. Ὁ ἥλιος τῆς ἐπιούσης εὗρεν αὐτὸν ἔξυπνον καὶ ἕτοιμον νὰ βοηθήσῃ τὸν πατέρα του εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μύλου.

«Ἡ πρώτη φροντὶς εἶναι νὰ εὕρωμεν ἕνα κορμὸν ἀρκετὰ μεγάλον,» εἶπεν ὁ πατήρ του. «Ὅταν ἑτοιμάσω τὸν κορμὸν θέλω ν' ἀνάψῃς φωτίαν ἐπάνω εἰς αὐτὸν, Ἄβε·» ἐξηκολούθησε.

«Τί! Σκοπεύεις νὰ τὸν καύσῃς;» ἀνέκραξεν ὁ παῖς μὴ ἐννοῶν τοὺς λόγους τοῦ πατρός του.

«Ὄχι δὰ καὶ σύ· ἐπειδὴ ὅταν καῇ δὲν ἀξίζει πλέον.»

«Καλά, ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπες ν' ἀνάψω φωτίαν ἐπάνω εἰς τὸν κορμόν;»

«Ναί, ἐπάνω εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κορμοῦ· ἐκεῖ πρέπει νὰ καῇ μία τρύπα ἑνὸς ποδὸς τὸ βάθος, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ τίθεται τὸ ἀραβόσιτον· λοιπὸν ἄναψον τὴν φωτιάν σου.»

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγον στιγμῶν τὸ μὲν δένδρον ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἓν τεμάχιον τοῦ κορμοῦ αὐτοῦ τεσσάρων ποδῶν τὸ μῆκος ἐκόπη τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος Λίγκολν θέσας καθέτως ἔλεγε πρὸς τὸν Ἀβραάμ· «ἰδοὺ τί ἠννόουν, ὅτε σοὶ ἔλεγον ν' ἀνάψῃς φωτιάν· πρέπει νὰ ἀνάψῃς φωτιὰν ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὸ ἄκρον διὰ ν' ἀνοίξωμεν μίαν τρύπαν, περίπου ἑνὸς ποδὸς τὸ βάθος· θὰ σὲ βοηθήσω καὶ ἐγώ.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἤναψε τὴν φωτίαν, ἀλλ' ἡ περιέργειά του εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν.

«Τώρα φέρε μου ὀλίγον νερόν· πρέπει νὰ τὸ διατηρῶμεν ὑγρόν.»

«Τί! σκοπεύεις νὰ σβύσῃς τὴν φωτιάν;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Όχι, όχι, τὸ νερὸ τὸ θέλω νὰ διατηρήσω τὸν κύκλον τοῦ κορμοῦ ὑγρὸν μήπως καὶ καῇ τὸ ὅλον. Τὸ ἔξω μέρος δὲν πρέπει νὰ καῇ. Ἡμεῖς πρέπει νὰ τρυπήσωμεν μόνον τὸ κέντρον.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ τὴν ἐργασίαν καὶ ἐτάχυνε διὰ τὸ ὕδωρ. Ἐνῷ τὸ πῦρ ἤναπτεν, ὁ Κύριος Λίγκολν εὑρὼν ἐλαστικόν τινα κλάδον, ἔδεσεν ἓν ἰγδιόχειρον εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ.

«Τί κάμνεις αὐτοῦ;» ἠρώτησεν πάλιν ὁ Ἀβραάμ.

«Θὰ τὸ μάθῃς καὶ αὐτό, ὅταν ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν του,» ἀπήντησεν ὁ πατήρ τȣ. «Σκάλιζε τώρα τὴν φωτιάν σου ἕως ὅτου νὰ καῇ ἡ τρύπα.»

«Ποτὲ δὲν πιστεύω νὰ καύσῃς τὸν κορμὸν ὅσον λέγεις βαθέως.»

«Σκάλιζε σὺ τὴν φωτιάν σου καὶ μὴ σὲ μέλλει. Τοιουτοτρόπως οἱ ἄποικοι κατασκεκάζουσι τοὺς μύλους των.»

«Κατ' αὐτὴν τὴν ἀναλογίαν, θέλεις περισσότερον ἀπὸ μίαν ἡμέραν νὰ καύσῃς τὴν τρύπαν.»

«Μετ' ὀλίγον θὰ καίηται ταχύτερον, ὅταν ἡ φωτιὰ προχωρήσῃ βαθύτερα. Πρὶν νυκτώσῃ ἐλπίζω ὁ μύλος νὰ ἦναι ἕτοιμος. Ὀλίγη ὑπομονὴ μόνον χρειάζεται.»

Οὕτω ἐξηκολούθουν εἰς τὴν ἐργασίαν των. Ἐνῷ ὁ Ἀβραὰμ ἀνεῤῥύπιζε τὸ πῦρ, ὁ Κύριος Λίγκολν προητοίμαζε τὸν κλάδον διὰ τὸ ἰγδιόχειρον· ἦτο δὲ αὐτὸ ὅμοιον μὲ τοὺς ἐπὶ τῶν φρεάτων καλουμένους γ ε ρ α ν ο ύ ς· ἔπειτα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ὁ κορμὸς ἡτοιμάσθη κατὰ τὸ ἑσπέρας, ἐκαθαρίσθη τῆς κεκαυμένης ὕλης, καὶ τὸ ἰγδιόχειρον ἐφηρμόσθη εἰς τὴν ὀπήν.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ μύλος τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος Λίγκολν ὑπεσχέθη νὰ κατασκευάσῃ· τὸ τοιοῦτον ἦτον εἰς χρῆσιν μεταξὺ τῶν ἀποίκων. Ἦτο εἶδος εὐμεγέθους ἰγδίου καὶ ἰγδιοχείρου· καὶ ἐν γένει οἰκονομικώτερον ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ τις εἴκοσι μίλια εἰς τὸν ἀλογόμυλον, ὅστις ἀλέθει ὀλίγον τι ταχύτερα. Μία ὀκὰ ἀραβοσίτου τίθεται διὰ μιᾶς ἐντὸς τοῦ ἰγδίου τούτου, τὸ ὁποῖον διά τινων κτύπων ὑπὸ τοῦ ἐφαρμοσθέντος εἰς τὸν κλάδον ἰγδιοχείρου μεταβάλλεται ἐπὶ ὀλίγας στιγμὰς εἰς ἄλευρον, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ οἰκογένεια ᾠκονομεῖτο· τὸ ἁπλοῦν τοῦτο σκεῦος ἦτον εἰς ἁρμονίαν μὲ τὰ ἐπίλοιπα. Ὅλα τὰ ἐν τῇ καλύβῃ σκεύη τῆς μαγειρικῆς συνίσαντο ἐξ ἑνὸς κλιβάνȣ καὶ ἑνὸς τιγανίȣ καί τινων ἄλλων, τὰ δὲ λοιπὰ εὑρίσκοντο εἰσέτι εἰς τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ Ὀχάϊο. Καλὸν μὲν εἶναι νὰ ἔχῃ τις ὅλας τὰς εὐκολίας τῶν ἐφευρέσεων, ἀλλὰ πάλιν ἡ πεῖρα τῆς οἰκονομίας τοῦ Κυρίου Λίγκολνος μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτάς.

Ὁ μύλος ἐχρησίμευσε διὰ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν οἰκογένειαν· ἁπλοῦς ὤν, δὲν εἶχεν ἀνάγκην πολλῶν ἐπιδιορθώσεων, ἐνῷ ἡ κίνησίς του ἦτο ἀνεξάρτητος καὶ ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον· προσέτι δὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἠδύναντο νὰ τὸν μεταχειρίζωνται.

«Αὐτὴ εἶναι ἀληθὴς οἰκονομία.» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν· «ὅ,τι δὲν εὐκολυνόμεθα κατ' ἕνα τρόπον, ὁ Θεὸς μᾶς προμηθεύει κατ' ἄλλον· εἶναι πολὺ πρόχειρον νὰ ἔχῃ τις τὸν μύλον πλησίον του. Ἀλλὰ πάλιν πρέπει νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν ἀποβάθραν μετ' ὀλίγον, δι' ἄλλα τινὰ πράγματα.»

«Κ' ἐγὼ τὸ ἐσυλλογιζόμην αὐτό·» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ἔχομεν ἀνάγκην ὀλίγου τεΐου καὶ νοστίμου τινὸς προσφαγίου,» ἐξηκολούθησεν ἡ σύζυγός του. «Καλλίτερον νὰ ὑπάγῃς τώρα ἐπειδὴ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδας πιθανὸν νὰ ἔχωμεν χιόνι.»

«Σκοπεύω νὰ ὑπάγω μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας. Ἐπιθυμῶ νὰ τελειώσω πρῶτον τὰς περὶ τὴν καλύβην ἐργασίας, διὰ νὰ ἤμεθα ἕτοιμοι ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμών.»

«Καλὰ λέγεις, καὶ πρέπει νὰ εὐγνωμονῶμεν, ὅτι ἡ χιὼν ἐβράδυνεν ἐφέτος τόσον πολύ· εἴχομεν ἀρκετὸν καιρὸν διὰ τὰς προετοιμασίας τῆς νέας κατοικίας μας. Τώρα, Ἄβε, ἀποκατεστάθημεν ἤδη, καὶ εἶναι καιρὸς ν' ἀρχίσῃς πάλιν νὰ γυμνάζησαι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν· ἀλλέως θὰ λησμονήσῃς ὅ,τι ἔμαθες.»

«Καὶ αὐτὸ δὲν συμφέρει ποσῶς,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «ἐπειδὴ ἔχομεν μεγάλην ἀνάγκην τῆς ἀναγνώσεώς σου ἐδῶ εἰς τὴν ἐξοχήν.»

«Ὦ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ εὕρω κανὲν ἄλλον βιβλίον ν' ἀναγνώσω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ἀποκρινόμενος εἰς τοὺς λόγους τῶν γονέων του, ἐννοῶν, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ ἦτο τὸ μόνον βιβλίον τῆς ἀναγνώσεώς του.

«Καὶ μήπως εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃ τις ἄλλο βιβλίον καλλίτερον ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν;» ἠρώτησεν ἡ μήτηρ του. «Ἐκεῖ εὑρίσκεις τι τὸ ὁποῖον δὲν δύνασαι νὰ εὕρῃς εἰς κανὲν ἄλλο βιβλίον.»

«Τί πρᾶγμα, μῆτερ;»

«Καλὰ μαθήματα, εἰς κάθε σελίδα· πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πιθανὸν, νὰ μὴν εὕρῃς εἰς κανὲν ἄλλο βιβλίον. Πάλιν ἐγὼ δὲν σὲ ἐμποδίζω ν' ἀναγινώσκῃς καὶ ἄλλα

βιβλία· ἀλλὰ ποῦ νὰ τὰ εὕρωμεν;»

«Πιθανὸν τινὲς τῶν γειτόνων νὰ ἔχωσι βιβλία τὰ ὁποῖα ἐμπορῶ νὰ δανεισθῶ,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν. Θὰ τὸ ἔχω κατὰ νοῦν, ὅταν ἰδῶ κανένα ἀπὸ αὐτούς ἕως τότε ὅμως, Ἄβε, πρέπει νὰ ἦσαι εὐχαριστημένος μὲ μόνην τὴν Γραφήν.»

«Εὐχαριστημένος καὶ πολύ,» εἶπεν ἡ μήτηρ του. «Ποτὲ δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀνέγνωσε τὰς Γραφὰς παρὰ πολύ, ἢ ὅτι ἐνθυμεῖται ὅ,τι ἀνέγνωσε καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν. Πιθανὸν νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλην εὐκαιρίαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἂν δὲν ἐξέχασεν ὅ,τι ἔμαθε, πρέπει ν' ἀναγινώσκῃ καλὰ τώρα.»

«Ἐγὼ ἀναγινώσκω πολὺ καλλίτερα τώρα παρ' ὅ,τι ἠδυνάμην, ὅτε ἔπαυσα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὡς νὰ ἦτο αὕτη καλὴ ἀπόδειξις, ὅτι δὲν ὀπισθοδρόμησε.

«Τὸ γνωρίζω,» εἶπεν ἡ μήτηρ του· «ἀλλὰ τώρα ὅπου ἔχεις κάποιας ἀρχάς, δύνασαι νὰ προχωρήσῃς μόνος· πρέπει ὅμως νὰ διαβάζῃς, ὁπόταν ἔχῃς καιρόν.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλ' ἐγὼ ἀπέκαμα ἀναγινώσκων μόνον τὰς Γραφάς· θέλω καὶ ἄλλα βιβλία.»

«Ἄμποτε νὰ τὰ εἶχες! καὶ πιθανὸν ἡ θεία πρόνοια νὰ μᾶς προμηθεύσῃ.»

Ἡ μήτηρ του ἐπεθύμει ὡς καὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλα βιβλία δι' ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ ἐκτιμᾷ αὐτὰ περισσότερον τῆς Γραφῆς. Ὁ Ἀβραὰμ ἀφ' ὅτου ἔπαυσε νὰ ἐξακολουθῇ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ κυρίου Ἔζελ, ἔκαμε μεγάλην πρόοδον· ἀνεγίνωσκε μὲ πολὺν ζῆλον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπροόδευσε περισσότερον παρ' ὅσον ἤλπιζον οἱ γονεῖς του.

Καθ' ὅλας τὰς χειμερινὰς ἐκείνας νύκτας τοῦ πρώτου ἐν Ἰνδιάνῃ χειμῶνος, ἀνεγίνωσκε καθήμενος παρὰ τὴν ἑστίαν· ἐπειδὴ δὲν εἶχον τὰ μέσα νὰ προμηθευθῶσιν ἄλλο φῶς εἰς τὴν καλύβην, εἰ μὴ τὴν λάμψιν τῶν ξύλων. Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἐπεκράτει εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποίκων, οἵτινες δὲν εἶχον, εἰμὴ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα· εἶχον ὅμως ἀφθονίαν ξύλων καὶ ἠδύναντο νὰ φωτίζωσι τὰς καλύβας των διὰ τοῦ πυρός. Ὁλόκληροι κορμοὶ μετὰ τῶν κλάδων ἐτίθεντο εἰς τὴν ἑστίαν, ἡ μεγάλη πυρὰ τῶν ὁποίων ἔκαμνε καὶ αὐτὰς τὰς γωνίας νὰ λάμπωσι.

Καὶ πάλιν ὑπενθυμίζομεν τὸν ἀναγνώστην, ὅτι τὸ μέλλον διὰ τὸν Ἀβραὰμ δὲν ἦτο πολὺ λαμπρόν· διότι κατοικῶν εἰς τοιαύτην καλύβην μακρὰν τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ καταπιεζόμενος ὑπὸ βαρείας πτωχείας ἄνευ ἐλπίδος βελτιώσεως τῆς ἀσημάντου καταστάσεώς του, δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι χειρότερα τοποθετημένος ἐν τῇ παιδικῇ του ἡλικίᾳ.

ΚΕΦ. Θ΄.

Ο ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΟΣ.

Ὁ χειμὼν εἶχεν ἤδη παρέλθει· τὰ ἄνθη τῆς ἀνοίξεως ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν προητοιμάζετο νὰ σπείρῃ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰνδιάνης.

«Ἐσκεπτόμην,» ἔλεγεν ἡ Κυρία Λίγκολν, «ὅτι ἡ ἀνατροπή σου εἰς τὸν ποταμόν, ἦτο διὰ τὸ καλόν μας, τὸ πρᾶγμα εἶναι φανερόν.»

«Χαίρω, ἂν αὐτὸ εἶναι φανερὸν εἰς σὲ,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «ἔχεις πάντοτε τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ βλέπῃς ὅ,τι οἱ ἄλλοι δὲν βλέπουσιν·» εἶπε δὲ τοῦτο ἀπερισκέπτως πως, ἐπειδὴ ὁ νοῦς του ἐνησχολεῖτο εἰς ἄλλο τι.

«Καλὰ ἄφησέ τα αὐτά. Τί ἠθέλαμεν κάμει ὅλον τὸ ῥακὶ, ἐὰν δὲν ἐβυθίζετο τὸ περισσότερον εἰς τὸν ποταμόν; ποτὲ δὲν ἠθέλαμεν δυνηθῆ νὰ τὸ πωλήσωμεν ἐδῶ· προσέτι δὲ ἡ μετακόμισίς του ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν ἕως ἐδῶ, ἤθελε μᾶς δώσει μεγάλους κόπους.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλ' ἂν δὲν τὸ ἐπώλουν, θὰ ἤμεθα εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εἴμεθα καὶ τώρα.»

«Ναὶ, ἐξαιρουμένων τῶν ἐξόδων καὶ τῶν κόπων τῆς μετακομίσεως.»

«Αὐτὰ θὰ ἦσαν μικρὰ πράγματα.»

«Ἔπειτα σκέψου καὶ τὴν βλάβην τὴν ὁποίαν ἠθέλαμεν ἐπιφέρει. Τὸ ῥακὶ εἶν' ἐπικίνδυνον ἐμπόρευμα, καθὼς ἡ κατάστασις τοῦ Γέρο-Σέλβυ ἀπέδειξεν.»

«Τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ διὰ τὸν ἑαυτόν μȣ δὲν φοβοῦμαι.»

«Οὔτε ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι διὰ σέ· ἀλλ' ἐσυλλογιζόμην περὶ τοῦ Ἄβε· σὺ γνωρίζεις πολὺ καλὰ ὁποία εἶναι ἡ κατάστασις τῶν παιδιῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης· καὶ ὅτι πολλαὶ οἰκογένειαι κατήντησαν ἐλεειναὶ ἕνεκα τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, ἦτο διὰ τὸ καλόν μας ὅπου ἐβυθίσθη τὸ περισσότερον εἰς τὸν ποταμόν.»

«Καὶ ἐγὼ δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐπιφέρει μεγάλην καταστροφήν· ἂν ὅμως ὑποπτευόμην, ὅτι ἤθελον φέρει κακόν τι εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἤθελον εὐχαριστηθῇ, ἐὰν ὅλον ἐβυθίζετο εἰς τὸν ποταμόν.»

«Πρέπει νὰ εὐγνωμονῶμεν τώρα διότι εἴμεθα ἐκτὸς κινδύνου, καὶ πιθανὸν ἡ θεία πρόνοια ἔθεσε τὸ πλεῖστον μέρος, ἐκεῖ ὅπου δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς οὐδένα.»

«Ἂς ἦναι λοιπὸν, ἐγὼ τώρα πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐργασίαν μου· ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς καὶ εἶναι ἁμαρτία νὰ τὸν χάνωμεν. Τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθη καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔχομεν κανένα φόβον ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος.» Ἐπώλησαν ἓν βαρέλιον εἰς τὸν Πόζυ, τὸν ἁμαξηλάτην, ὁ ὁποῖος μετεκόμισε τὰ ἔπιπλά των, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐξώδευσαν κατὰ τὸν χειμῶνα.

Εἰς ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ὁ Ἀβραὰμ εἰσῆλθεν ὅλως ἐξημμένος. «Μῆτερ,» ἀνέκραξεν «ἐδῶ ἔξω εἶναι ἕνας ἀγριόγαλλος κατὰ τȣ̃ ὁποίȣ

θέλω νὰ πυροβολήσω. Νά, βλέπῃς; ἐκεῖ εἶναι. Καὶ διεύθυνε τὴν μητέρα του νὰ ἴδῃ αὐτὸν διά τινος ὀπῆς εἰς τὴν γωνίαν τῆς καλύβης, ὅπου ὁ πηλὸς εἶχε πέσει.

«Ἄφησέ με νὰ τὸν κτυπήσω, μῆτερ,»

«Καὶ τώρα στέκεται εἰς καλὸν μέρος. Περίμενε νὰ γεμίσω τὸ ὅπλον,» εἶπεν ἡ μήτηρ του, ἰδοῦσα τὸ πτηνὸν καὶ γεμίζουσα τὸ ὅπλον.

«Ὀγρήγωρα μῆτερ, θὰ τὸν κτυπήσω ἀπ' ἐδῶ κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν τρύπαν.»

«Μίαν στιγμὴν ἀκόμη· μὴ κάμνῃς ταραχὴν καὶ τὸν φοβίσῃς.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐφύλαττε τὸ πτηνὸν ἀνυπομόνως περιμένων διὰ τὸ ὅπλον· εἶχε διδαχθῆ ὀλίγον παρὰ τοῦ πατρός του πῶς νὰ μεταχειρίζηται αὐτὸ καὶ πολλάκις ἐπυροβόλησεν ἐπιτυχῶς, ἀλλ' εἰσέτι δὲν εἶχε πυροβολήσει κατὰ κυνηγίου ζῶντος.

«Ἕτοιμον,» εἶπεν ἡ μήτηρ του· «πρόσεξε νὰ τὸν κτυπήσῃς καλά· ἂς θέσω τὴν κάνην σου εἰς τὴν τρύπαν» καὶ οὕτω ἔθεσε τὸ ὅπλον ἐπὶ τοῦ κορμοῦ εἰς τρόπον ὥστε τὸ στόμιον τῆς κάνης ἤρχετο ἀπέναντι τῆς ὀπῆς μεταξὺ τῶν δύο κορμῶν εἰς τὴν γωνίαν.

«Σκόπευσον καλά,» ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ, «πρόσεξε νὰ μὴ χάσῃς τὸ πρῶτον πτηνὸν ὅπου εἶχες εὐκαιρίαν νὰ κτυπήσῃς.»

«Θὰ προσπαθήσω» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τὴν συνήθειάν του.

Σπανίως ἐξεφράζετο ὁριστικῶς, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὸ «θὰ προσπαθήσω». Ἡ ἀπάντησις αὕτη εἶναι ἀρκετὰ ὁριστικὴ εἰς τοὺς παῖδας· τὸ «θὰ προσπαθήσω» ἐξετέλεσε θαύματα, κατενίκησε προσκόμματα, καὶ ὑπερέβη

τὰς μεγίστας δυσκολίας. Πολλάκις παῖδες δὲν ἐκτελοῦσιν ἐπειδὴ δὲν προσπαθοῦσι, καὶ ἡ ἀποτυχία αὐτῶν ἔρχεται ἀπὸ ἔλλειψιν ἐνεργητικότητος καὶ ἀποφασιστικότητος· ἀμφότερα δὲ ταῦτα συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ σύνθημα «θὰ προσπαθήσω.» Μὲ τὸν Ἀβραὰμ συνέβη ἀλλέως· τὸ «θὰ προσπαθήσω» ἦτο τὸ σύνθημα καὶ ἡ ἐγγύησίς του.

«Μπάμ! ἠκούσθη καὶ ἡ μήτηρ του ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πυροβολισμοῦ.

«Τὸν ἐσκότωσες, Ἄβε,» ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ του.

«Ζήτω!» ἐκραύγασεν ὁ παῖς χειροκροτῶν καὶ τρέχων πρὸς τὴν λείαν. «Ναί, τὸν ἐσκότωσα· τὸν ἄφησα ξερόν·» ἐπρόσθεσεν λαβὼν τὸ κυνήγιον ἐν θριάμβῳ.

«Εἶναι ἡ πρώτη τουφεκιά σȣ, Ἄβε, (ἐννοῶν ὅτι ἦτο ὁ πρῶτος πυροβολισμός τȣ κατὰ κυνηγίȣ) καὶ πολὺ καλή.»

«Εἶναι γιγαντιαῖον, μῆτερ. Κύτταξε, μόλις δύναμαι νὰ τὸν σηκώσω·» καὶ τὸ ὕψωσεν ἵνα δείξῃ τὸ μέγεθος τοῦ πτηνοῦ· καὶ ἦτο ἀληθῶς εἷς τῶν εὐμεγέθων ἀγριογάλλων.

«Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πυροβολισμός;» ἠρώτησεν ὁ πατήρ του ὅστις ἀκούσας τὸν κρότον ἀφῆκε τὴν ἐργασίαν του καὶ ἦλθε νὰ ἴδῃ.

«Ἐφόνευσα ἕνα ἀγριόγαλλον,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ. «Κύτταξέ τον,» καὶ ἐξέθετε τὴν λείαν του μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν.

«Εὖγε! Ἄβε, αὐτὸ εἶναι θαυμάσιον· θὰ γείνῃς ἀξιόλογος σκοπευτὴς ἐὰν ἐξακολουθήσῃς νὰ γυμνάζησαι.»

«Ἐγὼ δὲν ἐπίστευον ὅτι ἤθελε τὸν φονεύσει,» εἶπεν ἡ μήτηρ· «ἀλλ' ἐζήτει νὰ δοκιμάσῃ, καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ μίαν φορὰν, τὸν ἄφησα.»

«Ἡ πεῖρα κάμνει τὸν ἄνθρωπον τέλειον Ἄβε,» εἶπεν ὁ πατήρ. «Μόνον οἱ καλλίτεροι σκοπευταὶ ἠμποροῦν νὰ ἐπιτυγχάνουν εἰς κάθε τουφεκιά· πιθανὸν νὰ πυροβολήσῃς δεκάκις, καὶ νὰ μὴ κτυπήσῃς ἄλλον.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐσιώπα· ἀλλ' ἐφαίνετο, ὅτι ἠμφίβαλεν εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ πατρός του. Τὸ βλέμμα του ἐφαίνετο νὰ λέγῃ, «περίμενε, καὶ θὰ ἴδῃς.»

Ἐπειδὴ οἱ ἄποικοι ἐξηρτῶντο πολὺ ἐκ τοῦ κυνηγίου, ὄχι μόνον οἱ πατέρες καὶ οἱ υἱοὶ ἐγένοντο ἐν γένει καλοὶ σκοπευταί, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἀκόμη ἐπιτηδεύοντο εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων. Ἴδομεν, ὅτι ἡ Κυρία Λίγκολν, ἐγέμισε τὸ ὅπλον τοῦ Ἀβραάμ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φοβίζει τὰς σημερινὰς κυρίας. Ἀλλ' αὕτη μετὰ τῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο συνειθισμένη εἰς τὰ ὅπλα τόσον ὥστε ἦτο ἀτρόμητος· ἠδύνατο καὶ νὰ πυροβολήσῃ ἐὰν ἦτο ἀνάγκη.

Πολλὰ ἀξιοθαύμαστα διηγοῦνται περὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τῶν ἀποίκων εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων, ἡ ἀλήθεια τῶν ὁποίων βεβαιοῦται ἀπὸ ἀξιοπίστων μαρτύρων. Συγγραφεύς τις λέγει, ὅτι «Τινὲς οἱ ὁποῖοι στοχάζονται, ὅτι ἐξέχουσιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων, πολλάκις συναθροίζονται διὰ νὰ ἐκθέσωσι τὴν ἱκανότητά των οὕτω πῶς· Ὑψόνουσιν ἓν σκοπευτήριον, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου ἐμπήγεται κοινόν τι καρφίον ἐξέχον κατὰ τὸ ἓν τρίτον. Οἱ σκοπευταὶ ἐκλέγουσι τὸ διάστημα τῆς ἀποστάσεως σχεδὸν τεσσαράκοντα βήματα, ἕκαστος αὐτῶν καθαρίζει τὴν κάνην του, θέτει μίαν σφαῖραν εἰς τὴν παλάμην του, καὶ χέει ἐκ τοῦ κέρατου πυρίτιδα τόσην ὅση νὰ καλύψῃ τὴν σφαῖραν. Ἡ ποσότης αὕτη θεωρεῖται ἀρκετὴ διὰ διαστήματα ἐντὸς τριακοσίων ποδῶν. Ἐὰν ἡ σφαῖρα

μόνον ἐγγίξῃ τὸ καρφίον πλαγίως τότε ὁ σκοπευτὴς θεωρεῖται ἀνεπιτήδειος· ὅταν ὅμως κυρτώσῃ αὐτὸ κατά τι, καλλίτερος τοῦ πρώτου· ἀλλ' ὁ κρούσας αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καλεῖται ἄριστος. Εἷς τῶν τριῶν πυροβολισμῶν συνήθως κτυπᾷ τὸ καρφίον εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἂν τυχὸν οἱ σκοπευταὶ εἶναι πλείονες τῶν ἕξ, δύο καρφία χρειάζονται διὰ νὰ πυροβολήσωσιν ὅλοι ἅπαξ.» Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξακολουθεῖ λέγων. «Κατὰ πρώτην φορὰν εἶδον τὸ ξευτύλισμα τοῦ κηρίου κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Γρὴν· πλησίον ἑνὸς μεγάλου περιστερεῶνος τὸν ὁποῖον εἶχον προηγουμένως ἐπισκευθῆ. Ἀκούσας πολλοὺς πυροβολισμοὺς κατὰ τὸ ἑσπέρας καὶ ὑποθέσας, ὅτι ἦσαν κτύποι ῥαβδωτῶν ὅπλων ὑπῆγον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἵνα μάθω τὸ αἴτιον. Ἅμα πλησιάσας μὲ ὑπεδέχθησαν δώδεκα ἄνδρες ὑψηλοὶ καὶ ῥωμαλαῖοι, οἱ ὁποῖοι μὲ εἶπον, ὅτι ἐγυμνάζοντο ἐπὶ σκοπῷ νὰ συνηθῶσι νὰ κτυπῶσι, ἐν καιρῷ νυκτὸς, κατὰ τοῦ φωτὸς τοῦ ἀντανακλωμένου ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν δορκάδων καὶ τῶν λύκων. Πυρά τις ἐκαίετο ἐκεῖ πλησίον ὁ καπνὸς τῆς ὁποίας περιεστρέφετο μεταξὺ τῶν πυκνῶν φύλλων τῶν δένδρων. Εἰς διάστημα μόλις διακρινόμενον, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἀληθῶς δὲν ἀπεῖχε πλέον τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ποδῶν τῆς θέσεως μας. Ἄνθρωπός τις ἵστατο πλησίον τοῦ κηρίου, ἵνα παρατηρῇ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πυροβολισμῶν, νὰ μετανάπτῃ τὸ κηρίον, ἂν ἐσβαίνετο, ἢ νὰ μεταθέτῃ αὐτὸ, ἂν τυχὸν ἐκόπτετο διὰ τῶν σφαιρῶν. Ἕκαστος σκοπευτὴς ἐπυροβόλει κατὰ τάξιν. Τινὲς οὔτε κἂν ἤγγιζον τὸ κηρίον, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς συνέχαιρον μετὰ μεγαλοφώνων καγχασμῶν, ἐνῷ τινες πραγματικῶς ἐξευτύλιζον τὸ κηρίον διὰ τῆς

σφαίρας δίχως νὰ σβέσωσι τὸ φῶς. Αὐτοὶ δὲ ἀντημείβοντο διὰ τὴν ἐπιτηδειότητά των μὲ ζωηρὰς ζητωκραυγάς. Εἷς ἐξ αὐτῶν ὁ ὁποῖος ἰδίως ἐξεῖχεν ἦτο τόσον ἐπιτυχής, ὥστε ἐξευτύλισε τὸ κηρίον τρὶς ἐκ τῶν ἑπτὰ πυροβολισμῶν δίχως νὰ σβέσῃ τὸ φῶς, ἐνῷ οἱ λοιποὶ πυροβολισμοί του ἢ ἔσβεσαν τὸ φῶς ἢ ἔκοψαν τὸ κηρίον ἀμέσως ὑπὸ τὸ φῶς.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπιτηδειότης τῶν ὁπλοφόρων κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν· ἡ γνῶσις τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων ἦτο ἀναγκαία εἰς τοὺς παῖδας καὶ ἐκτιμᾶτο ὄχι μόνον διὰ διασκέδασιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συμφέρον· ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπρομηθεύοντο δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου μὲ τροφὴν, διφθέραι ἦσαν πολυζήτητοι καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχον πολλὰ ζῶα πολύτιμα διὰ τὰ δέρματά των. Ἦτο χρήσιμον λοιπὸν διὰ τὸν Ἀβραὰμ νὰ γνωρίζῃ τὴν ἐπιστήμην τοῦ κυνηγοῦ.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἄσκησις τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀνέπτυξε τὰς φυσικὰς αὐτȣ̃ δυνάμεις ὥςε διεκρίνετο πάντοτε διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν καρτερίαν του, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου συνέτεινεν ἵνα ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν ψυχήν του τόλμην, προθυμίαν καὶ ἀποφασιστηκότητα εἰς τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐξεῖχεν. Οὔτε ὁ καιρὸς οὔτε ὁ τόπος μᾶς ἐπιτρέπει ν' ἀναφέρωμεν λεπτομερῶς τὰ περὶ τοῦ Ἀβραὰμ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Σιωπῶντες λοιπὸν ὅλα τὰ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς διαμονῆς του εἰς τὴν Ἰνδιάναν, θέλομεν εἴπει τι περὶ λυπηροῦ τινος συμβάντος εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

ΚΕΦ. Γ'.

Η ΛΥΠΗ.

Έν καὶ ἥμισυ ἔτος ἤδη παρῆλθεν, ἀφ' ὅτου μετῴκησαν εἰς τὴν Ἰνδιάναν, καὶ πολλαὶ ἄλλαι οἰκογένειαι μετῴκησαν ἐνταῦθα.

«Ἄβε! Ἄβε!» ἔκραξεν ὁ πατήρ του κατὰ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον «σήκω ἀμέσως καὶ τρέξε εἰς τοῦ Κυρίου Βρώνα· ἡ μήτηρ σου πάσχει βαρέως καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ κἄποιαν βοήθειαν.»

«Εὐθὺς» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραὰμ ἀναπηδήσας ἐκ τῆς ταπεινῆς αὐτοῦ κλίνης, περίφοβος διὰ τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔπασχε καὶ κατέβη πάραυτα.

«Ὕπαγε, ὅσον τὸ δυνατὸν ἐγρήγωρα, Ἄβε, εἰς τὴν κυρὰ Βρώνα, καὶ εἰπέ της νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν στιγμήν.»

«Τί ἔχει ἡ μήτηρ μου;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραὰμ ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν μητέρα του τὴν ὁποίαν ἠγάπα θερμῶς.

«Δὲν ἠξεύρω, ἀλλὰ πρέπει νὰ ταχύνῃς·» καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἔγεινεν ἄφαντος πρὶν ὁ πατήρ του τελειώσῃ τὴν φράσιν του.

Ἰατρὸς δὲν ὑπῆρχε πλησιέστερον τῶν τεσσαράκοντα μιλίων· καὶ οἱ ἄποικοι ἐν καιρῷ ἀσθενείας ἐξηρτῶντο ὁ εἷς ἀπὸ τὴν πεῖραν τοῦ ἄλλου. Ἰσχυρὰ αἰσθήματα περι-

ποιήσεως καὶ συμπαθείας συνέδεον αὐτοὺς εἰς τοιαύτας περιστάσεις· καὶ αἱ γειτόνισσαι συνεισέφερον τὰς γνώσεις καὶ κόπους αὐτῶν ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς· συνήθως ἐπετύγχανον εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν· τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐδείκνυον μεγάλην ἰατρικὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν ἴασιν τῶν ἀσθενειῶν, ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν μέσα.

Ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἤργησε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν καλύβην τοῦ Κυρίου Βρώνα. Ποτὲ δὲν ἔτρεξεν ἓν μίλιον τόσον ταχέως ὅσον τότε. Ἦτο ἤδη πολὺ ἀνήσυχος διὰ τὴν μητέρα του.

«Ἡ μήτηρ μου ἀσθενεῖ βαρέως,» ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραὰμ ὅτε ἐξύπνησε τὴν οἰκογένειαν διὰ τῆς αἰφνιδίου αὐτοῦ ἐμφανίσεως, «καὶ ὁ πατήρ μου σὲ παρακαλεῖ νὰ ἔλθῃς ἐκεῖ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγρήγωρα,» ἐπρόσθεσεν ἀποτεινόμενος εἰς τὴν κυρὰ Βρώνα.

«Τί ἔχει ἡ μήτηρ σου;»

«Οὔτ' ἐγὼ ἠξεύρω, οὔτ' ὁ πατήρ μου, μόνον μοῦ εἶπεν, ὅτι εἶναι πολὺ ἀσθενής.»

«Καὶ πότε ἠσθένησε;»

«Τὴν νύκτα· χθὲς ἦτο ἀρκετὰ ὑγειής.»

«Καλά· τρέξε ὀπίσω καὶ εἰπὲ τοῦ πατρός σου, ὅτι ἔρχομαι.»

«Εἰπέ του προσέτι, ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ περάσω ἀπ' ἐκεῖ μετὰ τὸ πρόγευμα, μήπως καὶ θέλει τίποτε» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Βρώνα. Ὁ Ἀβραὰμ ἐτάχυνεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ δὲ κυρὰ Βρώνα λαβοῦσα μερικὰ βότανα τὸν ἠκολούθησεν. Ἦτο μία ἐξ ἐκείνων τῶν περιποιητικῶν μητέρων, αἵτινες εἶναι πολὺ σχετισμέναι μὲ τὰς ἰατρικὰς ἰδιότητας τῶν βοτάνων, καὶ ἦτο

ἐπίσης ἱκανὴ μὲ ὁποιονδήποτε νεώτερον καθηγητὴν μὴ ἐπισήμου πανεπιστημίου.

«Καλῶς ὡρίσατε,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν πρὸς τὴν κυρὰ Βρώνα ἰδὼν αὐτὴν εἰσερχομένην. «Ἡ σύζυγός μου εἶναι πολὺ βαρειὰ καὶ δὲν ἠξεύρω τί νὰ κάμω.»

«Λυποῦμαι, ὅτι πάσχει. Ποῦ πονεῖς;» ἠρώτησεν ἡ κυρὰ Βρώνα ἀποτεινομένη πρὸς τὴν ἀσθενῆ, ἥτις ἐγόγγυζεν ἀκαταπαύστως.

«Ἐδῶ,» ἀπήντησεν αὐτὴ θέτουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους της καὶ προσθέτουσα, «παντοῦ,» δεικνύουσα, ὅτι ὅλον τὸ σῶμά της ἔπασχε.

«Θὰ κάμωμεν ὅ,τι δυνάμεθα διὰ σέ,» εἶπεν ἡ καλὴ κυρὰ Βρώνα· «ἔφερα ὀλίγα βότανα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ βράσωμεν ἀμέσως. Θέλω μίαν καλὴν φωτιάν, Κύριε Λίγκολν.»

«Ὅ,τι ἀγαπᾶτε,» ἀπήντησεν αὐτός. «Ἂς ταχύνωμεν λοιπόν,» καὶ ἔσπευσε ν' ἀνανεώσῃ τὸ πῦρ. Ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἐκάθητο ἐπί τινος σκαμνίου πλησίον τῆς κλίνης, μὲ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ἐζωγραφισμένη ἡ ἀπελπισία. Ἐνεθαῤῥύνετο δὲ ὀλίγον βλέπων τὴν κυρὰ Βρώνα δίδουσαν ἔγκαιρον βοήθειαν. Ἀλλ' ἡ ἀνησυχία τοῦ πατρός του, καὶ ἡ φανερὰ στενοχωρία τῆς καλῆς γειτονίσης, ἥτις ἔφθασε τόσον ταχέως μετὰ τὴν πρόσκλησιν, τὸν ἔκαμαν νὰ φοβῆται μήπως καὶ ἀποθάνῃ ἡ μήτηρ του. Ἡ ἰδέα, ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον ν' ἀπολέσῃ τὸν κάλλιστον ἐπὶ τῆς γῆς φίλον του, τὸν ἐτρόμαζεν. Ἡ χρῆσις διαφόρων ἰατρικῶν ἐλάφρυνε τοὺς πόνους τῆς ἀσθενοῦς ἐν μέρει, μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν. Ἀλλ' ὅμως ἦτο πολὺ ἀσθενὴς καὶ ἡ κυρὰ Βρώνα τὸ ἤξευρεν. Ἡ ἔγκαιρος ἀνακούφισις

τῶν πόνων ἔκαμε τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀβραὰμ νὰ λάμπῃ πάλιν ἀπὸ χαράν, καὶ ἐγερθεὶς ἐπλησίασε τὴν μητέρα του, ἥτις ἀναβλέψασα πρὸς αὐτὸν εἶπεν.

«Ἔλα ἐδῶ, Ἄβε.»

Ἐπλησίασεν ὅλως χαρᾶς διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν της· αὕτη δὲ λαβοῦσα τὴν χεῖρά του ἐξηκολούθησεν. «Εἶμαι πολὺ ἀσθενής· ἂν ὁ Θεὸς μὲ καλέσῃ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἐνθυμοῦ τὰς διδασκαλίας μου.»

Λυπηρά τις σκιὰ ἀπεδίωξεν ἀμέσως ἀπὸ τὸ φαιδρὸν πρόσωπον τοῦ Ἀβραὰμ τὴν χαράν, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ σκέπτηται, ὅτι ὁ θάνατος τῆς μητρός του ἦτο πολὺ ἐνδεχόμενος. Οἱ λόγοι της διήγειρον τοὺς φόβους τυς.

«Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,» ἐπρόσθεσε μετ' ὀλίγον· «εἶμαι ἕτοιμος.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, ἡ δὲ κυρὰ Βρώνα ἀπεκρίθη. «Αὐτὸ τὸ ἠξεύρομεν. Ἂν σὺ δὲν εἶσαι ἕτοιμος, τότε κανεὶς δὲν εἶναι.»

«Εἶναι μέγα πρᾶγμα νὰ ἦναι τις ἕτοιμος διὰ τὸν θάνατον,» ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία Λίγκολν,

«Ἀληθῶς εἶναι μέγα πρᾶγμα· ἐλπίζω ὅμως, ὅτι ὁ καιρός σου δὲν ἦλθεν ἀκόμη.»

«Ὁ καιρός μου ἔφθασεν· ἐκτὸς ἂν ἀναλάβω ταχέως.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἠκροάζετο τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, καὶ ἡ καρδία του συνεθλίβετο. Τώρα δὲν εἶχε καμμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ μήτηρ του ἔπασχε δεινῶς Ἦτο τόσον φανερόν, ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρυφθῇ.

«Θάρρος, παιδί μου,» εἶπεν ἡ κυρὰ Βρώνα, «καὶ ἐλπίζω, ὅτι μήτηρ σου θ' ἀναλάβῃ πάλιν.»

«Ναὶ, ἀκριβόν μου τέκνον, ὁ Θεὸς γνωρίζει τί εἶναι

διὰ τὸ καλόν μας· καὶ ἂν ἐγὼ ἀποθάνω, αὐτὸς θέλει φροντίσει διὰ σὲ, πολὺ καλλίτερον ἀπὸ ἐμέ.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐδίστασε νὰ πιστεύσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν τῆς μητρός του· ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσῃ αὐτὸς ἄνευ τῆς μητρός του· ἀλλὰ πάλιν ἐσιώπα, μὴ ἔχων λέξεις ἵνα ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖαν θλίψιν τῆς ψυχῆς του. Τώρα εἰσέρχετο εἰς νέον σχολεῖον καὶ τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον του μάθημα.

«Μοὶ φαίνεται, Ἄβε, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃς πέραν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Γρέντζερ, νὰ τοὺς εἴπῃς, ὅτι ἡ μήτηρ σου εἶναι ἀσθενὴς, καὶ πιθανὸν νὰ ἔλθῃ κανεὶς νὰ μᾶς βοηθήσῃ.»

«Νὰ ὑπάγω τώρα;»

«Μάλιστα, πήγαινε ἀμέσως· ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ ἔχωμεν τὴν ἀνάγκην των μετ' ὀλίγον.»

«Νομίζεις, ὅτι ἡ μήτηρ εἶναι εἰς κίνδυνον;» ἠρώτησεν ὁ παῖς ἀνησύχως. Εἶχεν ἤδη ἐξέλθει τῆς καλύβης.

«Αὐτὴ εἶναι πολὺ ἀσθενὴς,» ἀπήντησεν ὁ πατὴρ, «ἀλλὰ πάλιν ἐλπίζω διὰ τὸ καλὸν· εὑρίσκεται ὀλίγον ἥσυχος καὶ εὔχομαι νὰ διαρκέσῃ.»

Ἡ καρδία τοῦ Ἀβραὰμ ἤρχισε νὰ πάλλῃ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἐξεκίνησε τρέχων πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Γρέντζερ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Κύριος Βρώνα ἔφθασε, διὰ νὰ ἴδῃ ἐὰν ἠδύνατο νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν οἰκογένειαν κατά τι εἰς τὴν ὥραν ταυτην τῆς ἀνάγκης. Ἡ ἀγαθὴ αὐτοῦ καρδία τὸν παρεκίνει πολλάκις εἰς ἔργα φιλανθρωπικὰ καὶ ἦτο φίλος τῆς δυστυχίας.

Ἡ Κυρία Λιγκολν ἐξηκολούθησε νὰ πάσχῃ δεινῶς· ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ἐφαίνετο ὀλίγον καλ-

λίτερα: Ἡ ἀσθένειά της εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς τὰ ὦτα ὅλων τῶν οἰκογενειῶν ἐντὸς δέκα μιλίων, καὶ ὅλοι ἐδείκνυον, ὅτι ἐνδιεφέροντο διὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν της, συνεισφέροντες τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὴν ὑγείαν της· ἀλλὰ μετὰ μίαν ἀκόμη ἑβδομάδα ἐβάρυνε τόσον, ὥστε ἀπώλεσαν καὶ τὴν μικρὰν ἐλπίδα τὴν ὁποίαν εἶχον διὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν της. «Αἱ ἡμέραι μυ ἠριθμήθησαν,» εἶπεν ἡ Κυρία Λίγκολν μὲ ἀδύνατον φωνήν, «αἰσθάνομαι, ὅτι ἐβάρυνα πάρα πολύ.»

«Αὐτὸ φοβοῦμαι καὶ ἐγώ,» ἀπήντησεν ὁ σύζυγός της. «Εἶναι δύσκολον ν' ἀνθέξῃς περισσότερον.»

«Αἰσθάνομαι, ὅτι ὁ Θεὸς μὲ καλεῖ, καὶ ὁ οἶκός μου εἶναι ἐν τάξει. Πρέπει νὰ ζητήσητε ἰσχὺν ἐξ οὐρανοῦ.»

«Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον καταφύγιόν μας,» ἀπήντησεν ὁ σύζυγος μὲ πολλὴν συγκίνησιν.

«Ναὶ, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου, θὰ ἔχῃς καλὴν αἰτίαν νὰ καταφεύγῃς ἐκεῖ χάριν τῶν τέκνων μας. Ὁ Θεὸς νὰ τὰ φυλάττῃ.»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔφθασε καὶ ὁ Ἀβραάμ· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐξηκολούθει λέγουσα,» Ἄβε, ποτὲ μὴ λησμονήσῃς τὰς συμβουλάς μου, ἂν ὁ Θεὸς μὲ καλέσῃ πλησίον του· μὴν ἀμελήσῃς τὰς Γραφάς· ἀλλ' ὑπηρέτει καὶ ἀγάπα τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου.» Ὁ δὲ Αβραὰμ ἀπεκρίνετο μόνον μὲ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς, προσδοκῶν ὅτι ἤθελεν ὀρφανεύσει μετ' ὀλίγον.

«Πρέπει νὰ κάμῃς καλὴν χρῆσιν τοῦ καιροῦ σου καὶ τῶν πλεονεκτημάτων σου,» ἐπρόσθεσε πάλιν, «καὶ ἑτοιμάζου νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς. Πρέπει νὰ μένῃς εὐχαριστημένος διὰ τὸν θάνατόν μυ, ἐπειδὴ τοῦτα εἶναι θέλημα Θεοῦ.»

«᾿Αδύνατον!» ἀπήντησεν ὁ ᾿Αβραάμ, καὶ ἑτέρα ἔκφρασις θλίψεως ἐσπάραξε τὴν καρδίαν του.

«Ἂν ἦναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, δύνασαι. Εἶναι σκληρὸν δι' ἐμὲ νὰ σὲ ἀποχωρισθῶ· ἀλλὰ πάλιν ὑποκύπτω, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζω ἄλλο θέλημα πλὴν αὐτοῦ.» Εἶπε δὲ τοῦτο μὲ φωνὴν ἀδύνατον, τὸ ὁποῖον ἐδείκνυεν, ὅτι αἱ δυνάμεις αὐτῆς ἐξέλιπον. Μετὰ ταῦτα ὑψώσασα τὴν καρδίαν της εἰς τὸν οὐρανόν, προσήχευτο σιωπηλῶς ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῆς ᾿Αϐραάμ, ὅστις ἵστατο πλησίον της τεθλιμμένος.

᾿Εξαντληθεῖσα ἕνεκα τῆς σκηνῆς ταύτης ἐϐυθίσθη εἰς ὕπνον βαθύτατον ἐπί τινας στιγμὰς ὥστε ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἐτελεύτησε. Τὸ τέλος ὅμως δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι.

῎Εκτοτε παρῆλθον δύο περίπου ἑϐδομάδες, ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ πολλάκις ἀνελάμϐανε δίδϐσα εἰς μὲν τοὺς φίλους αὐτῆς ἐλπίδας ἀναῤῥώσεως, εἰς δὲ τὸν ᾿Αϐραὰμ ἐπανελάμϐανε τὰς συνήθεις αὐτῆς συμϐουλάς. ᾿Επὶ τέλους δὲ ἐξέπνευσε καὶ ἀνεπαύθη εἰς Κύριον.

«Δὲν ἔχω μητέρα τώρα,» εἶπεν ὁ ᾿Αϐραὰμ πρὸς γείτονά τινα μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν.

«Σὲ λυποῦμαι πολύ,» ἀπεκρίθη ὁ γείτων. «῎Εχασες μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας μητέρας.»

«Τὸ γνωρίζω,» ἀπήντησεν ὁ παῖς· καὶ διὰ τοῦτο εἶναι τόσον δύσκολον νά.....» Καὶ ἐδῶ κατακυριευθεὶς ὑπὸ λύπης ἀπέκαμε καὶ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποτελειώσῃ τὴν φράσιν του.

«᾿Αλλὰ πάλιν θὰ εὕρῃς πολλοὺς φίλϐς πλησίον σου,» ἐπρόσθεσεν ὁ ἄνθρωπος προσπαθῶν νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

«Ὄχι ὅμως καθὼς αὐτήν,» ἦτο ἡ ταχεῖα ἀπάντησις τοῦ παιδός· εἶπε δὲ τοῦτο, μὲ τόσον λυπηρὸν τρόπον,

ὥστε συνεκίνησε τὴν καρδίαν τοῦ γείτωνος μεγάλως.

«Ὄχι, ὄχι, καθὼς αὐτὴν,» ἐπανέλαβεν ὁ γείτων θωπεύων τὸν παῖδα· «ἀλλὰ πάλιν, ...» ἐδῶ καὶ αὐτὸς συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀληθοῦς θλίψεως τοῦ παιδὸς ἐκόπασεν ἡ λαλιά του καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ.

Αἱ διὰ τὴν κηδείαν προετοιμασίαι ἦσαν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· ἄνευ ἱερέως, ἄνευ νεκροθάπτου, ἄνευ πενθίμου κρούσεως τῶν κωδώνων, ἄνευ νεκρικοῦ κιβωτίου καὶ ἄνευ κοιμητηρίου, δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη μεγάλης προπαρασκευῆς. Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξέλεξε θέσιν τινὰ εἰς τὴν ὁποίαν γείτων τις ἔσκαψε τὸν τάφον. Ἦτο εἰς τὸ δάσος ἐπὶ τῆς κορυφῆς λοφίσκου τινὸς ἀπέχοντος περίπου ἓν τέταρτον τοῦ μιλίου ἐκ τῆς καλύβης. Ἦτο θέσις ἀληθῶς κατάλληλος διὰ τὴν τῶν κεκοιμημένων ἀνάπαυσιν. Ὁ θάνατος τῆς Κυρίας Λίγκολνος ἦτο ὁ πρῶτος μεταξὺ τῶν ἀποίκων, καὶ ὡς ἐκ τούτȣ, τὸ πρῶτον πτῶμα τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης ταφέν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔκαμεν τοὺς ἀποίκους ἵνα ἐκλέξωσι γῆν διὰ τοὺς τεθνεῶτας, ἤρχισε καὶ νέα ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορίαν των.

Ὁ γείτων ὁ σκάψας τὸν τάφον κατεσκεύασε καὶ κιβώτιόν τι ἁπλοῦν διὰ τὸ λείψανον. Ὁ καιρὸς τῆς κηδείας ὡρίσθη, καὶ αἱ περὶ τὰ δώδεκα μίλια ἀπέχουσαι οἰκογένειαι εἰδοποιήθησαν. Εἷς τῶν εὐσεβῶν γειτόνων προσεκλήθη ν' ἀναγνώσῃ μέρος τῆς Γραφῆς, καὶ ἕτερος νὰ προσευχηθῇ. Κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν τῆς ταφῆς συνηθροίσθησαν ἐντὸς τῆς καλύβης διὰ νὰ πληρώσωσι τὸν τελευταῖον φόρον σεβασμοῦ εἰς τὸ λείψανον τῆς ἀγαπητῆς αὐτῶν φίλης. Ἡ ὥρα ἦτο σοβαρά· τοιαύτη σκηνὴ ἐναγομένη κατὰ τὰ ὅρια τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἀληθῶς

ἱερά. Ἡ πτωχεία καὶ ἡ σκληραγωγία τοῦ ἀποίκου βίου περιβάλλουσιν αὐτὸν μὲ ἀναμνήσεις ἀρκετὰ μελαγχολικάς. Εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ὅμως, προσετίθετο καὶ ἡ καλὴ συμπεριφορὰ τῆς τεθνεώσης, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεκατέστη ἀξιαγάπητος μεταξὺ τῶν φίλων αὐτῆς. Πρὸ πάντων δὲ συνησθάνοντο μεγάλην λύπην διὰ τὸν δυστυχῆ Ἀβραάμ, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία συνετρίβετο ἕνεκα τῆς μεγάλης πρὸς τὴν μητέρα του ἀγάπης.

Δυσκόλως δύναται ὁ ἀναγνώστης νὰ φαντασθῇ τὴν θλίψιν τοῦ παιδὸς, ἐπιστρέφοντος ἀπὸ τὴν κηδείαν εἰς τὴν ἀμήτορα καλύβην του.

Ὁ βίος ἀνθρώπου κατοικοῦντος εἰς τὴν ἐρημίαν, ὅπου αἱ ἐλλείψεις εἶναι ἀπέραντοι, εἶναι ἀρκετὰ μελαγχολικός· ἀλλ' ὁπόταν καὶ αὐτὸ τὸ πολυτιμότερον ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης του, ἀφαιρῆται διὰ τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ταπεινὴ καλύβη ληστεύεται τοῦ θελγήτρου αὐτῆς, οὔτε λέξεις κἂν ὑπάρχουσι ἵνα ἐκφράσῃ τις τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀπομόνωσιν.

«Πολλαὶ ὀλίγαι γυναῖκες καταβαίνουσιν εἰς τὸν τάφον ὡς αὐτὴ,» εἶπεν ἡ κυρὰ Βρώνα.

«Τῳόντι ὀλίγισται,» ἀπεκρίθη ὁ σύζυγός της. «Ἐγὼ εὐσπλαγχνίζομαι πολὺ ἐκεῖνο τὸ παιδίον· δὲν ἠξεύρω τί νὰ κάμω.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἂν αὐτὸς ἀνετρέφετο ὑπὸ τοιαύτης μητρός, ἤθελε γείνει μεγάλος ἄνθρωπος.»

«Τὸ καλὸν εἶναι, ὅπου ἡ μητέρα του, τοῦ ἔδωκε πολλὰς καλὰς συμβουλάς· καὶ ἂν πάντοτε ἐνθυμεῖται αὐτάς, θὰ γείνῃ καλὸς ἄνθρωπος.»

«Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ καθὼς ἐξεύρεις λησμονοῦν ὀγρήγωρα, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς καλὰς συμβουλάς, ἂν καὶ ὁ

Ἀβραὰμ φαίνεται, ὅτι σκέπτεται πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδία. Εἶναι πάντοτε πρόθυμος ν' ἀφίνῃ τὰ παιγνίδια καὶ νὰ βοηθῇ τὸν πατέρα του, ἀλλὰ πάλιν δὲν πιστεύω, ὅτι εἶναι τέλειος.»

«Ἀληθές. Ἡ μήτηρ του πολλάκις τὸν ἐτιμώρησε καὶ ἐνίοτε τὸν ἔδερεν καθὼς μοὶ εἶπεν ἡ ἰδία· ἀλλ' εἶναι σπάνιον παιδίον. Ἔχει τόσην κλίσιν εἰς τὰ βιβλία, ὥστε θαυμάζω. Εἰς ὅλον τὸν δῆμον Σπένσερ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νὰ γνωρίζῃ νὰ διαβάζῃ καλλίτερά του, ἂς ἦναι καὶ μικρὸς ἀκόμη.

«Πτωχὸν παιδίον! πόσον τὸ λυποῦμαι! Δὲν γνωρίζει τί ἔχασε.»

«Ἀμφιβάλω ὡς πρὸς αὐτὸ,» ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Βρώνα. «Τοιοῦτοι παῖδες γνωρίζουσι τὴν ἀξίαν τῆς μητρός. Δὲν βλέπεις τί λυπηρὸν καὶ μελαγχολικὸν ὕφος ἔλαβε τὸ πρόσωπόν του. Ἡ φιλόστοργος αὐτῆς καρδία συνεκινεῖτο διὰ τὴν θλίψιν τοῦ μικροῦ τούτου παιδός.»

«Εἴθε νὰ ἦτο ἄλλως πως,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Βρώνα. Ἦτο ἄνθρωπος συμπαθητικὸς καὶ ἡ καρδία του ἐλυπεῖτο διὰ τὴν τεθλιμμένην οἰκογένειαν.

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα δὲν περιωρίζοντο μόνον ἐντὸς τῆς οἰκογενείας τοῦ Κυρίου Βρώνα, ἀλλ' ἦσαν κοινὰ εἰς ὅλας τὰς οἰκογενείας τῆς χώρας ἐκείνης. Ὁ θάνατος οὗτος κατελύπησεν ὅλους τοὺς κατοίκους ἐντὸς εἴκοσι μιλίων.

Ὁ τάφος οὗτος ἐπὶ τοῦ λοφίσκου εἰς τὸ δάσος ἦτο ὁδηγὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἦτο τόπος ἱερὸς καὶ σεβαστὸς δι' αὐτὸν, καὶ ὁσάκις διέβαινεν ἐκεῖθεν ἢ ἐπλησίαζεν ἐπισκεπτόμενος τὸν τάφον τῆς σεβαστῆς του μητρὸς, ἡ καρδία του παρεδίδετο εἰς θλίψιν. Ἡ στέρησις

τῆς μητρικῆς ὁδηγίας, ἀφῆκε κενόν τι εἰς τὴν καρδίαν του· ἐνῷ ἡ θέα τοῦ μεμονωμένου καὶ ἐρήμου τάφου ἦτο κατάλληλος νὰ τηρήσῃ καὶ διαιωνίσῃ τὴν λύπην του. Ἀναμφιβόλως ἐξήσκει σωτηριώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν καρδίαν του καὶ ἔτεινε νὰ ἐντυπώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν σπουδαιότητα τοῦ βίου καὶ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ὡς δεικνύει ὁ ἀνδρικὸς αὐτοῦ βίος. Ἐξώδευσε πολλὰς ὥρας τῆς παιδικῆς του ἡλικίας θλιβόμενος. Ἡ θλίψις ἔχει πολλὰς διδασκαλίας καὶ δι᾽ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς παῖδας. Ὁ σιωπηλὸς καὶ μεμονωμένος ἐκεῖνος τάφος εἰς τὸ δάσος ἦτο εἷς τῶν πιστοτέρων του ὁδηγῶν.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

ΠΡΟΟΔΟΣ.

Ὁ θάνατος ἔφερε μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, καὶ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἠσθάνετο περισσότερον τοῦ Ἀβραάμ. Διά τινας ἑβδομάδας ὁ νοῦς του ἦτο προσηλωμένος ὅλως εἰς τὸ ἀπολεσθὲν τῆς ἀγάπης του ἀντικείμενον. Οὔτε αἱ συνήθεις αὐτοῦ μελέται ἠδυνήθησαν νὰ διασκεδάσωσι τὴν θλίψιν του· ὁ δὲ πατήρ του βλέπων αὐτὸν τοσοῦτον λυπημένον, ἐπεθύμει νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ. Ἐπὶ τέλους ἀνακαλύψας ἓν ἀντίτυπον τοῦ «Χριστιανȣ̃ Ἀποδημητοῦ» (1) εἰς

(1) Χριστιανὸς Ἀποδημητής. Σύγγραμμα ἠθικόν, τερπνὸν καὶ διὰ τὴν φαντασίαν μοναδικὸν δημοσιευθὲν κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, κατόπιν δὲ μετεφράσθη εἰς τὰς περισσοτέρας γλώσσας εἰς τὰς ὁποίας μετεφράσθη καὶ ἡ Ἁγία Γραφή. Πρό τινων ἐτῶν μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικήν.

Εἰς τὸ πόνημα τοῦτο ὁ Χριστιανὸς περιγράφεται μὲ ζωηρὰ καὶ ἀληθῆ χρώματα ἀποδημῶν πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν, διηνεκῶς ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν πειρασμῶν ἕως οὗ τελευταῖον φθάνει ἐν θριάμβῳ εἰς τοὺς οὐρανούς.

Ὁ Συγγραφεὺς ἦτο πτωχός τις φαναραποιός, Ἰωάννης Βουνιάνος, ὅστις μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του καθῆξεν θέσιν ἱε-

τὴν οἰκίαν ἑνὸς τῶν γειτόνων περὶ τὰ εἴκοσι μίλια ἀπέχοντος, ἐσκέφθη ὅτι ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤθελεν εἶσθαι μέγα φιλοδώρημα εἰς τὸν υἱόν τυ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἤθελε χρησιμεύει νὰ διασκεδάσῃ τὴν λύπην του. Λοιπὸν τὸ ἐδανείσθη καὶ τυλίξας αὐτὸ προσεκτικῶς τὸ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν,

«Κύτταξε 'δῶ, Ἄβε· εὗρον κἄτι τι διὰ σὲ,» τὸ ὁποῖον ἐκτυλίξας ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

«Τὸ ηὗρες!» ἀνέκραξεν ὁ Ἄβε νομίζων ὅτι ὁ πατήρ του εὗρε τὸ βιβλίον εἰς τὰς ὁδοὺς ἢ εἰς τὸ δάσος.

«Ὄχι, παιδί μου· δὲν μὲ ἐκατάλαβες· ἐγὼ ἐννοῶ, ὅτι τὸ εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Πάρσωνος καὶ τὸ ἐδανείσθην διὰ σέ.»

«Χριστιανὸς Ἀποδημητὴς,» ἐπανέλαβεν ὁ Ἀβραὰμ λαβὼν τὸ βιβλίον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἀναγνώσας τὸν τίτλον. «Αὐτὸ νομίζω ὅτι θὰ ἦναι καλόν.»

Τὸ βιβλίον τοῦτο ἦτο ἄγνωστον εἰς αὐτόν· μέχρι τοῦδε· ἡ σπουδή του περιωρίζετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀλφαβηταρίου, τῆς Κατηχήσεως καὶ τῆς Ἁγ. Γραφῆς, μέγα μέρος τῶν ὁποίων ἔμαθεν ἐκ στήθους ἕνεκα συχνῆς ἐπαναλήψεως.

«Καὶ ἐγὼ θέλω νὰ τὸ ἀκούσω,» εἶπεν ὁ πατήρ του. «Ἤκουσα περὶ τοῦ βιβλίου πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀλλὰ ποτὲ κανεὶς δὲν μοῦ τὸ ἐδιάβασε.»

«Τί ἐμπεριέχει;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Αὐτὸ θὰ τὸ μάθῃς, ὅταν τὸ διαβάσῃς» εἶπεν ὁ πατήρ.

ροκύρηκος. Ἐπὶ τέλους θρησκευτικὸς διωγμὸς ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς ὅπου συνέγραψεν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ εἰρημένου συγγράμματός. Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1775 εἰς Βέδφορδ τῆς Ἀγγλίας ἀπεβίωσεν δὲ κατὰ τὸ 1855.

«Καὶ αὐτὸ θὰ γείνῃ ταχέως. Πιστεύω θὰ μοῦ ἀρέσῃ.»

«Καὶ ἐγὼ τὸ ἠξεύρω αὐτό.»

«Πῶς τὸ ἠξεύρεις, ἐνῷ ποτὲ δὲν τὸ ἀνέγνωσες;

«Συμπεραίνω ἀφ' ὅσα ἤκουσα περὶ τοῦ βιβλίου.» Καὶ ἦτο οὕτω. Ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ συγγράμματος τούτου μὲ τόσην εὐχαρίστησιν, μὲ ὅσην ἄλλοι παῖδες κάθηνται εἰς ἓν καλὸν γεῦμα. Τὸ διήγημα τὸν εὐχαρίστησε περισσότερον ἀφ' ὅσον προσεδώκα. Ἦτο τὸ πρῶτον σύγγραμμα τὸ ὁποῖον ἐπρομηθεύθη μετὰ τὸ Ἀλφαβητάριον καὶ τὰς Γραφάς. Τὸ ἀνέγνωσεν ἅπαξ καὶ ἐνῷ ἦτο περὶ τὰ μέσα ἐπαναλαμβάνων αὐτό, ἔλαβεν ὡς δῶρον καὶ ἕτερον πόνημα, τοὺς Μύθους τοῦ Αἰσώπου. Ἡ κυρὰ Βρώνα τὸ ἐδώρησεν εἰς αὐτόν, ἐν μέρει μὲν ἕνεκα τῆς κλίσεως τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, ἐν μέρει δὲ ὡς μέσον διασκεδάσεως καὶ ἀνακουφίσεως ἀπὸ τὴν λύπην του.

«Τώρα εἶσαι καλὰ ἐφωδιασμένος ἀπὸ βιβλία, Ἄβε,» εἶπεν ὁ πατήρ του· ἀλλ' ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ μάθῃς καὶ ὀλίγον γράψιμον.»

«Ἔχομεν καιρὸν δι' αὐτό,» ἀπήντησεν ὁ παῖς, «θέλω νὰ τελειώσω τὰ βιβλία ταῦτα πρὸς τὸ παρόν.Ἦτο τόσον ἀφοσιωμένος εἰς τὴν ἀνάγνωσίν του, ὥστε δὲν τὸν ἔμελλε δ' ἄλλο τίποτε· «Ποτὲ δὲν θὰ ἀποκάμω ἀναγινώσκων αὐτά.»

«Ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσῃς καὶ τὰς καλάς των διδασκαλίας· πρέπει νὰ εὐγνωμονῇς τὴν κυρὰ Βρώνα.»

«Τὴν εὐγνομονῶ, καὶ σκοπεύω νὰ τῆς κάμω κἄτι τι πρὸς ἀνταμοιβήν-»

«Τί ἐμπορεῖς νὰ κάμῃς;»

«Δὲν ἠξεύρω, ἀλλὰ πιθανὸν νὰ ἦναι κἄτι τι τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ κάμω δι' αὐτήν.» Καὶ ὅσον ἀνεγίνωσκε τοὺς Μύθους, τόσον περισσότερον ἐπέμενε νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς αὐτὴν διά τινος φιλικῆς πράξεως. Τοὺς Μύθους ἐπαναλάμβανε τόσον συχνά, ὥστε ἠδύνατο ν' ἀποστηθίσῃ σχεδὸν ὅλον τὸ βιβλίον. Ἐνδιαφέρετο δὲ πολὺ εἰς τὰ ἠθικὰ μαθήματα τῶν Μύθων, καὶ ἐξήγαγε πολλὰς καλὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ἐτήρησεν εἰς ὅλον του τὸν βίον. Ἐπὶ τέλους, ἐξώδευσε περισσότερον καιρὸν ἀναγινώσκων τοὺς Μύθους τοῦ Ἀσώπου, ἢ τὸν Χριστιανὸν Ἀποδημητὴν, ἂν καὶ ἦτο γοητευμένος ἀπὸ τὸν τελευταῖον. Οἱ Μῦθοι εἶχον πρακτικόν τι, τὸ ὁποῖον τὸν εὐχαρίστει· καὶ διὰ τοῦτο ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τοὺς ἐνθυμῆται. Πιθανὸν δὲ, ὅτι ἡ πρώϊμος αὕτη οἰκειότης μὲ τὸ βιβλίον τοῦτο ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς ἐπιδεξιότητος τοῦ λέγειν ἀνέκδοτα καὶ διὰ τὰ ὁποῖα διακρίνεται ἐκ νεότητός του. Εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἴδῃ πῶς ἓν τοιοῦτον σύγγραμμα δύναται νὰ καθιδρύσῃ καὶ ἀναπτύξῃ κλίσιν πρὸς τὰ ἀνέκδοτα. Εἷς τόμος πολλάκις ἐμόρφωσε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀναγνώστου καὶ ἐθέσπισε τὸν προορισμόν του. Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατὸν, ὅτι οἱ Μύθοι τοῦ Αἰσώπου ἐξήσκησαν μεγάλην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ βίον τοῦ Ἀβραάμ;

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον κἄποιος Δάβις Χάνγς, ὁ ὁποῖος κατῴκει ἐκεῖ πλησίον, νέος περὶ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τὴν ἡλικίαν, τοὺς ἐπεσκέφθη.

«Τί βιβλία ἔχεις ἐκεῖ, Ἄβε;» ἠρώτησεν· ὁ δὲ Ἀβραὰμ πληροφορήσας αὐτὸν ἐπρόσθεσέ τι ἐκφράζων τὴν πρὸς αὐτὰ εὐχαρίστησίν του.»

"Καθὼς ἀκούω καὶ βλέπω, σὺ εὐχαριστεῖσαι μ' ὅλα

τὰ βιβλία.» εἶπεν ὁ Χάνγς.

«Καλὰ βιβλία ὡς αὐτὰ μοὶ ἀρέσκουσιν,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Καὶ ἐγὼ τὸν συμβουλεύω νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ ὀλίγον» ὑπέλαβεν ὁ πατήρ του. «Ἐγὼ δὲν ἠξεύρω νὰ γράφω καὶ πολλάκις αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην τοῦ γραψίματος.»

«Τὸ πιστεύω,» εἶπεν ὁ Χάνγς· «ἐγὼ δὲν θὰ ἤξευρον τί νὰ κάμω, ἂν δὲν ἐγνώριζον ὀλίγον γράψιμον.»

«Λοιπόν, ἠξεύρεις νὰ γράφῃς;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ὀλίγον· γράφω ἀλλ' ὄχι καλά.»

«Λοιπὸν ἠμπορεῖς νὰ διδάξῃς καὶ τὸν Ἀβραὰμ νὰ γράφῃ.»

«Ἂν θέλῃ, τὸν διδάσκω.»

«Ἐγὼ θέλω,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ, μὴ περιμένων τὴν ἀπάντησίν του.

«Μόνον τοὺς χαρακτῆρας νὰ μάθῃ, καὶ τότε δύναται νὰ ἐξακολουθῇ μόνος,» εἶπεν ὁ πατήρ του. «Καθὼς ἔκαμε καὶ μὲ τὸ διάβασμα.»

«Λοιπόν, Ἄβε, τί λέγεις, ἀρχίζομεν;» ἠρώτησεν ὁ Χάνγς.

«Μάλιστα· ἀκόμη καὶ ἀπὸ σήμερον ἂν ἦσαι ἕτοιμος,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Σήμερον δὲν ἔχω καιρόν· ἀλλ' ἂν θέλῃς τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα.»

«Πολὺ καλὰ» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν, «καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ γείνῃ καλὸς καλλιγράφος μὲ τοιοῦτον διδάσκαλον,» ἐπρόσθεσεν ἀστειευόμενος.

«Βεβαίως» ἀπήντησεν ὁ Χάνγς·» ἂν προοδεύσῃ εἰς

τὴν γραφὴν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς προόδου αὐτοῦ εἰς ἄλλα πράγματα, θέλει ταχέως μάθει ὅ,τι ἠξεύρω περὶ γραψίματος.»

«Αὐτὸ θὰ ἦναι ἀξιόλογον πρᾶγμα δι' ἐμὲ.» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν· «ἔχω ἀνάγκην νὰ γράψω μίαν ἐπιστολήν, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω. Ὅταν ὅμως μάθη ὁ Ἀβραὰμ νὰ γράφη, τότε θὰ γράφη καὶ δι' ἐμέ. Τὶ λέγεις Ἄβε;»

«Ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰ μάθω, ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα.»

«Καλλίτερον περίμενε νὰ ἴδῃς τί δύναμαι νὰ σὲ διδάξω πρότερον, καὶ ἔπειτα λογάριαζε δι' ἐπιστολάς,» εἶπεν ὁ Χάνγς, ὁ ὁποῖος εἶχε τὰς ἀμφιβολίας του, ἂν ἠδύνατο νὰ γείνῃ πολὺ ὠφέλιμος εἰς τὸν Ἀβραάμ.

«Ὁ καιρὸς ὁδηγός,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν. Καὶ ὁ καιρὸς ἐφανέρωσε τὰ πάντα. Ὁ ὡρισμένος περὶ τοῦ γραψίματος καιρὸς ἔφθασε, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας· ἠδύνατο ἤδη ν' ἀναγινώσκῃ ἐλευθέρως· καὶ ἐπεθύμει καὶ νὰ γράφῃ ἐπίσης, μὴ ἔχων τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ὅτι ἤθελεν ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ του. Μᾶλλον εἶχε πεποίθησιν, ὅτι ἂν ἐμάνθανε μόνον νὰ σχηματίζῃ τοὺς χαρακτῆρας, ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ καὶ μόνος του.

Ὁ Χάνγς ἐνδιαφερόμενος ὅσον καὶ ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἦτο περίεργος νὰ ἴδῃ ἂν ἤθελεν ἐπιτύχῃ εἰς τὴν γραφήν, καθὼς καὶ εἰς πᾶν ἄλλο, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπιχειρισθῆ· ἐθεώρει τὸν Ἀβραὰμ ὡς σπάνιον παῖδα καὶ ἐφιλοτιμεῖτο νὰ προσθέσῃ τὸν ὀβολόν του εἰς τὴν πρόοδον ἑνός, ὁ ὁποῖος ἐδείκνυε τόσην ἐπιθυμίαν καὶ κλίσιν εἰς τὴν σπουδήν, καὶ ἐπρομήνυεν, ὅτι μίαν ἡμέραν ἤθελε γείνει μέγας ἀνήρ. Ἦτο ἀληθὲς ὅμως, ὅτι ὁ

Χάνγς δὲν ἦτο καλλιγράφος, ἀλλὰ πάλιν ἐγνώριζε τὸν σχηματισμὸν τῶν χαρακτήρων καὶ αὐτὸ ἦτο ὅλον τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς ἄλλους.

Τὸ μάθημα τοῦ γραψίματος ἤρχισε, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἦτο πολὺ ἀλλόκοτος εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κονδυλίου κατ᾽ ἀρχάς· ἀλλὰ ταχέως ὑπερέβη τὰς δυσκολίας καὶ ἐδείκνυε μεγάλην κρίσιν εἰς τὸν σχηματισμόν· ἔκαμνε πρᾶξιν διαφοροτρόπως, ποτὲ μὲν μὲ γύψον ἐπὶ σανίδων καὶ κορμῶν δένδρων, ποτὲ δὲ μετεχειρίζετο τὰ σκαμνία ἢ τὴν τράπεζαν διὰ τετράδια. Ὁ πατήρ του ἦτο πτωχὸς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τοῦ προμηθεύῃ τὸν ἀναγκαῖον χάρτην πρὸς γύμνασιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέφευγεν εἰς τὰ διάφορα ταῦτα μέσα· ἐνίοτε δὲ τὸ ἄκρον κεκαυμένης ῥάβδου ἐχρησίμευεν ὡς κονδύλιον. Ἐπὶ τέλους ἐσυνείθισε νὰ γράφῃ ἀρκετὰ καλά.

Ἀποφασίσας ἅπαξ νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ οὐδὲν πρόσκομμα ἠδύνατο νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τοῦ σκοποῦ του· ἐπέμενεν εἰς τὴν ἀπόφασίν του, καὶ παῖδες τοιούτου χαρακτῆρος συνήθως ἐπιτυγχάνουσι.

Μὲ τὰ δύο νέα βιβλία καὶ μὲ τὴν γνῶσιν τοῦ γραψίματος ἐδόθη ὅλως διόλου εἰς τὴν πρόοδον τοῦ νοός του· τόσον ὥστε ἠμέλησε τὰ ἐργατικὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Ὁ πατήρ του βλέπων τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὴν σπουδὴν τὸν ἐνεθάῤῥυνε καὶ ᾐσθάνετο ἑαυτὸν εὐτυχῆ διὰ τὴν πρόοδον τοῦ υἱοῦ του· ἀλλὰ πάλιν ἐστοχάζετο, ὅτι ὁ υἱός του ὑπερενθουσιάσθη εἰς τὴν σπουδὴν καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἐφάνη καλὸν νὰ τὸν συμβουλεύσῃ.

«Ἔλα, Ἄβε, δὲν πρέπει ν᾽ ἀμελῇς τὰς ἐργασίας σου· ἂν δὲν εἴμεθα ἐπιμελεῖς εἰς τὸ ἔργον μας, θὰ μείνωμεν ὀπίσω διὰ τὸ φθινόπωρον.»

Ἂς τελειώσω πρῶτον ἀπ' ἐδῶ·» ἀπεκρίνετο ὁ παῖς, «δὲν θέλω νὰ ὑπάγω τώρα.»

«Αὐτὸ βλέπω κἀγὼ, καὶ φοβοῦμαι ὅτι ὀκνηρεύεις. Σπουδὴ ἄνευ ἐργασίας εἶναι ἐπίσης βλαβερὸν, ὡς ἐργασία ἄνευ σπουδῆς.»

«Μίαν στιγμὴν ἀκόμη καὶ ὑπάγω.» Πολλοὶ παῖδες εἶπον τὸ αὐτὸ ἀπειράκις· ὁ Ἀβραὰμ ὅμως δὲν τὸ ἐσυνείθιζε. Γενικῶς ὑπήκουεν καὶ ἀκόμη ἂν εὑρίσκετο παίζων· ἀλλὰ τώρα ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν τὸν ἔκαμαν νὰ βραδύνῃ.

«Αὐτὴ ἡ στιγμὴ ποτὲ δὲν θὰ τελειώσῃ!» ἀνέκραξεν ὁ πατήρ του ἀνυπομόνως· «ἔχομεν περισσοτέραν ἐργασίαν νὰ τελειώσωμεν εἰς μίαν ἡμέραν, παρ' ὅσον συνήθως ἐργαζόμεθα εἰς δύο.»

«Θὰ ἐργασθῶ διπλασίως ὅταν ἀρχίσω, καὶ οὕτω θέλω ἀναπληρώσει τὸν καιρόν,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ ἔτι βραδύνων.

«Ἀμφιβάλλω εἰς αὐτὸ,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Λίγκολν· «φοβοῦμαι, ὁ νοῦς σου θὰ ἦναι ἀλλοῦ· ἄφησε λοιπὸν τὸ βιβλίον καὶ ἐμπρός.»

«Τώρα, εἰς τὴν στιγμήν.»

«Μὰ τώρα! τ ώ ρ α! σοὶ λέγω·» ἀνέκραξεν ὁ πατήρ του μὲ τόνον προστακτικόν.

Ὁ Ἀβραὰμ ἔκλεισε τὸ βιβλίον του ἀκουσίως, καὶ ὑπήκουσεν ἐξ ἀνάγκης· ἀλλ' ἂν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἔργον του δυσηρεστημένος πάλιν εἰργάζετο μὲ ζῆλον.

«Τὰ καλὰ παιδιὰ πάντοτε ὑπακούουσιν εἰς τοὺς γονεῖς των· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βιάζωνται ὡς τὰ ζῶα,» εἶπεν ὁ πατήρ του.

«Ἐπεθύμουν ν' ἀναγνώσω ὀλίγον περισσότερον,» ἀ-

πεκρίθη ὁ Ἀβραὰμ θέλων νὰ μετριάσῃ τὸ ἔγκλημά του.

«Καὶ ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ μὴν ἀναγνώσῃς διόλου. Ἐγὼ γνωρίζω τί εἶναι διὰ τὸ καλόν σου καὶ σὲ εὐκολύνω νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς καὶ νὰ διαβάζῃς· ἀλλὰ καὶ σὺ πρέπει νὰ ἐργάζησαι ὅταν ἔχωμεν ἀναγκαίαν ἐργασίαν.»

Ἦτο σπάνιον διὰ τὸν Ἀβραὰμ νὰ δεικνύῃ τόσην ἀπείθειαν, ὅσην ἔδειξεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην· ἀλλ' ὁ πειρασμὸς τῆς ἀναγνώσεως ἦτο ἰσχυρός.

«Δὲν ἐσκόπευον ν' ἀπειθήσω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν πιστεύω, ὅτι τὸ ἐσκόπευες,» ἀπήντησεν ὁ πατήρ του, ὁπωσοῦν μεταμελλημένος, νομίζων ὅτι ἐπέπληξε τὸν υἱόν του περισσότερον τοῦ δέοντος.

«Ὅταν ἡ ἐργασία τοῦ φθινοπώρου τελειώσῃ, θὰ ἔχῃς πολλὰς εὐκαιρίας καὶ δι' ἀνάγνωσιν καὶ διὰ γραφήν· ἀλλὰ τώρα πρέπει ν' ἀναγινώσκῃς μόνον, ὅταν σοῦ περισσεύῃ καιρός.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ ἔγεινε προσεκτικώτερος διά τινα καιρόν· ὁ Χάνγς ἐξηκολούθει νὰ ἔρχηται διδάσκων τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος τώρα ἔγραφε σχεδὸν ὅσον καὶ ὁ διδάσκαλός του ἐλευθέρως.

«Προχωρεῖς βλέπω πολὺ ταχέως,» εἶπεν ὁ Χάνγς· «δεκάκις ταχύτερον ἀπὸ ἐμέ.»

«Ὁ νοῦς του εἶναι πάντοτε προσηλωμένος εἰς τὸ γράψιμον,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Διὰ τοῦτο λοιπὸν προοδεύει καὶ τόσον ταχέως,» ἐξηκολούθησεν ὁ Χάνγς.

«Πιθανόν· ἀλλὰ τί θὰ κάμῃ τὸν χειμῶνα, ὅταν θὰ ἔχῃ περισσότερον καιρόν, ἂν τώρα ἀναγνώσῃ τὰ βιβλία του καὶ μάθῃ πῶς νὰ γράφῃ; μοὶ φαίνεται, ὅτι θὰ μένῃ ἀργός.»

«Θὰ εὕρῃ κἄτι τι, εἶναι ἀδύνατον,» ἀπήντησεν ὁ Χάνγς. «Νὰ σοῦ εἰπῶ τώρα 'ποῦ τὸ ἐνθυμοῦμαι· ὁ νέος ἄποικος ἐκεῖ κάτω, κατὰ τὸν μύλον, ἔχει τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος.»

«Ποῖον ἐννοεῖς,—τὸν 'Ιόσλιν;»

«Ναί· ἐγὼ ἤμην ἐκεῖ προχθὲς καὶ τὸν εἶδον.»

«'Επιθυμῶ νὰ τὸν ἀναγνώσῃ ὁ "Αβε· νομίζεις, ὅτι θὰ μᾶς τὸν δανείσῃ;»

«Τὸν ἐπρότεινεν εἰς ἐμέ.»

«Τώρα, "Αβε,» ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ του, «ὅταν τελειώσωμεν τὴν ἐργασίαν τοῦ φθινοπώρȣ, θὰ δανεισθῶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, καὶ ἐλπίζω, ὅτι διὰ τὴν ἀπόλαυσίν του θὰ ἐργασθῇς ὀλίγον ταχύτερον.»

«Μάλιστα,» ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ 'Αβραάμ. «"Εχω μεγάλην ἐπιθυμίαν ν' ἀναγνώσω τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος.»

'Ο πάππος τοῦ 'Αβραὰμ ἔζει, ὅτε ὁ Οὐασιγκτὼν ὡδήγει τὸν 'Αμερικανικὸν στρατὸν εἰς τὸ πεδίον τῆς νίκης, καὶ ὁ 'Αβραὰμ ἤκουσε πολλάκις παρὰ τοῦ πατρός του, διηγήματα τῆς κινδυνώδους ἐκείνης ἐποχῆς, ὁ ἥρως τῶν ὁποίων, ἦτο πάντοτε ὁ Οὐασιγκτών· ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον, ὅτι ἐπεθύμει ν' ἀναγνώσῃ τὸν βίον του.—«'Εὰν ἴδῃς τὸν 'Ιόσλιν προτήτερα» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Λίγκολν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Χάνγς, «ζήτησέ του τὸ βιβλίον.»

«Πολὺ καλά, θὰ τὸν ἴδω τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ἢ τὴν μετὰ ταῦτα ἑβδομάδα,» εἶπεν ὁ Χάνγς, καὶ ἀνεχώρησε.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας γείτων τις ἦλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν ὅπου ὁ 'Αβραὰμ ἐθέριζε μετὰ τοῦ πατρός του, καὶ πα-

ρατηρήσας τινὰς χαρακτῆρας ἐπὶ τῆς γῆς, ἠρώτησεν,

«Τί εἶν' αὐτά;»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐχαμογέλασε καὶ ἀφῆκε τὸν πατέρα του ν' ἀπαντήσῃ.

«Ποῖα;»

«Νά, αὐτὰ τὰ γράμματα· φαίνεται, ὅτι κάποιος ἔγραψεν ἐδῶ κατὰ γῆς.

«Τοῦ Ἀβραὰμ ἐργασίαι· μανθάνει νὰ γράφῃ»

«Δὲν τὸ πιστεύω, ὅτι αὐτὰ εἶναι τοῦ Ἀβραάμ·» ἀπεκρίθη ὁ γείτων.»

«Ἐγὼ τὰ ἔγραψα μὲ τὴν ῥάβδον,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Καὶ τί λέγουσιν;» Ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀγράμματος.

«Εἶναι τὸ ὄνομά μου.»

«Τὸ ὄνομά σου, ἔ! αὐτὰ νὰ τὰ εἰπῇς ς' τὸν κλείδωνα.»

«Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγω· θέλεις πιστευσέ το, θέλεις μὴ τὸ πιστεύσεις.» Καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ μὲ τὴν ῥάβδον του Ἀ-β-ρ-α-ὰ-μ Λ-ί-γ-κ-ο-λ-ν.

«Ἀληθῶς τὸ ἔγραψες αὐτὸ μόνος σου;»

«Μάλιστα, Κύριε, μόνος μου· καὶ ἐμπορῶ νὰ τὸ μεταγράψω ἂν θέλῃς,» καὶ δίχως νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν, λαβὼν καὶ πάλιν τὴν ῥάβδον, ἤρχισε νὰ γράφῃ τὸ ὄνομά του ἐπὶ τῆς γῆς.

«Ἰδού, αὐτὰ εἶναι,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Τὸ βλέπω· εἶναι καὶ καλογραμμένον,» ἀπεκρίθη ὁ γείτων.

Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰνδιάνης ἔγραψεν ὁ Ἀβραὰμ τὸ ὄνομά του διὰ ῥάβδου καὶ μὲ μεγάλους χαρακτῆρας. Προφητική τις πρᾶξις τὴν ὁποίαν ἱστοριογράφοι ἐναβρύνονται ν' ἀναφέρωσιν· διότι ἔκτοτε ὑψώθη ἐπὶ το-

σοῦτον, ὥστε διὰ δημοσίων πράξεων ἔγραψε τὸ ὄνομά του εἰς τὰ χρονικὰ ὅλων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ Τρόπος διὰ τοῦ ποίου ὁ Ἀβραὰμ προώδευσεν εἰς τὴν γραφὴν γυμναζόμενος ποτὲ μὲν ἐπὶ σανίδων καὶ δένδρων, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῆς χιόνος, μᾶς ἐπενθυμίζει τὸν Πασχάλην (1) ὁ ὁποῖος ἔλυσε τὰ τριάκοντα δύο πρῶτα προβλήματα τοῦ Εὐκλείδου εἰς τὴν παιδικήν του ἡλικίαν, ἄνευ βοηθείας διδασκάλου· ὁ δὲ Βέντ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κλίσιν του πρὸς τὰ μαθηματικὰ ἐκάλυπτε τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου ὅπου ἔπαιζε μὲ γεωμετρικὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα ἔγραφε μὲ τεμάχια ἀνθράκων. Ἡ θύρα τοῦ ἀχυρῶνος ἦτο ὁ πίναξ του, ἐνῷ τὸ ἔδαφος πολλάκις, τῷ ἐχρησίμευε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐν ἐλλείψει καλλιτέρων μέσων.

Οὕτω πως καὶ ὁ Δαβὶδ Οὐΐλκυ, (2) ὁ περίφημος ζωγράφος, μετεχειρίζετο τὸ ἄκρον κεκαυμένης ῥάβδου ὡς

---

(1) Πασχάλης. Γάλλος συγγραφεύς, μαθηματικὸς καὶ φιλόσοφος. Ἐγεννήθη εἰς Κλέαρμονδ κατὰ τὸ 1623 ἀπέθανεν δὲ κατὰ 1662 εἰς Παρισίους. Ὁ πατήρ του ἐπιθυμῶν νὰ σπουδάσῃ αὐτὸν εἰς τὰς γλώσσας καὶ τὴν φιλοσοφίαν τὸν ἀπέκλεισεν ἀπὸ πᾶσαν μαθηματικὴν μελέτην. Ἐπὶ τέλους εὑρὼν τὸν υἱόν του, δωδεκαετῆ ὄντα, καταγινόμενον κρυφίως εἰς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ Εὐκλείδου, ἔκλαυσε καὶ ἔκτοτε ἀφῆκε αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλίσιν. Περὶ τὸ 16ον τῆς ἡλικίας του συνέγραψε διατριβήν τινα περὶ Στερεωμετρίας.

(2) Δαβὶδ Οὐΐλκυ. Σκῶτος ζωγράφος γεννηθεὶς εἰς Κοὺλτ κατὰ τὸ 1785, ἀπεβίωσε ἐπιστρέφων ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸ πλοῖον πλησίον τοῦ Γιβλαρτὰρ κατὰ τὸ 1851. Λέγεται ὅτι ἐσχεδίαζεν εἰκόνας πρὶν ἀκόμη μάθει τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Ἀλφαβήτου.

ἔμπειρος τεχνίτης· ἐν ἐλλείψει γραφίδος καὶ κονδυλίου ἐλάμβανε ἡμικεκαυμένους δαυλοὺς ἐκ τῆς ἑστίας διὰ τῶν ὁποίων ἐσχημάτιζεν ἐπιτυχῶς τὰς εἰκονογραφίας τῶν φίλων του ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ δωματίου καὶ εἰς ἄλλα πρόχειρα μέρη. Τόσον ἀφοσιωμένος ἦτο εἰς τὴν ἐπιστήμην του, ὥστε ὑπερέβη πᾶν πρόσκομα. Μικρόν τι τεμάχιον ἄνθρακος ἢ ῥάβδος κεκαυμένη ἐπὶ τὸ ἄκρον ἢ σανὶς ἐχρησίμευον ὡς γραφίδες καὶ πανίον.

Οὕτω παῖδες προορισθέντες νὰ γείνωσιν ἄνδρες εὐφυεῖς καὶ ἰσχυροί, συνήθως κόπτουσι τὴν πορείαν αὐτῶν καὶ βαθμηδὸν διὰ τῆς ἐπιμονῆς των φθάνουσιν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης. Ἀποπερατοῦσιν ὅ,τι καὶ ἂν ἐπιχειρισθῶσιν· τὴν λέξιν ἀ π τ υ χ ί α δὲν ἀναγνωρίζουσι· ἐ π ι τ υ χ ί α εἶναι τὸ σύνθημα καὶ ὁ κανονισμὸς τοῦ βίου των. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν Ἀβραὰμ Λίγκολνα.

Μέχρι τοῦδε εἴδομεν ὅτι ἐκυρίευσε πᾶν σύγγραμμα τεθὲν εἰς τὰς χεῖρας του· καὶ θέλομεν ἴδει ὅτι καὶ ὁ ἑπόμενος βίος του εἶναι ἐπίσης διακεκριμμένος.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΙ Ο ΞΕΝΟΣ.

«Τώρα, Ἄβε, θὰ γράψῃς ἕνα γράμμα ἐκ μέρους μȣ, πρὸς τὸν Αἰδ. Κύριον Ἕλκινς,» εἶπεν ὁ πατήρ τȣ. Ὀκτὼ περίπου μῆνες εἶχον παρέλθει ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός του, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἠδύνατο τώρα νὰ γράφῃ ἀρκετὰ ἐλευθέρως.

«Τί νὰ γράψω;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Γράψον περὶ τοῦ θανάτου τῆς μητρός σου, ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρει τίποτε· ἔπειτα θέλω νὰ τοῦ γράψῃς νὰ ἔλθῃ νὰ κηρύξῃ ἐπιτάφιον λόγον ἐπ' αὐτῆς.»

«Καὶ πότε θέλεις νὰ ἔλθῃ;»

«Ὅποτε θέλει· ἐλπίζω ὅμως νὰ ἔλθῃ ὀγρήγωρα.»

«Πιθανὸν νὰ ἐπέθανεν,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ποῖος τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν σου αὐτό;»

«Καὶ αὐτὸς εἶναι ὑποκείμενος, ὡς ἡ μητέρα μου, εἰς τὸν θάνατον. Δὲν εἶναι; Καὶ πιθανὸν ν' ἀπέθανεν καὶ νὰ μὴν τὸ ἐξεύρωμεν, καθὼς καὶ αὐτὸς δὲν γνωρίζει περὶ τοῦ θανάτου τῆς μητρός μου.»

«Ἔχεις δίκαιον·» εἶπεν ὁ πατήρ του μειδιῶν διὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας. «Ἔλα, τώρα, ἐδῶ εἶναι ὀλίγον χαρτίον ἕτοιμον, καὶ γράψε ὅ,τι ἐγὼ σοῦ ὑπαγορεύω.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἑτοιμάσθη διὰ τὴν γραφὴν τῆς ἐπιστο-

λῆς, ὁ δὲ πατήρ του ἤρχισε νὰ ὑπαγορεύῃ εἰς αὐτόν· τὸν ὡδήγησε νὰ γράφῃ περὶ τοῦ θανάτου τῆς μητρός του, πότε ἔλαβεν χώραν καὶ εἰς ποίας περιστάσεις· προσέτι δὲ τὸν προσεκάλει νὰ ἔλθῃ ἵνα κηρύξῃ τὸν ἐπιτάφιον λόγον. Περιέγραψε δὲ τὸ νέον οἴκημα, τὰ περὶ τῆς ὁδοιπορίας, καὶ περὶ τῶν προσδοκιῶν αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον. Οὐδὲ ἐλησμόνησε νὰ ἀναφέρει, ὅτι δὲν μετημελήθη ποσῶς διὰ τὴν μετοίκησίν του ἀπὸ Δούλην εἰς Ἐλευθέραν Πολιτείαν.

«Διάβασέ το τώρα ἐξ ἀρχῆς,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Ὁλόκληρον ;»

«Μάλιστα, ὁλόκληρον, θέλω νὰ τὸ ἀκούσω ἐξ ἀρχῆς· πιθανὸν νὰ σκεφθῶ καὶ τίποτε ἄλλο.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισεν ν' ἀναγινώσκῃ, ἐνῷ ὁ πατήρ τȣ ἠκροάζετο καθήμενος κατευχαριστημένος· ᾐσθάνετο τὸν ἑαυτόν του ἀληθῶς εὐτυχῆ βλέπων τὸν υἱόν τȣ δυνάμενον νὰ γράφῃ ἐπιστολάς. Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ὁ πρῶτος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐποχὴ αὕτη ἔγεινεν ἀξιομνημόνευτος.

«Βλέπεις τί ἀξίζει, νὰ ἠξεύρῃ τις νὰ γράφῃ;» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν, ὅτε ὁ Ἀβραὰμ ἐτελείωσεν ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολήν.

«Εἶναι εὔκολον νὰ μάθῃ τις νὰ γράφῃ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ «ἐπροτίμουν νὰ κοπιάσω τὸ διπλάσιον ἀφ' ὅ,τι ἐκοπίασα, παρὰ ν' ἀφήσω τὸ γράψιμον.»

«Ἂς ἦσουν ἀναγκασμένος νὰ περιφέρησαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καθὼς ἐγώ, ὅταν ἤμουν μικρὸς καὶ τότε ἠθέλαμεν ἴδει τί ἤθελες κάμει;»

Ἡ πρώτη ἐπιστολή.

«Τὸ γνωρίζω.»

«Ὄχι, δὲν τὸ γνωρίζεις, καθὼς ἐγὼ, καὶ ἐλπίζω ποτὲ νὰ μὴν τὸ μάθῃς· ἀλλὰ διὰ νὰ ἠξεύρῃς νὰ γράφῃς τοιοῦτον γράμμα ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ ἕνα ὑποστατικόν.»

«Ἐγὼ σκοπεύω νὰ γράψω ἕνα καλλίτερον ἀπ' αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Πόσος καιρὸς χρειάζεται διὰ νὰ φθάσῃ τὸ γράμμα εἰς τὸν Κύριον Ἕλκινς;»

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω. ἀλλὰ θὰ φθάσῃ ἐκεῖ μὲ τὸν καιρόν του καὶ ἐλπίζω νὰ τὸν ἴδωμεν ἐδῶ.»

«Δὲν πιστεύω νὰ ἔλθῃ τόσον μακρὰν,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Τώρα εἴμεθα πλησιέστερον εἰς αὐτόν.»

«Πῶς;»

«Ἐπειδὴ κατοικεῖ πλησιέστερον τῶν ὁρίων τῆς Ἰνδιάνης. Τὸ διάστημα εἶναι περίπου ἑβδομήκοντα πέντε μίλια, καὶ πολλάκις αὐτὸς ταξειδεύει τόσον μακράν.

Ἡ ἐπιστολὴ τέλος πάντων ἐστάλη, καὶ ὁ Ἀβραὰμ, ἀνυπομόνως περιέμενε νὰ μάθῃ τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀληθῶς αὐτὸ ἦτο σπουδαῖον εἰς τὸν βίον τοῦ παιδός. —Ἡ γραφὴ τῆς πρώτης του ἐπιστολῆς.—Εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ὅτι ἀμφίβαλλεν ἂν ἔμελλε πότε νὰ φθάσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ καλοῦ ποιμένος πρὸς τὸν ὁποῖον διευθύνθη; Εἶναι παράδοξον τάχα, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔγεινεν ἡ ἀρχὴ εὐτυχοῦς ἐπιῤῥοῆς, ἥτις ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ὠφελείας καὶ τῆς δόξης; Ἂς ἴδωμεν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγένετο ἀντικείμενον πολλοῦ λόγου μεταξὺ τῶν γειτόνων. Ἐνομίζετο ἄξιον περιεργείας, ὅτι ἓν μικρὸν παιδίον ἠδύνατο νὰ γράφῃ ἐπιστολάς. Οὔτε κἂν τὸ τέταρτον τῶν νέων ἐκείνου τοῦ μέρους ἠδύναντο νὰ γράφωσι,—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐδείκνυε τὴν δεξιότητα

τοῦ 'Αβραὰμ εἰς τὴν γραφὴν ἔτι περισσότερον, καὶ παρῆξεν εἰς αὐτὸν πολλὰς εὐκαιρίας νὰ γράφῃ ἐπιστολὰς δι' ἄλλους. Αὐτὸς δὲ ἦτο πάντοτε πρόθυμος νὰ τοὺς εὐχαριστῇ. Μία τῶν ἰδιοτήτων τοῦ χαρακτῆρος του ἦτο ἕτοιμος διάθεσις νὰ συντρέχῃ τοὺς ἄλλους. Τὸ αἴσθημα τοῦτο τὸν ὤθει νὰ ἐνδίδῃ εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἄλλων πρὸς τὴν γραφὴν τῶν ἐπιστολῶν των, ἡ δὲ ἐργασία ἦτο εὐχάριστος εἰς αὐτόν· Τοιουτοτρόπως λοιπὸν τὸ προτέρημα τοῦτο τοῦ 'Αβραάμ, ἔγεινεν ἀφορμή, ὥστε παλαιοὶ καὶ ἀπομεμακρυσμένοι φίλοι τῶν ἀποίκων ἤκουον περὶ τῶν ἀγαπητῶν αὐτῶν φίλων.

'Η ἐπιστολὴ ἔφερε τὸν ἱεροκήρυκα μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν. 'Ο Κύριος Ἔλκινς λαβὼν τὴν ἐπιςολὴν εἰς Κεντούκην, ἔδραξεν τὴν πρώτην εὐκαιρίαν ἵνα ἐπισκεφθῇ τοὺς παλαιοὺς αὐτοῦ φίλους. 'Ο δὲ 'Αβραὰμ ἐνόμιζεν, ἕνεκα τῆς βραδύτητος τοῦ ἱεροκήρυκος, ὅτι ἡ ἐπιστολή του ἐχάθη.

'Ημέραν τινα ἐνῷ εὑρίσκετο δύο περίπου μίλια μακρὰν τῆς καλύβης, εἶδε τὸν Κύριον Ἔλκινς ἐρχόμενον ἔφιππον. Τὸν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐχάρη διὰ τὴν ἄφιξίν του.

«Τί; σὺ εἶσαι ὁ Ἄβε;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Ἔλκινς. «Εἶναι δυνατὸν, ὅτι εὑρίσκομαι τόσον πλησίον τῆς καλύβης σας;»

«Μάλιστα.» Ἔλαβες τὸ γράμμα μου;» 'Ο 'Αβραὰμ κατὰ πρῶτον ἐνθυμήθη τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἐπιστολήν. Καὶ ἂν καὶ εἶχεν ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ ἐπιστολή του ἐλήφθη, πάλιν ἐπεθύμει νὰ τὸ μάθῃ ῥητῶς.

«Τὴν ἐπιστολήν σου;» ἀνέκραξεν ὁ Κύριος Ἔλκινς. Ἔλαβον τοῦ πατρός σου τὴν ἐπιστολήν.» 'Ο 'Α-

βραὰμ δὲν ἐσκέφθη, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐστάλη εἰς τοῦ πατρός του τὸ ὄνομα.

«Ἐγὼ τὴν ἔγραψα.»

«Ἀλήθεια! σὺ τὴν ἔγραψες;»

«Ὁ πατήρ μου καθὼς ἠξεύρεις δὲν γνωρίζει γράμματα.»

«Ἔχεις δίκαιον· τώρα ἐνθυμοῦμαι, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀγράμματος. Λοιπὸν σὺ τὴν ἔγραψες; Καὶ ποῦ ἔμαθες νὰ γράφῃς τόσον καλά;»

«Ὁ Δέννις μ' ἐδίδαξε πῶς νὰ γράφω, καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη μου ἐπιστολή.»

«Ἀκόμη καλλίτερον—ἡ πρώτη σου ἐπιστολὴ—Καλὰ ἐπέτυχες.»

Συνομιλοῦντες οὕτω ἐβάδιζον πρὸς τὴν καλύβην, ὁ μὲν Ἀβραὰμ πεζὸς ὁ δὲ Κύριος Ἔλκινς ἔφιππος.

«Ἰδοὺ ἡ καλύβη μας,» ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραὰμ, ὅτε τὸ οἴκημα ἐφάνη. «Ἐκεῖ κατοικοῦμεν,» δεικνύων μὲ τὸν δάκτυλόν του.

«Ἀληθῶς ὡραῖον μέρος. Ἰδοὺ καὶ ὁ πατήρ σȣ νομίζω.»

«Μάλιστα, αὐτὸς εἶναι· θά χαρῇ πολὺ ὅταν σᾶς ἴδῃ.»

«Κι' ἐγὼ ἐπίσης.»

«Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐπλησίασαν τὸν Κύριον Λίγκολνα,ὁ ὁποῖος ἀνεγνώρισε τὸν Κύριον Ἔλκινς ἀμέσως, καὶ τὸν ὑπεδέχθη ἐγκαρδίως. Ἡ ἔλευσίς του ἦτο αἰφνίδιος, ἂν καὶ δὲν εἶχον εἰσέτι ἀποβάλλει πᾶσαν ἐλπίδα περὶ τῆς ἐλεύσεώς του.

«Μ' εὑρίσκεις πολὺ μεμονωμένον, εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν. «ὁ θάνατος ἔφερε μεγάλην ἀλλαγὴν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου.

«Καὶ πολὺ μεγάλην,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Ἔλκινς. «Γνωρίζω, ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἐνδυναμώνει. Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ Κύριος παιδεύει.»

«Εἰς τὴν θλίψιν μου ταύτην ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἴδω περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον.»

«Καὶ πῶς ἀπέθανεν; βεβαίως καθὼς ἔζησεν.»

«Μάλιστα, ἦτο ἱλαρὰ καὶ εὐτυχὴς εἰς τὸν θάνατόν της καθὼς καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς της.»

«Ἡ ζημία σου εἶναι τὸ κέρδος της.»

«Ὡς πρὸς αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς.»

«Καὶ ποῖος δύναται νὰ τὸ ἀμφιβάλλῃ;»

«Τώρα λοιπόν, σᾶς παρακαλῶ, ὅπου εἴσθε ἐδῶ, νὰ κυρήξητε δι' αὐτὴν ἐπιτάφιον λόγον· ἐπειδὴ ὑμεῖς ἐγνωρίσατε καλὰ τὴν μακαρίτισαν. Ἐλπίζω, ὅτι θὰ μένητε ἕως τὴν Κυριακήν.» Ἦτο τετάρτη ἡμέρα.

«Εὐχαρίστως· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου μου.»

«Μοὶ φαίνεται, ὅτι θὰ ἐργασθῆτε διὰ τὸν Κύριον ἂν μένητε καὶ κηρύξητε τὸν ἐπιτάφιον λόγον, ἐπειδὴ πολὺ θὰ ὠφελήσητε τὴν κοινωνίαν.

«Ἔχεις δίκαιον· θέλω μένει εὐχαρίστως· ἐπειδὴ ἂν ὑπῆρχεν ἄνθρωπος ἄξιος ἐπιταφίου λόγου, ἦτο ἡ σύζυγός σου. Καὶ ποῦ θέλωμεν ἔχει τὸ κήρυγμα;»

«Εἰς τὸν τάφον. Αὐτὸ εἶναι τὸ σχέδιόν μου. Ἐγὼ θὰ εἰδοποιήσω τὸ κοινὸν καὶ πιστεύω, ὅτι θὰ ἔχηται πολλοὺς ἀκροατάς· οἱ κάτοικοι ὑπολήπτοντο πολὺ τὴν σύζυγόν μȣ.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ κηρύξῃ ὁ Κύριος Ἔλκινς τὴν ἐπιοῦσαν Κυριακήν. Βῆμά τι ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης καὶ ὅλαι αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀποίκων περὶ τὰ εἴκοσι μίλια εἰδοποιήθησαν καὶ πᾶσα προπαρασκευὴ ἐγέ-

νετο διὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην τελετήν. Ἂν καὶ ἔτος ὁλόκληρον παρῆλθεν ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Κυρίας Λίγκολνος, πάλιν ὁ περὶ αὐτῆς ἐπιτάφιος λόγος, ἦτο εὐπρόσδεκτος εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτῆς φίλους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Κύριος Ἔλκινς κατεγίνετο συνδιαλεγόμενος μὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ ἐπισκεπτόμενός τινας τῶν γειτώνων ὁμιλῶν μὲ αὐτοὺς περὶ πνευματικῶν ἀντικειμένων.

Ὁ παῖς εἶχε προοδεύσει πολὺ μετὰ τὴν ἐκ Κεντούκης ἀναχώρησίν του, καὶ ἡ ἀξιοθαύμαστος αὐτοῦ εὐφυΐα, ἦτο κατάλληλος νὰ ἑλκύσῃ τὴν προσοχὴν τοιούτου ἱεροκήρυκος.

«Ἔμαθες τώρα τί ἐννοεῖ νὰ γείνῃς ἄποικος παῖς, Ἄβε;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Ἔλκινς ἀναφέρων τὴν εἰς Κεντούκην συνομιλίαν των ἐπὶ τοῦ θέματος.

«Μάλιστα, Κύριε,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ λέγων, ὅτι ὁ πατήρ του ἀνέφερε τὸ αὐτὸ συμβὰν εἰς τὸν Κύριον Γουρνχὰμ πρό τινων ἡμερῶν.

«Καὶ πιστεύω, ὅτι ἀνεδείχθης ἀξιέπαινος παῖς. Ἀγαπᾷς ν' ἀναγινώσκῃς καὶ νὰ γράφῃς;»

«Μάλιστα, Κύριε, καὶ πιστεύω, ὅτι εἶναι τὸ καλλίτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.»

Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολον διὰ τοὺς παῖδας τοῦ ἀγροῦ· πολλοὶ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν γνωρίζουσι ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν. Ὁ ἀγροτικὸς βίος δὲν εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοός· ἀλλὰ πιθανὸν νὰ μὴ κατοικῇς πάντοτε εἰς τὰ δάση.»

«Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ πατήρ μου· ἀλλ' ἐγώ, πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, δὲν βλέπω πῶς θέλομεν δυνηθῇ νὰ κατοικήσωμεν εἰς κεντρικώτερον μέρος.»

«Ἔχει ὁ Θεός· αὐτὸς ἔσωσε τὸν Μωϋσῆν ἐκ τοῦ ποταμοῦ διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.»

«Ὁ Μωϋσῆς κατῴκει εἰς βασιλικὰ παλάτια.»

«Ναί, ἀλλὰ δὲν ἐγεννήθη ἐκεῖ.»

«Ἐσπούδασεν ὅμως ἐκεῖ,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ.

«Βλέπω, ὅτι γνωρίζεις καλὰ τὰς Γραφάς· αὐτὸ τὸ ὀφείλεις εἰς τὴν μακαρίτισαν τὴν μητέρα σου· Εἴθε νὰ ἔζει, διὰ νὰ σὲ διδάξῃ καὶ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν νεανικήν σου ἡλικίαν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἀβραὰμ ἐπληρώθησαν δακρύων εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἐπειδὴ ἀνεπενθύμησαν εἰς αὐτὸν τὴν ἐνάρετον μητέρα του.

Ἡ Κυριακὴ ἐπλησίασεν· ἦτο λαμπρὰ καὶ ὡραία ἡμέρα καὶ οἱ ἄποικοι ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαπέντε μιλίων ἀπόστασιν συνηθροίσθησαν εἰς τὸ κήρυγμα· ὁλόκληραι οἰκογένειαι συνῆλθον, γονεῖς τε καὶ τέκνα, ἀπὸ τὸν γεροντότερον ἕως τὸν νεώτερον, τινὲς μὲν δι' ἁμαξίων, τινὲς δὲ ἔφιπποι, ἄλλοι δὲ πεζοί, ἕκαστος κατὰ τὰς δυνάμεις του.

Ἐπειδὴ οἱ ἄποικοι εἶχον κήρυγμα μόνον ὁπόταν τις τῶν μεταβατικῶν τούτων ἱεροκηρύκων τοὺς ἐπεσκέπτετο, διὰ τοῦτο ἡ ἐποχὴ αὕτη ἦτο σπανία, οἱ δὲ κάτοικοι ἐξέφρασαν τὴν ἐπιδοκιμασίαν των διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν· πρὸς τούτοις δὲ ἐπρόκειτο νὰ λεχθῇ ὁ ἐπιτάφιος λόγος τῆς Κυρίας Λίγκολνος.

Ὁ Κύριος Ἔλκινς ἦτο ἄνθρωπος συνεπής, καὶ αἱ περιστάσεις ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν μέγαν ζῆλον. Ἂν καὶ ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς παρευρισκομένους, ἐξαιρουμένης τῆς οἰκογενείας τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, πάλιν ὅλοι ηὐχαριστήθησαν μὲ τὸ κήρυγμά του, καὶ παρεδέχθησαν τὸ πρὸς μνήμην τῆς Κυρίας Λίγκολνος ἐγκώμιον ὡς

δίκαιον καὶ ἐξαίρετον. Ἐπειδὴ ὁ ἔπαινός του περιωρίζετο ἐντὸς τῆς ἀληθείας, οἱ πάντες ᾐσθάνοντο, ὡς εἷς ἐκ τῶν γειτώνων ἐξέφρασεν, «ὅ,τι καὶ ἂν εἴπῃ τις περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀλήθειαν.»

Τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἀβραὰμ διηγέρθησαν βαθέως ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὁ ὁποῖος ἐπανέφερεν εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν στοργὴν τῆς μητρός του, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ αἰσθάνηται, ὅτι ἠκολούθη τὴν κηδείαν της ἐκ νέου. Τὸ ἄφωνον χῶμα τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἦτο πλησίον του, ἐνῷ ζωηραὶ ἀναμνήσεις τῆς ἀξίας αὐτῆς ἐπλήρωνον τὴν καρδίαν του. Ἦτο λοιπὸν παράδοξον νὰ βλέπῃ τις ἄφθονα δάκρυα ῥέοντα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του; ὅτι ἡ καρδία του ἔπαλλε μὲ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ματαίως κατεγείνετο νὰ ἀποσιωπήσῃ; Ὄχι! Παῖς τοσοῦτον φιλόστοργος, γενναῖος καὶ εὐγενής, δὲν ἠδύνατο νὰ καταστείλλῃ τὰ βαθέα ταῦτα αἰσθήματα τῆς ψυχῆς του.

Ἐθησαύρισε τὰς διδασκαλίας τοῦ λόγου κατὰ τὴν συνήθειάν του καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ ὠφεληθῇ. Πολλάκις ἔκρινε τὰ κηρύγματα τὰ ὁποῖα ἤκουσε, καὶ ἐξέφραζε τὰς ἰδέας του πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγομένων. Ἐνίοτε δὲ ἀμφισβήτει καὶ αὐτὰς τὰς δοξασίας τοῦ ἱεροκήρυκος. Τοιουτοτρόπως ἀνεφαίνετο ἡ ἀγχίνοιά του καὶ ἐδεικνύετο ἡ νοερὰ αὐτοῦ ἐνέργεια καὶ ἰσχύς. Αἱ διδασκαλίαι τοῦ εἰρημένου λόγου ἔκαμον εἰς αὐτὸν μεγάλην ἐντύπωσιν.

«Δὲν λέγει ἡ Γραφή, ὅτι τὸ σῶμα ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν;» ἠρώτησε πρὸς τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς ἐκείνης, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πατέρα του, ἂν καὶ ὁ Κύριος Ἔλκινς ἦτο παρών.

«Ναί· ἡ δὲ ψυχὴ ἐπιστρέφει πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις

ἔδωκεν αὐτήν·» ἀπήντησεν ὁ πατήρ του.

«Πῶς λοιπὸν δύναται τὸ σῶμα ν' ἀναστηθῇ;» ὁ Κύριος Ἔλκινς παρέστησε τὴν μητέρα του ὡς ἀναστενομένην ἐκ τοῦ μεμονωμένου αὐτῆς τάφου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως.

«Ἐρώτησε τὸν Κύριον Ἔλκινς νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσῃ» εἶπεν ὁ πατήρ του.

Ὁ Ἀβραὰμ λοιπὸν ἔστρεψε πρὸς τὸν ἱεροκήρυκα διὰ τὴν ἐξήγησιν.

«Αὐτὸ εἶναι ἄξιον λόγου,» εἶπεν ὁ Κύριος Ἔλκινς· «καὶ χαίρω βλέπων, ὅτι σκέπτεσαι περὶ τοιούτων πραγμάτων. Πολλοὶ παῖδες ἀκούουσιν αὐτά· ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἓν αὐτίον εἰσέρχονται καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐξέρχονται. Λοιπὸν δὲν ἐννοεῖς πῶς τὸ σῶμα ἀφοῦ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν δύναται ν' ἀναστηθῇ.»

«Ὄχι, Κύριε· ἐπειδὴ ὅταν γείνῃ χῶμα δὲν εἶναι πλέον σῶμα·» «Ἀλλ' ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ δύναται νὰ συναρμολογήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου ὅλα τὰ μόρια τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ σῶμα καὶ ν' ἀναστήσῃ αὐτό.»

«Ἀλλὰ πῶς δύναται τοῦτο νὰ γείνῃ;» ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ Ἀβραὰμ μὴ ἐννοῶν.

«Τὸ «π ῶ ς» οὔτ' ἐγὼ δὲν ἐννοῶ· ἀλλὰ τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν Θεόν· καὶ ἡ Γραφὴ λέγει, ὅτι τὸ σῶμα θέλει ἀναστηθῇ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν καὶ πρέπει νὰ τὸ πιστεύωμεν. Δὲν ἔχει οὕτως, Ἄβε;»

«Μάλιστα, Κύριε, ἀφοῦ ἡ Γραφὴ τὸ λέγει.» Ὁ Ἀβραὰμ δὲν εἶχε διάθεσιν ν' ἀμφισβητήσῃ τὰς ἀληθείας τῶν Γραφῶν ἕνεκα τῆς μητρικῆς διδασκαλίας τὴν ὁποίαν ἀπήλαυσε.

«Δὲν δυνάμεθα ποτὲ νὰ ἐννοήσωμεν ὅλας τὰς αλη-

θείας,» ἐξηκολούθησεν ὁ ἱεροκήρυξ· δὲν γνωρίζω πῶς ὁ χόρτος φύεται, ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, φύεται.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐφαίνετο συγκεχυμένος· ἦτο πολὺ περίεργος καὶ ἐζήτει πάντοτε νὰ μανθάνῃ τὸν λόγον τῶν πραγμάτων· ἐπεθύμει νὰ ἐννοῇ πᾶν τι εἰς τὸ ὁποῖον προσηλώνετο ὁ νοῦς του, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς θέλομεν ἴδει, κατενίκα πᾶσαν δυσκολίαν τὴν ὁποίαν ἀπήντα εἰς τὰς μελέτας του, ἀδιάφορον ἂν εἶχε διδάσκαλον ἢ ὄχι· ἡ ἐπιθυμία αὕτη τοῦ νὰ γνωρίζῃ τις διατί τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως ἢ ἄλλως, εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν. Συντείνει πολὺ εἰς τὸ νὰ κάμνῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ σκέπτηται καὶ νὰ ἐρευνᾷ, τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὸν Ἀβραάμ. Αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ παραλείψῃ οὐδὲν ἀντικείμενον λόγῳ ὅτι ἦτο δυσνόητον· ὅθεν ἐφαίνετο περιπλεγμένος καὶ δυσηρεστημένος ἀπὸ τὴν συνδιάλεξιν.

Αὕτη ἦτο μία τῶν πρωΐμων αὐτοῦ ἐρευνῶν περὶ δυσνοΐτων ἀντικειμένων. Πολλὰ δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν δεικνύοντες, ὅτι ὁ ἐνεργητικὸς αὐτοῦ νοῦς κατεγίνετο εἰς τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἐνετυποῦντο εἰς τὸν νοῦν του. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσίν του· πολλάκις ἔκρινε τὸ θέμα τοῦ πονήματος, καὶ ἐξέθετεν ἐλευθέρως τὰς περὶ αὐτοῦ πεποιθήσεις του· τοῦτο δὲ ἤρχισεν ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἀνέγνωσε τὸν Χριστιανὸν Ἀποδημητήν. Διέφερε πολὺ κατὰ τοῦτο τῶν ἄλλων παίδων, οἵτινες συνήθως ἔχουσιν ἐπιπολαίας ἰδέας περὶ τῶν πραγμάτων· ἀναγινώσκουσι καὶ διέρχονται τὸ βιβλίον, δίχως νὰ σκέπτωνται περὶ τῆς οὐσίας τοῦ ἀντικειμένου, καὶ οὔτε κἂν ἐξετάζουσι τὸ διατὶ καὶ τὸ πῶς τοῦ πράγματος, καὶ τοιουτοτρόπως σχηματίζεται ἡ συνήθεια τοῦ διέρχεσθαι ἐπιπολαίως ὅλα τὰ πράγματα. Πολλοὶ παρα-

δέχονται πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἐπειδὴ ἄλλοι παρεδέχθησαν αὐτά· καὶ ἀρκοῦνται γνωρίζοντες μόνον τὴν ὕπαρξιν τῶν πραγμάτων ἄνευ τοῦ λόγου τῆς ὑπάρξεώς των. Ἀλλ' ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἔπραττεν οὕτω· ἐσκέπτετο καὶ διελογίζετο, καὶ οὕτω ἀνεπτύσσοντο αἱ διανοητικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις.

Ὁ ἀναγνώστης πρέπει νὰ γνωρίζῃ κἄτι τι περισσότερον περὶ τῶν μεταβατικῶν τούτων ἱεροκηρύκων, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἀκριβῶς τὴν ἐπιῤῥοὴν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἀβραὰμ ἀνεπτύχθη, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλομεν εἴπει τι περὶ αὐτῶν.

Γενικῶς ἦσαν ἄνθρωποι ἀπαίδευτοι, ἀλλὰ προικισμένοι μὲ φυσικὰ πλεονεκτήματα· ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἤκουσαν μαθήματα τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνῷ τινες οὔτε κἂν εἰς τὸ σχολεῖον ὑπῆγον. Οἱ ἄνδρες οὗτοι αἰσθάνονται, ὅτι ἔχουσι καθῆκον νὰ κηρύξωσι, καὶ ἔχουσι καρδίαν εἰλικρινῆ καὶ πρόθυμον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος τούτου. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κηρύττουσι μεταβαίνοντες καθ' ἑκάστην ἔνθεν κἀκεῖθεν, μελετῶντες τοὺς λόγους των ἔφιπποι καὶ φέροντες τὴν βιβλιοθήκην αὐτῶν ἐντὸς δισακκίου, διανυκτερεύοντες ὅπου ἡ νὺξ συναντᾷ αὐτούς, καὶ ἐνίοτε εἰς μέρη πολλὰ μίλια μακρὰν πάσης κατοικίας, ἔχοντες τὸ ἔδαφος διὰ κλίνην καὶ τὸ στερέωμα διὰ παραπέτασμα. Κοπιάζουσιν ἀμισθὶ καὶ πολλάκις ἐνδύονται πενιχρῶς καὶ τρέφονται λιττῶς· ἑλκυόμενοι πρὸς τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης των. Ἡ ἑπομένη διήγησις περὶ δύο τινῶν μεταβατικῶν ἱεροκηρύκων παρὰ τοῦ Αἰδ. Κυρίου Μίλβορν θέλει δώσει εἰς τὸν ἀναγνώστην καλλιτέραν ἰδέαν περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἢ ἡ ἡμετέρα περιγραφή.

«Εἷς τούτων τῶν μεταβατικῶν ἱεροκηρύκων, ὁ ὁποῖος περιήρχετο τὴν Βορειοδυτικὴν Περιοχὴν, ὑψηλὸς μὲν καὶ ἰσχνὸς, ἀλλὰ κομψὸς, ἔχων πρόσωπον ἑλκυστικὸν, ὀφθαλμοὺς δὲ χαρμοσύνους καὶ ὡραίους ἀγαπώμενος μεγάλως παρ' ὅλων ἐκείνων οἵτινες ἤκουσαν τὸ κήρυγμά του. Ἔλαβέ ποτε ὡς δῶρον παρά τινος πλουσίου ἰδιοκτήτου τὸ δωρητήριον ἔγγραφον τριακοσίων καὶ εἴκοσι στρεμμάτων γῆς· ὁ ἱεροκῆρυξ οὗτος ἦτο μὲν πτωχὸς καὶ πολλάκις ἐστερεῖτο καὶ αὐτὸν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀλλὰ φίλεργος εἰς τὸ ἄκρον καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν κοινωνίαν. Κατ' ἀρχὰς ἐφάνη εὐχαριστημένος μὲ τὸ δώρημα τῶν γαιῶν καὶ ἀνεχώρησεν εὐγνωμονῶν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν περίπου μηνῶν ἐπιστρέψας ἀπήντησε τὸν δωρητήν του ἱστάμενον παρὰ τὴν θύραν καὶ εἶπεν· «Ἰδού, Κύριε, ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ἐπιστρέψω τὸ δωρητήριον.»

«Τί τρέχει;» ἠρώτησεν ὁ φίλος του ἀπορῶν. «Μήπως καὶ ἀπήντησες καμμίαν δυσκολίαν;»

«Ὄχι.»

«Μήπως καὶ ἡ γῆ δὲν σοὶ ἀρέσκει;»

«Καλλιτέρα ἀπ' αὐτὴν δὲν γίνεται.»

«Μήπως τὸ μέρος εἶναι νοσῶδες;»

«Ὑγιέστατον.»

«Μήπως νομίζεις, ὅτι μετηνόησα;»

«Δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην αἰτίαν ν' ἀμφισβητήσω τὴν ἐλευθεριότητά σου.»

«Διατί λοιπὸν ἐπιστρέφεις τὸ δωρητήριον;»

«Τί νὰ σοῦ εἴπω,» εἶπεν ὁ ἱεροκῆρυξ, «Ἐγὼ ἀγαπῶ πολὺ τὴν ψαλμῳδίαν, καὶ εἰς τὸ Ὑμνολόγιόν μου ὑπάρχει ὕμνος τις, ὁ ὁποῖος, ὅταν τὸν ψάλλω, μοῦ προξενεῖ τὴν

μεγίστην ἀνακούφισιν, ἀλλ ἀφ' οὗ ἐχωρίσθημεν τελευταῖον, δὲν ἠδυνήθην νὰ ψάλλω τὸν ὕμνον τοῦτον μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν· Ἰδοὺ μέρος αὐτοῦ.

Οὔτ' ἑνὸς ἐξουσιάζω ποδὸς γῆν, οὔτε οἰκίαν
Ἔχω εἰς τὴν ἐρημίαν.
Ὡς πτωχὸς, ὡς πλάνης, ἔχω ἀποδημητὴς προσκαίρως
Τὴν σκηνὴν εἰς κάθε μέρος,
Καὶ πλανῶμαι εὐχαρίστως ἕως οὗ κερδίσω—ποίαν;
Χαναὰν τὴν τρισαγίαν.
Ἐκεῖ εἶνε καὶ ὁ οἶκος, ἐκεῖ εἶνε ἐν τῇ πίστει
Κ' ἡμερίς μου ἡ καλλίστη.
Καὶ ὁ θησαυρός μου εἶνε ἡ ψυχή μου καὶ ἡ μία
Σταθερά μου κατοικία.

«Λάβε λοιπὸν τὸ δωρητήριόν σου,» ἐπρόσθεσεν, «ἐπειδὴ προτιμῶ νὰ ψάλλω τὸν ὕμνον τοῦτον εὐσυνειδότως παρὰ ν' ἀποκτήσω ὅλας τὰς γαίας τῆς Ἀμερικῆς.»

Ὁ ἕτερος ἦτο τόσον ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε οὔτε πεῖνα, οὔτε γυμνότης τὸν ἐξίππαζεν. Εἶχε παιδείαν ὑψηλοτέραν τῶν περισσοτέρων συναδέλφων του· πολλάκις ἐκάθητο ἕως τὸ μεσονύκτιον εἰς τὰς καλύβας τῶν ἀποίκων, ὅπου ἐτύγχανε διανυκτερεύων καὶ ἐσπούδαζεν. Αἱ καλύβαι αὗται εἶχον συνήθως τὸ μὲν πλάτος δώδεκα, τὸ δὲ μῆκος δεκατεσσάρων ποδῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατῴκουν πολλάκις περὶ τὰς δέκα ἢ δώδεκα ψυχάς. Πρὸς τούτοις, ἐπειδὴ τὰ δάση ἔγεμον ζώων καταστρεπτικῶν, παρελάμβανον καὶ τὰς ὄρνιθας μετὰ τῶν νεογνῶν αὐτῶν χάριν ἀσφαλείας. Ἐνταῦθα ὅταν ἡ οἰκογένεια ἀνεπαύετο, ἥναπτε τεμάχιον πεύκης,τὸ ὁποῖον θέτων ἔν τινι ὀπῇ παρὰ τῇ γωνίᾳ τῆς εὐρυχώρου ἑστίας ἐμελέτα.

Πολλάκις διὰ κλίνην του δὲν εἶχεν οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ, τὸ γυμνὸν καὶ ψυχρὸν πλευρὸν τοῦ βουνοῦ, ἐνῷ οἱ λύκοι ὠρύοντο γύρω του. Ἐνίοτε εὐτυχῶς εὕρισκεν ἐκκυλωμένον κορμὸν δένδρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰσήρχετο καὶ οὕτω διεφυλάττετο ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸ ψῦχος. Μίαν τῶν ἡμερῶν καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν μὲ τὴν οἰκογένειαν ἑνὸς κυνηγοῦ ἐξηφνίσθη μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκ πεφοβισμένης τινὸς φωνῆς ἐρχομένης ἐκ τοῦ προαυλίου. ἐξελθόντες εἶδον ἀγριόγατόν τινα σύροντα τὸν νήπιον τῆς οἰκογενείας. Ὁ ἱεροκήρυξ ἀμέσως λαβὼν τὸ ὅπλον ἐκ τῶν πασσάλων ὑπεράνω τῆς θύρας, τὸ ὕψωσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του, ἐσκόπευσε ταχέως καὶ ἐπυροβόλησεν. Ὁ πυροβολισμὸς ἦτο ἀλάνθαστος, ἀλλὰ δυστυχῶς ἦλθεν ἀργά· διότι τὸ παιδίον εἶχεν ἤδη φονευθῆ ἀπὸ τοῦ ἀγρίου ζώου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἦλθεν εἰς χεῖρας μὲ μίαν ἄρκτον, καὶ ἐξῆλθε νικητής, βυθίσας τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ζώου, ὅτε αὐτὸ ἦτο ἕτοιμον νὰ τὸν καταστρέψῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Συχνάκις ἐξήρχετο τῶν χειμερινῶν ποταμῶν μὲ τὰ ἐνδύματά του στίλβοντα εἰς τὰς καθαρὰς καὶ ψυχρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὡς νὰ ἦτο ἐνδεδυμένος πανοπλίαν ἐστιλβωμένου χαλύβδου, ψυχρὰν ὡς ἡ ἀφὴ τοῦ θανάτου. Δι' ὁλόκληρον ἔτος καὶ μεταξὺ τοιούτων περιστάσεων περιῆλθε πεζός τε καὶ ἔφιππος τέσσαρας χιλιάδας περίπου μίλια, καὶ ἐκήρυξε τετρακοσίους λόγους· ἀπέναντι δὲ τῶν κόπων του, ἔλαβεν εἰς φορέματα (δηλ. κάλτσας βαμβακερὰς, ἐπενδύτας μαλλίνους καὶ ὑποκάμισα), καὶ εἰς χρήματα ἑβδομήκοντα δύο δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα λεπτά, ὡς ἐνιαύσιον μισθόν. Αὐτὸς ὅμως ἐπέμενε καὶ ηὔξανε τὰς

γνώσεις του καὶ τὴν χρησιμότητά του· ἐπὶ τέλους ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος τῆς θεολογίας, καὶ τελευταῖον προσεκλήθη νὰ καθέξῃ τὴν ἕδραν τοῦ Πρυτάνεως ἑνὸς τῶν Πανεπιστημίων. Οὗτος εἶναι ὁ ἐν τῇ ἱστορίᾳ γνωστὸς Ἑῤῥίκος Β. Βάσκομ.

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ μεταβατικοὶ ἱεροκήρυκες τῶν Δυτικῶν Περιοχῶν· ἄνδρες εἰς τὸ ἄκρον εὐσεβεῖς ἔχοντες πίστιν ὑψηλὴν, ἀφοσίωσιν μεγάλην, καρτερίαν ἀκράδαντον καὶ νοῦν πρακτικὸν, διὰ τῶν ὁποίων ὑπηρέτουν μεγάλως τὸν Θεόν.

Παρεξετράπημεν ὀλίγον τῆς σειρᾶς τοῦ διηγήματος ἵνα δείξωμεν τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν κληρικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ἀβραὰμ διῆλθε τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

Ἔτος ὁλόκληρον παρῆλθε σχεδόν· ὁ λόγος τοῦ Κυρίου Ἔλκινς εἶχε παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι τὸ θέμα τῆς συνομιλίας μεταξὺ τῶν ἀποίκων. Ὁ Ἀβραὰμ ἐξηκολούθει βοηθῶν τὸν πατέρα του καὶ δαπανῶν τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως του ἀναγινώσκων καὶ γράφων. Τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον οἱ παῖδες ἐξοδεύουσι πέζοντες, αὐτὸς διήρχετο καταγινόμενος εἰς τὰ βιβλία του· καὶ ἂν δὲν εἶχε νέα ἐπανελάμβανε τὰ παλαιά. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ πατήρ του ἐνυμφεύθη καὶ δευτέραν φοράν. καὶ ὁ Ἀβραὰμ εὐτυχῶς ἀπήλαυσε καὶ πάλιν μητέρα τὴν ὁποίαν ἠγάπα, καὶ παρὰ τῆς ὁποίας ἠγαπᾶτο, καθὼς καὶ πρότερον ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρός.

Ἡ μητρυιά του εἶδεν, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ἔξυπνος καὶ σπάνιος παῖς. Ἡ φρόνησις, αἱ γνώσεις καὶ ἡ φιλαλήθειά του ἔκαμον μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς αὐτήν. Ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸ παρόμοιον, καὶ ὡς ἐκ τούτου διεφέρετο τὰ μέγιστα διὰ τὴν πρόοδόν του.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον μεταξὺ πολλῶν ἄλλων οἰκογενειῶν, αἵτινες ἦλθον νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἦτο καὶ κάποιος Ἀνδρέας Κρόφορδ, ἀνὴρ ὑψηλοτέρας παιδείας τῶν ἄλλων ἀποίκων τῆς περιχώρου,

ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ διδάξῃ ὄχι μόνον γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν ἀλλὰ καὶ ἀριθμητικὴν μέχρι τῆς Μεθόδου τῶν Τριῶν. Ἀφοῦ ἐγνώσθη ἡ ἱκανότης του, ὁ Κύριος Λίγκολν τὸν παρεκίνησε ν' ἀνοίξῃ σχολεῖον εἰς τὴν καλύβην του ὑποσχόμενος ἐν ταυτῷ, ὅτι ἤθελε στείλλει τὸν Ἀβραὰμ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὸς συγκατετέθη.

«Καὶ ἄλλη εὐκαιρία διὰ σὲ, Ἄβε, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σχολεῖον» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν πρὸς τὸν υἱόν του, ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του.»

«Ποῦ;»

«Αὐτὸς ὁ Κρόφορδ, ὁ ὁποῖος ἦλθεν ἐδῶ πρὸ ὀλίγου σκοπεύει ν' ἀνοίξῃ σχολεῖον μετὰ μίαν ἑβδομάδα.»

«Τὸν εἶδες ὁ ἴδιος;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Μάλιστα· καὶ γνωρίζει πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἔζελ· αὐτὸς ἠμπορεῖ νὰ διδάξῃ καὶ ἀριθμητικήν.»

«Δύναται!» ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραὰμ, ὅςις δὲν ἤλπιζε νὰ εὕρῃ μεταξὺ τῶν ἀποίκων ἄνθρωπον δυνάμενον νὰ διδάξῃ τὴν ἀριθμητικὴν.

«Ἠμπορῶ νὰ σὲ ἀφήσω τώρα δι' ὀλίγον καιρὸν· θὰ ἦναι καλὴ εὐκαιρία νὰ μάθῃς νὰ λογαριάζῃς.»

«Καὶ πότε θ' ἀνοίξῃ τὸ σχολεῖον;»

«Τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ἀναμφιβόλως· ἡ καλύβη τȣ ἀπέχει δύο περίπου μίλια, καὶ θὰ ἔχῃς καλὸν καθημερινὸν περίπατον.»

«Ἀλλὰ τί νὰ κάμω διὰ βιβλίον;»

«Πιθανὸν νὰ σοῦ εὕρω ἐγὼ κανένα· σκοπεύω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ θὰ ἐρευνήσω διὰ καμμίαν ἀριθμητικὴν μεταξὺ τῶν ἀποίκων· σὺ πρέπει νὰ μάθῃς ἀριθμητικὴν, ἢ οὕτως ἢ ἄλλέως.»

«Ὡραία εὐκαιρία διὰ τὴν πρόοδόν σου, Ἄβε,» ἐπρό-

σθεσεν ἡ μήτηρ του, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ σχέδιον τοῦ νὰ ὑπάγῃ ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸ σχολεῖον ἤρεσε· πιστεύω, ὅτι θὰ σοῦ ἀρέσῃ ὁ Κύριος Κρόφορδ.»

«Ἀληθῶς,» εἶπεν ὁ πατήρ του· «ἀφ' ὅ,τι εἶδον, ὁ Κύριος Κρόφορδ μοῦ ἀρέσκει πολύ· εἶναι τῳόντι εὐτύχημα νὰ κατοικῇ τοιοῦτος ἄνθρωπος μεταξύ μας.»

«Καὶ ποῖος ἄλλος σκοπεύει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ὅποιος καὶ ἂν θέλῃ· ὁ υἱὸς τοῦ Κυρίου Τουρνχὰμ, ἡ κόρη τοῦ Κυρίȣ Νὶλ ἀναμφιβόλως· σχεδὸν ὅλα τὰ παιδία ἔχουσιν εὐκαιρίαν πρὸς τὸ παρόν.»

«Ἀλλὰ τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι τόσον πτωχὰ, ὥστε δὲν πιστεύω νὰ δυνηθῶσι νὰ ὑπάγωσι.»

«Πιθανόν· ἀλλὰ τὰ περισσότερα δύνανται, ἂν ἔχωσιν ἐπιθυμίαν.»

Οὕτως ὁ Ἀβραὰμ εὗρε καὶ νέαν περίστασιν νὰ ὑπάγῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἤρχισε νὰ προετοιμάζεται. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐνδύματά του εἶχον ἤδη παλαιώσει τοῦ ἔκαμον νέαν ἐνδυμασίαν, ἥτις ἂν καὶ δὲν ἦτο ἐκ λεπτοῦ, καὶ ἐξόχου ἐριούχου καθὼς τῶν παίδων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ἦτο ἐκ χονδροῦ τινος καὶ δυνατοῦ ὑφάσματος. Ἡ ἔλλειψις τῆς κομψότητος ἀνεπληροῦτο διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ πανίου· τȣ ἔκαμον προσέτι καὶ ἓν κάλυμμα διφθερωτόν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, οἱ ἄνδρες καὶ τὰ παιδία, ἐφόρȣν τὸ μὲν θέρος ψάθινα, τὸν δὲν χειμῶνα διφθερωτὰ καλύμματα· καὶ ἐπειδὴ τὰ ζῶα ἦσαν πολὺ πρόχειρα, αἱ μητέρες ἠδύναντο εὐκόλως νὰ προμηθεύσωσι τὰ τέκνα των μὲ καλύμματα διφθερωτά. Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ προπαρασκευασθεὶς ἤρχισε νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίου Κρόφορδ.

Δευτέραν τινὰ πρωΐ, εἶχον συνέλθει οἱ μαθηταὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων πρὸς διασκέδασιν, καὶ συνωμίλουν περὶ τοῦ κηρύγματος, τὸ ὁποῖον ἤκουσαν τὴν προηγουμένην Κυριακὴν παρά τινος ἱεροκήρυκος.

«Ἀπὸ ὅλους τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἤκουσα ἀπὸ αὐτὸν, ὁ χθεσινὸς μοῦ ἤρεσε περισσότερον,» ἔλεγεν ὁ Ἀβραάμ. Τὸ ῥητὸν ἦτο τὸ ἑξῆς. «Καὶ ἐσήκωσαν τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἔῤῥιψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα ἐστάθη ἀπὸ τοῦ θυμοῦ αὐτῆς·» (Ἰων. κεφ· α'· ςιχ. 15.)

«Τὰ ἔψαλλε καλὰ τοῦ καλοῦ σου τοῦ Ἰωνᾶ,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ γελῶν.

«Ναὶ, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τοὺς μὴ πράττοντας τὸ καλὸν,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ. Ἐμπορῶ ν' ἀποστηθίσω τὸ ἥμισυ τοῦ λόγου ἐκείνου.»

«Δὲν τὸ πιστεύω αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Δαβίδ.

«Ἐγὼ ὅμως τὸ πιστεύω, καὶ ἂν ἀμφιβάλλῃς σοῦ τὸ ἀποδεικνύω.»

«Λοιπὸν, ἄρχισε,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ· «ἀνέβα ἐκεῖ ἐπάνω εἰς αὐτὸν τὸν κορμὸν καὶ κήρυξε,» δεικνύων ὑψηλόν τινα κορμὸν ἐκεῖ πλησίον μὲ τὸν δάκτυλόν του.

«Σὺ νομίζεις, ὅτι δὲν ἠμπορῶ· ἀλλὰ τώρα θὰ ἰδῇς, ὅτι ἠμπορῶ,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀβραὰμ, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ. Κατὰ πρῶτον ἐξεφώνησε τὸ ῥητὸν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέπτυξε τὴν ἀλήθειαν τοῦ θέματος πρὸς διασκέδασιν τῶν συμμαθητῶν του· ἀπεστήθισε διαιρέσεις τινας τοῦ λόγου καὶ πραγματικῶς ἐπανέλαβε τὸ μέγα μέρος αὐτοῦ.

«Εὖγε! Ἄβε,» ἀνέκραξεν εἷς τῶν παίδων λέγων, ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὸν μιμηθῇ· «ἠμπορεῖς νὰ κηρύξῃς

τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, ἂν θέλῃς.»

«Κ' ἐγὼ θὰ ἔλθω νὰ σὲ ἀκούσω,» εἶπεν ὁ Δαβίδ.

«Κ' ἐγὼ,» ἐπρόσθεσεν ἕτερος.

«Κ' ἐγὼ,» εἶπεν ἄλλος.

Μετὰ ταῦτα πολλάκις ὁ Ἀβραὰμ ἀπεστήθιζε κατὰ καιροὺς μέρη τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἤκουε πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν συμμαθητῶν του. Εἶχεν ἰσχυρὸν μνημονικὸν καὶ ἦτο προσεκτικὸς ἀκροατής· ἦτο δὲ ἐνδεχόμενον, ὅτι ὁ ἐνεργητικὸς νοῦς του ἤθελεν οἰκειοποιηθῇ ὅ,τι καὶ ἂν ἤκουε· μάλιστα ἐνῷ εἶχε πολὺν ζῆλον πρὸς ἀπόκτισιν νέων γνώσεων. Ὁ ζῆλος τῆς ἐνδελεχοῦς προσοχῆς μὲ τὴν ὁποίαν ἠκροάζετο, τὸν ἐβοήθει εἰς τὴν ἀποστήθισιν τῶν λόγων, ὅσον καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ μνημονικοῦ του. Τὰ παιδία σανειθίζουσι νὰ ἦναι ἀπρόσεκτα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐνθυμοῦνται τίποτε ἀφ' ὅ,τι ἀκούσωσιν. Ἂς ἀκροασθῶσιν τὸ κήρυγμα καθὼς ὁ Ἀβραὰμ καὶ τότε θέλουσι δυνηθῇ νὰ θησαυρίσωσι πολλὰ τῶν ὁποίων ἀκροάζονται.

Ὁ Κύριος Κρόφορδ ἔτυχε νὰ εὑρίσκηται εἰς τὸ παράθυρον τοῦ δωματίϐ του καὶ ἀκούσας τὸν Ἀβραὰμ ἀποστηθίσαντα τὸν εἰρημένον λόγον ἐξεπλάγη. Εἶχεν ἀρκετὰ δείγματα νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ παιδὸς· ἀλλὰ τὸ συμβὰν τοῦτο τὸν κατεγοήτευσε· τὸ ἐξέλαβεν ὡς ἄξιον θαυμασμοῦ· ποτὲ δὲν ἀπήντησε τὸ ὅμοιον καὶ ἐπίστευεν, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ αὐτό.

Ὁ περίφημος διδάκτωρ Τσάλμερς (Chalmers) εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ἦτο ἔτι ἀξιοθαύμαστος· αὐτὸς ἀπεστήθιζεν ὄχι μόνον τεμάχια λόγων, τοὺς ὁποίους ἤκουεν, ἀλλὰ ἐξέλεγε τὸ ῥητὸν καὶ ἀνέπτυσσε τὸ θέμα ἱστάμενος ἐπί τινος καθέκλας· ἦτο ἐννεαετὴς τὴν ἡ-

λικίαν ὅτε ἔπραττε τοῦτο. Εἷς τῶν ἐξοχωτάτων ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας ὑπερέβαινεν ἀμφοτέρους εἰς τὴν νεαράν του ἡλικίαν, διὰ τὴν εὐχέρειαν μὲ τὴν ὁποίαν ἀπεστήθιζε τὰ κηρύγματα τὰ ὁποῖα ἤκουεν. Περὶ τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του ὁ πατήρ του τὸν ἔθετεν ἐπί τινος τραπέζης καὶ ἀπῄτει ἐξ αὐτοῦ ν' ἀποστηθίσῃ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἤκουσε τὴν προηγουμένην Κυριακὴν, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξετέλει μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν.

Εἶναι εὐχάριστον νὰ σημειώσῃ τις τὴν ταυτότητα, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ διακεκριμμένων ἀνδρῶν εἰς τοιαῦτα πράγματα· τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας των, ὁποιον καὶ ἂν ἦναι τὸ στάδιόν των, ἀνιχνεύονται εἰς τὴν παιδικήν των ἡλικίαν.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀντιτειμένου. Περὶ τοὺς ὀκτὼ μαθητὰς ἐσύχναζον εἰς τὸ σχολεῖον· κύριος δὲ σκοπὸς τοῦ Ἀβραὰμ ἦτο νὰ σπουδάσῃ ἀριθμητικὴν, ἂν καὶ δὲν ἠμέλει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν· ἡ καρδία του ἦτο ὅλη ἀφοσιωμένη εἰς τὰ μαθήματά τυ καὶ ἡ πρόοδός του ἦτο ταχεῖα.

«Ὁ Ἄβε εἶναι ἀξιοθαύμαστος παῖς,» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ πρὸς τὸν Κύριον Λίγκολνα. «Ἂν δὲν μάθῃ ἐντελῶς τὸ μάθημά του δὲν ἀρκεῖται.»

«Τοιοῦτος ἦτο εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του,» ἀπήντησεν ὁ πατήρ του· «ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ὅ,τι ἠξεύρουσιν οἱ ἄλλοι καὶ δὲν ἐννοεῖ, ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον.»

«Τῳόντι, ἐγὼ ἐθαύμασα βλέπων τὴν ἱκανότητα τὴν ὁποίαν δεικνύει εἰς τὴν μελέτην του.»

«Τὸ ἴδιον εἶναι εἰς ὅλα του τὰ πράγματα. Πάντοτε ἐκτελεῖ ὅ,τι ἐπιχειρίζεται, ὅσον δύσκολον καὶ ἂν ἦναι.»

«Δὲν ἀμφιβάλλω,» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ· «πολὺ εὐχαριστήθην χθὲς, ὅταν τὸν εἶδον καταγινόμενον εἰς μίαν πολὺ δύσκολον πρᾶξιν· ἠγωνίζετο πολὺν καιρὸν καὶ ἔκαμνεν ἐρωτήσεις τινὰς περὶ αὐτῆς· ἐγὼ δὲ ἀπαντήσας εἰς τὰς ἐρωτήσεις τȣ τὸν ἄφησα μόνον· αὐτὸς ὅμως ἐπέμενεν ἐργαζόμενος ἕως ὅτου κατενίκησε αὐτὰς καὶ ἐφαίνετο ὁ εὐτυχέ στερος ἀπὸ ὅλους τοὺς μαθητάς.»

«Μὲ τὸ διηγήθη αὐτὸ χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἐπειδὴ μελετᾷ τὴν ἀριθμητικήν του κάθε βράδυ, καὶ προτιμᾷ νὰ μελετᾷ αὐτὴν παρὰ νὰ κοιμᾶται.»

«Τί παιδὶ εἶν' αὐτό!» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ· «αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καλλιτέραν εὐκαιρίαν ἀπ' ὅ,τι ἔχει ἐδῶ εἰς τὰ δάση· προσέτι δὲ, μοὶ φαίνεται, ὅτι εἶναι τόσον καλὸς ὅσον καὶ ἔξυπνος.»

«Ναὶ, εἶναι πολὺ καλὸν παιδίον, δὲν πρέπει ὅμως νὰ περιμένωμεν τελειότητα ἀπὸ τὰ παιδία· ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι, ὅτι αὐτὸς ἐν γένει εἶναι εὐπειθής· ἡ μήτηρ του τὸν νομίζει μοναδικὸν εἰς τὴν ὑπακοήν.»

«Ἡ τιμιότης τȣ μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν. Ἡμέραν τινά,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Κρόφορδ, «παρετήρησα ὅτι τὸ κέρατον ὄπισθεν τῆς οἰκίας ἦτο σπασμένον, καὶ ὑποπτευθεὶς, ὅτι οἱ μαθηταὶ τὸ ἔκαμον, ἠρώτησα τὴν ἐπιοῦσαν, ὅτε εἶχον ὅλοι συναχθῆ εἰς τὸ σχολεῖον, «Ποῖος τὸ ἔκαμε;» «Ἐγὼ,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ.

«Τοιοῦτος εἶν' αὐτὸς,» ὑπέλαβεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Λοιπὸν, τὸν ἠρώτησα, Ἄβε, πῶς συνέβη αὐτό;»

«Ἐξ ἀπροσεξίας» ἀπήντησεν. «Ἐκρεμάσθην εἰς αὐτὸ καὶ ἔσπασε· ἂν εἶχον τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν, ὅτι ἤθελε σπάσει δὲν θὰ τὸ ἔκαμνα.»

Τὸ πιστεύω, σοὶ εἶπε τὴν ἀλήθεια,» εἶπεν ὁ πατήρ του.

«Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς· ὅμως πολλοὶ ὀλίγοι θὰ ἐτόλμων ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ σφάλμα των· οἱ περισσότεροι ἤθελον τὸ ἀρνηθῇ, ἢ ἤθελον τὸ ὁμολογήσει μόνον ἀπὸ ἀνάγκην.»

«Καλὰ λέγεις· νομίζω, ὅτι αὐτὴν τὴν ἀρετὴν τὴν χρεωστεῖ εἰς τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος, τὸν ὁποῖον ἀνέγνωσε πρὸ πολλοῦ. Φαίνεται, τοῦ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν, ὅτι ὁ Οὐασιγκτὼν κόψας τὴν κερασίαν τοῦ πατρός τυ μὲ τὸν νέον αὐτοῦ πέλεκυν τὸ ὡμολόγησε, ἐπειδὴ πολλάκις τὸ ἀναφέρει.»

«Ἡ διαγωγή του ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν τοῦ Οὐασιγκτῶνος, εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ· «ἐγὼ δὲ ὠφεληθεὶς τῆς περιστάσεως εἶπον, ὅτι εἶναι εὐγενὲς νὰ ὁμολογῇ τις τὰ πταίσματά του, ἀντί νὰ προσπαθῇ νὰ τὰ καλύπτῃ.»

«Ποτὲ δὲν εἶχε κλίσιν νὰ καλύπτῃ τὰ πταίσματά του· ἐνοχοποιεῖ τὸν ἑαυτόν του μᾶλλον παρὰ νὰ τὰ ῥίψῃ εἰς ἄλλους.

«Τὸ πιστεύω· τοιαύτη φιλαλήθεια εἶναι ἀξιέπαινος·» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ.

Ὁποία καὶ ἂν ἦτο ἡ πεποίθησις τοῦ Κυρίου Λίγκολνος περὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τὴν ὁποίαν ἐξήσκησεν ὁ Βίος τοῦ Οὐασιγκτῶνος ἐπὶ τὸν Ἀβραάμ, ἡμεῖς ὅμως πιστεύομεν, ὅτι τοιαύτη ἔκθεσις χαρακτῆρος εἶναι προϊὸν μητρικῆς ἀνατροφῆς. Ὁ ἀναγνώστης πιθανὸν νὰ ἐνθυμῆται τὰ κυριακὰ ἐκεῖνα μαθήματατα, τὰ ὁποῖα ἀνεφέραμεν, πῶς ἡ Ἁγία Γραφὴ ἦτο ὁ καθημερινὸς ὁδηγὸς τῆς οἰκογενείας, καὶ ποίαν ἐντύπωσιν ἡ ἐννάτη Ἐντολὴ ἔκαμεν εἰς τὸν Ἀβραάμ. Αὔτη ἦτο ἡ περίοδος καθ' ἣν ἡ ἀλήθεια, ὡς ἀρχὴ τῆς διαγωγῆς του ἐῤῥιζώθη εἰς τὴν καρδίαν του.

Ἡμέραν τινά, εἶπεν ὁ πατήρ του εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τὸ σχολεῖον, «εἶδον τὸν Κύριον Γοὺδ, Ἄβε, καὶ μοῦ εἶπεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τοῦ γράψῃς ἕνα γράμμα, διὰ νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν Μεσσακουσέτην· ἔχει φίλους ἐκεῖ.»

«Πότε τὸ θέλει;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἀπόψε θὰ περάσῃ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἂν ἔχῃς καιρὸν νὰ τοῦ τὸ γράψῃς.»

«Λοιπὸν, ἂς μελετήσω τὴν ἀριθμητικήν μου πρὶν ἔλθῃ· τὸ μάθημα εἶναι πολὺ δύσκολον.»

«Τόσον καλλίτερον, φθάνει νὰ τὸ μάθῃς.»

«Τοῦτο λέγει καὶ ὁ Κύριος Κρόφορδ.»

«Ἐγὼ ἠξεύρω τί λέγει· ἐπειδὴ συνωμίλησα μὲ αὐτὸν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· γνωρίζει τί εἶναι καλὸν καὶ διὰ σὲ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους μαθητάς· ἀλλὰ τώρα πρέπει ν' ἀρχίσῃς τὴν μελέτην σου, ἂν σκοπεύῃς νὰ τελειώσῃς πρὶν ἔλθῃ ὁ Κύριος Γούδ.

Ὁ χειμὼν εἶχεν ἤδη φθάσει καὶ τὸ ψῦχος ἦτο ἀρκετὰ δριμύ. ἡ πυρὰ ἐδιπλασιάσθη διὰ τῆς προσθήκης τινων εὐμεγέθων κορμῶν ἐπὶ τὴν ἑστίαν. Ἂς μὴ λησμονήσῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀποίκων δὲν ὑπῆρχον φῶτα, οὐδὲ εἶχον χρείαν φώτων, ἐνῷ κορμοὶ τεσσάρων ποδῶν μήκους καιόμενοι κατεφώτιζον τὸ δωμάτιον. Τὴν ἑσπέραν ταύτην ἡ καλύβη ἦτο κατάφωτος ἵνα εὐκολύνῃ τὸν Ἀβραὰμ νὰ γράψῃ τὴν εἰρημένην ἐπιστολήν.

Οὕτω αἱ γνώσεις του ἐγένοντο χρήσιμαι ἰδίως δὲ ἡ εἰς τὴν γραφὴν ἱκανότης του, ἦτο ὁ γραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν τῆς περιχώρου καὶ ὡς ἐκ τούτου πολὺ ὠφέλιμος εἰς αὐτούς. Πρὸς ἀνταμοιβὴν δ' ἐλάμβανε τὴν πεῖραν,

ἥτις βαθμηδὸν ηὐκόλυνεν αὐτὸν νὰ ἐκθέτῃ τὰς ἰδέας του. Ἄλλος τις λέγει περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένυ, ὅτι οἱ ἄποικοι προετίμων αὐτὸν, ὄχι μόνον διότι ἐγνώριζε νὰ γράφῃ, ἀλλὰ προπάντων ἐπειδὴ ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτῶν εἰς ὕφος εὔληπτον καὶ ζωηρόν. Προσέτι δὲ καὶ διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν διάθεσίν του διὰ τὴν ὁποίαν πάντοτε διεκρίθη εἰς τὸν μετέπειτα βίον του. Τὸ ὕφος τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ὡς ῥήτορος καὶ ὡς συγγραφέως ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὰς πρώτας προσπαθείας του ὡς γραφέως τῆς περιχώρου.

ΚΕΦ. ΙΔ'.

ΕΤΙ ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

«Ἐξακολούθει εἰς τὸ σχολεῖόν σου τακτικῶς,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν εἰς τὸν υἱόν τȣ· «ὡμίλησα μὲ τὸν Κύριον Κρόφορδ, καὶ ἀπεφάσισα νὰ σὲ στείλλω ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸ σχολεῖον.» Ἕως τώρα εἶχεν ἐξακολουθήσει δέκα περίπου ἑβδομάδας.

«Χαίρω δι' αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, «ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ, καθὼς καὶ ὁ Κύριος Κρόφορδ, νὰ προχωρήσω ὀλίγον εἰς τὴν ἀριθμητικήν μου.»

«Καλὰ, τὸ πρᾶγμα ἀπεφασίσθη καὶ ἠμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς, κατὰ τὴν ἄνοιξιν ὅμως θὰ σὲ χρειασθῶ καὶ τότε πρέπει νὰ παύσῃς.»

«Καὶ πόσος καιρὸς εἶναι ἕως τότε;»

«Ὀλίγαι ἑβδομάδες μόνον· πρέπει νὰ βάλλῃς τὰ δυνατά σου.»

«Πιθανὸν αὕτη νὰ ἦναι καὶ ἡ τελευταία σου εὐκαιρία,» εἶπεν ἡ μήτηρ τȣ, ἥτις ἵςατο πλησίον του.»

«Αὐτὸ εἶναι πιθανώτατον,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατὴρ, «μετ' ὀλίγον θὰ γνωρίζῃς ἀπὸ ἀριθμητικὴν ὅσον καὶ ὁ Κύριος Κρόφορδ, ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὸ γράφιμον εἶσαι καλλίτερός του.»

«Ἄβε, θέλω νὰ ὑπάγῃς εἰς τοῦ Κυρίου Νὶλ αὔριον

πρὶν ἀναχωρήσῃς διὰ τὸ σχολεῖόν σου,» εἶπεν ἡ μήτηρ του.

«Καὶ τί νὰ κάμω;»

«Σοῦ λέγω ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα· ἂν βρέξῃ ὅμως δὲν θὰ ὑπάγῃς.» Ὁ καιρὸς ἦτο ὀλίγον βροχερός.

«Ἀλλ' ὅλα τὰ παιδιὰ σκοπεύομεν νὰ συνέλθωμεν αὔριον πολὺ ἐνωρὶς εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ παίξωμεν,» εἶπε δὲ τοῦτο ἐννοῶν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἤθελε τὸν ἐμποδίσει ἀπὸ τὸ παιγνίδιόν του.

«Θὰ σοῦ μείνῃ καιρὸς καὶ διὰ τὰ παιγνίδια.»

«Ἀλλ ὅλοι οἱ μαθηταὶ θὰ ἦναι ἐκεῖ ἐνωρίς.»

«Πολὺ καλά, λοιπὸν ἂν ἔχῃς τόσην ἐπιθυμίαν πήγαινε· ὡς φαίνεται τὰ παιγνίδιά σου εἶναι ἀναγκαιότερα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν.» Ἡ φράσις δὲ αὕτη ἐλέχθη μὲ τρόπον ἐπιπληκτικόν, καὶ ὁ Ἀβραὰμ τὴν ἐξέλαβεν οὕτω.

«Ὄχι, μῆτερ, δὲν εἶναι,» εἶπεν. «Θὰ ὑπάγω αὔριον εἰς τοῦ Κυρίου Νὶλ καὶ ἂν δὲ παίξω δὲν πειράζει.»

«Ἀλλ' οἱ συμμαθηταί σου, λέγεις, ὅτι θὰ λυπηθοῦν διὰ τὴν ἀπουσίαν σου,» καὶ ὁ τόνος της ἐδείκνυε τὴν ἔννοιαν.

«Δὲν πειράζει· πρέπει νὰ κάμω ὅ,τι μὲ προστάζετε πρῶτον, καὶ ἂν δὲν τοὺς ἀρέσῃ, ἀδιάφορον. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω τὸ πρωῒ εἰς τοῦ Κυρίου Νὶλ.» Τοῦτο δὲ εἶπε μὲ ὕφος τὸ ὁποῖον ἐδείκνυεν, ὅτι δὲν ᾐσθάνετο καμμίαν λύπην ἀφίνων τὰ παιγνίδιά του πρὸς ὑπακοὴν τῆς μητρός του· καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν ἦτο πρωτοφανής. Ἦτο σύνηθες δι' αὐτὸν νὰ στερῆται προσωπικὰς διασκεδάσεις χάριν τῶν γονέων του. Ἀνετράφη οὕτω· ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς οἰκογενειακῆς καλλιεργείας, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ὑποκείμενος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας. Σπανίως ἐδεί-

κνυε τὸ πνεῦμα τῆς ἀπειθείας, τὸ ὁποῖον εἶναι τόσον κοινὸν μεταξὺ τῶν παίδων, ὅταν διατάσσωνται ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῶν νὰ παραιτήσωσι τὰ παιγνίδιά των διά τινα ἐργασίαν. Ἡ διαταγὴ τῶν γονέων ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀβραὰμ αὐθεντική.

Τὴν ἐπιοῦσαν τὸ πρωΐ, ἅμα ἔφεξεν ὁ Ἀβραὰμ ἐξετέλεσε τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μητρός του καὶ ἦτο ἕτοιμος διὰ τὸ σχολεῖον. Ἔτυχε δὲ ὥστε ὅταν ἐπλησίαζε τὴν καλύβην τοῦ Κυρίȣ Κρόφορδ, νὰ συναντηθῇ μὲ τὸν Δαβὶδ Τουρνχάμ. Ἡ ὑπακοὴ δὲν ἔφερε κανὲν πρόσκομμα, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν ἔκαμε ταχύτερον καὶ ἐτελείωσε πολὺ ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ.

«Αἴ! Δαβὶδ, ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι ἠρχόμην τελευταῖος,» ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραὰμ πλησιάζων τὸν συμμαθητήν του.

«Ἂν ἤρχεσο τελευταῖος θὰ ἦτο πρᾶγμα πρωτοφανές,» ἀπήντησεν ὁ Δαβίδ· «σὺ εἶσαι πάντοτε παρὼν ἐγκαίρως.» Αὐτὸ ἦτο ἀληθές. Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ἐν γένει ἀκριβὴς εἰς τὰς ὑποσχέσεις του.

«Ὑπῆγον εἰς τοῦ Κυρίου Νὶλ σήμερον τὸ πρωΐ· ἄλλως θὰ ἤμην ἐδῶ ἐνωρίτερα.»

«Εἴμεθα ἀρκετὰ ἐνωρίς.»

«Τί κάμνουν ἐκεῖ τὰ παιδιά;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ, ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὸ σχολεῖον βλέπων τοὺς μαθητὰς συνηγμένους ὡς ἂν νὰ ἐθεώρουν περίεργόν τι πρᾶγμα.

«Αὐτὸ θέλω νὰ μάθω κ' ἐγώ,» ἀπήντησεν ὁ Δαβίδ. Εὐθὺς δὲ ἀφοῦ ἐπλησίασαν εἶδον, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαθητῶν εὑρίσκετο βάτραχός τις, μὲ τὸν ὁποῖον διεσκέδαζον.

«Μή! μή»! ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραὰμ βλέπων τινα ἐκ τῶν συμμαθητῶν του σπρώχνοντα τὸ ζῶον μὲ τὴν ῥάβδον.

«Τί μὴ, μὴ,» ἀπήντησεν αὐτὸς ἀνατρέπων καὶ πάλιν τὸν βάτραχον.

«Μὴ τὸν κακομεταχειρίζεσαι,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Πῶς θὰ σοῦ ἐφαίνετο ἂν σὲ ἐκύλυέ τις οὕτω πως μὲ τὴν ῥάβδον του.»

«Δοκίμασε καὶ βλέπομεν.»

«Εἶναι σκληρότης νὰ μεταχειρίζησαι τὰ ζῶα οὕτως,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ.

«Διατί; αὐτὸς εἶναι βάτραχος.»

«Μήπως οἱ βάτραχοι δὲν ἔχουσιν αἰσθήσεις;» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Δὲν ἠξεύρω ἂν αἰσθάνωνται ἢ ὄχι,» ἀπεκρίθη ὁ παῖς ἀνατρέπων καὶ πάλιν τὸ ζῶον.

«Δὲν πρέπει νὰ τὸ κάμῃς αὐτὸ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ λαβὼν τὸν παῖδα ἐκ τοῦ βραχίονος.

«Σὺ ἔχεις τὴν καρδίαν τοῦ λαγοῦ, Ἄβε, καὶ κάμνεις ὡσὰν νὰ ἦτο ὁ πρῶτος σου ἐξάδελφος.»

«Ἐξάδελφος, ξεξάδελφος, σὺ δὲν πρέπει νὰ βλάπτῃς τὰ ζῶα.»

«Ἔχει δίκαιον,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ, ὅστις ἵστατο μέχρι τοῦδε ὡς ἁπλοῦς θεατής. «Ἐγὼ συμφωνῶ μὲ τὸν Ἄβε· αὐτὸς οὔτε τὴν μυῖαν δὲν θέλει νὰ βλάψῃ.»

«Μάλιστα· ἂς τύχῃ νὰ τὴν πατήσῃ, καὶ τότε βλέπομεν τὴν βλάπτει ἢ ὄχι.»

«Ἀλλὰ, ποτὲ δὲν τὸ κάμνει ἐπίτηδες,» εἶπεν ὁ Δαβίδ. Ἀληθὴς παρατήρησις. Ἡ πρὸς τὰ ζῶα μαλακότης τοῦ Ἀβραὰμ ἦτο μεγάλη· ἐκυνήγα διὰ τροφὴν καὶ ἐφόνευεν ἄγρια καὶ ἐπιβλαβῆ ζῶα, ἡ ψυχή του ὅμως ἀπεστρέφετο τὰς βασάνους καὶ αὐτῆς τῆς μυίας. Ὁ Κύριος Κρόφορδ ἀκούσας μέρος τῆς σκηνῆς ταύτης ἐξῆλθε, ἵνα

τοὺς μὲν βασανίζοντας τὸν βάτραχον ἐπιπλήξῃ διὰ τὴν ὠμότητά των, τὸν δὲ Ἀβραὰμ ἐπαινέσῃ διὰ τὰ πρὸς τὰ ζῶα καλά του αἰσθήματα.

«Τώρα, Ἄβε, προβαίνομεν εἰς τὴν Μέθοδον τῶν Τριῶν,» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ, «καὶ αὐτὸ θὰ ἦναι τὸ τελευταῖον μάθημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν, τὸ ὁποῖον ἐγὼ δύναμαι νὰ σὲ διδάξω.»

«Εἶναι δύσκολος;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Διὰ σὲ δὲν εἶναι· νομίζω, ὅτι θὰ μάθῃς τοὺς κανόνας πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ ἄνοιξις, ὅτε ὁ πατήρ σου θὰ σὲ χρειασθῇ.»

«Διατί ὀνομάζεται Μέθοδος τῶν Τριῶν;»

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω· τινὲς τὴν ὀνομάζουσιν Ἁπλῆν Ἀναλογίαν, καὶ τὸ ὁποῖον μοῦ φαίνεται ὀρθότερον. Θὰ ἴδῃς τὸν λόγον, ὅταν ἐννοήσῃς τὴν πρᾶξιν.»

«Ἀλλ' ἐὰν δὲν τὴν ἐννοήσω;»

«Δὲν φοβοῦμαι δι' αὐτό. Ἔπειτα δὲν θὰ σοῦ ἦναι καὶ τόσον ἀναγκαία, ὅσον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔμαθες. Πολλοὶ δὲν τὴν μανθάνουσι διόλου.

«Ὁ πατήρ μου ποτὲ δὲν ἔμαθεν ἀριθμητικήν,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

"Οὔτ' ὁ ἰδικός μου. Οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν κατοίκων ἐσπούδασαν ἀριθμητικήν.»

«Ὁ πατήρ μου, οὔτε τὴν εὐκαιρίαν δὲν εἶχε νὰ σπουδάσῃ ὅτε ἦτο παιδίον.»

«Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους.»

«Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἠξεύρω Πρόσθεσιν, Ἀφαίρεσιν, Πολλαπλασιασμὸν καὶ Διαίρεσιν.»

«Ναί, σὺ τώρα ἠξεύρεις τοὺς κανόνας τῶν πράξεων τούτων καλὰ, καὶ θὰ σοῦ ἦναι πάντοτε ὠφέλιμοι.»

Οὕτω λοιπὸν ἐνθαῤῥυνόμενος ὁ Ἀβραὰμ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου του, ἤρχισε ν' ἀγωνίζηται εἰς τὴν Μέθοδον τῶτ Τριῶν. Ὁ Ἀβραὰμ ἀπήντησε μεγάλας δυσκολίας νὰ ἐννοήσῃ τοὺς κανόνας τῆς πράξεως ταύτης. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἐπέτυχε διὰ τῆς διηνεκοῦς αὐτοῦ ἐπιμονῆς. Ὁ διορατικὸς αὐτοῦ νοῦς καὶ ἡ ἐπιμονή του τὸν ἐβοήθησαν, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ αὐτοὺς πρὶν παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ σχολεῖον.

Διακόπτομεν ἐδῶ ὀλίγον τὴν διήγησιν, ἵνα περιγράψωμεν συμβάν τι, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Διὰ τούτου θέλομεν ἐξηγήσει χαρακτηριστικόν τι τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὸ ὁποῖον διεκρίνετο ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας. Πολλάκις εὑρίσκομεν τὸ κλειδίον τοῦ χαρακτῆρος τῶν παίδων εἰς τὴν μετὰ τῶν συμμαθητῶν αὐτῶν διαγωγὴν καὶ σχέσιν. Τοῦτο δὲ συνέβη περὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας καθ' ἃς ἐσύχναζεν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίου Κρόφορδ.

Τινὲς τῶν μαθητῶν συνεπορεύοντο μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας. Καθ' ὁδὸν δὲ ἀπορίαι τινὲς ἠγέρθησαν, περὶ τοῦ συλλαβισμοῦ μιᾶς λέξεως.

«Δὲν ἐσυλλάβισες καλὰ,» εἶπεν ὁ Ἰωάννης.

«Μάλιστα, ἐσυλλάβισα πολὺ καλὰ,» ἀπεκρίθη ὁ Δανιήλ. «Ἐσυλλάβισα καθὼς καὶ ὁ Κύριος Κρόφορδ.

«Αὐτὸς ὅμως εἶπεν, ὅτι δὲν ἐσυλλάβισες οὕτω.»

«Ἠξεύρω, ὅτι εἶπεν οὕτω· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι δὲν μὲ ἠννόησεν, ἐπειδὴ ἐσυλλάβισα ὡς καὶ αὐτός.»

«Ἐγὼ ὅμως νομίζω, ὅτι δὲν ἐσυλλάβισες ὡς καὶ αὐτὸς,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης.

«Ἐγὼ ἠξεύρω, ὅτι ἐσυλλάβισα ὀρθῶς,» ἀπήντησεν ὁ Δανιὴλ, «καὶ ἂν τὸ ἀρνῆσαι, εἶσαι ψεύστης.»

«Μὴ μὲ λέγεις ψεύστην,» ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης δεικνύων τοὺς γρόνθους του. «Κύτταξε, διότι θὰ τὰς φᾶς ἂν τὸ μεταειπῇς αὐτό.»

«Εἶσαι δειλὸς, ἂν δὲν τὸ κάμῃς, μαϊμοῦ!» εἶπεν ὁ Δανιὴλ λαμβάνων ἀμυντικὴν θέσιν.

«Ἔλα τώρα Δανιὴλ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ θέτων τὸν βραχίονά του ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ.

«Ἄφησέ τον νὰ ἔλθῃ, ἂν θέλῃ,» εἶπεν ὁ Ἰωάννης ὠργισμένος, «θὰ τοῦ ταῖς βρέξω· αὐτὸς εἶναι πολὺ δειλός!»

«Τί τὰ θέλεις αὐτὰ Ἰωάννη,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ θέσας ἑαυτὸν μεταξὺ τῶν δύο ὠργισμένων παίδων. «Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον.»

«Ἀξίζει καὶ παραξίζει,» ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης. «Διατί νὰ μὲ λέγῃ ψεύστην· θέλεις σὺ νὰ σὲ λέγουν ψεύστην;» Ὁ δὲ Ἀβραὰμ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν παίδων ἔχων τοὺς βραχίονας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, εἶπεν, «Δὲν μὲ μέλλει φθάνει νὰ μὴν ἦναι ἀληθές.

«Ἀλλὰ ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι σὺ εἶσαι ψεύστης;» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἰωάννης.

«Οὐδὲ σὺ ἤθελές ποτε ὀνομασθῇ ψεύστης ἂν ἦσο ἀδιάφορος,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ. Ἀληθεστάτη παρατήρησις.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀμφότεροι οἱ ἀνταγωνισταὶ κατεπραΰνθησαν· πρῶτος ὁ Δανιὴλ κατευνάσθη καὶ εἶπεν· «Ἰωάννη, σοῦ ζητῶ συγγνώμην.»

«Εὖγε! ἀνέκραξεν ὁ Ἀβραάμ, ἐνῷ ὁ Ἰωάννης ἔμενεν εἰσέτι ἄφωνος. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀμφότεροι οἱ ἐρεθισμένοι παῖδες συνεφιλιώθησαν διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος πολλάκις ἐπωνομάζετο ὁ Εἰρηνοποιός. Ἐλυπεῖτο νὰ βλέπῃ τοὺς συνεταίρους αὐτοῦ

εἰς ἔχθραν καὶ πολλάκις ἐχρειάζετο ὅλην τὴν καλήν του διάθεσιν καὶ ἀγχίνοιαν διὰ νὰ τοὺς συμβιβάσῃ. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο εἶναι φανερὸν εἰς ὅλον τὸν βίον του. Ἐπὶ τέλους δ' ἔχομεν ἓν καλὸν παράδειγμα αὐτοῦ· κατὰ τὸ 1861 ὁ Ἀβραὰμ ἔθεσε τοὺς βραχίονας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀμφοτέρων τῶν τε Βορείων καὶ Νοτείων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας. Ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἀπέτυχεν· ἐπειδὴ ὁ Νότειος ἀνταγωνιστὴς ἔγεινε παράφρων ἀπὸ τὴν ἔξαψιν τοῦ θυμοῦ του.

Αἱ τοῦ Ἀβραὰμ σχολικαὶ ἡμέραι ἐπερατώθησαν μὲ τὴν μάθησιν τῶν κανόνων τῆς Μεθόδου τῶν Τριῶν. Τελευταῖος δὲ διδάσκαλος αὐτοῦ ἦτο ὁ Κύριος Κρόφορδ. Ὅλος ὁ καιρὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀβραὰμ ἠδυνήθη νὰ δαπανήσῃ διατρίβων εἰς σχολεῖα, ἦτο ἓξ περίπου μῆνες, καὶ ὑπὸ διδασκάλων τόσον ἀπαιδεύτων, οἱ ὁποῖοι σήμερον δὲν εἶναι ἀνεκτοί.

Ἐλησμονήσαμεν ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι περὶ τὰ τέλη τῶν μαθημάτων του εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίȣ Κρόφορδ ἡ μήτηρ του ἠγόρασε τὸν Βίον τοῦ Ἐῤῥίκου Κλέϋ. (1)

---

(1) Ἐ ῤ ῥ ῖ κ ο ς Κ λ έ ϋ. Ἀνὴρ πολιτικὸς καὶ διακεκριμένος διὰ τὴν εὐγλωττίαν, τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν σαφήνειαν τῶν ἐπιχειρημάτων του, καθὼς καὶ διὰ τὴν συνέπειαν εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς του, τὰς ὁποίας ἠσπάζετο ὁ νῦν Πρόεδρος Ἀβραὰμ Λίγκολν.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Βιργινίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Ἀπριλίου 12 (ν. ε.) 1777. Ὁ πατήρ του ἦτο κληρικὸς ἀλλὰ πάμπτωχος, καὶ ὡς ἐκ τούτου, ὁ υἱός του ἐσπούδασεν αὐτοδιδάκτως διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ νοός του ἐπιθυμίας του. Ἐχρημάτισε περίφημος κομματάρχης μιᾶς τῶν πολιτικῶν μερίδων, ἥτις ὑπεστήριζε τὴν κατὰ Πολιτείας δι' ἀμοιβῆς χειραφέτησιν τῶν

Τὸ βιβλίον τοῦτο ὁ Ἀβραὰμ ἀναγνώσας καὶ ἐπαναλαβὼν πολλάκις ἠδύνατο νὰ κάμῃ παρατηρήσεις περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Κλέϋ, τὸν ὁποῖον ἔμαθε νὰ ἐκτιμᾷ πολύ. Φαίνεται, ὅτι ὑπάρχει κἄποια σχέσις μεταξὺ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ βιβλίου τούτου καὶ τῆς πολιτικῆς πορείας τοῦ Ἀβραάμ· ἐπειδὴ μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

Οὕτω λοιπὸν ἓν μόνον σύγγραμμα δύναται νὰ μορφώσῃ καὶ ἀποφασίσῃ τὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ ἀνθρώπου. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ὁ Ἀβραὰμ ἀπέκτησε καὶ ἕτερον Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος, εἰς τρόπον τόσον περίεργον, ὥστε προτείνομεν τὴν πλήρη περιγραφὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

δούλων καὶ τὴν ἐσωτερικὴν βελτίωσιν τοῦ Κράτους διὰ ὑψηλῶν τελωνιακῶν δασμῶν. Ἐξελέχθη ποτὲ μὲν Βουλευτὴς ποτὲ δὲ Γερουσιαστὴς τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Συμπολιτείας κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἅπαξ ὑπηρέτησεν ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Ἰωάννου Κ. Ἄδαμς (ἴδε σημ. σελ. 46) καὶ δὶς ἐτέθη μὲν ὑποψήφιος διὰ τὴν Προεδρείαν ἀλλ' ἀπέτυχεν. Διεκρίθη προσέτι διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν καὶ ἐνθουσιώδη ὑπεράσπισιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ ἦτο εἷς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐνήργησαν πρὸς συνδρομὴν τῶν τότε λιμοκτονούντων ἀγωνιστῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἀπεβίωσε τὴν 24 Ἰουνίου (ν. ε.) 1852, ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν τὴν ἡλικίαν.

ΚΕΦ. ΙΕ'.

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

«Εἶναι ὁ μεγαλείτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὅτε ἡτοιμάζετο νὰ καθήσῃ ἐπί τινος κορμοῦ δένδρου εἰς τὴν ἐξοχὴν, συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ Δαβὶδ Τούρνχαμ. «Τὸ ἔθνος τοῦτο δικαίως καυχᾶται διὰ τὸν Οὐασιγκτῶνα.»

«Αὕτη εἶναι ἡ ἰδική σου γνώμη· ἀλλ' οἱ Ἄγγλοι δὲν συμφωνοῦσι μὲ σὲ εἰς αὐτό,» ἀπήντησεν ὁ Δαβίδ.

«Ἐπειδὴ ἐνικήθησαν καὶ δὲν θέλουν νὰ τὸ ὁμολογήσουν.»

«Καὶ ποῦ ἔμαθες τόσα πολλὰ πράγματα περὶ τοῦ Οὐασιγκτῶνος, Ἄβε;»

«Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως· ἔπειτα πολλάκις ἤκουσα ὅτι ἔκαμαν τοὺς Κοκκινοφορεμένους νὰ τρέχωσι διὰ τὴν σωτηρίαν των.»

«Ποίους ἐννοεῖς Κοκκινοφορεμένους;»

«Τοὺς Ἄγγλους· ὀνομάζονται δὲ οὕτω, ἐπειδὴ τοιαύτη ἦτο ἡ στολή των. Συμπεραίνω, ὅτι θὰ ἔκαμαν καλὴν ἐπίδειξιν, μετὰ τὴν ἧτταν των ὅμως φοβοῦμαι, ὅτι δὲν ἐφάνταζον τόσον πολύ.»

«Ἀνέγνωσες ποτὲ τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος;»

«Μάλιστα, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ· ἀνέγνωσα τὸν ὑπὸ τοῦ

Θύΐμου, ὁ ὁποῖος δεικνύει σαφέστατα, ὅτι ὁ Οὐασιγκτὼν ἦτο μέγας ἀνήρ.»

«Εἶναι αὐτὸς ὁ Βίος τοῦ ἰδίῳ συγγραφέως μὲ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ Κύριος Κρόφορδ;»

«Ἐγὼ δὲν ἤξευρον, ὅτι ὁ Κύριος Κρόφορδ εἶχε τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος.»

«Πρέπει νὰ ἔχῃ· ἐπειδὴ τὸν ἤκουσα ὁμιλοῦντα περὶ αὐτοῦ μετὰ τοῦ πατρός μου.»

«Πότε;»

«Πρὸ δύο ἢ τριῶν ἑβδομάδων.»

«Ἤκουσες τ' ὄνομα τοῦ συγγραφέως; ἐπειδὴ διάφοροι ἄνθρωποι ἔγραψαν τὸν βίον του.»

«Δὲν ἤκουσα ποῖος εἶναι ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεξα εἰς τὴν συνομιλίαν.»

«Καλά, ἐγὼ θὰ τὸ ἐξιχνιάσω,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ, καὶ ἀληθῶς τὸ ἐξεχνίασε. Μὲ πρώτην εὐκαιρίαν ἐξήτασε διὰ μέσου τινὸς τῶν γειτόνων καὶ ἔμαθεν, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ Βίου, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος Κρόφορδ εἶχεν, ἦτο ὁ Κύριος Ῥάμσυ.

«Ἠμπορῶ νὰ δανεισθῶ τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος ἀπὸ τὸν Κύριον Κρόφορδ;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραὰμ τοὺς γονεῖς του· ἐπειδὴ εἶχε πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν ἀναγνώσῃ·»

«Πιθανὸν νὰ μὴ εὐχαριστῆται νὰ σοῦ τὸν δανείσῃ,» ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ του.

«Αὐτὸ θὰ τὸ μάθω, ὅταν ζητήσω τὸ βιβλίον.»

Πρέπει νὰ τοῦ εἴπῃς, ὅτι δὲν θὰ τὸ πάρῃς, ἐκτὸς ἐὰν ἦναι πρόθυμος νὰ σοῦ τὸ δανείσῃ.»

«Λοιπὸν μοῦ δίδεται τὴν ἄδειαν νὰ τοῦ τὸ ζητήσω;»

«Μάλιστα, ἂν ἔχῃς μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ τὸ ἀναγνώσῃς.»

«Ἔχω μεγάλην ἐπιθυμίαν· ἠμπορῶ νὰ ὑπάγω κατὰ τὸ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἐργασίαν μου.»

Ὁ Ἀβραὰμ ὑπερευχαριστήθη διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἵνα ἀναγνώσῃ τὸ νέον τοῦτο πόνημα· ὑπελήπτετο τὸν Οὐασιγκτῶνα κατὰ τοσοῦτον, ὥστε ἐπεθύμει νὰ γνωρίζῃ τί λέγουσιν οἱ διάφοροι περὶ αὐτοῦ συγγραφεῖς. Δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν νὰ τελειώσῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἀλλὰ πάλιν ἐκοπίαζε κατὰ τὸ σύνηθες μὲ πολλὴν δραστηριότητα ἕως τὸ ἑσπέρας, ὅτε ἡτοιμάσθη ἵνα ἐπισκευθῇ τὸν Κύριον Κρόφορδ.

Ἡ οἰκογένεια τὸν ὑπεδέχθη φιλικῶς καὶ ἡ Κυρία Κρόφορδ ἐρώτησεν αὐτὸν λέγουσα, «Ἤθελα νὰ ἠξεύρω, τί σὲ ἔκαμε νὰ ἔλθῃς ἐδῶ ἀπόψε; ἔχομεν καιρὸν νὰ σὲ ἴδωμεν.»

«Πιθανὸν ὅταν μάθητε τὴν αἰτίαν δὲν θὰ εὐχαριστηθῆτε τόσον πολὺ,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Καὶ τί σὲ ἠνάγκασε νὰ ἔλθῃς ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ.

«Ἦλθον νὰ σοῦ ζητήσω ἓν βιβλίον.»

«Βιβλίον, Αἴ! Καλὴ δουλειά.»

«Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω, ἂν θὰ μοῦ τὸ δώσητε.»

«Καὶ τὶ βιβλίον θέλεις;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ· «καὶ ἂν δυνάμαι θὰ σὲ εὐκολύνω.»

«Εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ Ῥάμσυ Βίος τοῦ Οὐασιγκτῶνος. Ἔμαθον, ὅτι τὸν ἔχετε καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἀναγνώσω.»

«Εἴθε, ὅλα τὰ παιδία νὰ ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἀνεγίνωσκον!» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ. «Σὲ δανείζω τὸ βιβλίον εὐχαρίστως, καὶ χαίρω ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ τὸ ἀναγνώσῃς.»

«Ἂν δὲν εἴσθε ἐντελῶς εὐχαριστημένοι νὰ μοῦ τὸ

δανείσητε, καλλίτερα νὰ μὴ τὸ πάρω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἐὰν δὲν ἤθελον νὰ σοῦ τὸ δανείσω, θὰ σοῦ τὸ ἔλεγον. Ἐγώ, ἠξεύρεις, ὅτι πάντοτε ἐκφράζω τὴν γνώμην μου ἐλευθέρως. Χαίρω, ὅτι ἔχω τὸ βιβλίον διὰ νὰ σὲ εὐκωλύνω.»

«Θὰ τὸ προσέξω καὶ θὰ τὸ ἐπιστρέψω σῶον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. Παιδίον τόσον διακριτικόν, ποτὲ δὲν ἐζήτει βιβλίον ἄνευ δισταγμοῦ· καὶ ὅταν τῷ ἐδίδετο ᾐσθάνετο, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ προσέχῃ καὶ διατηρήσῃ αὐτὸ σῶον. Ἐξετίμα τὰ ὀλίγα του βιβλία ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐνόμιζεν, ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι ἐκτιμῶσι τὰ ἰδικά των ἐπίσης. Ἦτο ἀληθῶς ἀξιέπαινον χαρακτηριστικόν, ἐπειδὴ ἔκαμνεν αὐτὸν προσεκτικὸν εἰς τὰ ξένα πράγματα. Ἡ συνήθεια τοῦ δανείζεσθαι, φέρει πολλὰς δυσκολίας εἰς τοὺς γείτονας· ἀπὸ ἀπερισκεψίαν ἢ ἰδιοτέλειαν κινούμενοι πολλοὶ δανείζονται βιβλία καὶ δὲν τὰ ἐπιστρέφουσιν ἢ τὰ ἐπιστρέφουν εἰς κακὴν κατάστασιν. Πολλάκις βιβλία ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκας, ἐπειδὴ οἱ δανεισθέντες αὐτὰ δὲν αἰσθάνονται τὰς ὑποχρεώσεις των, καὶ τὰ βιβλία λησμονοῦνται καὶ χάνονται. Ὅταν λοιπὸν βλέπωμεν νέον τινὰ προσεκτικὸν ὡς τὸν Ἀβραάμ, πρέπει νὰ τὸν ἀναφέρωμεν ὡς ἄξιον μιμήσεως.

«Θὰ ἐξοδεύσω πολὺν καιρὸν διὰ ν' ἀναγνώσω τόσον μεγάλον βιβλίον,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ λαμβάνων αὐτὸ ἀπὸ τὸν Κύριον Κρόφορδ. «Πιθανὸν νὰ τὸ χρειασθῇς πρὶν τὸ ἀναγνώσω.»

«Δὲν τὸ πιστεύω· σὺ ἀναγινώσκεις τόσον πολύ, ὥστε θὰ τὸ τελειώσῃς ὀγρήγωρα· κράτησέ το ὅσον καιρὸν θέλεις, καὶ ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι.»

«Σᾶς εὐχαριστῶ,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραὰμ ἐγειρόμενος

ἵνα ἀναχωρήσῃ· «Καλὴ νύκτα σας.»

«Καλή σου νύκτα·» ἠκούσθησαν πολλαὶ φωναί.

Ἦτο χαρμόσυνος ἡ ἑσπέρα ἐκείνη διὰ τὸν Ἀβραὰμ φέροντα τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου εὐθὺς ἀφοῦ ἔφθασεν, ἐκάθισε ν' ἀναγνώσῃ τὸ πρῶτον κεφάλαιον.

«Πρόσεχε, Ἄβε· ἐνθυμοῦ, ὅτι τὸ βιβλίον εἶναι ξένον·» εἶπεν ἡ μήτηρ του.

«Θὰ προσπαθήσω,» ἀπήντησεν αὐτός. «Ὁ Κύριος Κρόφορδ ἦτο πολὺ πρόθυμος νὰ μοῦ τὸ δανείσῃ, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ τὸ προσέξω καλά.»

Αἱ ὧραι ἐκεῖναι τῆς ἀναπαύσεως, τὰς ὁποίας ἐδαπάνα ἀναγινώσκων τὸν Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος ἦσαν εὐχάριστοι διὰ τὸν Ἀβραάμ. Κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν μετὰ τὴν ἐργασίαν του, ἀνεγίνωσκε τὸ βιβλίον τοῦτο μὲ μεγάλην ἀφοσίωσιν, καὶ κατ' ἄλλας ὥρας, ὅτε ἦτο εὔκαιρος τὸ βιβλίον τοῦτο ἦτο εἰς τὰς χεῖράς του. Εἶχε σχεδὸν τελειώσει αὐτὸ ὅτε τὸ ἑπόμενον συμβὰν ἔλαβε χώραν, καὶ τὸ ὁποῖον τὸν κατελύπησε.

Βροχὴ ῥαγδαιοτάτη ἔπιπτε τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ εἰς τὸ ὕπαιθρον, καὶ ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀναγινώσκων ὅλην τὴν ἡμέραν. Μέλλων δὲ νὰ πλαγιάσῃ, ἀφῆκε τὸ βιβλίον του ὑποκάτω σχισμάδος τινός· ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἤλλαξε κατὰ τὴν νύκτα, ὁ ἄνεμος ἔσυρε τὴν βροχὴν διὰ τῆς σχισμάδος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ κατέβρεξε τὸ βιβλίον.

Τὸ πρωΐ, τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον εἶδεν ὁ Ἀβραὰμ ἦτο τὸ βρεγμένον βιβλίον. Ὁ ἀναγνώστης δύναται εὐκολώτερον νὰ φαντασθῇ τὰ αἰσθήματά του, παρ' ἂν ἡμεῖς περιγράψωμεν αὐτά.

«'Αλλοίμονον! τὸ βιβλίον κατεστράφη,» ἀνέκραξε μόλις δυνάμενος νὰ κρατῇ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐγέμισαν τοὺς ὀφθαλμούς του.

«Πῶς ἔτυχε νὰ τὸ θέσῃς ἐκεῖ;» ἠρώτησεν ἡ μήτηρ του.

«Ποτὲ δὲν ὑποπτεύθην, ὅτι ἤθελε βρέξει εἰς αὐτὸ τὸ μέρος. Κύτταξέ το, εἶναι καταβρεγμένον,» εἶπεν δεικνύων τὸ βιβλίον εἰς τὴν μητέρα του.

«Λυποῦμαι παρὰ πολύ· κατεστράφη,» εἶπεν αὐτή.

«Καλά· ἠμπορῶ νὰ τὸ στεγνώσω· ἀλλὰ πάλιν θὰ φαίνεται τόσον ἄσχημον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Κύτταξε, τὰ ἐξώφυλλα πίπτουν· τί νὰ κάμω! τί θὰ εἴπῃ ὁ Κύριος Κρόφορδ! ὑπεσχέθην, ὅτι ἤθελον τὸ φυλάξει μὲ προσοχὴν καὶ ἐπιστρέψει αὐτὸ ἀβλαβές.»

«Τί νὰ κάμωμεν; ὅ,τι ἔγεινεν, ἔγεινεν,» εἶπεν ἡ μήτηρ του. «Πιστεύω ὅμως νὰ τὰ συμβιβάσητε μὲ τὸν Κύριον Κρόφορδ.»

«Ἐγὼ χρήματα δὲν ἔχω διὰ νὰ τὸν ἀποζημιώσω· δὲν βλέπω λοιπὸν πῶς θὰ τὰ συμβιβάσωμεν.»

«Πιθανὸν αὐτὸς νὰ σοῦ προτείνῃ κανένα τρόπον,» εἶπεν ἡ μήτηρ.

«Ἀλλ' αὐτὸς πρέπει νὰ πληρωθῇ.»

«Βέβαια· καὶ πιθανὸν νὰ σοῦ δώσῃ ἐργασίαν πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ βιβλίου· καλλίτερα δεῖξέ του τὸ βιβλίον σήμερον, καὶ ἰδὲ τί εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ.»

«Ἐντρέπομαι νὰ ὑπάγω· θὰ μὲ νομίσῃ πολὺ ἀπρόσεκτον.»

«Ποτὲ νὰ μὴν ἐντρέπησαι νὰ κάμῃς τὸ χρέος σου, υἱέ μου.»

«Δὲν ἐντρέπομαι νὰ κάμω τὸ καθῆκον μου· ἐξέφρασα

μόνον τὰ αἰσθήματά μου. Τοῦ ὑπεσχέθην, ὅτι θὰ ἦμαι προσεκτικός.»

«Καὶ αὐτὸς, νομίζω, ἦτο ὁ σκοπός σε. Ἀλλὰ δυστυχήματα πολλάκις συμβαίνουσι καὶ ἀκόμη, ὅταν προσέχωμεν.»

«Σκοπεύω νὰ τὸν ἀποζημιώσω μὲ κἄποιον τρόπον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Θὰ ὑπάγω νὰ τὸν ἰδῶ σήμερον.»

Τὸ βιβλίον ἐτέθη πλησίον τῆς πυρᾶς διὰ νὰ στεγνώσῃ· καὶ ὅταν ὁ Ἀβραὰμ ἡτοιμάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τοῦ Κυρίου Κρόφορδ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἦτο ἀρκετὰ στεγνόν· ἡ βροχὴ εἶχε παύσει, καὶ ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρός· ὁ δὲ Ἀβραὰμ τυλίξας ἀκριβῶς τὸ βιβλίον εἰς τὸ χειρόμακτρόν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Κρόφορδ. Ἡ καρδία του ἐλυπεῖτο, καὶ αὐτὸς ἠσχύνετο ν' ἀναφέρῃ τὸ συμβὰν εἰς αὐτόν.

«Καλὴ 'σπέρα, Ἄβε. Τί ἐτελείωσες τὸ βιβλίον τόσον γρήγωρα;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ.

«Καλὴ 'σπέρα,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τὸν συνήθη αὐτοῦ θαῤῥαλέον τρόπον.» Ἐπιστρέφω τὸ βιβλίον ἂν καὶ δὲν τὸ ἀνέγνωσα.»

«Κράτησέ το, λοιπὸν, κράτησέ το,» ἀνέκραξεν ὁ Κύριος Κρόφορδ, μὴ δίδων καιρὸν εἰς τὸν παῖδα νὰ ἐκθέσῃ τὸ συμβάν. «Σοὶ εἶπον νὰ τὸ κρατήσῃς δι' ὅσον καιρὸν θέλεις.»

«Πιθανὸν, ὅταν μάθῃς τί συνέβη, δὲν θὰ ἔχῃς τόσην προθυμίαν νὰ τὸ κρατήσω.» Καὶ ἤρχισε νὰ ἐκτυλίσσῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ χειρομάκτρου.

«Θὰ ὑπέθετον, ὅτι εἶχες ἀδάμαντας ἐκεῖ, ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸ φέρεις,» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ μειδιῶν.

«Ἰδού,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ δεικνύων τὸ βιβλίον, «κατεστράφη· τὸ ἔθεσα χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς ἓν μέρος ὅπου ἡ βροχὴ εἰσήρχετο καὶ ἐχάλασε· λυποῦμαι πολὺ, καὶ ἐπιθυμῶ, ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ σᾶς ἀποζημιώσω.»

«Τὸ διώρθωσες,» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ λαβὼν τὸ βιβλίον εἰς χεῖρας. «Εἶναι καταχαλασμένον· καὶ λέγεις, ὅτι δὲν τὸ ἐτελείωσες;»

«Ὄχι, ἔχω ἀκόμη πεντήκοντα περίπου σελίδας ν' ἀναγνώσω.»

«Καλὰ, ἠμπορεῖς νὰ τὸ ἀναγνώσῃς, αἱ σελίδες αὗται εἶναι ἀβλαβεῖς,» εἶπεν ὁ Κύριος Κρόφορδ μειδιῶν καὶ δεικνύων, ὅτι δὲν ἐλυπεῖτο τόσον ὅσον ὁ Ἀβραάμ.

«Τώρα, ὅπου κατέστρεψα τὸ βιβλίον, θέλω καὶ νὰ σᾶς ἀποζημιώσω. Ἔχετε καμμίαν ἐργασίαν νὰ σᾶς κάμω;»

«Ὅσην θέλεις· ἐγὼ πάντοτε, καθὼς ἠξεύρεις, ἔχω ἐργασίαν διὰ δύο ἢ τρεῖς δυνατοὺς ἀνθρώπους.»

«Καὶ πόσον ἀξίζει τὸ βιβλίον;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω. Μήπως θέλεις νὰ μὲ πληρώσῃς διὰ τὸ βιβλίον καὶ νὰ τὸ κρατήσῃς;»

«Μάλιστα· αὐτὸ μοῦ ἀρέσκει, ἂν καὶ δὲν ἐσκέφθην τὸ τοιοῦτον.»

«Καὶ τί ἐργασίαν θέλεις νὰ κάμῃς;»

«Ὅ,τι θέλεις.»

«Εὑρίσκομαι εἰς στενοχωρίαν περὶ τοῦ ἀραβοσίτου· τὰ φύλλα ἔπεσαν ἀπὸ τὸν κάλαμον μέχρι τοῦ καρποῦ, καὶ πρέπει νὰ συναχθῇ διὰ χειμερινὴν τροφὴν τῶν ζώων. Ἔχω πρὸς τὸ παρὸν τόσην ἐργασίαν, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ συνάξω· ἂν ἠμπορεῖς λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσῃς εἰς αὐτὸ, δύνασαι νὰ μὲ ἀποζημιώσῃς καὶ διὰ τὸ βιβλίον. Τί λέγεις;»

«Εἶμαι πρόθυμος νὰ κάμω ἢ αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ἢ ἄλλην ὁποιανδήποτε καὶ ἂν θέλῃς.»

«Εἶσαι πολὺ ὑποχρεωτικὸς, ἀλλὰ δὲν χάνεις τίποτε. Πόσον ἀραβόσιτον θέλεις νὰ συνάξῃς καὶ νὰ κρατήσῃς τὸ βιβλίον;»

«Ποῖον εἶναι τὸ χωράφιόν σας; Μήπως εἶναι ἐκεῖ κάτω;» ἠρώτησεν ὁ παῖς δεικνύων πρὸς ἀνατολάς.

«Ναί, σὺ φαίνεται, ὅτι ἠξεύρεις ποῖον εἶναι· αὐτὸ εἶναι ὅλον τὸ ἀραβόσιτον τὸ ὁποῖον ἔχω.»

«Ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι νὰ τὸ συνάξω ὅλον πρὸς πληρωμὴν τοῦ βιβλίου,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, ὡς ἂν νὰ ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ Κυρίου Κρόφορδ πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ βιβλίου ἦτο γενναία.

«Εἶμαι σύμφωνος,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Κρόφορδ. «Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν ἀπαιτῶ νὰ ἐργασθῇς τόσον πολὺ, ἐκτὸς ἂν τὸ προτιμᾷς.»

«Μάλιστα τὸ προτιμῶ.»

«Καὶ πότε σκοπεύεις ν' ἀρχίσῃς;»

«Αὔριον τὸ πρωΐ· ὅσον τὸ ταχύτερον, τόσον τὸ καλλίτερον.»

«Ἐμπρὸς λοιπόν· ἐλθὲ ἐνωρὶς αὔριον, καὶ τὸ βιβλίον θὰ ἦναι ἰδικόν σου.»

Ὁ Ἀβραὰμ ἠγέρθη διὰ ν' ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ Κύριος Κρόφορδ κρατῶν τὸ βιβλίον εἶπεν. «Πάρε το ἀπόψε ἂν θέλῃς;»

«Ἔχομεν καιρόν· ἂς τὸ πληρώσω πρῶτον, « εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ μειδιῶν, καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ λάβῃ τὸ βιβλίον.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία Κρόφορδ συνεζήτησαν τὴν διαγωγὴν τοῦ Ἀβραὰμ ἐλευ-

θέρως καὶ ἀντήλλαξαν ἰδέας περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ καθὼς ἔκαμον πολλάκις, ὅτε αὐτὸς ἦτο μαθητής των.

"Εἶναι σπάνιον παιδίον, εἶναι τόσον τίμιος καὶ εὐγενής,» εἶπεν ἡ Κυρία Κρόφορδ.

«Καὶ κἄτι περισσότερον,» ἀπεκρίθη ὁ σύζυγός της· «δυσκόλως δύναταί τις νὰ εὕρη παιδίον αὐτῆς τῆς ἡλικίας, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιθυμῇ ν' ἀναγνώση τὸν βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος, καὶ ἔτι δυσκολώτερον ἂν ἐπρόκειτο ν' ἀγοράση αὐτὸν μὲ κοπιαστικὴν ἐργασίαν.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθές,» ἀπήντησεν ἡ Κυρία Κρόφορδ. Πάντοτε τὸν ἐνόμιζον πολὺ διαφορετικώτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδία· γνωρίζει τόσα πράγματα καὶ φαίνεται ἀνώτερος τῆς ἡλικίας του.»

«Εἶναι μέγα στήριγμα εἰς τοὺς γονεῖς του,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Κρόφορδ χασμώμενος καὶ ἐπακουμβῶν εἰς τὰ ὄπισθεν ἐπὶ τοῦ καθίσματος διὰ νὰ κοιμηθῇ ὀλίγον. «Θὰ γείνῃ μεγάλος ἄνθρωπος ἂν ἔχῃ ζωήν.»

«Καὶ ἂν ἀποθάνῃ πολλοὶ θὰ αἰσθανθῶσι τὴν ἔλλειψίν του· Ὁ πατήρ του τὸν ἀγαπᾷ πολύ· καὶ ποῖος τὸν μέμφεται δι' αὐτό;»

Ὁ Ἀβραὰμ ἐπέστρεψε μὲ κἄποιαν ἀνακούφισιν· ἡ βλάβη τοῦ βιβλίου ἀποκατεστάθη δίχως νὰ βλάψῃ τὸν χαρακτῆρά του ὡς τιμίου καὶ προσεκτικοῦ. Ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα ἐπερατώθη εἰς τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου δεικνύεται ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς του. Ἐγνωστοποίησεν ἀμέσως εἰς τοὺς γονεῖς του τὴν ἐπιτυχίαν του καὶ τὰς συμφωνίας τὰς ὁποίας ἔκαμεν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ βιβλίου.

«Ἀρκετὰ εὔθηνά,» εἶπεν ὁ πατήρ· «ἂν δύνασαι ν' ἀποζημιώσῃς τὸν ἄνθρωπον καὶ ν' ἀποκτήσῃς τὸ βιβλίον ἀπέναντι ὀλίγων ἡμερῶν ἐργασίας, εἶναι ἀληθῶς εὔθηνά.»

«Καὶ νὰ τηρήσῃς τὸν χαρακτῆρά σου καὶ τὴν τιμήν σου,» ἐπρόσθεσεν ἡ μήτηρ, «αὐτὸ ἀξίζει περισσότερον παρὰ τὸ βιβλίον,»

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μένῃ εἰς τοῦ Κυρίου Κρόφορδ τὴν οἰκίαν ἕως ὅτου ἡ ἐργασία λάβει πέρας. Καὶ συμφώνως ὁ Ἀβραὰμ τὴν ἐπιοῦσαν πολλὰ πρωῒ ἐξεκίνησεν. Ἦτο λαμπρὰ καὶ ὡραία ἡμέρα τοῦ φθινοπώρου καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἀβραὰμ ἦσαν εἰς ἁρμονίαν μὲ τὴν φύσιν. Ποτὲ ἄνθρωπος δὲν ἐκοπίασεν εἰς ἐπικερδέστερον ἔργον μὲ μεγαλείτερον ἐνθουσιασμὸν, ὅσον αὐτὸς ἀνέλαβε ν' ἀναπληρώσῃ τὸ βεβλαμμένον βιβλίον. Εἰς διάστημα τριῶν ἡμερῶν ἐσύναξε τὸ ἀραβόσιτον, κατὰ τὰς ὁποίας, ἂν καὶ ἡ ἐργασία ἦτο βαρεῖα, εἰργάσθη ὅμως εὐχαρίστως. Ἡ οἰκογένεια ἦτο ἐπίσης εὐχαριστημένη, καὶ εἶδον εἰς αὐτὸν ἰδιότητας νοός τε καὶ καρδίας τὰς ὁποίας εἶχον ἄλλοτε παραβλέψει. Ὅτε ἡ ἐργασία ἐτελείωσεν ἔλαβε τὸ βιβλίον καὶ ἔφερεν αὐτὸ ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν οἰκίαν. Δι' αὐτὸν ἦτο ἡ καλλιτέρα προσθήκη τῆς βιβλιοθήκης του· ᾐσθάνετο τώρα τὸν ἑαυτόν του πλούσιον. Ἡ πενιχρά του καλύβη τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο τὸ λαμπρότερον οἴκημα εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δὲν εἶχε χρήματα, ἀλλ' ἀπέκτησεν ἕτερον βιβλίον, δηλ: τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ῥάμσυ Βίον τοῦ Οὐασιγκτῶνος.

«Ἡ συμφωνία εἶναι καλὴ καὶ διὰ τοὺς δύο σας,» εἶπεν ὁ πατήρ.

«Πολὺ καλὴ δι' ἐμὲ,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Πιθανὸν νὰ ἦναι καλλιτέρα διὰ σὲ· ἐπειδὴ σὺ εἶσαι νέος καὶ πρέπει νὰ διαβάζῃς τοιαῦτα βιβλία, διὰ νὰ λαμβάνῃς πληροφορίας· ὅλα τὰ παιδία πρέπει νὰ γνωρίζωσι

κἄτι τι περὶ τοῦ Θὐασιγκῶνος, (1) ὅστις εἶναι ὁ π α τ ὴ ρ τ ῆ ς π α τ ρ ί δ ο ς. Ἔπειτα εἶσαι καὶ καλὸς ἀναγνώστης καὶ πρέπει νὰ ἦσαι πολὺ εὐχαριστημένος. Εἶναι πολὺ κακὸν νὰ μὴ γνωρίζῃ νὰ διαβάζῃ τις. Ἔδιδον ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω ἂν ἠδυνάμην ν' ἀναγινώσκω καθὼς σύ.»

«Μάθε τώρα, πάτερ,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ.

«Τώρα ς' τὰ γεράματα, μάθε γέρω γράμματα,» εἶπεν ὁ πατήρ του ἀστειευόμενος. Θὰ τὰ πηγαίνω ὡσὰν τὸν κάβουρα.

«Κάλλιον ἀργὰ παρὰ ποτὲ, ὡς λέγει ἡ παροιμία.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι τόση ἀνάγκη τώρα,

---

1) *Γεώργιος Θὐασιγκτών.* Ἂν καὶ ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ εἶναι πασίγνωστος, χάριν ὅμως τῶν μικρῶν ἀναγνωςῶν, προσθέτομεν τὰ ἑξῆς.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος καί τοι ὑπηρετήσας τὴν πατρίδα του ποτὲ μὲν ὡς στρατάρχης, ποτὲ δὲ ὡς Πρόεδρος τῆς Συμπολιτείας, ἐξαιρουμένων τῶν ὀλίγων ἐτῶν τῆς νεανικῆς του ἡλικίας καθ' ἃ μετήρχετο τὸν Γεωμέτρην, κατεγίνετο ἐν γένει εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐγεννήθη κατὰ τὴν 22 Φεβ. 1732 εἰς τὴν Βιργινίαν, ἥτις συνήθως καλεῖται καὶ «Πολιτεία τῶν Προέδρων τῆς Συμπολιτείας,» ἐπειδὴ ἐκ τῶν 16 μέχρι τοῦδε ἐκλεχθέντων Προέδρων 7 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Πολιτείαν ταύτην. Ὁ Θὐασιγκτὼν ἦτο ὁ πρῶτος, ἐκλεχθεὶς τὸ 1789 Ἀπριλ. 6, ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ κατὰ τῶν Ἄγγλων πολέμου τῶν Ἀμερικανῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας· μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς τετραετοῦς περιόδου ἐξελέχθη καὶ πάλιν ἵνα καθέξῃ τὴν θέσιν ταύτην κατὰ τὸ 1793, Μαρτ. 4. Ὡς στρατάρχης δὲ ἐκλεχθεὶς κατὰ τὸν Ἰουν. 1775 ὑπηρέτησε καθ' ὅλον τὸν πόλεμον, ὅπου καὶ διεκρίθη μεγάλως. Ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1799 Δεκ. 14 (ν. ε.) Ὁ ἀνὴρ οὗτος διακρίνεται διὰ τὰ διοικητικά του πλεονεκτήματα στρατηγικῶς τε καὶ πολιτικῶς· ἐξέχει δὲ πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν ἰδίως διὰ τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν καὶ τὴν ε ὐ σ έ β ε ι ά ν του.

ἐπειδὴ σὺ μοῦ διαβάζεις ὅ,τι καὶ ἂν θέλω.»

«Ναὶ, ἀλλὰ δὲν θὰ μ' ἔχῃς ἐδῶ πάντοτε νὰ σοῦ ἀναγινώσκω.»

«Καλὲ τί μοῦ λές; Διὰ ποῦ; νὰ ἔχωμεν καλὸν ἐρώτημα.»

«Πρέπει νὰ ξενιτευθῶ διὰ νὰ ζήσω καὶ ὁ καιρὸς πλησιάζει.»

«Χαίρω ν' ἀκούω, ὅτι σκέπτεσαι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς τούτους τοὺς καιροὺς ὁ ὀκνηρὸς δὲν ζῇ· ὁ Θεὸς βοηθεῖ μόνον τοὺς φιλοπόνους.»

«Καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ μόνοι, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἔχωσι τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Μάλιστα, καὶ ἐλπίζω ὅτι πάντοτε θὰ ἦσαι ἐργατικὸς καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ ἦναι ἐπάνω σου.»

Ὁ ἀναγνώστης ἀναμφιβόλως θαυμάζει τὴν ἐλευθεριότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐπερατώθη ἡ ὑπόθεσις τοῦ βιβλίου. Δὲν ὑπῆρξεν οὐδεμία προσπάθεια ἀποφυγῆς ἀπὸ τὴν εὐθύνην, οὐδὲ προσπάθεια καλύψεως ἢ ἔρευνα ἀπολογιῶν, ἀλλὰ ἔντιμος ἔκθεσις ὅλης τῆς ὑποθέσεως μετὰ γενναίας προτάσεως διὰ τὴν πλήρη ἀποζημίωσιν τοῦ βιβλίου.

Πολλοὶ παῖδες ἤθελον δειλιάσει εἰς τοιαύτας περιστάσεις καὶ ἤθελον προσπαθήσει νὰ ἐφεύρωσιν ὑπεράσπισίν τινα ὑπὲρ τῆς διαγωγῆς των. Ἤθελον ἀποῤῥίψει πᾶσαν πρότασιν νὰ ἐργασθῶσιν οὔτε κἂν τὸ ἥμισυ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ χρέους των. Τοιαύτη γενναιότης καὶ τιμιότης εἶναι σπανία εἰς παῖδας δεκατριῶν ἢ δεκατεσσάρων ἐτῶν τὴν ἡλικίαν. Ἡ πρόθυμος καὶ εὐσυνείδητος διαγωγή του ἂς γείνῃ παράδειγμα εἰς ὅλους τοὺς παῖδας τῆς πατρίδος μας, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀποκτήσωσι μέγα ὄνομα καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον.

ΚΕΦ. ΙΣΤ΄.

ΔΕΚΑΟΚΤΩ ΕΤΩΝ.

Μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ Ἀβραάμ· ἦτο ὑψηλὸς ὅσον ὁ πατήρ του, ἀλλὰ ῥωμαλαιότερος, εἰργάζετο ἀδιακόπως περὶ τὰ τέσσαρα ἔτη τὰ ὁποῖα παρῆλθον μετὰ τὸ συμβὰν, τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον. Τὸν περισσότερον καιρὸν κατεγίνετο μὲ τὸν πέλεκυν κόπτων δένδρα καὶ σχίζων ξύλα. Ἐνίοτε δὲ εἰργάζετο διὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας εἰς τὸν ἀγρὸν διὰ τὸν πατέρα του ἢ ἄλλον τινά. Ὁ πατήρ του ἐκαλλιέργει μικρόν τινα ἀγρὸν, ἐνῷ ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν τέχνην του· ἦτο δ' αὐτὸς τέκτων. Ὁ Ἀβραὰμ ἐξεῖχε τῶν ἄλλων εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ πελέκεως καὶ ἐγένετο ἐπιζήτητος ἐργάτης.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἀνέπτυξε θαυμασίως τὰς σωματικάς του δυνάμεις καὶ ἔκαμεν αὐτὸν ἀξιοσημείωτον διὰ τὴν καρτερικότητά του. Οὐδὲ ἠμέλησε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοός του. Ἐδανείζετο βιβλία ὁπόθεν ἠδύνατο καὶ ὄχι μόνον ἀνεγίνωσκεν αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπαναλάμβανε πολλάκις. Ἀπέκτησεν ἔτι δύο συγγράμματα· τὸν Βίον τοῦ Φραγκλίνȣ (1) καὶ τοὺς Παραλλήλȣς Βίȣς τοῦ Πλουτάρ-

---

1) *Βενιαμὶν Φραγκλῖνος.* Ἦτο ὁ νεώτερος υἱὸς ἐκ τῶν 17 τέκνων τοῦ πατρός του. Ἐγεννήθη 17 Ἰανουαρ. 1706 εἰς

χου· ὥστε ἡ βιβλιοθήκη του ἦτο ἀρκετὰ ἐπίσημος. Ἡ Ἁγία Γραφὴ, τὸ Ἀλφαβητάριον, οἱ Μύθοι τοῦ Αἰσώπου, ὁ Χριστιανὸς Ἀποδημητὴς, οἱ Βίοι τοῦ Οὐασιγκτῶνος Κλέϋ, καὶ Φραγκλίνου μετὰ τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Πλουτάρχου συνιστῶσι βιβλιοθήκην αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, βιβλία κατάλληλα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ φήμη του διὰ τὸ φίλεργον, τὴν ἐνέργειαν, τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν τιμιότητα, ἦτο ὡς πάντοτε καλή· αὐτὸς δὲ ἔμενεν ὑποκείμενος τώρα, καθὼς καὶ εἰς τὴν παιδικήν του ἡλικίαν, εἰς τοὺς γονεῖς του.

Ἂν καὶ ἔλεγεν ὅτι ἤθελε ξενιτευθῇ αἰσθανόμενος, ὅτι ἤθελε τοιουτοτρόπως εὐτυχήσει, πάλιν ὑπήκουσεν εἰς

Βοστώνην τὴν πρωτεύουσαν τῆς Πολιτείας Μασσακουσέττης ὅπου ὁ πατήρ του κατέφυγεν ἐξ Ἀγγλίας ἕνεκα θρησκευτικοῦ διωγμοῦ. Κατ' ἀρχὰς μὲν μετήρχετο τὸν βαφέα, ἔπειτα δὲ ἐδόθη εἰς τὴν κατασκευὴν ἀλειματοκηρίων καὶ σαπωνίου. Μὴ δυνάμενος νὰ τηρήσῃ τὸν μικρὸν Βενιαμὶν εἰς τὸ σχολεῖον ἐκράτει αὐτὸν εἰς τὸ ἐργαστήριον διὰ νὰ κόπτῃ τὰ φυτίλια. Ὁ νέος οὗτος κατὰ τὸ 17 ἔτος τῆς ἡλικίας του εὑρέθη λιμοκτονῶν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως Φιλαδελφείας ὅπου ἐπέτυχεν ἔργον εἴς τι τυπογραφεῖον καὶ κατεγίνετο ἐργαζόμενος καὶ σπουδάζων κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς τε ἡμέραν καὶ νύκτα. Διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπιμελείας του ὁ ἀνὴρ οὗτος διεκρίθη εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ δοξάζεται ὡς ὁ ἐφευρετὴς τῆς χρήσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Ἐδείχθη περίφημος φιλόσοφος καὶ ὑπηρέτησε μεγάλως τὰ ἔθνη μὲ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ γνώσεις καὶ ἀρχάς. Διωρίσθη ἀντιπρόσωπος εἰς μὲν τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ συνθήκας ὑπὲρ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ κλείσῃ τὰς συνθήκας, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλία ἀνεγνώρισε τὴν Συμπολιτείαν ὡς ἔθνος ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοδιοίκητον· ἐπέτυχεν δὲ εἰς ἀμφότερα.

τὰς ἐπιθυμίας τῶν γονέων του καὶ ἔμεινεν οἴκαδε. Τοιοῦτος ἦτο ὁ Ἀβραὰμ καὶ τοιαύτη ἡ κατάστασίς του, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἡμέραν τινὰ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος, εἰδοποιήθη περὶ τῆς συναρμογῆς (1) τȣ σκελετοῦ οἰκίας τινὸς ἀπεχούσης περὶ τὰ ἓξ μίλια. Νέος τις ἄποικος ἐπεθύμει νὰ προφυλάξῃ τὴν οἰκογένειάν του ὅσον τάχιστα. Ἡ συνήθεια τῶν ἀποίκων εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἦτο νὰ συνέρχωνται καὶ εἰς ὀλίγας ὥρας νὰ συναρμόζωσι τὸν σκελετὸν τῆς οἰκίας πρὸς βοήθειαν τῶν νεωστὶ ἐλθόντων.

«Σύ, Ἄβε, πρέπει νὰ ὑπάγῃς,» εἶπεν ὁ Δαβίδ, «ἐπειδὴ ἡ συναρμογὴ ἐξαρτᾶται πολὺ ἀπὸ σέ.»

«Δὲν πιστεύω νὰ δυνηθῶ· ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου ἡτοιμάσθη ἤδη νὰ ὑπάγῃ αὔριον εἰς τὴν ἀγοράν.»

«Ἠμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς,» εἶπεν ὁ πατήρ του, ὅτε τὸν

---

(1) Συναρμογή. Εἰς τὰς Περιοχὰς, ὅπου οἱ ἄποικοι καταφεύγουν πρὸς σύστασιν νέας Πολιτείας, συνήθως ὑπάγουσι κατὰ συνοδείας. Ἕκαστος ἐκλέγει τὴν θέσιν του καὶ οἰκοδομεῖ καὶ καλλιεργεῖ τὴν γῆν. Ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ τὰς μεταναστεύσεις δίδει δωρεὰν εἰς τοὺς τοιούτους περὶ τὰ 160 στρέμματα. Ἡ πρώτη ἀνάγκη τοῦ νέου ἀποίκου εἶναι ἡ κατασκευὴ κατοικίας. Ἕκαστος ἄποικος λοιπὸν κόπτει τοὺς ἀναγκαίους κορμοὺς κατὰ τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος τοῦ οἰκήματός τȣ' ἔπειτα συνέρχονται ὅλοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία διὰ νὰ συνάξωσι τοὺς κορμοὺς ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τοῦ δάσους καὶ νὰ ἐφαρμόσουν αὐτοὺς κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ οἰκοδεσπότȣ καὶ οὕτω ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐφαρμόζȣσι τὸν σκελετὸν καὶ θέτουσι τὴν σκέπην. Ἕκαςος ἄποικος φέρει τὴν ἰδίαν αὑτοῦ τροφήν. Μετὰ τὴν ἐργασίαν δαπανῶσιν ὀλίγας ὥρας πρὸς διασκέδασιν καὶ ἀνάπαυσιν. Αἱ περιστάσεις αὗται εἶναι γενικῶς ἐποχαὶ εὐθυμίας καὶ καλῆς διαθέσεως.

ἤκουσε. «Σὺ πρέπει νὰ ὑπάγης, ἐπειδὴ ἐγὼ θὰ ἦμαι ἀπών. Φοβοῦμαι, ὅτι θὰ χιονίσῃ μετ' ὀλίγον καὶ πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ παραδώσω τοὺς χοίρους ἐγκαίρως κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μου.„

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἔτρεφε πολλοὺς χοίρους, (1) τοὺς ὁποίους ἄφινεν εἰς τὰ δάση διὰ νὰ παχύνωνται· ἔπειτα τοὺς ἔσφαζε καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀγορὰν, ἀπέχουσαν δεκαοκτὼ περίπου μίλια.

«Ἤθελον νὰ ὑπάγω εἰς τὴν συναρμογὴν, ἀλλ' ὑποπτευόμην μήπως καὶ δὲν ἤθελες τὸ ἐγκρίνει ἕνεκα τῆς ἀπουσίας σου,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Δὲν πειράζει· θὰ ἐπιστρέψῃς πρὶν νυκτώσῃ· ἐγὼ ὅμως ἂν δὲν ὑπάγω ταχέως εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁ Νικόλαος θὰ νομίσῃ, ὅτι δὲν φυλάττω τὸν λόγον μου.»

Ἦτο συνήθεια μεταξὺ τῶν ἀποίκων νὰ φέρωσι δέρματα δορκάδων, παστὰ καὶ διφθέρας, τὰ ὁποῖα ἀντήλλασσον μὲ ἐμπορεύματα. Πολλάκις ἐπρομηθεύοντο ἐμπορεύματα μὲ πίστωσιν καὶ ὑπέσχοντο ἀντ' αὐτῶν χοίρινον κρέας περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν Κύριον Λίγκολνα· εἶχεν ὑποσχεθῆ χοίρινον κρέας διὰ τὴν πληρωμὴν τροφίμων καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀπατήσῃ τὸν ἄνθρωπον. Προσέτι δὲ εἶχε καί τινας διφθέρας διὰ τὴν ἀγοράν.

---

(1) Τὸ ἐμπόριον τῶν χοίρων κατήντησεν ἓν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἐπικερδεστέρων ἐμπορευμάτων εἰς τὰς Δυτικὰς Πολιτείας. Εἰς μίαν μόνον πόλιν, ἥτις θεωρεῖται τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν χοίρων, ἡ εἰσαγωγὴ κατὰ τὸ 1853 ἔφθασε μέχρι 51 ἑκατομμυρίου ταλλήρων ἀξίας, ἡ δὲ ἐξαγωγὴ μέχρι 36 ἑκκατομμυρίων. Οἱ χοῖροι γίνονται γενικῶς εὐμεγέθεις καὶ παχύτατοι βόσκοντες εἰς τοὺς ἀγρούς.

«Καλά, Δαβίδ, θὰ ὑπάγω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Καὶ πότε θὰ κινήσῃς;»

«Ὅ,τι ὥρα ἔλθῃς· δὲν πρέπει ν' ἀργοπορήσωμεν, ἐπειδὴ θὰ μᾶς περιμένουν·» ἡ τελευταία αὕτη παρατήρησις ἐγένετο πρὸς ἔπαινον τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἐθεωρεῖτο ἀναγκαία, ἕνεκα τῆς σωματικῆς αὐτοῦ ἰσχύος καὶ καλῆς διαθέσεως.

«Σὲ καταλαμβάνω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ· «παραδέχομαι τοὺς λόγους σου δι' ὅ,τι ἀξίζουν.»

«Καὶ σὺ νομίζεις, ὅτι δὲν ἀξίζουν τίποτε·» ἦτο ἡ τοῦ Δαβὶδ ταχεῖα ἀπάντησις.

«Ἔλα λοιπὸν ἐνωρίς, ἐπειδὴ εἶναι μακράν.» Καὶ ἀπεχωρίσθησαν.

Τὴν ἐπιοῦσαν, ὁ μὲν Κύριος Λίγκολν ἐπῆγε μὲ τὸ φορτίον του εἰς τὴν ἀγοράν· ὁ δὲ Ἀβραὰμ εἰς τὴν συναρμογήν. Ὁ Κύριος Λίγκολν μετέφερε τοὺς χοίρους του ἐπί τινος ἁμαξίου συρομένου ὑπὸ βοῶν, τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ ἦτο ἡ ἑξῆς. Οἱ τροχοὶ συνίσταντο ἐξ ὁλοκλήρου κορμοῦ, ἔχοντος δύο ἢ τριῶν ποδῶν διάμετρον· εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῶν εἶχον ὀπὰς εἰς τὰς ὁποίας ἐφηρμόζετο ξύλινος ἄξων.

Ἡ συναρμογὴ ἀπέβη εὐχάριστος συνάθροισις· οἱ ἄποικοι γενικῶς συνῆλθον καὶ ἡ συνήθης καλὴ προαίρεσις καὶ εὐθυμία ἦτο φανερά.

Μετὰ τὴν ἐργασίαν γενικὸς ἀποχαιρετισμὸς ἔλαβε χώραν καὶ οἱ παρόντες διεσκέδαζον διαφοροτρόπως, καὶ ἕνεκα τούτου ἦτο μᾶλλον ἀργά, ὅτε οἱ νεώτεροι τῆς συναθροίσεως ἀπεχώρησαν. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀβραὰμ μετὰ τριῶν ἄλλων φίλων του εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, καθ' ὁδὸν τοῖς συνέβη τὸ ἑπόμενον.

«Τί εἶν' ἐδῶ;» ἐφώναξεν ὁ Δαβὶδ διακρίνων ἀντικείμενόν τι ἔμπροσθέν του· «μήπως εἶναι κανένας ἵππος;»

"Ναί· ἰδοὺ καὶ ὁ καλός σου ὁ ἱππεὺς εἰς τὸν χάνδακα," εἶπεν ὁ 'Αβραὰμ ἰδὼν τὸν ἄνθρωπον κοιτόμενον εἰς τὴν λάσπην.

"Ποῖος εἶναι;» ἠρώτησεν ὁ Δαβὶδ τεταραγμένος.

"Φαίνεται, ὅτι ἔπεσε· νομίζω, ὅτι ἀφηνιασμένος τις ἵππος ἔῤῥιψε τὸν ἱππέα του.»

«"Οχι,» ἀπήντησεν ὁ 'Αβραάμ· "τὸ πιθανώτερον εἶναι, ὅτι ἔπεσεν ὁ ἴδιος· ὁ ἵππος του δὲν θὰ ἵστατο ἐδῶ ἂν ἦτο ἀφηνιασμένος καὶ τὸν ἔῤῥιπτεν. "Ας ἴδωμεν λοιπὸν ποῖος εἶναι.» Καὶ ἤρχισε νὰ σύρῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ὁδὸν ἵνα ἴδῃ τὸ πρόσωπόν του.

«Εἶναι μεθυσμένος,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ, ὅστις ἤρχισε νὰ ὑποπτεύηται τὴν αἰτίαν τȣ πῶς εὑρέθη εἰς τὸν χάνδακα.

«"Η μεθυσμένος εἶναι, ἢ ἀποθαμμένος ἀναμφιβόλως,» ἐπρόσθεσεν ὁ 'Αβραάμ. «Δὲν θὰ ἐπλαγίαζεν ἐκεῖ ἂν ἤξευρε τί τοῦ ἐγίνετο.»

«"Α! εἶναι ὁ γέρω-Μάϊερς,» εἶπεν εἷς τῶν παίδων ὅστις εἶδε τὸ πρόσωπόν του. «Τὸν ὁμοιάζει.»

«Αὐτὸς εἶναι,» ἀπήντησεν ὁ 'Αβραάμ· «ἰδοὺ καὶ τὸ παλιάλογόν του· τὸν εἶδον ἀπειράκις· αὐτὸς εἶναι στουπί· ἂν ἦναι αὐτὸς δὲν εἶναι ἀποθαμμένος, αὐτὸς δυσκόλως ἀποθνήσκει.» «Καὶ τὸ παλιάλογόν του εἶναι συνειθισμένον καὶ τὸν περιμένει εἰς τοιαύτας περιστάσεις,» ἐπρόσθεσεν ὁ Δαβίδ. «Καὶ πῶς ἦλθεν ἐδῶ τόσον ἀργά· ἀπέχομεν δεκαπέντε περίπου μίλια ἀπὸ τὴν οἰκίαν του;»

«Πρὶν ἐξετάσωμεν αὐτό,» εἶπεν ὁ 'Αβραάμ,» ἂς ἴδωμεν μήπως καὶ ἦναι παγωμένος. Τὰ ἐνδύματά του ἐκοκάλιασαν ἀπὸ τὸ ψύχος.»

«Ἂν δὲν ἐπάγωσεν ἕως τώρα, θὰ παγώσῃ πρὶν ξημερώσῃ,» εἶπεν ἕτερος παῖς.

«Ἦτο πολὺ τυχηρὸς, διότι ἤλθομεν.»

«Καὶ τί θὰ τὸν κάμωμεν;» εἶπεν ὁ Δανιήλ.

«Δὲν ἠξεύρω ἄλλο τίποτε, παρὰ νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τοῦ Κυρίου Δάλε·» αὐτὸς ἦτο ὁ πλησιέστερος γείτων. Ὁ Κύριος Δάλε κατῴκει ἓν τέταρτον τοῦ μιλίου ὀπίσω, καὶ ἦτο φρόνιμον δι' αὐτοὺς νὰ τὸν μεταφέρωσιν εἰς τὸ πλησιέστερον οἴκημα· ἡ κατάστασις τοῦ ἀθλίου τούτου ἀνθρώπου ἀπῄτει ταχεῖαν συνδρομήν.

«Ἃς τὸν θέσωμεν ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον του,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀβραὰμ, «ἐπειδὴ δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὸν σηκώσωμεν ἕως ἐκεῖ. Ἐλᾶτε παιδιά· πιάσετε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ τὸν ἀναβιβάσωμεν εἰς τὸν ἵππον του·» καὶ ἀμέσως ὁ Ἀβραὰμ ἔλαβε τὸν βραχίονα αὐτοῦ διὰ μιᾶς χειρὸς, τὴν δὲ ἑτέραν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς πλάτης του καὶ οὕτω μὲ τὴν βοήθειαν τῶν συντρόφων του, τὸν ὕψωσε καὶ τὸν ἔθεσεν, ἢ μᾶλλον τὸν ἔῤῥιψεν ἐπὶ τοῦ ἵππου. Εἷς τῶν παίδων ὡδήγει τὸν ἵππον, οἱ δὲ ἄλλοι ἐκράτουν τὸν μεθυσμένον ἐπ' αὐτοῦ.

«Ποῦ νὰ ἤξευρε τί ὡραῖον περίπατον ἔχει,» εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν γελῶν.

«Ποτὲ δὲν θὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἠξεύρει,» ἐπρόσθεσεν ἕτερος.

«Ἡ κατάστασίς του δὲν εἶναι διὰ γέλωτα,» ὑπέλαβεν ὁ Ἀβραάμ· «ἐὰν ἦτο ὁ πατήρ σου δὲν ἤθελες ἀστειεύεσαι οὕτω.»

«Αὐτὸ εἶν' ἀληθὲς,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ, ὁ ὁποῖος συνήθως ἔβλεπε τὰ πράγματα ὑπὸ καλλιτέραν ἔποψιν. «Ὁ ἄνθρωπος εἶν' ἀξιολύπητος.»

«Ὁ ἵππος του πρέπει νὰ βραβευθῇ μὲ μίαν ὀκᾶν κριθάρι, ἐπειδὴ τὸν ἐπερίμενεν,» εἶπεν ὁ Δανιήλ. «Ὑποθέτω ὅμως, ὅτι εἶναι συνειθισμένος.»

Ἐπὶ τέλους ἔφεραν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Δάλε, ὅπου εὗρον τὴν οἰκογένειαν πλαγιασμένην. Ὁ Κύριος Δάλε ἦτο εἰς τὴν συνάθροισιν· ἀλλ' εἶχεν ἐπιστρέψει πρὶν ἔλθωσιν οἱ παῖδες. Ἐξυπνήσαντες λοιπὸν τὴν οἰκογένειαν ἐγνωστοποίησαν εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπόθεσίν των. Ἤναψαν μεγάλην πυρὰν πλησίον τῆς ὁποίας ἔθεσαν τὸν ἄνθρωπον.

«Φοβοῦμαι μήπως εἶναι παγωμένος,» εἶπεν ὁ Κύριος Δάλε· διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀναίσθητος.

«Αὐτὸ φοβοῦμαι κ' ἐγώ·» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ· «ἀλλ' ἐὰν θέλῃς, ἂς μείνω ἐδῶ ἀπόψε διὰ νὰ σὲ βοηθήσω νὰ περιποιηθῶμεν τὸν ἄνθρωπον.»

«Αὐτὸ θὰ ἦναι ἀναγκαῖον· κατὰ τὰ φαινόμενα θὰ ἔχωμεν χρείαν βοηθείας.»

«Λοιπὸν, παιδιὰ, ἐγὼ θὰ μείνω,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀβραὰμ, «ἀλλὰ σεῖς περάσατε, σᾶς παρακαλῶ, ἀπὸ τὴν καλύβην μας, καὶ εἴπατε εἰς τὴν μητέρα μου ποῦ εὑρίσκομαι· εἰπέτε την προσέτι, ὅτι θὰ ἐπιστρέψω ἐνωρὶς τὸ πρωΐ.»

Οἱ παῖδες ὑπεσχέθησαν καὶ ἀνεχώρησαν συνομιλοῦντες καθ' ὁδὸν περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ κάμνοντες διαφόρους παρατηρήσεις περὶ τῆς φιλανθρωπίας καὶ γενναιότητος τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ περὶ τῆς πολυεσπλάγχνου αὐτοῦ προτάσεως νὰ μείνῃ διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν ἄνθρωπον, ἥτις ἐδείκνυε καλῶς τὰ αἰσθήματά του. Ἡ φιλάνθρωπος αὐτοῦ καρδία συνεκινεῖτο διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ταλαιπώρους, πρᾶγμα σπάνιον δι' ἕνα

τόσον νέον νὰ δεικνύῃ τόσην ἀληθινὴν εὐσπλαγχνίαν διὰ τοὺς δυστυχεῖς.

Οἱ γείτονες παρετήρουν τὰς ἰδιότητας ταύτας τοῦ βίου του καὶ ἐπῄνουν αὐτόν· οὕτω δὲ καθίστατο ἀξιαγάπητος εἰς ὅλους ὅσους τὸν ἐγνώριζον· εἶχεν αὐταπάρνησιν, ἦτο ἀμερόληπτος καὶ εὐγενής, πάντοτε ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνάπαυσίν του διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν μέθυσον. Πολλοὶ προσωπικοὶ φίλοι του λέγουσιν, ὅτι ἡ ἐξαίρετος αὕτη ἰδιότης τῆς ψυχῆς του τοὺς κατεγοήτευσεν. Περαίνομεν τὸ συμβὰν τοῦτο λέγοντες, ὅτι ὁ Μάϊερς ἀνέλαβε καὶ ἐνωρὶς τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησε διὰ τὴν καλύβην του· ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἀρκεσθεὶς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀβραὰμ ἐνυμφεύθη νέον τινὰ ἐκ τῆς περιχώρου, ἀλλὰ δυστυχῶς μετὰ ἓν ἔτος ἀπεβίωσε, ἐπιφέρουσα οὕτω ἑτέραν λύπην εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ της.

Ἓν μόνον συμβὰν τοῦ ἐν Ἰνδιάνῃ βίου τοῦ Ἀβραὰμ μένει καὶ τὸ ὁποῖον θέλομεν περιγράψει. Τοῦτο δὲ συνέβη ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατόν τῆς ἀδελφῆς του, καὶ ἀφορᾷ τὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας ἐδαπάνησεν εἰς τὰς σχεδίας.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΟΡΛΕΑΝΗΝ. (1)

«Τί λέγεις, Άβε, θέλεις νὰ μεταφέρῃς τὴν σχεδίαν μου εἰς τὴν Νέαν Ὀρλεάνην;» ἠρώτησέ τις ὀνομαζόμενος Πέτρος, συναντήσας τὸν Ἀβραὰμ καθ' ὁδὸν, ἐνῷ ἐπορεύετο πρὸς τὸν πατέρα του διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

«Δὲν ἠξεύρω,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς ἀμφιβολίαν νὰ ἐννοήσῃ ἂν ὁ ἄνθρωπος ὡμίλει σπουδαίως ἢ ἠστειεύετο.

Νέα Ὀρλεάνη. Ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῶν Νοτείων Πολιτειῶν, ἀνήκει εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Λουϊζιάνης. Ἡ πόλις αὕτη κεῖται παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Μισσισσίπι 100 περίπου μίλια ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ καὶ ὀνομάζεται ἐνίοτε, ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῆς «ἡ ἡμισεληνοειδὲς πόλις.» Εἶναι δὲ πρὸς τούτοις ὁ μεγαλείτερος ἐμπορικὸς λιμὴν τοῦ βάμβακος. Κατὰ τὸ 1853 ἐξήχθησαν ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομ. δέματα, ὀκτὼ καὶ ἥμισυ ἑκατομμυρίων ταλλήρων ἀξίας. Ἡ πόλις αὕτη ἐκατοικήθη κατὰ τὰ 1717 ἀπὸ Γάλλους οἵτινες ἔδωκαν εἰς αὐτὴν τὴν ὀνομασίαν ταύτην πρὸς τιμὴν τοῦ δουκὸς τῆς Ὀρλεάνης, ἀντιβασιλέως τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Λουδοβίκου τοῦ ιε'. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου συνεποσοῦτο εἰς 175,000 ψυχῶν, 30,000 τῶν ὁποίων ἦσαν μαῦροι, δοῦλοι τε καὶ ἀπελεύθεροι· ἤδη δὲ κατέχεται ὑπὸ τῶν ἑνωτικῶν.

«Άδε, εγώ δεν αστειεύομαι· έχω εμπορεύματα, τα όποια θέλω να στείλω εις την Νέαν Όρλεάνην, και εσκέφθην, ότι συ μετά του Ιωάννου δύνασαι να κυβερνήσης την σχεδίαν επιτυχώς. Τί λέγεις, πηγαίνεις;»

«Ευχαρίστως,» απεκρίθη ο Άβραάμ. «Είναι δ' Ιωάννης συνειθισμένος εις τοιαύτην εργασίαν;» Ο δε Ιωάννης ήτο ο πρεσβύτερος υιός του Κυρίου Πέτρου.

«Αυτός είναι καθώς και συ ασυνείθιστος· αλλά νομίζω, ότι και οι δύο ομού δύνασθε να το κατορθώσητε.»

Η αλήθεια είναι, ότι ο Κύριος Πέτρος είχε πλήρη εμπιστοσύνην εις την επιδεξιότητα, και τιμιότητα του Άβραάμ και ησθάνετο περισσοτέραν ασφάλειαν παραδίδων το πλοιάριον εις τας χείρας αυτού παρά εις τας χείρας του υιού του. Και καθώς εξετέλει τα πάντα καλώς, ο Κύριος Πέτρος ενόμιζεν, ότι ήθελεν εκτελέσει και αυτήν την εργασίαν επίσης. Ορθόν συμπέρασμα.

«Ήθελον αναδεχθή το βάρος, αν ο πατήρ μου μοί έδιδε την άδειαν. Πιθανόν να δειλιάση να με αφήση.»

«Νομίζω, όχι· φθάνει συ να θέλης, και εγώ του ομιλώ.»

«Εγώ είμαι πρόθυμος.»

«Ο Ιωάννης θα ευχαριστηθή να σε έχη ως σύντροφον.»

«Και πότε θέλεις να κινήσωμεν;»

«Όταν είμαι έτοιμος. Πιθανόν εντός δύο εβδομάδων.»

«Καλά, όποτε θέλης.» είπεν ο Άβραάμ.

«Τώρα υπάγω να ίδω και τον πατέρα σου.»

Ο Κύριος Πέτρος ανεχώρησε διά να συνδιαλεχθή μετά του Κυρίου Λίγκολνος, ο δε Άβραάμ ηκολούθει αυτόν.

«Καὶ πόσος καιρὸς, νομίζεις, ὅτι θὰ χρειασθῇ;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Κατὰ τὰς περιστάσεις.»

«Μᾶλλον ἐπικίνδυνος ἐργασία διὰ τοιούτους νέους,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

«Καὶ πολὺ κοπιαστική.» ἐπρόσθεσεν ἡ μήτηρ.

"Καὶ ἀρκετὰ εὐχάριστος νομίζω," εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, δεικνύων ὅτι ὠρέγετο τὸ ταξείδιον.

"Οἱ ναῦται ὑποφέρουν πολλοὺς κινδύνους," εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

"Ὡς πρὸς αὐτὸ καὶ σὺ ὑποφέρεις πολλὰ εἰς τὴν ξηρὰν," εἶπεν ὁ Κύριος Πέτρος. "Ὅλοι σχεδὸν ἴδομεν συμφοράς."

"Ἔχεις δίκαιον· καὶ νομίζω, ὅτι ὁ υἱός μου δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ν' ἀποφύγῃ τοὺς κινδύνους. Ἀλλὰ λέγω, ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι πρωτοφανὴς εἰς αὐτόν."

"Ἡ ἐργασία ἂν καὶ πρωτοφανὴς εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή."

"Ἐγὼ φοβοῦμαι, μήπως καὶ δὲν ἐκτελέσῃ αὐτὴν διὰ τὸ συμφέρον σου."

"Δὲν φοβοῦμαι δι' αὐτό. Αὐτὸς εἶναι ἐπιτήδειος καὶ σκοπεύω νὰ τὸν καλοπληρώσω."

"Καὶ πόσα σκοπεύεις νὰ τοῦ δώσῃς;"

"Δέκα τάλληρα κατὰ μῆνα· αὐτὸς νομίζω, εἶναι καλὸς μισθὸς δι' ἕνα τόσον νέον."

"Διὰ τὴν ἐργασίαν σου ὅμως ἀξίζει ὅσον ἕνας μεγαλείτερος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει περισσοτέραν πεῖραν· εἶναι ἰσχυρὸς καὶ καρτερικώτερος ἀπὸ κάθε ἄλλον.

"Αὐτὸ εἶν' ἀληθὲς, καὶ διὰ τοῦτο τὸν προτιμῶ. Ἔπειτα ἠξεύρω, ὅτι δύναμαι νὰ τὸν ἐμπιστευθῶ· τοιαύτη

ἐπιχείρησις ἔχει πολλὰς περιπλοκάς.„

“Καὶ μοὶ φαίνεται περισσοτέρας παρ' ὅσας δύο τοιοῦτοι παῖδες δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν.„

“"Οχι, ὅταν ὁ 'Αβραὰμ ἀναδέχεται τὴν εὐθύνην,» εἶπεν ὁ Κύριος Πέτρος.

“Καλὰ, ἐὰν σὺ τὸν ἐμπιστεύησαι ἐγὼ τοῦ δίδω τὴν ἄδειαν. 'Ηξεύρω ὅτι θὰ κάμῃ τὸ χρέος του.»

Αὐτὸ θέλω καὶ ἐγώ· λοιπὸν εἴμεθα σύμφωνοι.„

“Μάλιστα, ἐὰν τὸ ἀποφασίζῃς.„

“Τὸ ἀπεφάσισα αὐτὸ πρὸ πολλοῦ. Λοιπὸν, "Αβε, ἑτοιμάσȣ.» 'Η τελευταία αὕτη παρατήρησις ἐλέχθη πρὸς τὸν 'Αβραὰμ, ὅτε ὁ Κύριος Πέτρος ἀνεχώρει.

'Ο 'Αβραὰμ ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην. Ταξείδιον τόσον κινδυνῶδες καὶ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἦτο ἐπιθυμητὸν εἰς αὐτὸν. 'Αλλὰ διὰ νὰ μὴν χρονοτριβῶμεν ἀκολουθοῦντες αὐτὸν κατὰ τὸ διάστημα τῆς προετοιμασίας, μεταβαίνομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν διὰ σχεδιῶν ταξειδίων εἰς τοὺς ποταμοὺς τῶν Δυτικῶν Πολιτειῶν.

Διά τινα ἔτη ὑπῆρχε τάξις τις λεμβούχων, οἵτινες ἦσαν ἄνδρες ἀτρόμητοι, ἰσχυροὶ καὶ ῥωμαλαῖοι. Αὐτοὶ διέπλεον τοὺς μεγαλειτέρȣς ποταμοὺς, διήρχοντο τὰς πλέον ἀποκέντρους ἐρημίας εἰς τὰ ταξείδιά των καί διετήρουν τὴν συγκοινωνίαν τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων μερῶν. "Ησαν πάντοτε ἐκτεθημένοι εἰς μεγάλους κινδύνους, καὶ ἔζων γενικῶς εἰς τὸ ὕπαιθρον ἀδιαφοροῦντες καθ' ὅλους τοὺς καιρούς. 'Εκοιμῶντο ἐπὶ τῶν σχεδιῶν ἄνευ κλίνης, ἔχοντες ἓν μάλλινον ὕφασμα διὰ σκέπασμα καὶ οὕτω διῆγον μῆνας ὁλοκλήρους καὶ ἔτη. Εἰς τὰς σχεδίας ταύτας ἐκομίζοντο πολύτιμα φορτεῖα πρὸς τὰ ἄνω τοῦ πο-

ταμοῦ Μισσισσίππι. Διὰ σωματικῆς δυνάμεως καὶ κόπου ὠθοῦντο αἱ σχεδίαι ἐναντίον τοῦ ῥεύματος διὰ δύο χιλιάδας περίπου μίλια. Τοιαύτη ἐργασία ἀπῄτει μεγάλην σωματικὴν ἰσχὺν καὶ ἀξιοθαύμαστον καρτερικότητα καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἐγυμνάζοντο ἄνδρες μεγίστης ῥωμαλαιότητος καυχώμενοι μόνον εἰς τὴν δύναμίν των ν' ἀντιστέκωνται εἰς τὰς καταιγίδας καὶ νὰ ὑποφέρωσιν σκληραγωγίας.

Πρὸς τούτοις δὲ ἦσαν καί τινες, οἱ ὁποῖοι ἐνίοτε ἐταξείδευον μέχρι τῆς Νέας Ὀρλεάνης διὰ νὰ πωλήσωσι τὰ προϊόντα των. Ποτὲ μὲν γεωργοί τινες ἢ ἄλλοι συνεισέφερον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ φορτίου, ποτὲ δὲ ἓν μόνον ἄτομον ἐξουσίαζεν ὅλον τὸ φορτίον ὡς ὁ Κύριος Πέτρος. Αὐτὸς εἶχεν ἐμπορεύματά τινα κατάλληλα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν γεωργῶν τῆς Λουιζιάνης, οἱ ὁποῖοι κατεγείνοντο εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου, καὶ τὰ ὁποῖα ἐπεθύμει ν' ἀνταλλάξῃ μὲ μετρητά. Εἰς τὰς Δυτικὰς Πολιτείας, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ὑπῆρχον πολλὰ ὀλίγα χρήματα καὶ πολλαὶ οἰκογένειαι, ὡς ἡ τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, σπανίως ἔβλεπον αὐτά. Καὶ ἐκεῖνα τὰ ὀλίγα τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφόρουν ἢ τὰ ἔφερον οἱ ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν Πολιτειῶν ἐρχόμενοι ἄποικοι ἢ τὰ ἐπρομηθεύοντο ὡς ὁ Κύριος Πέτρος πέμποντες ἐμπορεύματα εἰς Νέαν Ὀρλεάνην.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν οἱ ἔμποροι δὲν ἐμπορεύοντο ὡς σήμερον ἀραβόσιτον, ἄλευρον, παστὰ καὶ σίτον, ἀλλὰ κηρίον, πτερά, λίπος καὶ διφθέρ"ς.

Ὁ Ἀβραὰμ τέλος πάντων συγκατετέθη νὰ κυβερνήσῃ τὴν σχεδίαν δι' ὀλίγον καιρὸν καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς του ἦτο ἐγγύς.

"Δι' ἕνα ὅστις ποτὲ δὲν ἐταξείδευσεν, ὡς σὺ, Ἄβε, εἶναι ἀρκετὰ μακρυνὸν ταξείδιον νὰ ὑπάγῃ χίλια ὀκτακόσια μίλια," εἶπεν ὁ πατὴρ.

«Ὄχι τόσον μακρὰν,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ· «τώρα κ' ἐγὼ θὰ ἴδω τὸν κόσμον ὀλίγον.»

«Καὶ πιθανὸν νὰ ἴδῃς καὶ τὸ βάθος τοῦ Μισσισσίπι.»

«Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι δι' αὐτό.»

«Πολλοὶ ἐβυθίσθησαν ἐργαζόμενοι τοιουτοτρόπως, καὶ ἄνθρωποι μὲ περισσοτέραν πεῖραν.»

«Αὐτὸ ὅμως δὲν δεικνύει, ὅτι κ' ἐγὼ θὰ βυθισθῶ.»

«Ἀλλ' οὔτε δεικνύει ὅτι θὰ σωθῇς· εἶναι καλὰ, παιδί μου, νὰ σκέπτεσαι περὶ αὐτοῦ,» εἶπεν ὁ πατήρ

«Ἀλλὰ δὲν ἔχω τώρα καιρὸν νὰ στενοχωροῦμαι διὰ τὸ τοιοῦτον.»

«Οὔτ' ἐγὼ σὲ συμβουλεύω νὰ τὸ κάμῃς· ἀλλ' εἶναι ὠφέλιμον νὰ σκέπτησαι, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ σταλῇς εἰς τὴν αἰωνιότητα διά τινος συμβάντος.»

«Ἂν δὲν ἔχῃς εὐχαρίστησιν δὲν πηγαίνω,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὅςις ὑπωπτεύετο ἀπὸ τὸν τόνον τῆς ὁμιλίας τοῦ πατρός του, ὅτι ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν ἐναντίον τῆς κρίσεώς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ ἐναντίον τῆς θελήσεως του.

"Θέλω νὰ ὑπάγῃς· ἐγὼ μόνον ἐξέφρασα σκέψεις τινὰς, αἵτινες ἦλθον εἰς τὸν νοῦν μου."

"Πιθανὸν τὸ ταξείδιον τοῦτο νὰ ἦναι ἡ εὐτυχία μου."

"Μάλιστα, ἂν δὲν σὲ συμβῇ κανὲν δυστύχημα θὰ ἦναι καλὸν σχολεῖον διὰ σέ· ἀλλὰ τὸ ταξείδιον εἶναι μακρυνὸν καὶ θὰ δαπανήσῃς πολὺν καιρόν."

"Ἀλλὰ πάλιν νὰ μένω πάντοτε ἐδῶ, εἶναι ἀδύνατον· ὁπόταν λοιπὸν καὶ ἂν φύγω δὲν πειράζει."

«Τὸ γνωρίζω· ἀλλ' αὐτὸ δὲν μὲ φέρει καμμίαν παρηγορίαν. Ἄς τ' ἀφήσωμεν τώρ' αὐτά· σὲ ὑπεσχέθην ἅπαξ νὰ ὑπάγῃς, λοιπὸν πήγαινε.»

Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ μετὰ τοῦ συνεταίρου αὐτοῦ Ἰωάννου ἐξέπλευσε μὲ τὴν σχεδίαν διὰ τὴν Νέαν Ὀρλεάνην. Τὸ φορτίον των ἦτο προωρισμένον διὰ τοὺς γεωργοὺς τοῦ ζαχαροκαλάμου. Αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰς ἀπαιτουμένας παραγγελίας καὶ ἀποχαιρετήσαντες τοὺς φίλους των ἀνεχώρησαν. Ἦτο λαμπρὰ ἡμέρα, καὶ ὁ ποταμὸς Ὀχάϊο κατεγοήτευσε τοὺς νέους ναύτας· ὁ πλοῦς των ἤρχισεν εὐτυχῶς καὶ αἱ καρδίαι των ἦσαν πλήρεις χαρᾶς.

«Αἴ! Ἄβε, πόσαις φοραῖς σκοπεύεις νὰ μᾶς ἀναποδογυρίσῃς, πρὶν φθάσωμεν τὸν Μισσισσίπην;» ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης.

«Δὲν πιστεύω νὰ τὸ κάμω περισσότερον ἀπὸ μίαν φοράν,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ· "ἐκτὸς ἂν σὺ εἶσαι πλέον ἐπιτήδειος καὶ δύνασαι νὰ φορτώσῃς ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ·»

«Νὰ σοῦ εἰπῶ δὲν τὸ ἐστοχάσθην αὐτό, θὰ ἦναι ἀληθῶς πολὺ δυσκολον νὰ φορτώσῃ τις ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ.»

«Ναί, καὶ πρέπει νὰ προσέξωμεν· ἀλλέως ὁ πατήρ σου, θὰ μετανοήσῃ ὅτι μᾶς ἔστειλεν· ἐλπίζω ὅμως, ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν.»

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης· ἀλλέως αὕτη θὰ ἦναι ἡ τελευταία μας εὐκαιρία· ὁ γερο-πατέρας μου ποτὲ δὲν θὰ μὲ ἔστελνεν ἂν δὲν ἤρχεσο καὶ σύ, Ἄβε.»

«Διατί;»

«Διότι ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἱκανότητά σου, καὶ

διὰ τοῦτο προθύμως ἐῤῥιψοκινδύνευσε καὶ ἐμὲ καὶ ὅλον τὸ φορτίον εἰς τὰς χεῖράς σου.»

«Ἀστειεύεσαι τώρα.»

«Σοῦ λέγω τὴν ἀλήθεια· νομίζω, ὅτι πιστεύει, ὅτι σὺ ἠμπορεῖς νὰ σώσῃς καὶ ἐμὲ καὶ τὸ φορτίον, ἂν ἀναποδογυρισθῶμεν.»

«Ἐκ' τῆς ὁμιλίας τοῦ πατρός μου ὅμως, ἐκλαμβάνω, ὅτι αὐτὸς πιστεύει τὸ ἐναντίον,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ. «Νομίζει, ὅτι εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ μᾶς πέμψουν εἰς τοιοῦτον ταξείδιον.»

«Διατί λοιπὸν σοῦ ἔδωκε τὴν ἄδειαν;»

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω· παρετήρησα ὅμως, ὅτι ἐνῷ ἅπαξ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ ὑπάγω, μετενόησεν.»

«Αὐτὸ θὰ σοῦ ἤρεσε πολύ;»

«Ὄχι, καθόλου· ἂν δὲν μοῦ ἔδιδε τὴν ἄδειαν ὅμως, δὲν ἤθελον ἀναχωρήσει.»

«Ἀλήθεια;»

«Ἀληθέστατα· ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἀπείθεια νὰ ὑπάγω χωρὶς τὸ θέλημά του.»

«Ἐὰν ὅμως ἐπετύγχανες;»

«Αὐτὸς δὲν κάμνει καμμίαν διαφοράν.»

Καὶ οὕτω ἐξηκολούθουν τὸ ταξείδιόν των, μὲ ὅλον τὸ θάῤῥος καὶ τὴν ἐλπίδα μὲ τὴν ὁποίαν ἤρχισαν. Κατὰ τὰς νύκτας ἔδενον τὴν σχεδίαν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, εἴς τι μέρος κατάλληλον καὶ ἐπλαγίαζον νὰ ἀναπαυθῶσι. Μὴ ἔχοντες στρώματα ἐκοιμῶντο ἐπὶ τῶν σανίδων καὶ ἐσκεπάζοντο δι' ἑνὸς μαλλίνου ὑφάσματος. Ἂν καὶ ἡ παροῦσα κατάστασίς των δὲν διέφερε πολὺ ἐκείνεις εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετράφησαν κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ εἰς ἀπατώτους οἰκίας ἄνευ στρωμάτων

ἢ ξυλίων, πάλιν ἦτο κάποια μεταβολὴ καὶ δι' αὐτούς.

Τὸ ταξείδιόν των δὲν ἦτο μονότονον· ἡ θέα μετεβάλλετο διαρκῶς, ποτὲ μεν ἀπήντων καὶ ἄλλας σχεδίας, μὲ τὰ εὔθυμα πληρώματά των, ποτὲ δὲ συνωμίλουν μετ' ἐκείνων οἵτνες ἐκ τῶν πλησιεστέρων χωρίων συνηθροίζοντο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ. «Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε;» «Ποῦ πηγαίνετε;» "Τί φορτίον ἔχετε;» ἦσαν ἐρωτήσεις εἰς τὰς ὁποίας ἔπρεπε πολλάκις ν' ἀπαντήσωσιν. Ὅλαι αἱ ἡμέραι των δὲν ἦσαν χαροποιαί· συχνάκις καταιγίδες κατελάμβανον αὐτούς, καὶ ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ κοπιάζωσιν δεινῶς διὰ τὴν σωτηρίαν των. Ἐνίοτε καί τοι βρεχόμενοι διαρκῶς ἐπὶ δύο ἢ καὶ τρεῖς ἡμέρας, πάλιν ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ ἐξακολουθῶσι τὸ ταξείδιόν των. Ἐνίοτε βαρεῖαι τρικυμίαι ἐμαίνοντο κατ' αὐτῶν καὶ ἀνεμοστρόβυλος ἠγείρετο ἐναντίον αὐτῶν τὴν νύκτα, ἐνῷ βροχὴ ῥαγδαία ἔπιπτεν ἐπ' αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ βοήθεια δὲν ὑπῆρχεν. Ἐπλαγίαζον εἰς τὰς σχεδίας καὶ ὑπέφερον τὰς τρικυμίας. Ἂν καὶ ὑπέφερον τοιαύτας δοκιμασίας πάλιν δὲν ἐξέφραζον τὸ ἐλάχιστον παράπονον. Καὶ ποτὲ εἰς ὅλον του τὸ ταξείδιον ὁ Ἀβραὰμ δὲν μετενόησε, ὅτι παρεδέχθη τὴν εὐθύνην. Ἦτο συνιθεισμένος ὅταν ἐπεχειρίζετο ἐργασίαν τινὰ ν' ἀποπερατόνῃ αὐτήν, μὲ τοιοῦτον σκοπὸν ἤρχισε καὶ τὸ παρὸν ταξείδιον.

Ἔφθασαν ἤδη εἰς τὸ προωρισμένον μέρος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ φορτίον των ἦτο διὰ τοὺς καλλιεργητὰς τοῦ ζακχαροκαλάμου, ἔσυραν τὴν σχεδίαν πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως Νέας Ὀρλεάνης καὶ ἐλιμενίσθησαν εἰς τὴν Ἀ π ο β ά θ ρ α ν τ ῆ ς Ζ α κ χ ά ρ ε ω ς.

Λαβόντες ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ εἰδοποιήσαντες

περὶ τῶν ἐμπορευμάτων των, εὗρον πολλοὺς ἀγοραστάς. Τὴν δὲ δευτέραν νύκτα τῆς ἀφίξεώς των συνέβη τὸ ἑξῆς.

Δέσαντες τὴν σχεδίαν, καὶ κεκμηκότες ὄντες ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, ἐπλαγίασαν ἐνωρὶς διὰ ν' ἀναπαυθῶσι. Περὶ τὸ μεσονύκτιον δὲ ὁ Ἀβραὰμ ἐξαφνίσθη ἀπό τινα κρότον.

«Τί κρότος εἶν' αὐτός;» ἐψιθύρισεν εἰς τὸν σύντροφόν του, ὅστις ἐκοιμᾶτο ἔτι.

Ἀντὶ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ἰωάννου, ἤκουσε διακεκριμένας χαμηλάς τινας φωνὰς πλησίον ἐκεῖ, καὶ ἤρχισε νὰ ὑποπτεύητε, ὅτι ἦτο κίνδυνος.

«Ἰωάννη! Ἰωάννη!» ἐψιθύρισε καὶ ἐκ δευτέρου σείων τὸν συνέταιρόν του· καὶ ἐνῷ ὁ Ἰωάννης ἀνεγείρετο ὁ Ἀβραὰμ ἐκύτταζε προσεκτικῶς ἵνα ἴδῃ τί ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ εἰς τὸ σκότος· ἠρκέσθη δὲ, ὅτι διέκρινε μορφάς τινας ἀνθρώπων εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ.

«Ἰωάννη! τρέχομεν κίνδυνον.»

«Τί τρέχει;» ἐψιθύρισεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον.

«Κακὴ δουλειὰ πιςεύω· ἄκουσε!» καὶ ἀμφότεροι τείνοντες τὰ ὦτα ἤκουσαν χαμηλόν τινα ψιθυρισμόν.

«Αὐτοὶ εἶναι μαῦροι·» ἐψιθύρισεν ὁ Ἰωάννης. «Αὐτοὶ δὲν βλάπτουν κανένα.»

«Ἂν δὲν ἐσκόπευον νὰ μᾶς βλάψουν δὲν ἤρχοντο ἐδῶ εἰς τοιαύτην ὥραν· αὐτοὶ ἠξεύρουν, ὅτι ἐμπορευόμεθα καὶ ἔχομεν χρήματα.»

«Νά τους! βλέπω μερικοὺς κινουμένους ἀπ' ἐδῶ,» εἶπεν ὁ Ἰωάννης· «φοβοῦμαι, ὅτι εἶναι κίνδυνος ἐδῶ.»

«Τὸ ἠξεύρω,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ, «καὶ πρέπει νὰ ὑπερασπισθῶμεν ἑαυτοὺς μέχρι θανάτου. Ποῖος εἶν' ἐκεῖ!» ἠρώτησε μεγαλοφώνως ὁ Ἀβραὰμ, λαβὼν συγχρόνως ῥόπαλόν τι, τὸ ὁποῖον ἔκειτο ἐκεῖ πλησίον.

«Ποῖος εἶν' ἐκεῖ! ἠρώτησε πάλιν.»

«Νὰ, μαῦροι εἴμεθα,» ἀπήντησέ τις τῶν μαύρων. Ἔπειτα ἐφάνησαν, ὅτι ἦσαν ἑπτὰ δοῦλοι.

«Τί θέλετε ἐδῶ! μακρὰν ἀπ' ἐδῶ!» ἀνέκραξε πάλιν ὁ Ἀβραάμ. Αἱ λέξεις αὗται μόλις εἶχον ἐξέλθει τῶν χειλέων του, καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν εἰσεπήδησεν εἰς τὴν σχεδίαν δι' ἑνὸς πηδήματος· ἀλλ' εὐθὺς ἀφοῦ ἤγγισε τὸ κατάστρωμα αὐτῆς, ὁ Ἀβραὰμ τὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὸν ποταμὸν κτυπήσας αὐτὸν μὲ τὸ ῥόπαλον.

«Πρέπει νὰ τοὺς πολεμήσωμεν Ἰωάννη· ἐπειδὴ αὐτοὶ σκοπεύουν νὰ μᾶς δολοφονήσουν. Κτύπα τους διὰ τὴν σωτηρίαν σου.» Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ Ἰωάννης εἶχεν ὁπλισθῇ καὶ αὐτὸς μὲ ἕτερον ῥόπαλον καὶ ἦτο ἕτοιμος διὰ τὸν ἀγῶνα· καὶ ταχέως εἶχε τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀγωνισθῇ· ἐπειδὴ μόλις ὁ πρῶτος λῃστὴς ἐῤῥίφθη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τέσσαρες ἄλλοι ἐπήδησαν εἰς τὴν σχεδίαν. Κτυπήματα βαρέα κατεφέροντο κατ' αὐτῶν μὲ τὰ ῥόπαλα ἕως οὗ ἦλθον εἰς χεῖρας καὶ τὰ ῥόπαλα ἔγειναν ἄχρηστα.

«Ῥίψε τους εἰς τὸν ποταμὸν, Ἄβε,» ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὁ Ἀβραὰμ προσεπάθει νὰ ἐκτελέσῃ·

Μετὰ σφοδρὰν πάλην, ἥτις διήρκεσε δέκα περίπου λεπτὰ, ἐπέτυχον νὰ ῥίψωσι τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ποταμόν· ὁ δὲ τέταρτος τοὺς ἐξέφυγεν.

«Ἐμπρὸς! Ἰωάννη, πρέπει νὰ τοὺς καταδιώξωμεν εἰς τὴν ξηρὰν,» ἔκραξεν ὁ Ἀβραάμ. Καὶ ἅμα εἰπὼν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηράν. Πρὶν οἱ τρεῖς οἱ ῥιφθέντες εἰς τὸν ποταμὸν λάβωσι καιρὸν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὴν ὄχθην, ὁ Ἀβραὰμ ἐκοπάνιζε δύο ἄλλους. Τώρα, ἐκεῖνος, ὁ ὁ-

ποῖος ἐῤῥίφθη πρῶτος εἰς τὸν ποταμὸν ἐπλησίασεν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ἀνταγωνιστήν του ὡς νὰ ἔφευγεν ἀπὸ τίγριν. Πρὶν δὲ οἱ τρεῖς ἄλλοι ἐξέλθωσι τοῦ ψυχροῦ λουτροῦ των οἱ παῖδες κατεδίωξαν τοὺς τέσσαρας οἵτινες ἦσαν εἰς τὴν ξηράν· «Ἐδῶ! Ἰωάννη, κτύπα αὐτοὺς τώρα,» ἔκραξεν ὁ Ἀβραάμ. Κατεφέρθησαν κατὰ τῶν τριῶν ἐξερχομένων τοῦ ὕδατος καὶ τοὺς ἐκοπάνισαν πρὶν εἶχον καιρὸν νὰ ἀναλάβωσι· Οἱ μαῦροι κατετρόμαξαν ἀπὸ τοιαύτην ἀνέλπιστον ὑποδοχήν· δὲν προσεδώκουν τοιαύτην ἀνδρίαν εἰς τοὺς νέους τούτους ναύτας, καὶ ἐνόμιζον, ὅτι ἦτο εὐκολώτατον δι' ἑπτὰ ἄνδρας νὰ καταστρέψωσι δύο παιδάρια καὶ ληστεύσωσι τήν σχεδίαν. Οἱ νέοι ὅμως ἰδόντες, ὅτι ἦτο ζωὴ ἢ θάνατος ἐμάχοντο μὲ ἀπελπισίαν· ἡ ἰσχὺς τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἦτο σχεδὸν ὑπερφυσικὴ καὶ οἱ μαῦροι ἐπληγώθησαν βαρέως ὑπ' αὐτοῦ. Αὐτοὶ μὲν ἦσαν ὡπλισμένοι μὲ ῥόπαλα μὲ τὰ ὁποῖα ἐκτύπησαν τὸν Ἄβε καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἔβλαψαν αὐτοὺς ἀρκετὰ, ἀλλ' οἱ παῖδες καὶ ἄνευ προετοιμασίας ἐξῆλθον τοῦ ἀγῶνος νικηταὶ, ἐνῷ οἱ μαῦροι ἔφυγον ὅπως ἠδύνατο.

«Σ' ἐκτύπησαν πολὺ, Ἰωάννη;» ἠρώτησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ὄχι, ὀλίγον· ἔλαβον ὀλίγα κτυπήματα. Ἀλλὰ σὺ πῶς τὰ πέρασες;»

«Ἡ χεὶρ μου εἶναι πιασμένη· προσέτι εἷς ἐξ αὐτῶν μ' ἐκτύπησεν εἰς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν. Ἀλλὰ δὲν παραπονοῦμαι· ἐσώσαμεν τὰς κεφαλάς μας.»

«Πρέπει ἀμέσως νὰ σπρώξωμεν τὴν σχεδίαν ἀπὸ τὴν ὄχθην» εἶπεν ὁ Ἰωάννης· «ἐπειδὴ θὰ ἐπιστρέψωσι διπλάσιοι τὸν ἀριθμόν.»

«Αὐτὸ ἐσκεπτόμην κ' ἐγώ.»

«Πήδα μέσα καὶ ἐγὼ λύω τὴν σχεδίαν· πρέπει νὰ ταχύνωμεν.»

Καὶ πάραυτα ὁ Ἰωάννης εὑρέθη ἐντὸς τῆς σχεδίας, ὁ δὲ Ἀβραὰμ λύσας αὐτὴν τὸν ἠκολούθησε.

«Τώρα εἴμεθα ἐξασφαλισμένοι· Ἂς ἔλθωσιν ὅλοι οἱ μαῦροι,» εἶπεν ὁ Ἰωάννης, ὠθῶν τὴν σχεδίαν πρὸς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ.

«Δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀπομακρυνθῶμεν πολύ,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραὰμ, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀλλάξωμεν τὴν θέσιν μας.»

«Ναί· ἀλλ' ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς νυκτός.»

«Κ' ἐγὼ θέλω σὲ συντροφεύσει» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ. «Ἐὰν ἐπανέλθω εἰς τὴν Νέαν Ὀρλεάνην, θέλω ἔλθει ὡπλισμένος· νὰ ὑπάγῃ τις εἰς πόλεμον ἄοπλος δὲν συμφέρει.»

«Ἄχ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἤμεθα ὡπλισμένοι,» εἶπεν ὁ Ἰωάννης. Ἠθέλαμεν τοὺς ξεπαστρέψει.»

«Ἐννοεῖς, ὅτι ἤθελες ξεπαστρέψει τὸ μαλλίον ἕ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ ἀστειευόμενος. Εἶχεν ἤδη καταπραϋνθῆ καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴ συνέβη τίποτε.

«Αὐτοὶ ἐσκόπευον νὰ μᾶς δολοφονήσωσι.»

«Αὐτὸ εἶν' ἀληθές· ἐπειδὴ δὲν ἐσύμφερεν εἰς αὐτοὺς νὰ μᾶς ληστεύσωσι καὶ κατόπιν νὰ μᾶς ἀφήσωσι νὰ εἴπωμεν τὸ συμβὰν εἰς τοὺς κυρίους των. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐσκόπευον νὰ μᾶς φονεύσωσι καὶ ἔπειτα τὸ μὲν φορτίον νὰ ληστεύσωσι, τὴν δὲ σχεδίαν νὰ βυθίσωσιν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ οὐδεὶς ἤθελε μάθει τὸ γεγονός.»

«Αὐτοὶ, ἂν καὶ ἦναι μαῦροι, δὲν εἶναι ἀνόητοι.»

«Ὄχι· ἀλλὰ πάλιν ἐγὼ δὲν τοὺς κατηγορῶ· αὐτοὶ δὲν

εἶναι τόσον ἔνοχοι, ὅσον οἱ κύριοί των,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ. Ἡ δουλεία τοὺς κατελήστευσε καὶ διὰ τοῦτο μοὶ φαίνεται, ὅτι αὐτοὶ πιστεύϋν, ὅτι εἶναι δίκαιον ν' ἁρπάζωσιν ὅ,τι καὶ ἂν δύνανται.»

Τέλος πάντων ἐπέτυχον νὰ πωλήσωσι ἐπικερδῶς τὸ φορτίον των καὶ ἐπέστρεψαν ἀσφαλῶς εἰς τὴν Ἰνδιάναν. Αἱ δοκιμασίαι αὗται καί τοι δειναὶ διὰ τοὺς νέϋς τούτϋς, πάλιν ἦσαν ὠφέλιμοι· καὶ ὅταν ἡ ἐπικίνδυνος αὐτῶν συμπλοκὴ ἔγεινε γνωστή, οἱ πάντες ἐθεώρϋν τὸ ταξείδιον αὐτὸ ἀξιοθαύμαστον, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἀνεγνωρίσθη ἔκτοτε ὡς καλὸς κυβερνήτης, οἰκονόμος ἔμπειρος καὶ ἀνδρεῖος ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἐγώ. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως ὠφείλετο εἰς τὴν δεξιότητα, τὴν κρίσιν, τὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ ἰσχὺν τοῦ χαρακτῆρος του.

ΚΕΦ. ΙΗ΄.

Η ΕΙΣ ΙΛΛΙΝΟΕ ΜΕΤΟΙΚΗΣΙΣ.

Ὀλίγον μετὰ τὸ εἰς Νέαν Ὀρλεάνην ταξείδιον τοῦ Ἀβραάμ, λαμπρόταται περιγραφαὶ τῆς εὐφορίας τῶν γαιῶν τῆς Ἰλλινόε ἤρχισαν νὰ διασπείρωνται εἰς τὰς παλαιὰς Πολιτείας. Αἱ εἰδήσεις αὗται ἔφθασαν ἐνωρὶς εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ σκέπτηται καὶ πάλιν περὶ μετοικήσεως. Κατὰ μῆνα αἱ ἐξ Ἰλλινόε πληροφορίαι τῆς λαμπρότητος καὶ εὐφορείας τῶν γαιῶν ἐγένοντο ζωηρότεραι καὶ τὸ ῥεῦμα τῆς μετοικήσεως ἐστράφη ῥέον πρὸς τὸ μέρος αὐτό. Ὁ Κύριος Λίγκολν, καθὼς καὶ ὁ Ἀβραάμ, ἐπεθύμει καὶ αὐτὸς νὰ μετοικήσῃ, ἀλλ' ἤθελε πρῶτον νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος, καὶ διὰ τοῦτο προέπεμψε τὸν Χάνγς, συγγενῆ τῆς μητρυιᾶς τοῦ Ἀβραάμ, ἵνα ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐκλέξῃ κατάλληλον θέσιν διὰ κατοικίαν. Ὁ Κύριος Λίγκολν δὲν ἤθελε νὰ ἐμπιστευθῇ ὅλως εἰς τὰς φήμας. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν τὰ ἐξ Ἰλλινόε νέα ἔφθασαν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ. Ὁ Χάνγς ἐπιστρέψας ἀπὸ τὸ ταξείδιον ἐβεβαίωσεν ὅ,τι εἶχον ἀκούσει, τὸ ὁποῖον συνέτεινεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς μετοικήσεως· ἡ δὲ ἀναχώρησις ἐγένετο κατὰ τὸν Μάρτιον 1830.

Εἰς τὴν συνοδείαν ἦσαν τρεῖς οἰκογένειαι συμποσούμεναι εἰς δώδεκα ψυχάς. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Κυρίου Λίγκολνος μετὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν δύο θυγατέρων τῆς Κυρίας Λίγκολνος, αἵτινες ἦλθον εἰς τὴν Ἰνδιάναν διὰ νὰ κατοικῶσι πλησίον αὐτῆς.

Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο τώρα εἰς τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καί τοι δὲ ἐνῆλιξ καὶ ἐλεύθερος, πάλιν ἦτο ὑπήκοος υἱός.

«Τώρα, εἶσαι ἐλεύθερος,» εἶπεν ὁ πατήρ του.

«Καὶ τί μ' αὐτό;» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραὰμ ὑποπτευόμενος τὰς σκέψεις τοῦ πατρός του.

«Ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς ὅπως ἀγαπᾷς· ἢ νὰ ἔλθῃς ἢ νὰ μείνῃς. Ἀλλὰ πάλιν δὲν ἠξεύρω πῶς θὰ κάμω χωρὶς σέ.»

«Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω· θέλω νὰ σὲ συντροφεύσω εἰς τὴν Ἰλλινόε, καὶ σκοπεύω νὰ σὲ βοηθήσω ν' ἀποκατασταθῇς πρῶτον καὶ ἔπειτα θὰ σὲ ἀφήσω.»

«Χαίρω δι' αὐτὸ» ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ τυ· «μετὰ τὴν ἀποκατάστασίν μου ὅμως δὲν θέλω νὰ σὲ κρατήσω οὐδὲ στιγμήν· ἐπειδὴ καὶ σὺ τώρα ὅπου ἦσαι ἐνῆλιξ πρέπει νὰ προσπαθήσῃς διὰ τὸν ἑαυτόν σου.»

«Καλά· ἐπανερχόμεθα εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὅταν φθάσωμεν εἰς Ἰλλινόε· Κατ' ἀρχὰς θὰ ἔχω ἀρκετὴν ἐργασίαν ἕως οὗ νὰ ἀποκατασταθῇς.»

«Ἡ ὁδοιπορία εἶναι τόσον μακρυνὴ ὥςε εἶμαι σχεδὸν μεταμελημένος, διότι ἀπεφάσισα τοιοῦτον ταξείδιον τώρα εἰς τὰ γηρατεῖά μου. Μοὶ φαίνεται μεγάλη ἐπιχείρησις νὰ μετοικήσωμεν ἐκεῖ καὶ ν' ἀρχίσωμεν ἐκ νέου.»

«Αὐτὸ μοὶ φαίνεται ἁπλούστατον· ἐν καιρῷ τεσσάρων ἑβδομάδων, ἐλπίζω ὄχι μόνον νὰ ἤμεθα ἐκεῖ, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν καὶ κατοικίαν.»

«'Εννοεῖς, ἐὰν δὲν συμβῇ τίποτε;»

«'Ελπίζω ὅμως, ὅτι κἄτι μέλλει νὰ συμβῇ,» ἀπεκρίθη ὁ 'Αβραάμ. «'Αλλέως ποτὲ δὲν θέλομεν φθάσει ἐκεῖ.»

«Καὶ τί ἐλπίζεις, ὅτι θὰ συμβῇ;»

«Θέλει συμβῇ, τὸ ἑπόμενον. Δηλαδὴ ἐὰν ὁδοιπορῶμεν ἀδιακόπως, θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ἐντὸς δύο ἑβδομάδων καὶ θὰ λυπηθῶ πολὺ ἐὰν τοῦτο δὲν συμβῇ.»

«'Ο καιρὸς ὁδηγός,» ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος Λίγκολν.

'Η ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὁ 'Αβραὰμ ἠγάπα τόσον πολὺ τοὺς γονεῖς του, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ὁδοιπορῶσι μόνοι των. Οὐδὲν ἄλλο συμφέρον δὲν ἠδύνατο νὰ μεταπείσῃ αὐτὸν ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοὺς γονεῖς τυ, πρὶν τῆς ἐν 'Ιλλινόε ἀποκαταστάσεώς των, 'Ο υἱὸς λοιπόν, ὅστις ἔχει τόσην διάκρισιν καὶ ὑπακοὴν θέλει βεβαίως εὐδοκιμήσει.

Εἷς τῶν κατοίκων περιγράφει τὸν τρόπον τῆς μετοικήσεως ὡς ἑξῆς· «Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, οἱ ἄνθρωποι μετῴκουν φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ὅλα τὰ ἄψυχά τε καὶ ἔμψυχα πράγματα αὐτῶν· δηλαδὴ τὰ ἔπιπλα, σκεύη τῆς μαγειρικῆς, ἐφόδια τῆς ὁδοιπορίας, γεωργικὰ ἐργαλεῖα τοὺς ἵππους καὶ τὰ κτήνη των. Τὰ μὲν ἀκίνητα ἐτίθεντο εἰς ἁμάξια συρόμενα συνήθως ὑπὸ βοῶν, τὰ δὲ κτήνη ὡδηγοῦντο ὑπὸ τῶν τέκνων τὰ ὁποῖα πολλάκις ἐβοηθοῦντο ἀπὸ τὰς ἀδελφὰς καὶ τὰς μητέρας των. Οὕτω προπαρασκευασμένοι οἱ μεταναστάται διὰ τὰς ἑβδομαδιαίας καὶ πολλάκις μηνιαίας ὁδοιπορίας των, ἐξεκίνυν δίχως νὰ σκέπτωνται πολὺ περὶ τῶν σκληραγωγιῶν καὶ στερήσεων αὐτῶν· δηλαδὴ ἀνωμάλων ὁδῶν, ποταμῶν ἄνευ γεφυρῶν, κακοκαιριῶν κοιμώμενοι ποτὲ μὲν εἰς τὰ

ἁμάξια, ποτὲ δὲ κατὰ γῆς, ἀσθενείας, δυστυχήματα καὶ ἐνίοτε θάνατον, ἐνασχολούμενοι μὲ πᾶν ὅ,τι νεοφανὲς καὶ διασκεδαστικὸν παρουσιάζετο ἐνώπιόν των, μὲ τὰς λαμπρὰς περιγραφὰς τῆς χώρας πρὸς τὴν ὁποίαν ἐβάδιζον καὶ μὲ τὰς ἐνδεχομένας ὠφελείας, τὰς ὁποίας ἤλπιζον ν' ἀπολαύσωσι διὰ τῆς μετοικήσεως. Ἡ συνοδεία, τὰ ἁμάξια, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία καὶ κτήνη ἠγωνίζοντο προχωροῦντες κατὰ τὴν ἡμέραν, τὴν δὲ νύκτα ἀναπαυόμενοι εἰς τὸ ὕπαιθρον, ἐξετέλουν ὑπομονητικῶς τὸ ὡρισμένον ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδαπάνουν ποτὲ μὲν ἑβδομάδας, ποτὲ δὲ μῆνας ὁλοκλήρους· ἐταξείδευον περὶ τὰ δέκα ἢ δεκαπέντε μίλια τὴν ἡμέραν, δι' ὁδῶν ἀνωμάλων, ὑψηλῶν ὀρέων, τελμάτων τε καὶ ποταμῶν, ποτὲ μὲν διὰ πυκνῶν καὶ σκιερῶν δρυμώνων, ποτὲ δὲ δι' ἀπεράντων πεδιάδων.

Οὕτω λοιπὸν καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ὡδοιπόρει· εἶχον δύο ἁμάξια συρόμενα ὑπὸ βοῶν, τὰ ὁποῖα ἔφερον τὰ ἔπιπλα· τὸ ἓν συνίστατο ἐξ ἑνὸς ζεύγους, τὸ ἕτερον ἐκ τεσσάρων. Ὁ Ἀβραὰμ ὡδήγει τὸ τελευταῖον. Ἡ ἀπόστασις τῆς πορείας των ἦτο περὶ τὰ διακόσια μίλια· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον διὰ τοὺς γενναίους καὶ ἐπίμονας ἀποίκους ἦτο σχεδὸν τίποτε. Ὁ καιρὸς ἦτο κατ' εὐτυχίαν εὔδειος καθ' ὅλον τὸ διάστημα, ἀλλ' αἱ ὁδοὶ ἦσαν λασπώδεις. Ὁ Ἀβραὰμ διῆλθε πολλὰ μίλια περιπατῶν εἰς τὴν λάσπην μέχρι τῶν ἀστραγάλων καὶ εἰς ὕδατα μέχρι τῶν γονάτων. (Ἂν καὶ τὸ διάστημα μεταξὺ τῶν γονάτων καὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς δὲν ἦτο μικρόν.) Μετὰ ὁδοιπορίαν ἑκατὸν πεντήκοντα μιλίων ἔφθασαν εἰς τὸν Κασκακίαν ποταμὸν ὅπου εὗρον ὄχι μόνον τὴν πεδιάδα πλημμυροῦσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ κορμῶν σχηματιζομένην ὁδὸν

σχεδὸν κατεστραμμένην.

«Τὴν ἐπάθαμεν,» εἶπεν ὁ Χάνγς.

«Ἀμφιβάλω εἰς αὐτὸ» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Τὸ πρᾶγμα εἶναι πολὺ φανερόν· ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μᾶς ἐπληροφόρησε περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ταξειδεύσωμεν τρία μίλια εἰς τὰ ὕδατα, καὶ μοὶ φαίνεται, ὅτι εἶναι πολὺ περισσότερον.»

«Ἀδιάφορον· ἂς ἦναι καὶ δύο φοραῖς τόσον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.» Φθάνει μόνον τὸ βάθος νὰ μὴν ἐμποδίζῃ τὴν πρόοδόν μας.»

«Τώρα λοιπὸν, ἢ πρέπει νὰ περιμένωμεν ἐδῶ ἡμέρας τινὰς ἕως οὗ τὰ ὕδατα ὀπισθοδρομήσωσιν, ἢ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν πρὸς τ' ἄνω ἢ κάτω τοῦ ποταμοῦ ζητοῦντες μέρος κατάλληλον πρὸς διάβασιν,» εἶπεν ὁ Χάνγς,

«Αὐτὰ εἶναι ἀργοπορίαι· θέλει παρέλθει πολὺς καιρὸς πρὶν τὰ ὕδατα ὀπισθοδρομήσωσι· τώρα εἴμεθα περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου, καὶ καθὼς ἠξεύρεις, οἱ ποταμοὶ εἶναι ὑψωμένοι. Προτείνω λοιπὸν νὰ προχωρήσωμεν ἐμπρὸς κατ' εὐθεῖαν.»

«Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος τρόπος,» ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λίγκολν, ὅστις ἤκουσε τὴν συνδιάλεξιν, βλέπων μὲ δισταγμὸν πρὸς τὰ ὕδατα.

«Ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ μένωμεν ἐδῶ μέχρι τῆς ὀπισθοδρομήσεως τῶν ὑδάτων εἶναι σαφές,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀβραάμ, « οὔτε πιστεύω, ὅτι θέλομεν εὕρει καταλληλότερον μέρος πρὸς διάβασιν ἂν περιέλθωμεν καὶ εἴκοσι μίλια.»

«Ἔπειτα θὰ χάσωμεν καὶ τὸν καιρὸν,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ.

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθές· ὅθεν λοιπὸν ἐμπρός. Ἐγὼ ὑπάγω πρῶτος, καὶ ἂν βυθισθῶ, τότε οἱ λοιποὶ προσέξατε.» Ἡ παρατήρησις αὕτη ἔγγεινε μᾶλλον ἀστειευτικῶς, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐμπνεύσῃ θάῤῥος εἰς τὰς καρδίας τῶν ἄλλων. «Αἴ! Δέννις, τὶ λέγεις μὲ ἀκολουθεῖς;»

«Ἔσο βέβαιος εἰς αὐτό· ἐπειδὴ δύναμαι νὰ διέλθω ὅπου καὶ σὺ δύνασαι νὰ διέλθῃς.»

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ βαδίσωσιν ἐμπρὸς μὴ στρέφοντες πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ καὶ καθόλον τὸ διάστημα, τρία περίπου μίλια, ὁ Ἀβραὰμ ὡδήγει τὸ ἁμάξιόν του, ἐνῷ τὸ ὕδωρ ἀνέβαινε μέχρι τῆς ὀσφύος· ποτὲ μὲν βιάζων τὰ κτήνη, ποτὲ δὲ ἐνθαῤῥύνων τοὺς συνοδοιπόρους. Ἡ συνήθης αὐτοῦ δραστηριότης καὶ ἰσχὺς τοῦ χαρακτῆρος του ἐνεδυνάμονον αὐτὸν νὰ ὑπερβῇ πᾶν πρόσκομμα, καθὼς τὰ αὐτὰ ςοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας ἐβοήθησαν καὶ πολλοὺς ἄλλους μέχρι τοῦδε. Ἐν διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν, ὡδοιπόρησαν μεταβαίνοντες ἐκ τοῦ δήμου Σπένσερ τῆς Ἰνδιάνης, εἰς τὴν πόλιν Δεκάτωρ τῆς Ἰλλινόε. Ἐξέλεξαν μέρος τι διὰ κατοικίαν πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ Σαγαμῶνος ποταμοῦ, ἀπέχοντος δέκα σχεδὸν μίλια πρὸς δυσμὰς τῆς Δεκάτορος. Ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἦτο ἐπιτυχής, διότι ἔθεσεν αὐτοὺς εἰς μέρος, ὅπου ἡ πεδιὰς ἡνόνετο μὲ τὸ δάσος.

Ταχέως ἀνηγέρθη καλύβη τις, εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ὁποίας ὁ Ἀβραὰμ ἐφάνη ὁ μᾶλλον συντελέσας, προσέτι δὲ ἐχώρισαν δέκα στρέμματα γῆς εἰς τὴν πεδιάδα, τὰ ὁποῖα ἔσπειρον μὲ ἀραβόσιτον.

«Αὐτὸ τώρα πρέπει νὰ φραχθῇ ἀμέσως,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Καὶ σὺ πρέπει νὰ σχίσῃς τὰ ξύλα διὰ τὸν φραγ-

μὸν,» ἀπεκρίθη ὁ πατήρ.

«Εἶμαι συνειθισμένος εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον, ἀλλὰ πάλιν δὲν σκοπεύω νὰ ἦμαι ξυλοκόπος καθ' ὅλον μου τὸν βίον.»

«Ἄμποτε νὰ μὴν ἀναγκασθῇς· ὅταν τελειώσῃς ἀπ' ἐδῶ, τότε ἠμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς καὶ εἰς ἄλλο μέρος νὰ ζητήσῃς τὴν τύχην σου.»

«Ἐγὼ ἀκόμη δὲν ἀπεφάσισα τί θὰ κάμω· ἔχομεν καιρὸν, ἀκόμη. Ἄς ἐξασφαλίσωμεν πρῶτον τὰ δέκα στρέμματα.»

«Μοὶ φαίνεται, ὅτι θέλομεν ὅλον τὸ καλοκαῖρι διὰ νὰ ὀργιώσωμεν τὴν γῆν, νὰ σπείρωμεν τὸ ἀραβόσιτον, νὰ περιποιηθῶμεν αὐτὸ καὶ νὰ φράξωμεν τὸ χωράφιον. Ποτέ μου δὲν εἶδον τόσην καλὴν γῆν. Οὔτε τὸ ἥμισυ δὲν ἠκούσαμεν περὶ αὐτῆς.» Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐθαύμαζε τὴν παχύτητα τῶν γαιῶν καὶ ἦτο καθ' ὅλα εὐχαριστημένος μὲ τὴν ἀλλαγήν.

«Καλλιτέρους ἀγροὺς ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρῃ τις,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ· ἡ πεδιὰς καλλιεργεῖται μὲ ὀλιγώτερον κόπον. Τώρα, ἐπειδὴ εἶμαι συνειθισμένος εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ πελέκεως, εἶμαι καὶ ὁ καταλληλότερος νὰ κατασκευάσω τὸν φραγμόν.»

«Μάλιστα· σὺ ἠμπορεῖς νὰ τελειώσῃς τὸ ἔργον ταχύτερα καὶ καλλήτερά μου· ὥστε ἄρχισε ὅποτε θέλῃς.»

Λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ ἤρχισε νὰ σχίζῃ τὰ ξύλα διὰ τὸν φραγμόν. Οὗτοι εἶναι αἱ δοκοὶ, περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο τόσον πολὺς λόγος κατὰ τὸν Νοέμβριον 1860 εἰς τὸν ἐκλογικὸν διαγωνισμὸν, ὅτε ὁ Ἀβραὰμ Λίγκολν ὑπεστηρίζετο ὡς ὑποψήφιος τῆς Προεδρείας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. «Ἡ ὕπαρξις τῶν δοκῶν τού-

των» λέγει τις, «διήγειρε τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ, ὅτε ἡ μερὶς τῶν 'Ρεπουβλικάνων τῆς Πολιτείας Ἰλλινόε, συνεδρίαζεν εἰς τὴν πόλιν Δεκάτωρ, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. Σημαία τις φέρουσα κατάλληλον ἐπιγραφὴν στηριζομένη ἐπὶ δύο τοιούτων δοκῶν ἐν σχήματι σταυροῦ ἐκομίσθη εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ ἐπισήμως ἐδωρήθη εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἐν μέσῳ ἀλλαλαγμοῦ καὶ ἀνεκφράστου ἐνθουσιασμοῦ. Ἔκτοτε καθ' ὅλην τὴν ἐκλογικὴν πάλην, αἱ δοκοὶ αὗται ἐζητοῦντο ἀπὸ πᾶσαν Πολιτείαν τῆς Συμπολιτείας εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἐλευθέρα ἐργασία ἐκτιμᾶται· ἐφέροντο πολλάκις εἰς τὰς παρατάξεις ἐν μέσῳ μυριάδων πολιτῶν ζητωκραυγαζόντων, καὶ εὐθυμούντων, οἱ ὁποῖοι ὑπεδέχοντο αὐτὰς, ὡς σύμβολον θριάμβου καὶ ἔνδοξον ὑπεράσπισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς ἐλευθέρας ἐργασίας.» (1) Αὗται ὅμως δὲν ἦσαν

---

1) Κατὰ τὸ πολίτευμα τῆς Συμπολιτείας ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐκλέγεται κατὰ τετραετείαν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ἐκλεχθῇ πλέον τῶν δύο περιόδων. Ἐκ τῶν 16 μέχρι τοῦδε ἐκλεχθέντων Προέδρων μόνον 6 ἐξελέχθησαν δίς. Αἱ μὲν ἐκλογαὶ γίνονται συνήθως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου, ἡ δὲ τελετὴ τῆς ὁρκωμοσίας τὴν 4ην τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου. Ἐκλέγεται δὲ ὑπὸ ἐκλεκτόρων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων εἶναι διπλάσιος τῶν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ τῆς Συμπολιτείας Βουλευτῶν τε καὶ Γερουσιαστῶν ἑκάστης Πολιτείας οἵτινες ἐκλέγονται διὰ δελτίων κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοὺς πολίτας. Εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχὴν (1864) ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλεκτόρων ἦτο 233, τούτων δὲ ὁ μὲν Λίγκολν ἔλαβε 212, ὁ δὲ ἀντίπαλος αὐτοῦ Μακλέλλανδ 21. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν ψήφων ὁ μὲν νικητὴς ἔλαβε 2,185,502, ὁ δὲ ἡττημένος 1,795 200, περὶ τὰς 390,302 ὀλιγωτέρας.

Κατὰ τὸν καιρὸν τῶν ἐκλογῶν οἱ ἐπισημότεροι τῶν διαφόρων πολιτικῶν μερίδων συνέρχονται καὶ συσκέπτονται, καὶ ἂν

οὔτε αἱ πρῶται οὔτε αἱ τελευταῖαι, τὰς ὁποίας ὁ Ἀβραὰμ ἔσχισεν· ἦτο ἔμπειρος τῆς τέχνης ταύτης· τὸ δὲ πρῶτον αὐτοῦ μάθημα ἔλαβεν, ὅτε ἦτο ἔτι παῖς εἰς Ἰνδιάναν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀνεγνωρίσθησαν σαφέστατα, καὶ ὁ συγγραφεὺς εἶδε ποτὲ βακτηρίαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀβραὰμ Λίγκολνος, τὴν ὁποίαν φίλος του τις ἐξ Ἰνδιάνης, κατεσκεύασεν ἐκ μιᾶς τῶν δοκῶν, τὰς ὁποίας εἶχε σχίσει μὲ τὰς ἰδίας αὐτοῦ χεῖρας, καὶ ἐδώρησεν εἰς αὐτόν.

Οὕτω, ὁ Κύριος Λίγκολν ἀνατραφεὶς νὰ κοπιάζῃ καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἐργασίαν δὲν ἠσχύνετο νὰ ἐργάζηται. Ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος ἔλεγέ ποτε, ὅτε κατεῖχε τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ μόνος μονάρχης τῆς Εὐρώπης κατάλληλος διὰ τὴν θέσιν του· ἐπειδὴ ἦτο ὁ μόνος ὅστις ἠδύνατο νὰ βάψῃ τὰ ὑποδήματά του. Ἂν ἡ αὐτοβοήθεια ἦναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον διὰ

μὲν ἦναι ἀδύνατοι ἀποφασίζειν νὰ προσκολληθῶσιν εἰς μίαν ἢ εἰς ἄλλην ἰσχυροτέραν, ἂν δὲ ἰσχυροὶ δημοσιεύουσι τὸ πρόγραμμά των καὶ θέτουσιν ὑποψήφιον ἄνδρα, ἀντιπροσωπεύοντα τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ὑποστηρίζουσι· συνήθως ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποψηφίων εἶναι δύο, κατὰ δὲ τὸ 1860 ἦσαν πέντε.

Πρὸς τιμὴν τοῦ ὑποψηφίου τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὰς ἀρχὰς καὶ πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἰσχύος ἑκάστης μερίδος οἱ πολῖται καταφεύγουσι εἰς διάφορα μέσα· ποτὲ μὲν εἰς τὰς διὰ τοῦ τύπου ὑπερασπίσεις τῶν ἀρχῶν των, ποτὲ δὲ διὰ συναθροίσεων καὶ ἀγορεύσεων κατὰ πόλεις καὶ κωμοπόλεις καὶ ἄλλοτε διὰ νυκτερινῶν φωτοφόρων παρατάξεων. Κατὰ τὸ 1860 ἡ μερὶς τῶν ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας, ἀντιπρόσωπος τῆς ὁποίας ἦτο ὁ Λίγκολν, ἔφερεν τοὺς φανούς των ἐπὶ δοκῶν πρὸς τιμὴν τοῦ «*δοκοσχίστου*» καὶ «*τιμίου Ἄβε*,» ὅστις ὑπερασπίζετο τὴν δι' ἀντιμισθίας ἐργασίαν καὶ κατεφέρετο κατὰ τῆς *ἀναγκαστικῆς* καὶ *ἀνδραποδιστικῆς*.

κυβέρνησιν, τότε ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ἐντελῶς προπαρασκευασμένος ἵνα διοικήσῃ.

Τὸ θέρος παρῆλθεν ἐν ὑπερβολικοῖς κόποις καὶ ὁ πολύτιμος θερισμὸς τοῦ φθοινοπώρου ἀντήμειψε τὸν ἐργάτην διὰ τὸν ἱδρῶτά του. Ὁ Ἀβραὰμ εὑρίσκετο ἔτι μετὰ τοῦ πατρός του. Ὁ χειμὼν ἤρχισεν ἐνωρὶς καὶ ἦτο δριμύτερος παράποτε εἰς ἐκείνην τὴν περίχωρον. Ἦτο ὁ χειμὼν τῆς «μεγάλης χιόνος» ὡς τὸν ὠνόμασαν, ἐπειδὴ διὰ τρεῖς ὁλοκλήρους ἑβδομάδας, ἡ χιὼν ἦτο τρεῖς πόδας τὸ βάθος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ χειμὼν ἦτο καταστρεπτικὸς, ἰδίως δὲ διὰ τὰ κτήνη. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ἦτο καλῶς ἐφοδιασμένη ἀπὸ ἀραβόσιτον ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπὸ κρέας. Κρέας ἐπρομηθεύοντο συνήθως μὲ τὰ ῥαβδωτά των, ἀλλ' ἡ δριμύτης τοῦ χειμῶνος ἐν μέρει ἠλάττωσε τὴν προμήθειαν ταύτην. Χάριν δὲ τῆς μεγάλης σωματικῆς καρτερικότητος τοῦ Ἀβραὰμ, ἡ οἰκογένεια δὲν ὑπέφερεν· αὐτὸς ἠδύνατο ν' ἀνθέξῃ εἰς ψῦχος ὑπερβολικὸν καὶ νὰ διέλθῃ μεγάλας σκληραγωγίας δίχως ν' ἀποκάμῃ. Λοιπὸν περιεπλανᾶτο εἰς τὰ δάση κυνηγῶν δορκάδας ἢ ἄλλα ζῶα διὰ τροφήν ἦτο ἁπλούστατος κυνηγός· διότι ἂν καὶ ἤρχισε τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ὅτε ἦτο παιδίον μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν, πάλιν ἡ πρὸς τὰ βιβλία ἀγάπη του ὑπερέβαινε κατὰ τόσον τὴν πρὸς τὸ κυνήγιον κλίσιν του, ὥστε σπανίως ἐκυνήγα, ἐκτὸς ὅτε ἦτο ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ προμηθεύσῃ τροφὴν εἰς τὴν οἰκογένειαν. Κατὰ τὸν ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνον χειμῶνα ἐφέρετο ὡς ἔμπειρος κυνηγὸς, καὶ οὕτω ἠλευθέρωσε τοῦ θανάτου τῆς πείνης τὴν οἰκογένειαν, ἥτις ὤφειλε τὴν ζωήν των εἰς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ ἀξιοθαύμαστον ἰσχὺν τῆς καρτερίας του.

ΚΕΦ. ΙΘ'.

ΝΕΟΙ ΦΙΛΟΙ.

«Ὑποθέτω, ὅτι θέλεις ν' ἀναχωρήσῃς, Ἄβε, καὶ ἐγὼ τὸ ἀναγνωρίζω, ὅτι θὰ ἦναι διὰ τὸ καλόν σου,» εἶπεν ὁ Κύριος Λίγκολν·

Ὁ Ἀβραὰμ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν τύχην του εἰς ξένους τόπους. Ἦτο δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως, μετὰ τὸν ἐν τῷ προειρημένῳ κεφαλαίῳ χειμῶνα.

«Ἂν δὲν ἀναχωρήσω τώρα, ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμω. Ἕως τώρα δὲν μοῦ ἤρχετο καλὰ νὰ σᾶς ἀφήσω πρὶν σᾶς ἔβλεπον ἐντελῶς ἀποκαταστημένους.»

«Τώρα, παιδίμου, εἴμεθα καλά, καὶ δὲν πιστεύω, ὅτι θὰ ἔχῃς καλλιτέραν εὐκαιρίαν διὰ τὸν σκοπόν σου.»

«Αὐτὸ συλλογίζομαι κ' ἐγώ.»

«Ἔπειτα εἶσαι καὶ εἰς τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ τόπου διὰ νὰ ἀρχίσῃς τὰς προσπαθείας σου.»

«Ὁ τόπος οὗτος εἶναι πολὺ καλλίτερος ἀπὸ τὴν Ἰνδιάναν.»

«Καὶ ἀκόμη καλλίτερος ἀπὸ τὴν Κεντούκην,» ἐπρόσθεσεν ὁ πατήρ.

«Ἐγὼ δὲ ἠμπορῶ νὰ ζήσω εἰς Δούλην Πολιτείαν, ὅπως καὶ ἂν ἦναι,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὅστις ἦτο ἐντελῶς

«Προετίμα τὰ βιβλία τῶν καλλῶν ἐνδυμάτων.»

πεπεισμένος εἰς τὰς ἰδέας τοῦ πατρός του, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς δουλείας. Ἔπειτα ἡ εὐγενὴς καὶ φιλάνθρωπος αὐτοῦ φύσις, ἦτο ἱκανὴ νὰ τὸν πείσῃ κατὰ τοῦ ἀδίκου τούτου συστήματος.

«Αὔριον τὰ φορεματά σου θὰ ἦναι ἕτοιμα,» εἶπεν ἡ μήτηρ του, ἥτις ἐκάθητο ῥάπτουσα ταχέως.» Ἐπεθύμουν ὅμως νὰ τὰ ἐπαλαίονες ἐδῶ.»

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ. «Εἰς κανένα μέρος δὲν ἐλπίζω νὰ εὕρω τόσην ἀνάπαυσιν ὅσην ἐδῶ.»

«Χαίρω, ὅτι ἔχεις τοιαῦτα αἰσθήματα.» Τοῦτο δ' ἐλέχθη μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του, ἥτις ἐθεώρει ἤδη αὐτὸν μὲ τὴν αὐτὴν μητρικὴν στοργὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ἠγάπα τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα.

Ὁ Ἀβραὰμ ἀνεχώρησε· λεπτομερῆ σχέδια περὶ τοῦ μέλλοντος δὲν εἶχεν. Ἠσθάνετο, ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον κἄτι τι διὰ νὰ κάμῃ, καὶ ὅτι εἶχε τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἰσχὺν νὰ τὸ ἐκτελέσῃ. Ἂν καὶ ἤρχισε μᾶλλον ἀργὰ νὰ ζητῇ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα εἶχεν ὅμως ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα χαρακτῆρος, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὸν ἦσαν πολυτιμότερα τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου. Ἦτο κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς μετὰ τὸν δριμύτατον ἐκεῖνον χειμῶνα ἀνοίξεως. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν περίχωρον τῆς Πετρουπόλεως εἰς τὸν δῆμον Σπένσερ καὶ εἰργάσθη διά τινα ὀνομαζόμενον Ἄρμστρονγ. Ὁ Ἄνθρωπος οὗτος ἦτο πτωχὸς καὶ ὁπωσοῦν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν· εἶχε δὲ καὶ ἕνα υἱὸν δεκατεσσάρων περίπου ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἀπαίδευτον καὶ γενικῶς ἀπειθῆ· οἱ γονεῖς του εἶχον μεγάλην ἀδυναμίαν εἰς αὐτὸν καὶ ἐνέδιδον εἰς ὅλας του τὰς

ἐπιθυμίας. Ἂν καὶ ἡ τοιαύτη διαγωγή των ἐπέφερε βλάβην εἰς αὐτὸν, αὐτοὶ ὅμως εἰσέτι δὲν ἔβλεπον τὴν ἀνοησίαν των.

Ὁ Ἀβραὰμ ἦτο τόσον φρόνιμος, περιποιητικὸς, τίμιος καὶ πιστὸς, ὥστε κατεγοήτευσε τὰς καρδίας τῶν γερόντων. Ἀναγνώσας τὰ ὀλίγα βιβλία του ἐδανείζετο ἄλλα διὰ νὰ καταγίνεται ὅταν τοῦ ἔμενε καιρός. Πρὸς τούτοις δὲ ἐμελέτα ἐνίοτε τὴν ἀριθμητικήν του καὶ ἦτο ἐν γένει ἐπιμελής. Νέος ὅλως διαφορετικὸς τοῦ υἱοῦ των.

«Ἐγὼ δὲν τὸ ἐννοῶ,» εἶπεν ὁ Ἄρμστρονγ πρὸς τὴν σύζυγόν του.

«Τί δὲν ἐννοεῖς;»

«Δὲν ἐννοῶ, πῶς ὁ Ἄβε, ὅστις ἀνετράφη εἰς τὰ δάση καθῶς ἐγὼ, ἔχει τόσην κλίσιν εἰς τὰ βιβλία.» Ὁ ἀναγνώστης παρατηρεῖ, ὅτι τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα τὸν ἠκολούθει καί τοι εὑρισκόμενον μακρὰν τῆς οἰκίας τοῦ πατρός του.

«Αὐτὸ μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν· ὁμιλεῖ ὡς διδάσκαλος.»

«Οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν διδασκάλων δὲν ἠμποροῦν νὰ ὁμιλήσουν καθὼς αὐτὸς· δὲν ἠξεύρουν οὔτε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. Ἔπειτα εἶναι καὶ τόσον πιστός.»

«Αὐτὸ εἶναι φανερὸν· καὶ νομίζω, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι ἡ βάσις τοῦ τοιούτου χαρακτῆρος.»

«Δὲν εἶναι διόλου παράδοξον. Ποτὲ δὲν ἀπήντησα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δύναται ν' ἀποστηθίσῃ ὅσον αὐτὸς ἀπὸ τὰς Γραφάς· προσέτι δὲ καὶ τὰς σέβεται. Πρέπει νὰ εἶχε καλὴν μητέρα.»

«Συνωμίλησα μὲ αὐτὸν περὶ αὐτῆς καὶ συμπεραίνω, ὅτι πρέπει νὰ ἦτο πολὺ ἔξυπνος γυνή.

«Ὑπέφερε καὶ πτωχίαν προσέτι. Κατὰ τὴν διήγησίν

του καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του ὑπέφεραν περισσότερα ἀπὸ ἡμᾶς.»

«Ναὶ, καὶ νομίζω, ὅτι ἔκαμε καλὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ νὰ ζητήσῃ πόρον ζωῆς.»

«Αὐτὸ λέγω, καὶ ἐγώ. Ἄκουσον τώρα νὰ σοῦ εἰπῶ τί ἀπεφάσισα.»

«Ἀκούω, λέγε.»

«Ἐσκέφθην, ὅτι πιθανὸν νὰ μείνῃ ἄνευ ἐργασίας τὸν χειμῶνα, καὶ μοὶ φαίνεται, ὅτι ἦναι καλὴ βοήθεια νὰ τοῦ προτείνωμεν νὰ μείνῃ μαζύ μας. Εἶναι καλὸς μαθητής, καὶ ἀγαπᾷ τὰ βιβλία του καὶ ἐργάζεται καλλίτερον καὶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον μισθωτόν.»

«Τὸ σχέδιόν σου μοῦ ἀρέσει,» ἀπήντησεν ἡ Κυρία Ἄρμστρονγ. Ποῖος ἠξεύρει πόσον καλὸν δύναται νὰ κάμῃ εἰς τὸν υἱόν μας· ἔπειτα ἂν ὁ χειμὼν εἶναι δριμὺς θέλομεν ἔχει καὶ τὴν ἀνάγκην του.»

«Δὲν πιστεύω, ὅτι αὐτὸς θὰ ἐργάζεται πάντοτε δι' ἄλλους,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Ἄρμστρονγ. «Εἶναι νέος γραμματισμένος· ἐνθυμοῦ τί σοῦ λέγω· αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν θὰ ἐργάζεται πάντοτε οὕτω.»

Ἡ πρότασις ἐγένετο καὶ ὁ Ἀβραὰμ παρεδέχθη τὴν συμφωνίαν νὰ ὑπηρετῇ τὴν οἰκογένειαν πρὸς ἀντιμισθίαν τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του. Ἠρκέσθησαν νὰ μένῃ ἡ ὑπόθεσίς του οὕτω ἂν καὶ ἐσκόπευον νὰ τοῦ κάμωσι χάριν.

Ἡ διαγωγὴ τοῦ Ἀβραὰμ ἐδείκνυε πάντοτε τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ τιμιότητα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πράττῃ πάντοτε τὸ καλόν. Ὅπου καὶ ἂν ὑπῆγεν, αἱ ὑψηλαὶ αὐτοῦ ἀρχαὶ διήγειραν τὸν θαυμασμὸν ὅλων. Ἦτο ἔξοχος νέος, καὶ ἡ συμπεριφορά του εἵλκυε προσοχὴν διὰ μιᾶς.

Τοῦτο δ' ἐγένετο ἔτι σαφὲς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δια-

μονῆς του εἰς τὴν περίχωρον τῆς Πετρουπόλεως. Οἱ νέοι οἵτινες, ἐσχετίσθησαν μὲ αὐτὸν, ἐνεπιστεύοντο αὐτὸν ἄνευ δισταγμοῦ, καὶ θεωροῦντες αὐτὸν, ὡς νέον τίμιον καὶ εὐσυνείδητον, ἀνέθετον εἰς αὐτὸν τὴν διαδικασίαν ὅλων τῶν διαφορῶν των. Προσέτι δὲ εἶχον καὶ πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν κρίσιν του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐσυνειθίζοντο διάφοροι ἀγῶνες: οἷον ὁ δρόμος, ἡ ἱππασία κτλ. Ὁπόταν δ' ἐτύγχανεν ὁ Ἀβραὰμ νὰ ἦναι παρὼν, διωρίζετο ἐκ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου μέρους ὡς διαιτητής. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ὅτε κατῴκει εἰς Νέαν Σάλεμ, ἐχαίρετο τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξέλεγον αὐτὸν διαιτητήν των εἰς τὰς ἐν λόγῳ διασκεδάσεις. Ἦτο τόσον ἀσύνηθες διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ διορισθῇ κριτὴς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων μερῶν, καὶ ἐδείκνυε τοσαύτην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν χαρακτῆρά του, ὥστε ὁμοφώνως ὠνόμασαν αὐτὸν «Τίμιον Ἄβε.»

Ὁ χειμὼν τὸν εὗρεν εἰς τὴν καλύβην τῶν νέων αὐτοῦ φίλον. Ἡ εἰκονογραφία παριστάνει αὐτὸν καθήμενον μὲ βιβλίον εἰς τὰς χεῖρας καὶ σπουδάζοντα εἰς τὸ φῶς τῆς ἑστίας κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος, τοὺς δὲ γέροντας καθημένους εἰς τὰς συνήθεις αὐτῶν θέσεις. Ὁ Ἀβραὰμ ἠδιαφόρει διὰ τὴν ἐνδυμασίαν τυ, ἂν καὶ ἦτο παλαιά· ἐπειδὴ ἐθεώρει τὴν κατοχὴν ἑνὸς καλοῦ βιβλίου ἐπιθυμότερον τῆς καλῆς ἐνδυμασίας, καὶ οὕτως ἠρκεῖτο μὲ τὴν τύχην του.

Ἐντὸς τοῦ χειμῶνος ἐπρόσθεσεν ὀλίγα τινα βιβλία εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, ἂν καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ σκοπὸς ἦτο νὰ ἐξακολουθήσῃ σπουδάζων τὴν ἀριθμητικήν του. Μέχρι τοῦδε ἐκοπίαζε ἵνα τηρήσῃ τὰς μαθηματικὰς αὐ-

του γνώσεις, τὰς ὁποίας ἀπέκτησεν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίου Κρόφορδ. Τώρα ὅμως ἐπεθύμει νὰ προχωρήσῃ ἕως οὗ τελειώσῃ ὅλον τὸ βιβλίον, ὅπερ καὶ ἐπιτυχῶς ἐξετέλεσε.

Ὁ Χειμὼν εἶχεν ἤδη τελειώσει, ὅτε ὁ Κύριος Ἄρμστρονγ, ἐπιστρέφων ἀπὸ ἓν πλησίον χωρίον, ἔφερε καλὰς ἀγγελίας εἰς τὸν Ἀβραάμ·

«Εἶδον ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ μισθώσῃ δύο ἢ τρεῖς ἀνθρώπους νὰ φέρωσι τὴν σχεδίαν του εἰς νέαν Ὀρλεάνην, καὶ τοῦ εἶπον, ὅτι καλλίτερον ἄνθρωπον ἀπὸ σὲ, Ἄβε, δὲν θὰ εὕρῃ. Τί λέγεις, πηγαίνεις;»

«Εἶμαι ἕτοιμος, φθάνει νὰ ἦναι δίκαιος ἄνθρωπος.»

«Δικαιότατος. Εἶναι ὁ Κύριος Ὄφφατ, ὁ ὁποῖος ἐμπορεύεται ἐπάνω καὶ κάτω εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ νομίζω, ὅτι ἔχει κατάστημα καὶ μύλον εἰς τὴν Νέαν Σάλεμ.»

«Καὶ πότε χρειάζεται τοὺς ἀνθρώπους;»

«Μετὰ τὴν χιόνα σκοπεύει ν' ἀγοράσῃ μίαν σχεδίαν εἰς τὴν πόλιν Βιρδστάουν· εἶναι δ' αὕτη ὁ λιμὴν ἐκ τοῦ ὁποίου οἱ ἐπιβάται μεταβαίνουσιν εἰς Νέαν Ὀρλεάνην.»

«Τὸ ἔργον μοῦ ἀρέσει» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. «Ἔχω καὶ κάποιαν πεῖραν εἰς αὐτό. Τί μισθὸν δίδει;»

«Καλὸν μισθὸν, συμπεραίνω ἀπ' ὅ,τι εἶπεν. Τοῦ ἐφάνη, ὅτι σὺ εἶσαι πολὺ κατάλληλος, ὅταν τοῦ ἀνέφερα περὶ σοῦ.»

«Σκοπεύει νὰ ἔλθῃ ἐδῶ νὰ μὲ ἴδῃ;» Ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἤθελε νὰ ἀπολέσῃ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, καὶ ἦτο περίφοβος μήπως τοῦ διαφύγῃ.

«Μάλιστα· σκοπεύει νὰ περάσῃ ἀπ' ἐδῶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ.»

«Εἶσαι βέβαιος εἰς αὐτό;»

«Εἶμαι πολὺ βέβαιος· οὕτως εἶπεν αὐτός.»

«'Εὰν ἀμφίβαλλον ὅτι δὲν ἤθελεν ἔλθει, ἤθελον ὑπάγει ἀμέσως πρὸς συνάντησίν του, ἐπειδὴ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ χάσω τὴν εὐκαιρίαν.»

«'Ελπίζω νὰ ἔλθῃ· μάλιστα ἀφοῦ τοῦ ἀνέφερα διὰ σὲ, εἶναι ἀνόητος ἂν δὲν ἔλθῃ.»

«Πιθανὸν νὰ διαφέρεται ὡς πρὸς αὐτὸ,» εἶπεν ὁ 'Αβραὰμ μειδιῶν διὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ γηραιοῦ αὐτοῦ φίλου.

'Ο Κύριος "Οφφατ ἦτο ἔντιμος ἄνθρωπος καὶ ἐμίσθωσε τὸν 'Αβραὰμ διὰ δεκαπέντε τάλληρα τὸ μῆνα. 'Η τιμὴ αὕτη ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐπείσθη ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ὁ 'Αβραὰμ ἦτο κατάλληλος διὰ τὴν ἀνάγκην του.

'Απεφασίσθη λοιπὸν ὥστε ὁ 'Αβραὰμ καὶ νέος τις ἄλλος μισθωτὸς ἤθελον συναντήσει αὐτὸν εἰς Σπρίνγφιλδ (Springfield) εἰς ὡρισμένον καιρὸν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ μεταβῶσιν ὁμοῦ εἰς Βιρδστάουν.

'Ο 'Αβραὰμ προπαρασκευσθεὶς διὰ τὴν νέαν του ἐργασίαν καὶ ἀποχαιρετήσας τοὺς καλούς τȣ φίλȣς, ἀνεχώρησεν. 'Αφῆκε δὲ τὴν φιλόξενον ταύτην καλύβην, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὑπεδέχθησαν, μὲ πραγματικῶς εὐγνώμονα καρδίαν καὶ μὲ ἀπόφασιν ν' ἀνταμείψῃ τοὺς γηραιούς του φίλους διὰ τὴν καλωσύνην των.

'Ελθὼν εἰς Σπρίνγφιλδ ηὗρεν, ὅτι ὁ Κύριος "Οφφατ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀγοράσῃ σχεδίαν κατὰ τὰς προσδοκίας του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ κατασκευάσῃ μίαν. 'Ο 'Αβραὰμ δὲ ἔχων τὴν ἐπιδεξιότητα νὰ ἐργάζηται διαφοροτρόπως ἐπρότεινε νὰ παραλάβῃ τὸν ἕτερον μισθωτὸν, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ποταμὸν Σαγα-

μών, καὶ ἐκεῖ νὰ κατασκευάσῃ τὴν σχεδίαν. Ἡ πρότασίς του ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἡ σχεδία κατεσκευάσθη.

Τὸ ταξείδιον εἰς Νέαν Ὀρλεάνην ἐτελέσθη ἐπιτυχῶς, καὶ ὁ Κύριος Ὄφφατ παρετήρησε τὴν μεγάλην δεξιότητα τοῦ Ἀβραάμ. Ἄλλος τις λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ προσηνέχθη τόσον ἀξίως καθ' ὅλον τὸ ταξείδιον, ἦτο τόσον πιστὸς καθ' ὅλα εἰς ὅσα ὁ κύριός του τὸν ἐνεπιστεύθη, τόσον ἐργατικὸς καὶ πρόθυμος, τόσον σαφὴς εἰς τὰς σκέψεις του, πλήρης ἐφευρέσεων ἐν καιρῷ κινδύνου, ὥστε πρὶν φθάσωσιν εἰς τὴν Νέαν Ὀρλεάνην, ὁ Κύριος Ὄφφατ κατεγοητεύθη ἀπ' αὐτὸν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐμίσθωσεν αὐτὸν ἵνα λάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος καὶ τοῦ μύλȣ εἰς Νέαν Σάλεμ. Οὕτω δ' ὁ Ἀβραὰμ ἐπιστρέψας μὲ τὴν σχεδίαν εἰς Νέαν Σάλεμ, ἐτέθη ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων τοῦ καταςήματος, καὶ εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον θέλομεν ἴδει πῶς ἐπέτυχε.

ΚΕΦ. Κ'.

Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ.

Ὁ Ἀβραὰμ ταχέως κατέστη ὁ ἐπισημότερος ἀνὴρ τοῦ χωρίου. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ ἔμπορος ἐξήσκει μεγίστην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν κοινωνίαν. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὅμως ὑπῆρχε καὶ ἑτέρα αἰτία τῆς μεγάλης ἐπιῤῥοῆς τοῦ Ἀβραάμ. Ἦτο νέος κοινωνικός, εὐχάριστος, ἔξυπνος, καὶ οὕτως ἑλκύων γύρω του πολλοὺς θερμοὺς φίλους, οἵτινες ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς τὸ καύχημα τοῦ χωρίου.

«Ποτὲ δὲν εἴχαμεν ἕνα τόσον καλὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ κατάστημα,» εἶπεν ὁ Γρήν, ἔξυπνός τις νέος πρὸς τοὺς συντρόφους του. «Αὐτὸς ἠξεύρει κἄτι τι.»

«Νὰ εἶσθε πολὺ βέβαιοι εἰς αὐτό,» ἀπήντησεν ὁ Νέλσων. «Εἶναι εὐχάριστον νὰ τὸν ἀκούῃ τις νὰ ὁμιλῇ.»

«Ἔπειτα εἶναι ὑποχρεωτικὸς καὶ δραστήριος εἰς τὰς δοσοληψίας του. Ἡ μήτηρ μου λέγει, ὅτι τὸν ἐμπιστεύεται καθ' ὅλα, ἐπειδὴ εἶναι τίμιος. Προχθὲς τοῦ ἔδωκε κατὰ λάθος ὀλίγα λεπτὰ περισσότερα καὶ αὐτὸς τὰ ἐπέστρεψεν ἀμέσως.»

«Πολλοὶ ὀλίγοι κάμνουσιν αὐτό,» εἶπεν ὁ Νέλσων. «Ὅλοι λέγουν, ὅτι ζυγίζει μὲ Εὐαγγελικὰ μέτρα.»

«Ἔπειτα ἂν ἦναι καὶ ἐμπορικὸς ἐπίτροπος, δὲν εἶναι

φαντασμένος καὶ ἀριστοκρατικός,» ἐπρόσθεσεν ὁ Γρήν. «Εἰς ἡμίσειαν ὥραν ἐκφράζει περισσοτέρας ἰδέας, παρ' ὅσας ὁ προκάτοχός του ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ εἰς μίαν ἑβδομάδα.»

«'Αληθῶς, διὰ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτῆρός του ἑλκύει πολλοὺς νέους ἀγοραστάς· οἱ πάντες ἐξεύρουσιν, ὅτι οὔτε ψεύδεται οὔτε ἀπατᾷ, ἀλλὰ πιστεύοντες εἰς ὅ,τι λέγει εὐχαριστοῦνται νὰ ἐμπορεύωνται μὲ αὐτόν.»

«'Ο Κύριος Ὄφφατς ἦτο πολὺ εὐτυχὴς νὰ βάλλῃ τοιοῦτον ἄνθρωπον εἰς τὸ κατάστημά του,» ἐξηκολούθησεν ὁ Γρήν· «θέλει ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτόν.»

«Αὐτὸς ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον του, ὡς νὰ εὑρίσκετο εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ κατάστημα· ἐκεῖ τὸν εὑρίσκεις ἐνωρὶς καὶ ἀργά· καὶ ὅταν εἶναι εὔκαιρος ἔχει πάντοτε τὸ βιβλίον εἰς χεῖρας.»

«Αὐτὸ συμβαίνει, ἐπειδὴ εἶναι τίμιος,» ἀπήντησεν ὁ Γρήν· «ἕνας ἄτιμος ἐπίτροπος δὲν τὸν μέλλει, ἐὰν τὸ κατάστημα προοδεύῃ ἢ ὄχι· ὁ Κύριος Ὄφφατς λείπει τὸν περισσότερον καιρόν, καὶ δὲν ἠξεύρει ἂν ὁ ἐπιτροπός του εἶναι πιστὸς ἢ ὄχι, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι πολὺ ἐπιτυχὴς εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ 'Αβραάμ.»

«'Ο διορισμὸς οὗτος εἶναι ἐπίσης ἐπιτυχὴς καὶ δι' ἡμᾶς· ἐκεῖνο τὸ κατάστημα τώρα ἔγεινε τὸ καλλίτερον μέρος εἰς τὸ χωρίον διὰ τὰς συναθροίσεις μας. 'Ο Ἄβε εἶναι περίφημος εἰς τὰ διηγήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα εἶναι ἱστορικά. Ἂν τὸν ἤκουες προχθὲς νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Οὐασιγκτῶνος καὶ τοῦ Φραγκλίνου, ἤθελες φρίξει· ἠξεύρει περὶ αὐτῶν περισσότερα ἀκόμη καὶ ἀπὸ

τὸν Κύριον Ἰωάννην τὸν Εἰρηνοδίκην καὶ ὁμιλεῖ περὶ πολιτικῶν ὡς νὰ ἦτο πληρεξούσιος.»

«Καὶ εἰς τὰς συζητήσεις,» εἶπε τρίτος τις, «εἶναι ἀκατανίκητος. Προχθὲς κατέδειξε σαφέστατα, ὅτι ὁ Στὼξ καὶ ὁ Πάρκχουρστ, οἵτινες νομίζουν, ὅτι εἶναι περίφημοι εἰς τὰ ἐπιχειρήματα, δὲν ἤξευρον τί ἔλεγον.»

«Καὶ πῶς τὸ ὑπέφερεν ὁ Στώξ;» ἠρώτησεν ὁ Γρήν.

«Ἐπειδὴ αὐτὸς ἐξάπτεται πολὺ, καὶ συνήθως μανιωδῶς.»

«Δὲν ἐξήφθη ποσῶς· ὁ Ἄβε ἦτο τόσον εὔχαρις καὶ ἀστεῖος· ἔπειτα ἐτελείωσε μὲ ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερά του διηγήματα, ὥστε ὁ Στὼξ ἐσβέσθη ἀπὸ τὸν γέλωτα.»

«Ἐγὼ τὸν ἤκουσα χθὲς νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Ἄβε εἶναι πολὺ ἔξυπνος νέος,» εἶπεν ὁ Νέλσων· «φαίνεται, ὅτι τὸν ἀγαπᾷ.»

«Τώρα τὸ ἐννοῶ,» εἶπεν ὁ Γρήν· «ὁ Ἄβε εἶναι τόσον εὐγενὴς καὶ τόσον ἱλαρὸς, καὶ ἀναφέρει τὰ διηγήματά του μὲ τόσην ἐπιτηδειότητα, ὥστε κανεὶς δὲν δύναται νὰ θυμώσῃ κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Στὼξ εἶναι τόσον ἀχρεῖος, ὥστε ἐσκέφθην, ὅτι πιθανὸν νὰ ἐθύμωσε καὶ ἔφερε σύγχυσιν.»

«Δὲν ἐθύμωσε ποσῶς καὶ εἶναι ἀξιέπαινος δι' αὐτό.»

«Ἔσο βέβαιος, ὅτι θέλω τὸν ἐπαινέσει.»

«Μὴ λησμονήσῃς ὅμως νὰ ἐπαινέσῃς καὶ τὸν Ἄβε διὰ τὸν καλόν του τρόπον,» ἐπρόσθεσεν ἕτερος.

Ὁ Ἀβραὰμ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του εἵλκυεν ὄχι μόνον τοὺς νέους τῆς Νέας Σάλεμ, ἀλλ' ηὐχαρίστει καὶ τοὺς γονεῖς των. Οἱ νέοι ὑπελήπτοντο αὐτὸν καὶ ἐζήτουν τὴν συμβουλήν του εἰς τὰ διάφορα αὐτῶν σχέδια. Τὸ «ὁ Ἄβε λέγει οὕτω» ἦτο τὸ ἰσχυρότατον ἐπι-

χείρημα καὶ ἔφερε πειθὼ εἰς ὅλα τὰ ζητήματα. Σπανίως νέος τις ἠδύνατο νὰ ἐξασκῇ μεγαλειτέραν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῶν συνεταίρων του, ὡς αὐτός· τὸ δὲ μυστήριον τῆς τοσαύτης ἐπιῤῥοῆς του ἦτο, ὅτι πρῶτον ἐνεπιστεύοντο αὐτὸν διὰ τὴν τιμιότητά του· δεύτερον ἠγάπων τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας αὐτὸς ἀπέκτα κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του καὶ τρίτον εὐχαριστοῦντο μὲ τὸν εὐγενῆ τρόπον του καὶ καλὴν διάθεσιν.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τοῦ Ἀβραὰμ καταδεικνύει ὅτι τιμιότης καὶ ἀλήθεια εἶναι στοιχεῖα προαπετούμενα πρὸς ἐπίτευξιν παντὸς σταδίου· ἰδίως δὲ τοῦ ἐμπορικοῦ. Αἱ ἰδιότητες αὗται τοῦ ἀνδρὸς ἀείποτε διεγείρουσιν ὑπόληψιν καὶ ἑλκύουσι θαυμασμόν· εἶναι τὰ ἀσφαλέστερα τοῦ ἐμπόρου κεφάλαια καὶ ἐκτιμῶνται μεγάλως εἰς τὴν ἀγοράν. Εἶναι ἐπικερδέστατα καὶ ἀνεξάρτητα πάσης πτωχεύσεως καὶ ζημίας· ὅταν γνωστοποιηθῶσι διέγείρουσιν ἐμπιστοσύνην καὶ φέρουσι πίστωσιν· εἰς περιστάσεις καθ' ἃς δὲν ὑπάρχει χρηματικὴ ἐμπιστοσύνη ἡ ὑπογραφή σου ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῆς τραπέζης. Ἕκαστος νέος λοιπὸν, πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐμπόριον ἂς προσπαθήσῃ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ ἀναπόφευκτα ταῦτα στοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας· ἂς ὑπερασπίζεται καὶ ἂς φυλάττῃ αὐτὰ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐὰν ὅμως ἀμελῇ καὶ σπαταλεύῃ αὐτὰ, μὲ τὴν ἀπώλειάν των κινδυνεύει τὰ πάντα. Πτώχευσις χαρακτῆρος σπανίως ἀναπληροῦται ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ὁ ἄνθρωπος δύναται μὲν νὰ ἀπολέσῃ τὴν καλήν του φήμην καὶ νὰ τὴν αναλάβῃ, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ ἀνακτήσῃ τὸν χαρακτῆρά του. Ἔσο λοιπὸν δίκαιος καὶ ἀληθὴς καὶ αἱ ἀρεταὶ αὗται ἂς ὦσιν ὑπογραμμὸς τοῦ βίου σου.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὁ Ἀβραὰμ εἶχεν ἤδη ὑπηρετήσει εἰς τὸ κατάστημα ἐπὶ τρεῖς περίπου μῆνας, ὅτε ὁ Νέλσων ἐλθὼν ἵνα ἐπισκευθῇ αὐτὸν τὸν εὗρε κατὰ μόνας.

«Πάλιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν κατὰ τὸ σύνηθες,» ἀνέκραξεν εὑρὼν τὸν ἀξιότιμον αὐτοῦ φίλον σπουδάζοντα βιβλίον τι.

«Δὲν ἀναγινώσκω,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ. «Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι Γραμματική.»

«Λοιπὸν μελετᾷς τὴν Γραμματικήν;»

«Μάλιστα· καταγίνομαι καὶ ἐγὼ νὰ μάθω κἄτι τι περὶ Γραμματικῆς.»

«Ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ τὰ τοιαῦτα· καὶ φοβοῦμαι, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ χειρότερον,» εἶπεν ὁ Νέλσων γελῶν.

«Ἐγὼ τοὐλάχιστον σκοπεύω νὰ γνωρίζω ὀλίγον τι,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ, «ἂν καὶ ἡ Γραμματικὴ ἦναι μᾶλλον ξηρά· ἀλλ' ἐγὼ ἀπεφάσισα νὰ τὴν τελειώσω· νὰ μάθω τοὐλάχιστον ἂν ἦμαι ὄνομα οὐσιαστικὸν ἢ κύριον.»

«Σὺ εἶσαι ὄνομα ἀ σ ύ ν η θ ε ς,» εἶπεν ὁ Νέλσων κολακευτικῶς πως.

«Εἶσαι βέβαιος εἰς αὐτό;»

«Βεβαιότατος. Ἐγὼ πιστεύω, ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ τι οὐσιῶδες ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, σὺ θὰ τὸ εὕρῃς.»

«Ἡ ἀλήθεια εἶναι, Νέλσων, ὅτι ἡ σπουδὴ αὕτη εἶναι ἀναγκαιοτάτη, καὶ νομίζω, ὅτι ὅλοι πρέπει νὰ τὴν ἐπιδιώκωμεν.»

«Πολλοὶ ὀλίγοι ἐννοοῦν Γραμματικὴν,» ἀπεκρίθη ὁ Νέλσων.

«Αὐτὸ ὅμως δὲν δεικνύει, ὅτι εἶναι ἄχρηστος· ὑπάρ-

χουσι πολλὰ ἀναγκαῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα ὀλίγοι ἐννοοῦν.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ βλέπεις, ὅτι ὅλοι ζῶσι χωρὶς νὰ τὰ γνωρίζωσιν· οὔτε οἱ γονεῖς μου ἐσπούδασάν ποτε, οὔτε ἐγώ· καὶ πάλιν δὲν ἀπεθάναμεν.»

«Ἴσως ἠθέλατε ζῇ καλλίτερον βίον ἂν ἠξεύρατε ὀλίγα γράμματα. Τὰ ὀλίγα τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἔμαθον μὲ ἐβοήθησαν πολύ, καὶ σκοπεύω νὰ μάθω ἀκόμη περισσότερα.»

«Ἰδοὺ ἔρχεται ἕνας ἀγοραστὴς καὶ δὲν πιστεύω νὰ μάθῃς τίποτε τώρα. Ῥίψε λοιπὸν τὸ βιβλίον σου.»

Ὁ ἀγοραστὴς ὑπηρετήθη προθύμως, ἡ δὲ μετὰ τοῦ Νέλσωνος συνδιάλεξις ἀνεβλήθη μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του.

«Μοὶ φαίνεται πολὺ δύσκολον νὰ σπουδάσω εἰς τοιοῦτον μέρος,» εἶπεν ὁ Νέλσων, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀγοραστοῦ.

«Συνειθίζεις,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ. «Ἡ γύμνασις καθὼς ἠξεύρεις, κάμνει τὸν ἄνθρωπον τέλειον. Ἐνίοτε σπουδάζω δύο καὶ τρεῖς ὥρας τὴν ἡμέραν.»

«Ὄχι ὅμως κατὰ συνέχειαν. Μόλις ἀρχίζεις καὶ κάποιος ἔρχεται. Δὲν ἐκτιμῶ τοιαύτην εὐκαιρίαν.»

«Βλέπεις, ὅτι διαφέρομεν εἰς τὰς πεποιθήσεις μας.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθές· ἂν ἐσκέπτεσο ὡς ἐγὼ, δὲν θὰ ἐσκότιζες τὸν νοῦν σου μὲ αὐτὴν τὴν Γραμματικήν.»

«Πιθανὸν καὶ κανεὶς ἄλλος· ἀλλὰ τότε ἀλοίμονον· ἡ καθαρεύουσα γλῶσσα ἤθελε διαφθαρῇ· ἠθέλαμεν ἔχει ἄλλην βαβυλωνίαν.»

«Πῶς εἶναι αὐτό; μὰ τὴν ζωήν μου, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἴδω τί καλὸν ἔρχεται ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς Γραμματικῆς!»

«Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἠξεύρεις οὔτε κἂν τί σημαίνει Γραμματική. Γραμματικὴ εἶναι ἡ ἐπιστήμη τοῦ ὁμιλεῖν καὶ γράφειν τὴν γλῶσσαν ὀρθῶς· τοῦτο δεικνύει τί καλὸν κάμνει.»

«Πιθανὸν νὰ κάμνῃ κἄτι τι καλόν.»

«Βεβαίως φέρει καλόν. Ἂν σὺ τὸ βλέπεις ἢ ὄχι. Ἐγὼ προθύμως τὴν σπουδάζω ἡμέραν καὶ νύκτα.»

«Νομίζω, ὅτι ἀρκεῖ νὰ σπουδάζῃ τις τὴν ἡμέραν μόνον,» ἐπρόσθεσεν ὁ Νέλσων.

«Βλέπω, ὅτι διαφέρομεν καὶ πάλιν εἰς τὰς ἰδέας μας· Ἤθελον δαπανήσει πολὺν καιρὸν σπουδάζων τὴν Γραμματικὴν ἂν ἐμελέτων μόνον κατὰ τὰς εὐκαίρους ὥρας τῆς ἡμέρας.»

«Τοιοῦτος εἶσαι σύ, Ἄβε.»

«Τοιοῦτοι εἶναι ὅλοι οἱ πτωχοὶ νέοι οἵτινες ἢ πρέπει νὰ σπουδάσωσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἢ νὰ μένωσι τυφλοί. Ὁ Φραγκλῖνος ἔφερεν ἓν βιβλίον εἰς τὸν κόλπον του διὰ νὰ μελετᾷ ὅταν εἶχεν εὐκαιρίαν, καὶ εἶχεν ἕτερον πλησίον τȣ εἰς τὸ τυπογραφεῖον πρὸς ἀνάγνωσιν κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀναπαύσεώς του.»

«Καὶ ποῦ τὰ ἠξεύρεις αὐτά; Μήπως ἦσουν ἐκεῖ;» Καὶ τοῦ Νέλσωνος ἡ εὐφυΐα ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἐκφραστικοὺς αὐτοῦ ὀφθαλμούς.

«Πιθανὸν,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

«Μήπως ἀνέγνωσας τὸν Βίον τοῦ Φραγκλίνου;»

«Μάλιστα· πρὸ πολλοῦ· ἂν αὐτὸς δὲν ἔπραττεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὺ καλεῖς ἀνοησίαν, ἤθελε κάμνει ἀλλειματοκήρια εἰς ὅλον του τὸν βίον.»

«Καὶ τότε ἤθελε συνεισφέρει πολὺ πρὸς τὸν φωτι-

σμὸν τοῦ κόσμου.» ἀπήντησεν ὁ Νέλσων, ἀστειευόμενος. «Μέγα εὐτύχημα, ὅτι τινὲς προτιμοῦν νὰ κατασκευάζωσιν ἀλλειματοκήρια.»

«Καὶ ἔτι μεγαλείτερον, διότι ὁ Φραγκλῖνος εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ δαπανᾷ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του εἰς τὴν σπουδήν,» ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀβραάμ. «Ὁ κόσμος ὀφείλει πολλὰ εἰς αὐτόν.»

«Σὺ τώρα ὁμιλεῖς περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐννοῶ· ὥστε ἐγώ...»

«Ἄ! ὁ Κυριος Γάρλανδ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ ἐγειρόμενος καὶ διακόπτων τὴν συνδιάλεξιν, ὅτε φίλος του τις εἰσήρχετο μετά τινος ξένου. Ἦτο δὲ τότε ἑνδεκάτη ὥρα Π. Μ.

«Κύριε Λίγκολν, σᾶς συνιστῶ τὸν Κύριον Ῥιχάρδον Γέτην, τὸν ὁποῖον προσεκάλεσα νὰ σᾶς ἐπισκεφθῇ,» εἶπεν ὁ Κύριος Γάρλανδ.

«Χαίρω,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ ἐκτείνων τὴν δεξιάν του, τὴν ὁποίαν ὁ Γέτης ἔθλιψε θερμῶς.

Οὗτος εἶναι ὁ περίφημος τῆς Πολιτείας Ἰλλινόε πολιτικὸς Ῥιχάρδος Γέτης, ὁ ὁποῖος μετὰ ταῦτα καθεῖξεν ὑψηλὰς θέσεις ἀξιοπρεπῶς, καὶ τελευταῖον ἐξελέχθη διοικητὴς τῆς Πολιτείας του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτο πολὺ νεώτερος τοῦ Ἀβραάμ. Οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Σάλεμ ἐσεμνύνοντο διὰ τὸν ἐπίτροπον τοῦ καταστήματος καὶ πολλάκις προσεκάλουν τοὺς ξένους ἵνα τὸν ἐπισκεφθῶσιν· αὐτὸ συνέβη καὶ τώρα εἰς τὸν Κύριον Γάρλανδ.

«Ἐλθὲ Ῥιχάρδε, νὰ σᾶς συστήσω εἰς ἕνα πολύτιμον νέον τοῦ τόπου μας, ἔξυπνον, κοινωνικὸν καὶ δραστήριον, καὶ πιστεύω νὰ περάσωμεν τὴν ὥρα μας καλά.» Τοιαύτη ἦτο ἡ ἔποψις ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ κάτοικοι τῆς Νέας

Σάλεμ ἐθεώρουν τὸν Ἀβραάμ. Ἐνίοτε αἱ ἐπισκέψεις αὗται ἦσαν ἐνοχλητικαὶ εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ οἱ ξένοι εὐχαριστούμενοι εἰς τὴν συναναστροφήν του, τὸν ἐμπόδιζον, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξοδεύῃ τὸν καιρόν του εἰς τὴν πρόοδον τοῦ νοός. Αὐτὸς δὲ ἐξετίμα ἀκριβὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του διὰ τὴν σπουδὴν καὶ δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς τοιαῦτα προσκόμματα. Ἀλλὰ πάλιν ἡ καλή του διάθεσις, ἡ εὐγένειά του, καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μεταχειρίζηται τοὺς πάντας πρεπόντως ἐθριάμβευεν.

Ἀμέσως ἤρχισε νὰ συνδιαλέγηται σπουδαίως μετὰ τοῦ Γέτη εἰς ποικίλα ἀντικείμενα· ὁ Νέλσων ἀνεχώρησεν. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Κύριος Γάρλανδ ζητήσας συγγνώμην ἀνεχώρησε καὶ ἀφῆκε τοὺς δύο νέους μόνους.

Ἡ ὥρα τοῦ γεύματος ἔφθασε καὶ ὑπενθύμισεν αὐτοὺς ὅτι ὁλόκληρος ὥρα παρῆλθεν ἀπὸ τὴν συνάντησιν. Ὁ Ἀβραὰμ προσκαλέσας τὸν νέον αὐτοῦ φίλον νὰ συγγευθῶσιν, ἀνεχώρησαν διὰ τὴν κατοικίαν του. Κατῴκει δὲ εἰς χαμηλήν τινα οἰκίαν.

«Κυρὰ Ἐλισσάβετ,» εἶπεν ὁ Ἀβααάμ, «ἔφερα ἕνα ξένον νὰ συγγευθῶμεν.»

«Χαίρω, Ἀβραάμ· ἐὰν εὐχαριστηθῆτε μὲ ὅ,τι ἔχομεν,» ἀπήντησεν αὐτὴ ἀποτεινομένη ἐν μέρει πρὸς τὸν Ἀβραὰμ καὶ ἐν μέρει πρὸς τὸν ξένον.

«Δὲν εἶναι ἀνάγκη δι' ἀπολογίας,» εἶπεν ὁ Ῥιχάρδος.

«Καμμία», ἐπρόσθεν ὁ Ἀβραάμ.

Ἁπλοῦν τι γεῦμα παρετέθη εἰς τὴν τράπεζαν, συνιστάμενον ἀπὸ ἄρτον ἀρκετὸν καὶ γάλα καὶ ἡ προσθήκη ἑτέρου πινακίου καὶ κοχλιαρίου ἤθελον προμηθεύσει γεῦμα καὶ διὰ τὸν ξένον. Ἡ οἰκογένεια ἦτο πολυπληθής, συνισταμένη ἐκ τῶν οἰκοτρόφων καὶ τῶν τέκνων. Ἡ

γηραιὰ οἰκοδέσποινα ἐπεριποιεῖτο τοὺς συγκαθημένους δίδουσα εἰς ἕκαστον ἓν πινάκιον γέμον γάλακτος. Ἀλλ' ὅτε τὸ πινάκιον τοῦ Ἀβραὰμ ἐδίδετο εἰς αὐτὸν τοῦ ἐξέφυγε καὶ ἐθραύσθη ἐπὶ τοῦ πατώματος καλύπτον αὐτὸ μὲ γάλα.

«Ἀλοίμονον!» ἀνέκραξεν ἡ οἰκοδέσποινα. «Ἦτο σφάλμα ἰδικόν μου.»

«Πιθανὸν τὸ πρᾶγμα νὰ ἔχῃ ἀλλέως,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Ἐγὼ πταίω, εἶμαι τόσον ἀπρόσεκτος,» ἀπεκρίθη αὐτή.

«Καλά, κυρὰ Ἐλισσάβετ, τώρα δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ συζητήσωμεν τίνος ἦτο τὸ σφάλμα. Ἐὰν λοιπὸν δὲν σᾶς ἐνοχλῇ, δὲν θέλει ἐνοχλήσει οὔτε ἐμέ.»

«Τοιοῦτος εἶσαι σύ, Ἄβε, πάντοτε ἕτοιμος μὲ τὰς παρηγορίας σου ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Ἐλισσάβετ.

«Καλὴ ἕξις,» εἶπεν ὁ Ῥιχάρδος, ὅστις διεσκέδασεν ἀρκετὰ μὲ τὸ συμβάν.

«Δὲν πειράζει, κυρὰ Ἐλισσάβετ,» ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀβραὰμ » σὺ πάλιν θὰ ὑποφέρῃς· λυποῦμαι πολὺ ὅμως, ὅτι τὸ πινάκιον ἐθραύσθη· διὰ τὸ γάλα δὲν μὲ μέλλει, ἐπειδὴ ἡ ἀγελὰς ἔχει καὶ ἄλλο· ἀλλὰ καὶ χειρότερα δυστυχήματα συμβαίνουν ἐνίοτε.»

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἡ κυρὰ Ἐλισσάβετ ἔφερεν ἕτερον πινάκιον, καὶ οἱ συνδαιτήμονες ἤρχισαν τὸ γεῦμα των, ἐνῷ ἡ οἰκοδέσποινα ἐσύναζε τὰ τεμάχια τοῦ θραυσθέντος πινακίου καὶ ἐσφόγγιζε τὸ πάτωμα.

Ἐνταῦθα ὁ Ἀβραὰμ ἔδειξε καὶ πάλιν ἰδιότητά τινα τοῦ χαρακτῆρός του, εἰς τὴν ὁποίαν διεκρίνετο ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας. Ἀπεστρέφετο τὰς ἐνοχλήσεις, καὶ

εὐχαριστεῖτο νὰ βλέπῃ τοὺς πάντας ἐν ἡσυχίᾳ. Διὰ τοῦτο ἦτο καὶ συμβιβαστικὸς, μὴ ἔχων διάθεσιν νὰ ἐνοχλήσῃ οὐδένα, μᾶλλον παρέβλεπε τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων. Προσέτι δὲ ἡ ἐπιθυμία του νὰ βοηθῇ τοὺς ἄλλους ἐν ἀνάγκῃ καὶ νὰ παρηγορῇ τοὺς δυστυχεῖς καὶ ταλαιπόρους ἐξάγεται ἐκ τῆς ἰδιότητος ταύτης. Χαρακτὴρ σπάνιος, ἀλλὰ πάντοτε ἀναγκαῖος καὶ δημοτικὸς ὅπου ἐκτιμᾶται.

Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ῥιχάρδου ἐλέγομεν περὶ τῆς μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Νέλσωνος συνδιαλέξεως περὶ Γραμματικῆς. Περαίνομεν δὲ αὐτὴν προσθέτοντες, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ διὰ τῆς ἐπιμονῆς του ἔγεινε καλὸς γραμματικός. Δὲν παρήτησε αὐτὴν μέχρις οὗ ἔγεινε κύριος τοῦ βιβλίου· τοῦτο δ' ἐξετέλεσε κατὰ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐξεπλήρου πιστότατα τὰ καθήκοντά του ὡς ἐπίτροπος. Εὕρισκεν ἀρκετὸν καιρὸν πότε καὶ πότε τὴν ἡμέραν, ἐνῷ ἠγρύπνει ἐν καιρῷ νυκτὸς, καὶ οὕτω ἔμαθεν, ὅλην τὴν Γραμματικὴν τὴν ὁποίαν γνωρίζει.

Προσθέτομεν δὲ, ὅτι ὁ φίλος του ὁ Γρὴν ἐβοήθη αὐτὸν κατὰ καιροὺς εἰς τὴν σπουδὴν ταύτην.

Ὁ Γρὴν ἔχων ὀλίγας γνώσεις περὶ Γραμματικῆς προθύμως ἐβοήθει τὸν Ἀβραὰμ κατὰ τὰς δυνάμεις του. Ὁ δὲ Ἀβραὰμ συνήθως ἔλεγεν, ὅτι ὁ Γρὴν ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν Γραμματικὴν, καί τοι ὁ Γρὴν διϊσχυρίζετο ὅτι ἐκεῖνος ἔγεινε κάτοχος αὐτῆς ὡς δι' ἐμπνεύσεως.

Πιθανὸν ἡ γνῶσις τῆς γραμματικῆς νὰ ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς ἑπομένης πορείας τοῦ Ἀβραάμ· Διδάξασα αὐτὸν τὰ στοιχεῖα τῆς μητρικῆς του γλώσσης, ἤνοιξεν οὕτω τὰς χρυσᾶς πύλας τῆς γνώσεως. Ὑπάρχουσι πολλὰ πράγματα εἰς τὴν πεῖραν τοῦ Ἀβραὰμ τὰ ὁποῖα μᾶς

ὑπενθυμίζουν τὸν περίφημον καὶ βαθύγλωσσον Ἀλέξανδρον Μόρυ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο πάμπτωχος καὶ δὲν ἠδύνατο οὔτε εἰς τὸν σχολεῖον νὰ τὸν πέμψῃ, οὔτε βιϐλία νὰ τοῦ προμηθεύσῃ. Ἡ Ἁγία Γραφὴ καὶ Κατήχησίς τις ἐμπεριέχουσα τὸ ἀλφάϐητον ἦτο ὁλόκληρος ἡ βιϐλιοθήκη τῆς οἰκογενείας· τὸ δὲ τελευαῖον δὲν ἐπιτρέπετο εἰς αὐτὸν εἰμὴ μόνον κατὰ τὰς Κυριακάς. Τὰς καθημερινὰς ὁ πατήρ του ἐσχημάτιζε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἀλφαϐήτου εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ λαναρίου μὲ τὸ ἄκρον κεκαυμένης τινος ῥίζης ἐκ τῆς ἑστίας καὶ οὕτω ἐδίδασκε τὸν υἱόν του ἕως ὅτου ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ.

Κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, φίλος τις ἐδώρησεν εἰς αὐτὸν ἓν ἀντίτυπον Γραμματικῆς τὴν ὁποίαν ἔμαθεν ἐν βραχυτάτω διαστήματι, καὶ ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ πρόοδός του. Ἔπειτα ἐδανείσθη μίαν Λατινικὴν γραμματικὴν, τὴν ὁποίαν ἔμαθεν· ἔπειτα μίαν Γαλλικὴν, ἔπειτα μίαν Ἑλληνικὴν, ἕως ὅτου ἔγεινε κάτοχος ὅλων τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Βορείων γλωσσῶν. Ἡ σπουδὴ τῆς πρώτης Γραμματικῆς δὲ ἔθεσε τὸ θεμέλιον. Ἦτο τὸ κλειδίον τοῦ θησαυροῦ τῶν γνώσεων, τὸ ὁποῖον ἅπαξ λαϐὼν εἰς χεῖρας ἤνοιξε τὸν ναὸν τῆς Σοφίας· οὕτω καὶ ἡ Γραμματικὴ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀϐραὰμ ἐσπούδασεν ἐξήσκησεν ἐπίσης μεγάλην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ μέλλον του.

ΚΕΦ. ΚΑ΄.

ΛΟΧΑΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΛΑΚ-ΧΩΚ ΠΟΛΕΜΟΝ.

Ἐνωρὶς τὴν ἑπομένην ἄνοιξιν ἐξεῤῥάγη ὁ κατὰ τοῦ Βλὰκ-Χὼκ πόλεμος, καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Ἰλλινόε ἐζήτησε τέσσαρα τάγματα ἐθελοντῶν.

«Ἐγὼ θέλω καταγραφῆ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν στενὸν αὐτοῦ φίλον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν εἰδήσεων εἰς Νέαν Σάλεμ.

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης,» εἶπεν ὁ Γρὴν, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ νεώτερος τοῦ Ἀβραάμ.

«Ἐγὼ ὁμιλῶ σπουδαίως· ὁ Χὼκ εἶναι εἷς τῶν ἐπιβουλοτέρων Ἰνδῶν καὶ εὔχομαι νὰ φονευθῇ. Οὔτε κἂν ἔτος παρῆλθεν, ἀφ' ὅτου ἔκαμε τὴν συνθήκην ἵνα διατηρήσῃ τοὺς ὀπαδούς τȣ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Μισσισσίππη, καὶ αὐτὸς πάλιν διέβη τὸν ποταμὸν καταφερόμενος κατὰ τῶν λευκῶν·

«Τοιοῦτοι εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ,» ἀπήντησεν ὁ Γρήν· «καὶ πιστεύω, ὅτι ὁ μόνος τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ τηρήσωμεν εἰρήνην μὲ αὐτοὺς, εἶναι νὰ μὴ τοὺς δείξωμεν καμμίαν εὐσπλαγχνίαν.»

«Ἀμφιβάλλω εἰς τοῦτο, ἂν καὶ πείθωμαι, ὅτι πρέπει νὰ καταπολεμήσωμεν τὸν Χὼκ διὰ τὴν σωτηρίαν μας.

Εἶναι ἐπιτήδειος καὶ ἐπίβουλος πολεμιστὴς καὶ ἀπεφάσισε νὰ σφάξῃ ὅσους λευκοὺς δύναται.»

«Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸν πολεμήσω,» ἐξηκολούθησεν ὁ Γρήν. «Καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ στείλλωμεν ἕνα λόχον ἀπ' ἐδῶ.»

«Μάλιστα, ἂν ἦναι δυνατὸν πρέπει νὰ γείνῃ.»

«Νομίζω, ὅτι εἶναι δυνατόν. Ἂς δοκιμάσωμεν.»

«Καὶ ποῖοι, νομίζεις, ὅτι θέλουσι καταγραφῇ;»

«Οἱ πάντες· εἶναι μόνον διὰ τριάκοντα ἡμέρας.»

«Ἀλλὰ δὲν πιστεύω, ὅτι ὁ πόλεμος θὰ λάβῃ τέλος ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν. Ἐγὼ σκοπεύω νὰ καταγραφῶ αὔριον καὶ ἀδιάφορον ἐὰν ἦναι διὰ τριάκοντα ἡμέρας ἢ τριάκοντα μῆνας.»

«Καὶ ἐγὼ θέλω σὲ ἀκολουθήσει, καὶ μετὰ ταῦτα βλέπομεν τί δύναται νὰ γείνῃ περὶ τῆς συστάσεως τοῦ λόχου.»

«Κατὰ πρῶτον ἔχομεν ἀνάγκην ἀδείας,» εἶπεν Ἀβραάμ.

«Αὐτὸ γίνεται εὐκόλως. Τέλος πάντων θὰ μάθωμεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς καταγραφῆς.»

Γραφεῖα καταγραφῆς εἶχον καθιδρυθῆ εἰς διάφορα μέρη, ἀλλὰ δὲν εἶχον ἔτι οὐδὲν εἰς Νέαν Σάλεμ. Ὁ Ἀβραὰμ ἐσκόπευε νὰ ὑπάγῃ εἰς πλησίον τι χωρίον πρὸς καταγραφήν. Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὅμως τὸ περὶ λόχου ζήτημα συνεζητήθη καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσωσι τὴν ἄδειαν πρὸς σχηματισμὸν αὐτοῦ, προσέτι δὲ καὶ τὴν σύστασιν γραφείου καταγραφῆς εἰς Νέαν Σάλεμ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ Ἀβραὰμ ἔμενεν ἔτι ἐνησχολημένος εἰς τὴν ἐργασίαν του· συνενοηθεὶς δὲ μετὰ τοῦ κυρίου του ἀπελύθη

τῆς εὐθύνης πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ἐπιθυμίας. Ὁ ἐνθουσιασμός του διήγειρε τὰ αὐτὰ αἰσθήματα εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους καὶ τὸ χωρίον ἦτο πλῆρες στρατιωτικοῦ ζήλου. Αἱ καταγραφαὶ ηὔξανον ταχέως καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀβραάμ, ὅστις ἦτο πρῶτος εἰς τὸν κατάλογον, ἔγεινεν ἀντικείμενον παρατηρήσεων καὶ ἐνεθάῤῥυνεν ἄλλους νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸν ἐπικίνδυνον τοῦτον καιρόν. Σχεδὸν ὅλοι του οἱ φίλοι ἐξεῖχον διὰ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματά των καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁ λόχος ἦτο πλήρης. Τώρα δὲ εἵπετο ν' ἀποφασισθῇ ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀξιωματικῶν. Πρᾶξις κατὰ πολλὰς συνεπείας ἐπισημοτέρα καὶ αὐτῆς τῆς ἐγγραφῆς. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ λόχου ἐξαρτᾶται μεγάλως ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς.

«Ἀναμφιβόλως,» εἶπεν ὁ πατὴρ τοῦ Γρήν· «ὁ Ἀβραὰμ εἶναι ὁ καταλληλότερος ἀνὴρ διὰ λοχαγός.» Ἡ ἰδέα αὕτη ἐκοινοποιήθη εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ λόχου ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ἀβραάμ.

«Αὐτὸ εἶναι βέβαιον,» ἀπεκρίθησαν πολλοί, καὶ ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο δεκτή.

« Φοβοῦμαι ὅμως, ὅτι δὲν θέλει παραδεχθῇ τὴν διοίκησιν τοῦ λόχου· ἐὰν παραδέχεται δύναται νὰ ἔχῃ ὅλους τοὺς ψήφους.»

«Αὐτὸ εἶναι φανερόν,» ἀπεκρίθη ὁ Γρήν. «Ἕκαςος θὰ σεμνύνεται ἔχων τοιοῦτον λοχαγόν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἠξεύρῃ πρὶν γείνῃ ἡ ἐκλογή.»

«Διατί;» ἠρώτησέ τις.

«Διότι θέλει μᾶς εἰπεῖ εἰς ὀλίγους λόγους, «δὲν παραδέχομαι.» Εἶναι τόσον μετριόφρων, ὥστε νομίζει, ὅτι ἄλλος τις εἶναι ἱκανώτερός του.

«Λοιπὸν σιωπή» εἶπεν ὁ πατὴρ τοῦ Γρήν. «Πρέπει

ὅμως νὰ συνενοηθῆτε καλὰ μεταξύ σας καὶ νὰ ψιθυρίσηται τὸ πρᾶγμα, ὥστε ὅλοι οἱ ψῆφοι νὰ ῥιφθῶσι διὰ τὸ κατάλληλον πρόσωπον.»

«Ἀλλ' ἐὰν δὲν τὸ παραδεχθῇ, τότε τί πρέπει νὰ κάμωμεν;» εἶπεν ἄλλος τις.

«Δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν παραίτησίν του. Πρέπει νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν του.» ἀπεκρίθη ὁ Γρήν.

Οὕτω λοιπὸν τὸ πρᾶγμα ἐσυζητεῖτο καὶ ἀπεφασίσθη, ἐνῷ ὁ Ἀβραὰμ ἔμενεν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν προσπαθειῶν των. Ὁ καιρὸς τῶν ἐκλογῶν ὡρίσθη. Πολλάκις ὁ Ἀβραὰμ ὡμίλει μετὰ τῶν συνεταίρων του περὶ τῆς καταλληλότητος τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀνδρὸς διὰ τὴν θέσιν, μὴ ἔχων τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν, ὅτι αὐτὸς ἤθελεν ἐκλεχθῇ λοχαγός· οἱ δὲ συνέταιροί του διεσκέδαζον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐχεμυθίας.

Ἡ ἐκλογὴ ἔγεινε, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἐξελέχθη παμψηφὶ λοχαγός. Ἐξεπλάγη δὲ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τόσον, ὥστε δὲν ἤξευρε τί νὰ σκεφθῇ, ἢ τί νὰ εἴπῃ. Καὶ ὅτε ἠγέρθη διὰ νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του αἱ ἀνευφημίαι κατέπνιξαν τὴν φωνήν του. Ἐπὶ τέλους πεισθείς, ὅτι ὁ λόχος δὲν ἐδέχετο τὴν παραίτησίν του ἀκουσίως παρεδέχθη τὴν διοίκησιν.

«Ἡ ἐπισημότης σας, Κύριε Λοχαγέ,» εἶπεν ὁ Γρήν, ἀστειευόμενος πρὸς τὸν Ἀβραὰμ μετὰ τὴν ἐκλογήν.

«Μὴ ἀστειεύεσαι μὲ τὸν βαθμόν μου,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, ὅστις ἐννόησε τὸν ἀστεϊσμόν.

«Τώρα θέλομεν ἔχει τὸν ὑψηλότερον λοχαγόν.»

«Ὑψηλὸς κατὰ πολλὰς σημασίας,» ἐπρόσθεσεν ὁ Γρὴν στρέφων τοὺς ὀφθαλμούς του ἐκφραστικῶς.

Οὕτω τὸ πρᾶγμα παρῆλθε χαρμοσύνως καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου ἦσαν εἰς τὸ ἄκρον σύμφωνοι διὰ τὴν ἐκλογήν του. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ἐσεμνύνοντο διὰ τὸν νέον λοχαγόν.

Ὡς ἦτο ἐνδεχόμενον ὁ διορισμός του ἐγένετο ἀντικείμενον πολλῆς ὁμιλίας εἰς τὸ χωρίον, καὶ πολλὰ περίεργα διηγήματα ἐλέγοντο περὶ τῆς ἱκανότητός του, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν εἶναι τὸ ἑξῆς. Ὁ Γρὴν συνδιαλεγόμενος μετά τινος ξένου ἐβεβαίονεν, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἦτο ὁ ἰσχυρότερος ἀνὴρ τῆς Πολιτείας.

«Δὲν τὸ πιστεύω,» εἶπεν ὁ ξένος ὀνομάζων ἄλλον τινά, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει ρωμαλαιότερον.

«Καὶ πόσον δύναται αὐτὸς νὰ σηκώσῃ;» ἠρώτησεν ὁ Γρήν.

«Σηκόνει ἓν βαρέλιον ἀλεύρου.» (1)

«Ὁ Ἄβε σηκόνει δύο· φθάνει μόνον νὰ ὑπάρχῃ εὐκολία νὰ τὰ πιάσῃ.»

«Χά, χά χά,» ἐγέλασεν ὁ ξένος. «Σὺ τὸ παράκαμες.»

«Τὸ παράκαμα ἢ ὄχι, στοιχηματίζω, ὅτι ὁ Ἄβε δύναται νὰ συκώσῃ ἓν βαρέλιον ρακίου καὶ νὰ πίῃ ἀπὸ τὴν στρόφυγγα.»

«Ἔτι χειρότερον,» ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος λέγων, «στοιχηματίζω, ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ.»

«Καὶ τί στοιχιματίζεις;»

«Ἕνα πῖλον καὶ ἂν θέλῃς ἂς δοκιμάσωμεν εὐςύς.»

«Σύμφωνος,» εἶπεν ὁ Γρήν. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι εἶχεν ἰδεῖ τὸν Ἀβραὰμ ἐκτελοῦντα αὐτὸ ἐξαιρουμένης τῆς πόσεως, καὶ ἦτο βέβαιος, ὅτι ἠδύνατο νὰ τὸ κάμῃ.

---

(1) 80 ὀκάδες.

Ἄνευ ἀργοπορίας λοιπὸν διευθύνθησαν πρὸς τὸ κατάστημα ὅπου ἦτο ὁ Ἀβραάμ, καὶ ἐγνωστοποίησαν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπόν των.

«Δὲν μοὶ ἀρέσει τὸ στοίχημα,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ· «ἀλλὰ πάλιν ὡς φίλος πρέπει νὰ βοηθήσω τὸν Γρὴν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἂν καὶ δὲν θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ φορέσῃ τον πῖλον· ἐπειδὴ σκοπεύει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν πόλεμον.»

«Καλά, ἂν δύνασαι νὰ κάμῃς ὅ,τι αὐτὸς λέγει θέλω νὰ τὸ ἰδῶ,» εἶπεν ὁ ξένος.

«Μάλιστα, προθύμως,» ἀπεκρίθη ὁ Ἀβραάμ, ὅστις ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν εὐκόλως. Ὕψωσε τὸ βαρέλιον μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἄλλος δύναται νὰ ὑψώσῃ δέκα ὀκάδας, καὶ ἔλαβεν ὀλίγον ῥακίον εἰς τὸ στόμα του.

«Ἰδοὺ λοιπόν,» ἀνέκραξεν ὁ Γρήν. «Καὶ αὕτη εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ὅπου σὲ εἶδα, Ἄβε, νὰ πίῃς.» Ἀλλὰ μόλις ἐξέφρασε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ ὁ Ἀβραὰμ καταβιβάσας τὸ βαρέλιον ἔπτυσε τὸ ῥακίον εἰς τὸ πάτωμα λέγων, «Οὐδὲ τώρα δὲν ἔπιον, ὡς βλέπεις.»

Ὁ Γρὴν γελάσας ἐγκαρδίως ἐπρόσθεσε, «Σύ, Ἄβε, ἀπεφάσισες ν' ἀπέχῃς ὅλως διόλου ἀπὸ τὰ ποτά.»

Καὶ ὁ αὐτὸς Γρὴν μᾶς γράφει, ὅτι ἐκείνη ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καὶ ἡ τελευταία, καθ' ἣν εἶδε τὸν Ἀβραὰμ νὰ πίῃ, ἀλλὰ καὶ τότε τὸ ἔπτυσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ ξένος ἀρκεσθεὶς καὶ ἐκπλαγεὶς ὡμολόγησεν, ὅτι ποτὲ δὲν εἶδε τὸ τοιοῦτο καὶ ἀμφίβαλλεν ἂν ἔμελλέ ποτε νὰ τὸ ἀπαντήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ βίος καὶ ἡ παιδεία τοῦ νέου συνέτεινεν πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σωματικῆς ἰσχύος.

Ἡμεῖς ἐνδιαφερόμεθα μόνον διὰ τὴν ἐπιμονὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἀπεφάσισε νὰ ἀπέχῃ τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἦτο ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μὲ τὴν ἐγκράτειάν του.

Τὴν ἐπιοῦσαν πρὸς τὸ ἑσπέρας εὑρισκόμενος ὁ Ἀβραὰμ κατὰ μόνος μετὰ τοῦ Γρὴν τοῦ κερδήσαντος τὸν πῖλον, ἠρώτα αὐτὸν λέγων, «Γρὴν, συνειθίζεις νὰ στοιχηματίζεις;»

«Ὄχι· αὕτη εἶναι ἡ πρώτη φορά.»

«Καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβῃς· ἐπειδὴ εἶναι πρᾶξις ἀνήθικος καὶ τὴν ἀποστρέφομαι.»

«Δὲν βλέπω τίποτε βλαβερὸν εἰς αὐτήν·» εἶπεν ὁ Γρήν.

«Ὅλα τὰ στοιχήματα εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ἂν καὶ τινὰ ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουσι κακὸν σκοπόν.»

«Ἐγὼ μόνον ἐπεθύμουν νὰ τὸν πείσω, ὅτι δύνασαι νὰ σηκώσῃς τὸ βαρέλιον.»

«Τὸ ἠξεύρω, ἀλλὰ θέλω νὰ μοὶ ὑποσχεθῇς, ὅτι ποτὲ δὲν θέλεις στοιχηματίσει. Εἶναι εἶδος παιγνιδίου αἰσχοκερδείας. Ἀθλιέστατον πρᾶγμα!»

«Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἐπαναλάβω.»

«Θέλω νὰ μοὶ ὑποσχεθῇς ῥητῶς, ὅτι δὲν θέλεις τὸ ἐπαναλάβει,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ μὲ τόνον ἐμφατικόν. Καὶ ἡ μήτηρ σου θέλει εὐχαριστηθῇ ἀκούουσα τὴν καλὴν ταύτην ἀπόφασίν σου.»

«Σοὶ ὑπόσχομαι, Ἄβε,» ἀπεκρίθη ὁ Γρὴν, θλίβων τὴν χεῖρά του, ἐνῷ δάκρυα ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς του. Ὁ νέος οὗτος, ὅστις ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀβραὰμ μᾶς γράφει τώρα εἰς ὥριμον ἡλικίαν τὸ ἑξῆς· «Ἐκείνην τὴν νύκτα, ὅτε ἤμην μόνος, ἔκλαυσα ἐνθυμούμενος τοὺς λόγους του, καὶ θρησκευτικῶς ἐξετέλεσα τὴν σοβαρὰν ἐκείνην ὑπόσχεσιν.»

Ὁ λόχος τῆς Νέας Σάλεμ, στρατοπεδεύσας ἐπί τινα καιρὸν εἰς Βίρδσταουν, ἀνεχώρησε διὰ τὸ παιδίον τῆς μάχης. Ἀλλ' αἱ τριάκοντα ἡμέραι τῆς καταγραφῆς εἶχον παρέλθει καὶ δὲν συνηντήθησαν ἔτι μετὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ λόχος διελύθη καὶ πολλοὶ τῶν ἐθελοντῶν ἐπέστρεψαν οἴκαδε. Νέα ὅμως καταγραφὴ προσεκλήθη καὶ ὁ Ἀβραὰμ κατεγράφη καὶ πάλιν ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης. Ἑτέρα τριακονθημερία παρῆλθε καὶ ὁ πόλεμος δὲν ἔλαβε τέλος. Τὸ τάγμα εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Ἀβραὰμ ἦτο προσκεκολλημένος διελύθη, ἀλλ' αὐτὸς κατεγράφη καὶ τρίτην φορὰν ὡς ἐθελοντὴς ἀορίστως ἵνα ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, πρὶν ὅμως λήξῃ καὶ ἡ τρίτη προθεσμία ἡ μάχη τοῦ Κακοῦ Πελέκεως ἔλαβε χώραν καὶ ὁ πόλεμος ἐπερατώθη.

Ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἐπιστρέφων εἰς τὴν Νέαν Σάλεμ ἀπώλεσε τὸν ἵππον του καὶ ἐξετέλεσε τὸ μέγα μέρος τῆς πορείας του πεζός.

ΚΕΦ. ΚΒ'.

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ.

Ἦτο πολὺ εὐχάριστον διὰ τὸν Λίγκολνα νὰ συναντηθῇ καὶ πάλιν μετὰ τῶν παλαιῶν αὐτοῦ φίλων, οἵτινες δὲν ἠμέλησαν νὰ ἐκφράσωσιν ἐπίσης τὰ καλὰ πρὸς αὐτὸν αἰσθήματά των. Πολλοὶ δὲ θέλοντες νὰ τιμήσωσιν αὐτὸν ἐξηκολούθουν καλοῦντες αὐτὸν Καπετὰν Λίγκολνα. Οἱ δὲ συνέταιροί του ἐκάλουν αὐτὸν καὶ πάλιν διὰ τοῦ ὑποκοριστικοῦ Ἄβε.

«Σκοπεύουν νὰ σὲ πέμψουν εἰς τὸ κοινοβούλιον τῆς Πολιτείας, ὡς βουλευτήν,» εἶπεν ὁ Γρὴν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὸν Ἀβραάμ.

«Νὰ μὲ πέμψουν εἰς τὸ κοινοβούλιον!» ἀνεφώνησεν ὁ Λίγκολν καταπεπληγμένος.

«Μάλιστα· καὶ μὴ μᾶς κάμνεις τὸν ἐκπεπληγμένον τώρα. Πιθανὸν ποτε νὰ γείνῃς καὶ μέλος τοῦ κοινοβουλίου τῆς Συμπολιτείας.» (1)

Διοίκησις κατὰ Πολιτείαν. Κατὰ τὰς ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς δημοκρατικὰς ἀρχὰς ἡ διοίκησις ἑκάστης Πολιτείας συνίσταται ἐκ τῆς Θεσμοθετικῆς ἢ τοῦ Κοινοβουλίου (Βουλῆς καὶ Γερουσίας) τῆς Ἐκτελεστικῆς (τοῦ Κυβερνήτου) καὶ τῆς Δικαστικῆς.

Κεντρικὴ Κυβέρνησις. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐπίσης

«Ἀστειεύεσαι· αὗται εἶναι ἰδέαι ἰδικαί σας, τῆς νεολαίας.»

«Ὁμιλῶ σπουδαίως· προσέτι ἠξεύρω, ὅτι καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ τόπου σκέπτονται περὶ αὐτοῦ.»

«Ἀλλὰ μόλις χθὲς ἤκουσα, ὅτι ὁ Ι. Τ. Στουάρδος καὶ ὁ Λοχαγὸς Τέϊλορ ἐτέθησαν ὡς ὑποψήφιοι.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς καὶ πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ ἄλλοι ὑποψήφιοι, ἀλλ' ἡμεῖς σκοπεύομεν νὰ ψηφηφορήσωμεν διὰ σὲ ἐναντίον ὅλων αὐτῶν.»

«Σὺ εἶσαι τρελλὸς, Γρὴν καὶ ὅσοι σκέπτονται, ὡς σὺ νὰ ψηφίσητε τώρα δι' ἐμὲ, ἓν ἁπλοῦν καὶ ἄγνωστον παιδάριον, ἐναντίον τοιούτων πεπηρακότων ἀνδρῶν. Ἀφήσατε τώρα τὰς ἀστειότητας.»

«Τί, δὲ μὲ πιστεύεις;»

«Δὲν εἶπον, ὅτι δὲν σὲ πιστεύω.»

«Καλὰ, θέλεις πίστευσέ το, θέλεις μὴ τὸ πιστεύσεις. Οἱ πρεσβύτεροι θέλουσι σ' ἐπισκεφθῇ διὰ τὴν συγκατάθεσίν σου.»

Καὶ ἀληθῶς πολλοὶ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τῆς πόλεως ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ τὴν θέλησίν του ὡς ὑποψηφίου.

«Θέλω γίνει καταγέλαστος μόνον,» εἶπεν ὁ Ἀβραάμ.

«Διατί;» ἠρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν.

«Διὰ τὴν ἀνοησίαν τοῦ νὰ συναγωνισθῶ κατὰ τοιούτων ἀνδρῶν.»

ἐκ τῆς Θεσμοθετικῆς ἢ τοῦ Κοινοβουλίου (Βουλῆς καὶ Γερουσίας) τῆς Ἐκτελεστικῆς (τοῦ Προέδρου) καὶ τῆς Δικαστικῆς (τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου)

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις τὰ μέλη τῆς Θεσμοθετικῆς καὶ Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ διὰ καθολικῆς ψηφηφορίας.

«Δὲν θὰ ἦναι ἀνοησία ἂν τοὺς νικήσῃς.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Καὶ ἂν παραδεχθῶ τὴν ὑποψηφιότητα δὲν ἐλπίζω νὰ ἐκλεχθῶ.»

«Αὐτὸ εἶναι ἄγνωστον εἰς ὅλους,» ἀπήντησέ τις. «ἡμεῖς ὅμως θέλομεν προσπαθήσει νὰ σὲ ἐκλέξωμεν.»

«Ἀλλὰ πῶς; ἐγὼ ἔζησα εἰς τὸν δῆμον μόνον ἐννέα μῆνας καὶ εἶμαι ἄγνωστος εἰς τοὺς δημότας, ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἶναι γνωστοί· ἔπειτα ἡ ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς εἶναι ἐγγὺς καὶ δὲν θέλετε ἔχει καιρὸν νὰ ἐκτελέσητε τὸν σκοπόν σας.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλ' εἰς τὴν ἐκλογήν σου περιλαμβάνεται μία ἀρχή· καὶ θέλομεν ψηφηφορήσει διὰ σὲ, ἂν καὶ δὲν ἐκκλεχθῇς.» (1)

Ἐδῶ ἦτό τι σπουδαῖον. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχον διακεκριμέναι πολιτικαὶ μερίδες εἰς τὴν Συμπολιτείαν ὡς σήμερον, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἠσπάζοντο τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς ἑνὸς ἢ ἄλλου προσώπου· δηλαδὴ τοῦ Τζιάξωνος, τοῦ Κλέϋ· καὶ ἄλλων τινῶν. Ἡ δὲ πλειονοψηφία τοῦ δήμου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐποχὴν ἦτο ὑπὲρ τοῦ Τζιάξωνος. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις λοιπὸν ἦτο δύσκολος ἡ ἐκκλογὴ τοῦ νέου ὑποψηφίου. Ἂν καὶ ἦσαν περὶ τοὺς ὀκτὼ ὑποψηφίους, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀντεπροσώπευε τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ Κλέϋ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὅσον ὁ Ἀβραάμ.

Ἐπὶ τέλους ὁ Ἀβραὰμ ἐνέδωκεν ἀκουσίως καὶ ἐτέθη ὑποψήφιος, καὶ ἂν καὶ δὲν ἐξελέχθη, ἡ δημοτικότης του, φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι κατ' ὀλίγους ψήφους ἐμειονοψήφισε. Τὸ χωρίον τῆς Νέας Σάλεμ ἐκ τῶν 284 ψήφων ἔδωκεν εἰς αὐτὸν 277· οὐδεὶς ἐξεπλάγη τόσον ὅσον

(1) Ἰδὲ σημ. σελ. 152.

ὁ Ἀβραάμ· καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ψήφων τοὺς ὁποίους ἔλαβεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἦτο ἀληθὴς θρίαμβος.

«Ἐλπίζω νὰ σὲ ἐκλέξωμεν εἰς τὴν ἑπομένην ἐκλογήν,» εἶπεν ὁ φίλος του Γρήν. «Βλέπεις, ὅτι δὲν εἶμαι τόσον τρελλὸς ὅσον σὺ μὲ ἐνόμιζες;»

«Ὁμολογῶ, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ὑπερέβη τὰς ἐλπίδας μου.» Καὶ αὐτὸ ἦτο ἡ ἀλήθεια· ἐπειδὴ ἡ ταπεινοφροσύνη του ἐμετρίαζε πάντοτε τὰς ἰδέας του εἰς τὰς προσωπικὰς διακρίσεις. Ὡραῖον προτέρημα καὶ ἀναγκαιότατον πρὸς ἐπιτυχίαν.

«Προπαρασκευάσου διὰ τὸν θρίαμβον, Ἄβε, εἰς τὴν ἑπομένην ἐκλογήν· ἐπειδὴ βεβαίως θέλομεν ἐπιτύχει τότε.» Καὶ ὡς θέλομεν ἴδει ἐπέτυχον.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς δεικνύει, ὅτι οἱ συμπολῖταί του ἦσαν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ οἵτινες ἠκολούθουν τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ Τζιάξωνος ἐψήφισαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἂν καὶ αὐτὸς ἦτο ἄνθρωπος τοῦ Κλέϋ.

«Ἤθελον εὐχαρίστως διαμένει ἐδῶ, ἐὰν εἶχον ἐργασίαν,» ἔλεγεν εἰς τὸν παλαιόν του φίλον Γρήν, ὅστις ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἐσκέπτετο νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο μέρος δι' ἐργασίαν.

«Πρέπει νὰ μένῃς ἐδῶ,» ἀπήντησεν ὁ Γρήν.

«Τὸ π ρ έ π ε ι ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει ἐργασία δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν,» ἀπήντησεν ὁ Λίγκολν.

«Ὑπάρχει ἐργασία ἐδῶ, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπομονήν. Ὁ κόσμος δὲν ἐδημιουργήθη εἰς τὴν στιγμήν.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἔγεινεν εἰς ἓξ ἡμέρας· Καὶ ἂν ἐγὼ εὕρω ἐργασίαν ἐντὸς αὐτῆς τῆς προθεσμίας θέλω μένει εὐχαριστημένος.»

«Ἐγὼ σὲ συμβουλεύω, Ἄβε, νὰ σπουδάσῃς νομικά, ἐπειδὴ εἶσαι πολὺ κατάλληλος.»

«Τώρα τὸ 'διώρθωσες· θὰ γελῶ μόνος μου βλέπων τὸν ἑαυτόν μου προσπαθοῦντα νὰ γείνῃ δικηγόρος.»

«Διατί τάχα.» ;

«Διότι δὲν ἔχω τὸν κατάλληλον νοῦν.»

«Αὐτὸ ἐπερίμενα ν' ἀκούσω· εἶσαι πολὺ ταπεινός. Σὺ ἔχεις περισσότερον νοῦν ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῶν νομικῶν τῆς Ἰλλινόε.»

«Πιθανόν, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ,» εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ γελῶν. «Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ σὺ μὲ ἐπήνεσες πολύ· σὲ εὐχαριστῶ.

«Ἐγὼ δὲν σὲ ἐπήνεσα· ἤκουσα πολλοὺς λέγοντας, ὅτι πρέπει νὰ γείνῃς νομικός.»

«Ἐγὼ πάλιν ἤκουσά τινας λέγοντας, ὅτι πρέπει νὰ γείνω σιδηρουργὸς, καὶ ὑποθέτω, ὅτι δύναμαι ν' ἀναβωκατεβάζω τὴν βαρειὰ (τὸ σφυρίον) καλλίτερα ἀπὸ πάντα ἄλλον. Καὶ σοῦ ὁμιλῶ σπουδαίως, ὅτι σκοπεύω νὰ ἐκλέξω αὐτὴν τὴν τέχνην.»

«Καὶ νὰ καταστρέψῃς τὰ πλεονεκτήματά σου ; Καὶ ἕνας ἠλίθιος δύναται νὰ γείνῃ σιδηρουργός.»

«Ὄχι, φίλε μου, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του ἐκτὸς διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἐπιμονῆς καὶ νὰ ἔχῃ τὸν κοινὸν νοῦν.»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ ἡ σιδηρουργικὴ εἶναι ἡ τελευταία τέχνη τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐκλέξῃς. Καὶ θέλω νὰ ἠξεύρω ποῖος τὸ ἔβαλεν αὐτὸ εἰς τὸν νοῦν σου ;»

«Ὁ πατήρ μου, πρό τινων ἐτῶν, καὶ πρὸ πέντε ἐτῶν σχεδὸν ἀπεφάσισα ν' ἀκολουθήσω τὴν τέχνην ταύτην διὰ βίου.»

«Χά, χά, χά,» ἐγέλασεν ἐγκαρδίως ὁ φίλος του. «Ἤθελες κάμει ὡραίαν ἐπίδειξιν μὲ τὴν δερματίνην ἐμπρο-

σθέλαν ἐνασχολούμενος εἰς τὰ φυσερὰ μὲ μουτζουρωμένο πρόσωπον.»

«Εἶναι τιμία ἐργασία, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ κυριώτερον πρᾶγμα,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Ὁ νομικὸς εἶναι ὀλίγον καθαρώτερος ἀπὸ τὸν σιδηρουργόν, ἀλλὰ πιθανὸν ὁ σιδηρουργὸς νὰ ἦναι τιμιώτερος τοῦ νομικοῦ.»

«Τί ἐννοεῖς μὲ τὸ τιμιώτερος;» ἠρώτησεν ὁ Γρήν.

«Δὲν ἠξεύρεις, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὑποπτεύονται τοὺς νομικοὺς δι' ἀπάτην, καὶ ὅτι αὐτοὶ πράττουν τὰ πάντα διὰ τὸν «κόπον των» ὑπερασπιζόμενοι ἀδιακρίτως ἀθώους τε καὶ κακούργους καὶ τὰ τοιαῦτα;»

«Ὄχι πάλιν ἕως ἐκεῖ, Ἄβε· ἠξεύρω, ὅτι οἱ νομικοὶ δὲν εἶναι εὐσυνείδητοι, καὶ αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς περὶ πολλῶν, οἵτινες δὲν εἶναι νομικοί. Ἂν δὲν ἐκλέξῃς τὴν ἐπιστήμην ἐπειδὴ τινὲς ἀνήθικοι ἀνήκουσιν εἰς αὐτήν, δὲν θὰ ἐκλέξῃς καμμίαν.»

«Πιθανὸν νὰ ἔχῃς δίκαιον· ἀλλ' οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίζηται τὸ ἄδικον εἴτε νομικὸς εἴτε σιδηρουργός, οὕτως ἐγὼ σκέπτομαι.»

«Καλά, ὑποχωρῶ· ἐκέρδησας τὸ ζήτημα· τοῦτο δὲ μὲ πείθει ἔτι περισσότερον, ὅτι πρέπει νὰ σπουδάσῃς νομικά.»

«Αὐτὸ ἤθελεν ἰσχύει, ἂν ἦσο δικαστὴς ἢ ἔνορκος. Δὲν ἐννοῶ διατὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπιμένουν συμβουλεύοντές με νὰ γείνω νομικός. Πρὸ δέκα μηνῶν σχεδὸν τινὲς μὲ ἔδωκαν τὴν αὐτὴν συμβουλήν, ἐγὼ δὲ ὑπέθετον, ὅτι ἠστειεύοντο.»

«Θὰ πεισθῇς μὲ τὸν καιρόν, ζωὴν νὰ 'χῃς, ποίαν ἐπιστήμην νὰ ἐκλέξῃς,» εἶπεν ὁ Γρὴν ἀστεϊζόμενος.

«Οὐδεὶς μανθάνει τὸ καθῆκόν του ἀπὸ τοὺς γείτονάς του.»

«Πιθανὸν ὅταν γείνῃς ἑπτὰ πόδας τὸ ὕψος νὰ τὸ ἐννοήσῃς.»

«Συμπεραίνω ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἶμαι σχεδὸν ἑπτὰ ποδῶν τὸ ὕψος,» ἀπήντησεν ὁ Λίγκολν.

«Ἂν καὶ δὲν ἦσαι τόσον ὑψηλὸς, ταχέως θέλεις γείνει, ἀρκεῖ μόνον νὰ προχωρῇς.»

«Καὶ πιθανὸν τότε νὰ γείνω νομικὸς, καὶ ὄχι προτήτερα.» Καὶ ἐδῶ ἀπεχωρίσθησαν.

Ὁ Λίγκολν δὲν ἐπείθετο νὰ σπουδάσῃ νομικὰ, ἂν καὶ πολλοὶ τὸν συνεβούλευον οὕτω· ἐπειδὴ δὲν ἐξετίμα τὰς δυνάμεις του ἀρκετὰ διὰ τοιαύτην ἐπιστήμην, ἐφαίνετο δύσκολον δἰ αὐτὸν, ὅστις ἀνετράφη εἰς τὰ δάση, ὅτι ἠδύνατό ποτε, νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νομικοῦ· ἀλλὰ πάλιν ᾐσθάνετο τὴν ἔλλειψιν τακτικοῦ τινος ἐπαγγέλματος· δὲν ἠρκεῖτο νὰ τρέχῃ ἔνθεν κακεῖθεν ἂν καὶ ἔπραττεν αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης. Ἐπίστευεν ὅτι οἱ νέοι πρέπει νὰ ἐκλέγωσι τὰ ἐπαγγέλματά των καὶ νὰ προσκολλῶνται εἰς αὐτὰ μὲ ὅλην των τὴν ἀφοσίωσιν καὶ ἐνθουσιασμὸν διὰ νὰ ἐπιτύχωσι. Καὶ αὐτὸς ἐπεθύμει μὲν νὰ ἐκλέξῃ ἐπάγγελμα, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἐγνώριζε ποῖον. Ἦτο λοιπὸν συγκεχυμένος, καὶ ἔτι περισσότερον στενοχωρημένος, διότι οἱ φίλοι του τὸν ἐσυμβούλευον νὰ κάμῃ τι, τὸ ὁποῖον ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις του. Ἦτο μετριόφρων εἰς τὸ ἄκρον· πολλοὶ ὀλίγοι νέοι τὴν σήμερον ὑποφέρουσιν ἀπὸ μετριοφροσύνην. Συνήθως πάσχουσιν ἀπὸ οἴησιν, ἐνῷ τινὲς κοῦφοι στοχάζονται, ὅτι εἶναι οἱ μεγαλείτεροι καὶ σοφώτεροι ἄνδρες τοῦ κόσμου. Ἡ ἀμάθεια φέρει ματαιότητα καὶ ὑπερηφάνειαν μᾶλλον ἢ ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ παιδεία. Αἱ ἀληθεῖς γνώσεις φέρουσι ταπεινοφρο-

σύνην καὶ μεγάλα πλεονεκτήματα μετριοφροσύνην. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νέος Λίγκολν δὲν ἐξετίμα τὰς δυνάμεις του τόσον ὅσον οἱ ἄλλοι. Τὸ αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ μὲ τὸν Σὶρ Χ. Δαβὶδ, τὸν Βόουδιτς, τὸν Φραγκλῖνον, τὸν Οὐασιγκτῶνα, καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ἐκ νεότητός των, ἐμίσουν τὴν φιλαυτίαν, ἥτις συνιστᾷ τὸ μεγαλεῖον τῶν κούφων.

Ἐπὶ τέλους ὁ Λίγκολν δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς πόλεως· ἠγόρασε τὸ κατάστημα τοῦ Κυρίου Ὄφφατ μεθ' ἑνὸς συνεταίρου. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐξηκολούθει νὰ δαπανᾷ ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του σπουδάζων καὶ γράφων περιλήψεις τῶν βιβλίων τὰ ὁποῖα διήρχετο ἵνα ἐντυπωθῶσι τὰ ἐμπεριεχόμενα εἰς τὸν νοῦν του. Ἀναμφιβόλως ἡ μέθοδος αὕτη ἐξήσκησε μεγάλην ἐπιῤῥοὴν πρὸς ἐνδυνάμωσιν τοῦ νοός του. Γύμνασις τὴν ὁποίαν ἡ νεολαία πρέπει νὰ ἀκολουθῇ ὡς τείνουσαν εἰς τὴν ὑψίστην ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων.

Μετὰ παρέλευσίν τινων μηνῶν ἐπώλησε τὴν μερίδα του εἰς τὸν συνέταιρόν του, πεισθεὶς, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις αὕτη δὲν ἦτο ἐπικερδής.

Εὐθὺς ἀφοῦ παρῃτήθη τοῦ καταστήματος ἀπήντησε τυχαίως τὸν Ἰωάννην Καλχοὺν ἐκ Σπρίνγφιλδ. Ὁ Καλχοὺν μετὰ ταῦτα ἐνήργησε πολὺ διὰ τὴν ἕνωσιν τῆς Πολιτείας Κάνζας εἰς τὴν Συμπολιτείαν ὡς δούλην καὶ ἐχρημάτισε πρόεδρος τῆς ἐν Λοκόμπτῳ συνελεύσεως πρὸς σύνταξιν τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς. Κατὰ τὸν καιρὸν ὅμως καθ' ὃν συνηντήθη μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ μετήρχετο νομιμώτερον καὶ ἐντιμότερον ἐπάγγελμα, δηλαδὴ τοῦ γεωμέτρου διὰ τὸν δῆμον Σαγαμών.

«Διατί δὲν μετέρχεσαι τὸν Γεωμέτρην;» ἠρώτησεν ὁ Καλχούν.

«Διότι δὲν γνωρίζω τὸ ἐπάγγελμα,» ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ.

«Μάθε το λοιπόν.»

«Καὶ πῶς;»

«Εὐκολώτατον, φθάνει νὰ θέλῃς.»

«Θέλω. Πιστεύω, ὅτι τὸ ἐπάγγελμα θὰ μοὶ ἀρέσῃ ἂν δυνηθῶ νὰ τελειοποιηθῶ εἰς αὐτό.»

«Δύνασαι νὰ μάθῃς εἰς ὀλίγας ἑβδομάδας. Ἐγὼ σοῦ δανείζω τὰ ἀναγκαῖα βιβλία· σὺ δὲ ἀγόρασον προσέτι μίαν ἅλυσον καὶ μίαν πυξίδα καὶ ἐγὼ θέλω σὲ βοηθήσει κατὰ δύναμιν.

«Εἶσθε πολὺ εὐεργετικός, Κύριε Καλχούν. Θέλω προσπαθήσει νὰ κάμω ὅ,τι δύναμαι. Νομίζω, ὅτι ἡ γενναία πρότασίς σας δὲν θὰ ἦναι εἰς μάτην. Σκοπεύω νὰ δοκιμάσω.»

«Καὶ πιστεύω νὰ γείνῃς καλὸς γεωμέτρης. Θέλω σοὶ παραχωρήσει ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ τόπου, τὸ ὁποῖον εἶναι πλησίον εἰς Νέαν Σάλεμ.»

«Αὐτὸ ὑπερβαίνει ὅλας μου τὰς ἐλπίδας,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Ἐγὼ δὲν ἤθελον ποτὲ νὰ ζητήσω τοιαύτην χάριν.»

«Καλά, λοιπὸν λάβε την χωρὶς νὰ τὴν ζητήσῃς,» εἶπεν ὁ Καλχοὺν μὲ τρόπον χαρμόσυνον. «Ἔχω περισσοτέραν ἐργασίαν ἀφ' ὅσην δύναμαι νὰ ἐκτελέσω, ὥςε εὐχαρίστως, σοῦ παραχωρῶ μέρος τοῦ δήμου. Ἕνεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἀποίκων εἶμαι πολὺ ἐνασχολημένος εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν γαιῶν.»

«Εὐχαρίστως παραδέχομαι τὴν πρότασίν σου· ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ σπουδάσω τὴν ἐπιστήμην.»

«Ἡ συμφωνία ἐκλείσθη· καὶ ἐντὸς τεσσάρων ἑβδομά-

δων δύνασαι, ἂν θέλῃς, νὰ ἐξέλθῃς εἰς καταμέτρησιν,» εἶπεν ὁ Καλχούν.

«Ἐὰν ἡ θέλησις μόνον ἀπατεῖται εἶμαι ἕτοιμος,» ἀπήντησεν ὁ Λίγκολν. «Σᾶς εὐχαριστῶ μυριάκις διὰ τὴν βοήθειαν ταύτην ἐν καιρῷ ἀνάγκης.»

«Τώρα θέλεις ἔχει ἐργασίαν ἀρκετήν· τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἀπαιτεῖ νέον ὑψηλὸν, δυνατὸν καὶ νευρώδη ὡς σὺ, διὰ νὰ ἦναι ἐπικερδές.»

«Ἀλλὰ πρέπει νὰ μοὶ δώσῃς ὁδηγίας τινὰς ἐπιτοπίως εἰς τὸν ἀργρόν.»

«Εὐχαρίστως· αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀναγκαῖον. Ἐλθὲ ἂν ἀγαπᾷς ἐκεῖ ὅπου ἐργάζομαι· θέλεις ἱδρώσει ὅμως νὰ συνοδοιπορῇς μὲ ἐμέ.»

«Πιθανὸν» ἀπεκρίθη ὁ Λίγκολν, μὲ ὕφος ὡς νὰ μὴ τὸ ἐπίστευε. Καὶ ἡ πεῖρα ἀπέδειξε τὸ ἐναντίον.

Ὁ Λίγκολν ἀρχίσας τὰς σπουδάς του μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἠδύνατο μετ' ὀλίγον νὰ μετέρχηται τὸν γεωμέτρην. Ἐνησχολεῖτο μὲ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἐπιμέλειαν εἰς τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ἀπέδειξεν ἑαυτὸν «ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον».

Τώρα εἶχεν ἐπάγγελμα καὶ ἐργασίαν πολλὴν καὶ εἴπετο, ὅτι ἤθελε τὸ ἐξακολουθήσει διὰ βίου· καὶ πιθανὸν ὁ φίλος του ὁ Γρὴν εἶχεν ἀπελπισθῇ ὅτι ἤθελέ ποτε γείνει νομικός.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του ταύτην ἄνευ προσκόμματος καὶ ἐσχετίζετο μὲ τοὺς κατοίκους τῆς περιχώρου. Τὸ ἑπόμενον συμβὰν δὲ ἔφερε ἀπροσδόκητόν τινα μεταβολήν.

ΚΕΦ. ΚΓ'.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Ἦτο θέρος τοῦ 1834, δύο ἔτη μετὰ παρέλευσιν τῆς ἐποχῆς ὅτε ὁ Ἀβραὰμ εἶχε τεθῆ ὡς ὑποψήφιος, ὅτε αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ τῆς Πολιτείας Ἰλλινόϊ ἐγένοντο ἐκ νέου. Οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν Πολιτείαν ταύτην ἐκλέγονται κατὰ διετίαν καὶ γίνονται κατὰ τὸν Αὔγουστον μῆνα.

Ὁ Λίγκολν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην δὲν ἐλησμονήθη· μετὰ τὴν τελευταίαν του ἐκλογὴν ἔγεινε πασίγνωστος εἰς τὸν δῆμον· πρὸς τούτοις εἶχεν ὑπάγει εἰς τὸν πόλεμον καὶ διεκρίθη, τὸ ὄνομα του ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς εἰς τὸν κατάλογον τῆς καταγραφῆς καὶ ἦτο ὁ τελευταῖος εἰς τὴν διάλυσιν τῶν ἐθελοντῶν, καὶ ἔλαβε στρατιωτικήν τινα δόξαν· ἔπειτα ἦτο ἐπιτυχὴς γεωμέτρης, καὶ αἱ περιστάσεις του ἐν γένει ἦσαν καλλίτεραι.

«Τώρα εἴμεθα βέβαιοι, Ἄβε,» εἶπεν ὁ φίλος του ὁ Γρήν.

«Βέβαιοι ἢ ὄχι δὲν μὲ μέλλει· ἔχω ἐπάγγελμα καλὸν καὶ ἀρκοῦμαι εἰς αὐτό.»

«Πιστεύω, ὅτι συνενοήθης ἤδη;»

«Μάλιστα, πρὸ πολοῦ.»

«Καὶ παρεδέχθης βεβαίως;»

«Μάλιστα.»

«Ἀρκεῖ· ἡμεῖς θὰ τελειώσωμεν τὴν ἐργασίαν.»

«Τὰ αὐτὰ ἔλεγες καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ἐκλογήν.»

«Τώρα ἔχομεν περισσοτέρας ἐλπίδας.»

«Πῶς;»

«Εἶσαι ἀ γ ω ν ι σ τ ὴ ς,» εἶπεν ὁ Γρὴν μὲ βλέμμα ἐκφραστικόν· «Ἠξεύρεις, ὅτι οἱ ἀγωνισταὶ ἔχουν ὑπόληψιν.»

«Ἐννοεῖς ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσι νοῦν διὰ νὰ γείνωσι περίφημοι.»

«Ὅπως ἀγαπᾷς· ὡσὰν νὰ μὴ ἐπιθυμῇς τὴν θέσιν ταύτην, Ἄβε.»

«Δὲν τὴν ἐπιθυμῶ τόσον, ὥστε νὰ κοπιάσω δι' αὐτήν. Ἂν οἱ φίλοι μου μὲ ἐκλέξουν θέλω παραδεχθῇ, καὶ θέλω κάμει ὅ,τι δύναμαι.»

«Δὲν ἐλπίζω νὰ γείνῃς ποτὲ πολιτικὸς ἀνὴρ, Ἄβε, ἐπειδὴ δὲν ἔχεις ἀρκετὴν πανουργίαν. Ἀλλ' ἀληθῶς, Ἄβε, ἐγὼ νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ πηδήσῃς ἀπὸ τὴν χαρά σου διὰ τοιαύτην εὐκαιρίαν.»

«Ποίαν; Τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ νικηθῶ;»

«Ὄχι, τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἐκλεχθῇς βουλευτής.»

«Ἔχομεν καιρὸν νὰ πηδήσωμεν δι' αὐτό.»

«Ἡ ἐκλογή σου εἶναι βεβαία, ὅσον ἡ Μέθοδος τῶν τριῶν, Ἄβε».

«Ἡ ἐκλογὴ θέλει τὸ δείξει.»

«Καὶ ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὸ κοινοβούλιον, ἐνθυμοῦ ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι τῆς πολιτικῆς τοῦ Κλέϋ καθὼς καὶ σύ.»

«Ἀληθῶς λέγει ἡ Γραφὴ, ὅτι ὅλοι εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ κ λ α ί ε ι ν, καὶ νομίζω, ὅτι εἶναι καλὸν δι' ἡμᾶς νὰ τὸ ἐνθυμούμεθα.» Ὁ Λίγκολν ἦτο πολὺ ἀστεῖος, ὡς ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐφαίνετο. «Ἀλλ' ἂς ὁμιλήσωμεν σοβαρῶς· ὑπάρχει μεγάλη ἀπάτη μεταξὺ τῶν πολιτικῶν

ἀνδρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ κλάδος αὐτὸς δὲν μοὶ ἀρέσκει.»

«Ἂν δὲν δύνασαι νὰ εἰπῇς τι χειρότερον, εἴμεθα καλά.»

«Νομίζω, αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸν κακόν.»

«Ἡ πανουργία, ἂν καὶ χειροτέρα τῆς ἀπάτης πλεονάζει μεταξὺ αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ σὲ πέμψωμεν εἰς τὴν Βουλὴν, ἵνα ἤμεθα βέβαιοι, ὅτι ὑπάρχει εἷς τίμιος ἄνθρωπος,» εἶπεν ὁ Γρὴν γελῶν. Ὁ νέος οὗτος διεσκέδαζε πολὺ ἐπαινῶν τὸν Λίγκολνα κατὰ πρόσωπον, ἕνεκα τῆς ταπεινοφροσύνης. Ὁ τοιοῦτος ἔπαινος κατεθορύβει καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς θέσιν ἀλλόκοτον.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς ἦλθεν· ἦτο ἡμέρα ὡραία καὶ εὐχάριςος τοῦ Αὐγούστυ, οἱ ψηφηφόροι συνῆλθον εἰς τὰς κάλπας ἐλευθέρως, καὶ αἱ ψῆφοι ἦσαν πλήρεις. Ὁ δὲ Λίγκολν κατὰ τὰς προσδοκίας τῶν φίλων του ἐξελέχθη βουλευτὴς μὲ μεγάλην πλειονοψηφίαν. Εἶχον ἀκούσει ἀρκετὰ κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας, ἵνα πεισθῶσι περὶ τῆς ἐπιτυχίας του· τινὲς τῶν φίλων του εὔθυμοι ὄντες ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν συγχαρῶσιν.

«Ἰδοὺ, τὸ πρᾶγμα ἔγεινεν, ὡς σοὶ ἔλεγον,» εἶπεν ὁ Γρήν. «Τώρα πρέπει νὰ κεράσῃς.»

«Αὐτὸ εἶναι βέβαιον,» ἀπεκρίθη ὁ Νέλσων βλέπων πρὸς τοὺς φίλους του, ἐνῷ ὁ τόνος τῆς ὁμιλίας του ἐδείκνυεν, ὅτι δὲν προσεδώκα τὸ τοιοῦτον.

«Δὲν εἶναι καθημέρα τ' Ἁγιαννιοῦ, καὶ πρέπει νὰ κεράσῃς,» ἐξηκολούθησεν ὁ Γρήν.»

«Λοιπὸν ἐννοεῖτε νὰ σᾶς φιλεύσω;»

«Μάλιστα· νὰ μᾶς φιλεύσῃς εἰς τὸ πνευματοπωλεῖον μὲ ῥακί.»

«Αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ σᾶς φιλεύσω. Ἐγὼ θέλω νὰ σᾶς φιλεύσω κατὰ τὸ πρέπον διὰ τὴν τιμήν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐκάματε.»

«Λοιπὸν ἐμπρός. Ὅλοι εἴμεθα ἕτοιμοι.» Καὶ δύο ἐξ αὐτῶν ἔλαβόν αὐτὸν ὁ εἷς ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ ὁ ἄλλος ἐκ τοῦ ἄλλου βραχίονος, ἵνα φέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πνευματοπωλεῖον

«Ἐγὼ δὲν συνειθίζω τὰ τοιαῦτα,» ἀνέκραξεν ὁ Λίγκολν. «Σᾶς δίδω νὰ φάγητε ὅ,τι θέλετε, καὶ καφφὲ ἢ τέϊον διὰ νὰ πίητε, ἀλλὰ ῥοῦμι ἢ ῥακίον ποτέ. Κύτταξε ἐδῶ, Γρήν, σὺ ὅστις ζητεῖς τιμίους καὶ συνετοὺς πολιτικούς, δῶσε μου τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀρχίσω ἀπὸ σήμερον.»

«Μάλιστα, μετὰ τὸ κέρασμα,» ἀπήντησεν ὁ Νέλσων, μὴ δίδων καιρὸν εἰς τὸν Γρήν.

«Ἢ πρέπει ν' ἀρχίσω τώρα ἢ ποτέ,» εἶπεν ὁ Λίγκολν, «ἐπειδὴ τὰ ποτὰ ἔκαμαν τοὺς περισσοτέρους πολιτικοὺς κακοήθεις.»

«Κέρασόν μας καὶ μὴ πίνῃς σύ. Ποτὲ δὲν θέλεις ἐκλεχθῇ διοικητὴς τῆς Πολιτείας, ἂν δὲν κεράσῃς.»

«Οὔτε θέλω νὰ ἐκλεχθῶ, ἂν τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐκλογήν. Ἐγὼ δὲν κερνῶ, ἐτελείωσε.»

«Λοιπὸν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν καὶ νὰ ὑπάγωμεν στεγνοί,» εἶπεν ὁ Νέλσων πρὸς τοὺς συνεταίρους του, «ἐπειδὴ ὁ Ἄβε εἶναι λόγος καὶ ἔργον.»

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθές,» ἐπρόσθεσεν ὁ Γρήν. «Ἔσο πάντοτε προσκεκολλημμένος εἰς τὰς ἀρχάς σου καὶ ἡμεῖς θέλομεν σὲ ἐκτιμᾷ. Ἔπειτα δὲν εἴμεθα καὶ τόσον στεγνοί.»

Ἡ ματαία προσπάθειά των δὲν ἠλάττωσε ποσῶς τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψίν των. Τὸ ἔκαμον μᾶλλον νὰ τὸν ἐ-

νοχλήσωσιν, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμπίωσι. Πάντοτε ἀπέφευγε τὰ τοιαῦτα φιλικὰ ἔθιμα καὶ δὲν ἤλπιζον, ὅτι τώρα ἤθελεν ἐνδώσει. Ἐξετίμων αὐτὸν μᾶλλον περισσότερον διὰ τὴν πρὸς τὰς ἀρχάς του συνέπειαν καὶ διὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς τιμιότητος, ἀποφασιστικότητος καὶ ἐπιμονῆς, τοῦ νὰ ἀπέχῃ μεθυστικῶν ποτῶν.

Ἐν μέσῳ τῶν συνεδριάσεων τοῦ κοινοβουλίου, ὁ Ἀβραὰμ ἀπεφάσισε νὰ σπουδάσῃ νομικά, πρὶν γείνῃ ἑπτὰ ποδῶν τὸ ὕψος.

Συχνάκις παρευρίσκετο εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ ἀξιοτίμου Κυρίου Ἰωάννου Σ. Στουάρδου διακεκριμένου νομικοῦ, καὶ ἀνδρὸς ἐπισήμου εἰς τὴν Πολιτείαν· ὁ Κύριος οὗτος ἦτο στενὸς παρατηρητὴς καὶ ἀνεκάλυψε ταχέως, ὅτι ὁ νέος Λίγκολν εἶχε σπάνια πλεονεκτήματα, καὶ ἐπείσθη, ὅτι ἤθελε γείνει ἐπίσημος, ἐὰν τῷ ἐπιτρέπετο ἡ εὐκαιρία. Καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πρώτην εὐκαιρίαν ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν νὰ σπουδάσῃ νομικά.

«Ἐσκέφθης ποτὲ περὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ νομικοῦ;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος Στουάρδος.

«Ποτέ, ἂν καὶ πολλοὶ μὲ ἐσυμβούλευσαν οὕτω,» ἀπήντησεν ὁ Λίγκολν.

«Καὶ διατί δὲν ἠκολούθησας τὰς συμβουλάς των;»

«Ἐπειδὴ λείπουν τὰ κατάλληλα πλεονεκτήματα. Ἔπειτα καὶ τὰ πλεονεκτήματα ἂν ὑπῆρχον λείπουν τὰ μέσα.»

«Πιθανὸν νὰ ἔχῃς πολὺ ὑψηλὰς ἰδέας περὶ τῶν ἀπαιτουμένων πλεονεκτημάτων. Ἄς ἴδωμεν· εἶναι τίποτε εἰς τὰ νομικὰ τόσον περίπλοκον, ὥστε ν' ἀπαιτῇ ὑψηλὰ πλεονεκτήματα; Μήπως ἀπαιτεῖ περισσοτέρας δυνάμεις ἀπὸ τὴν ἰατρικήν, ἢ τὴν θεολογίαν; Νομίζω,

ὅτι θέλεις εἴπει, ὄχι. Ἔπειτα καὶ ἂν ἀπήτει, τὸ μέλλον θέλει δείξει, ἂν σὺ ἔχῃς τὰ ἀπαιτούμενα πλεονεκτήματα ἢ ὄχι.»

«Ἀλλὰ πάλιν δι' ἐμὲ, πτωχὸν ἄνθρωπον, ἄνευ φίλων νὰ μὲ συνδράμουν, εἶναι δύσκολον νὰ διέλθω τὰς ἐκτεταμένας σπουδὰς τῆς νομικῆς.»

«Δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐκτεταμέναι. Ἔπειτα ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα, χρειάζεσαι μόνον τὴν τροφὴν καὶ τὰ ἐνδύματά σου.»

«Καὶ πῶς δύναται νὰ γείνῃ τοῦτο;»

«Οὕτω πως: νὰ σπουδάσῃς τὴν νομικὴν μόνος σου, καὶ νὰ ἐξοδεύῃς καιρὸν ἀρκετὸν ἐργαζόμενος διὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἔξοδα. Καὶ μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν, σοῦ ὑπόσχομαι νὰ λάβῃς τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχησαι τὸν δηκηγόρον.»

«Ἀλλὰ τὰ νομικὰ βιβλία εἶναι ἀκριβά.»

«Ἀληθῶς· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ οἰκονομεῖται εὐκόλως. Ἡ βιβλιοθήκη μου εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου. Ἔρχου ὁπόταν θέλῃς, λάμβανε ὅσα βιβλία θέλεις καὶ κράτει αὐτὰ ὅσον καιρὸν ἐπιθυμεῖς.»

«Εἶσθαι πολὺ γενναῖος τωόντι· ποτὲ δὲν θέλω δυνηθῇ νὰ σᾶς ἀνταμείψω διὰ τὴν τοιαύτην γενναιότητά σας.»

«Ἐγὼ δὲν ζητῶ καμμίαν ἀνταμοιβὴν, ἀκριβέ μου φίλε,» ἀπήντησεν ὁ Κύριος Στουάρδος γελῶν. «Καὶ ἂν ἐζήτουν τι εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη πληρωμὴ νὰ σὲ βλέπω ἀγορεύοντα εἰς τὸ δικαστήριον.»

«Ἐγὼ τρομάζω μόνον εἰς τὴν ἰδέαν φανταζόμενος τὸν ἑαυτόν μου ἐκεῖ,» ἐπρόσθεσεν ὁ Λίγκολν.

«Ταχέως θέλεις ἐνθαῤῥυνθῇ νομίζω· καὶ θέλεις εὐγνωμονεῖ διότι ἠκολούθησες τὰς συμβουλάς μου.»

«Τὸ πιστεύω.»

«Σκέψου» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Στουάρδος. «Ἐνώπιόν σου ἔχεις μέλλον πολὺ λαμπρότερον ἀπὸ ὅ,τι εἶχον σχεδὸν ὅλοι οἱ ἄνδρες, οἵτινες διεκρίθησαν ἕνεκα τῶν περιστάσεων. Εἶσαι ὀπαδὸς τοῦ Κλέϋ, καὶ ἔχεις καλλιτέρας εὐκαιρίας νὰ ὑψωθῇς ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅτε ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν καλύβην τῆς μητρός του. Ἐκεῖνος ὑπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον δι' ὀλίγον μόνον καιρὸν, ὅτε ἦτο παῖς, ὁ δὲ διδάσκαλος αὐτοῦ ἦτο ὁ διάκονος Πέτρος, ἐκατοίκει δὲ εἰς πενιχράν τινα καλύβην, ἀπάτωτον καὶ ἄνευ παραθύρων. Ἀπέκτησε δὲ τὴν παιδείαν του διὰ φιλοπονίας καὶ ἐπιμονῆς, δράττων πᾶσαν εὐκαιρίαν καὶ σπουδάζων ἀγρυπνῶν.»

«Αἱ περιστάσεις του ἦσαν σχεδὸν αἱ αὐταὶ μὲ τὰς ἰδικάς μου εἰς τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν,» ὑπέβαλεν ὁ Λίγκολν.

«Ἔχεις δίκαιον· ἡ πεῖρά σου μὲ ὑπενθύμισεν αὐτὸν, καὶ ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ἦσαι ὀπαδὸς τοῦ Κλέϋ. Ποῖός ποτε ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ, βλέπων τὸν πτωχὸν Κλέϋ ἱππεύοντα τὸν ἵππον τῆς μητρός του ἄνευ ἐφιππίου, ἔχοντα σχοινίον διὰ χαλινὸν, καὶ φέροντα ἓν σακκίον ἀλεύρου ἀπὸ τὸν μῦλον, ὅτι ὁ μικρὸς οὗτος μυλωνᾶς ἤθελε γείνει εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου;»

«Οὐδείς. Ἐκτιμῶ τὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ ἔγεινε τοιοῦτος διὰ τῶν μεγάλων κόπων του, καὶ ἦτο ὁ δημιουργὸς τῆς τύχης του.»

«Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ὄχι μόνον σὺ, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἄλλος νέος, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ γείνῃ ἐπίσημος, νὰ παραλάβῃ ὡς ὁδηγὸν τὴν παροιμίαν «αὐτοδίδακτος

ἢ ἀδίδακτος.» Αἱ μέγισται εὐκαιρίαι εἰς ἕνα νέον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τὴν διάθεσιν νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτὰς εἶναι ἄχρησται. Καὶ ἐγὼ πιστεύω, ὅτι εἶναι ἀδιάφορον πόσον ὀλίγας εὐκαιρίας νέος τις ἔχει, φθάνει μόνον νὰ ἔχῃ ἐνέργειαν καὶ νὰ ἦναι φιλόπονος, ἵνα ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτάς.»

«Πρέπει νὰ προσθέσῃς καὶ τὴν ἱκανότητα,» εἶπεν ὁ Λίγκολν.

«Καὶ τὴν ἱκανότητα, ἂν ἀγαπᾷς. Ἀλλ' ἡ ἱστορία τῆς πατρίδος μας γέμει παραδειγμάτων αὐτοδιδάκτων ἀνδρῶν, οἵτινες ἤρχισαν πτωχοὶ καὶ ἄγνωστοι, ὡς ὁ Κλέϋ· ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ὑπάγω. Ἐνθυμοῦ τὰς συμβουλάς μου καὶ ἀποφάσισον ὀρθῶς.»

«Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὰς συμβουλάς σας· θέλω σκεφθῇ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένȣ, καὶ ὁποία καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπόφασίς μȣ, πάλιν θέλω σᾶς εὐγνωμονεῖ διὰ τὴν καλὴν πρὸς ἐμὲ διάθεσίν σας.»

Ἐσκέφθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος, καὶ συμπεράνας ἐκ τῶν συμβουλῶν τοῦ Κυρίου Στουάρδου, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ κἄποια προτερήματα διὰ τὸ ἐπάγγελμα, ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ. Εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ κοινοβουλίου ἀπεφάσισε νὰ σπουδάσῃ νομικά, τὸν τρόπον θέλομεν περιγράψει εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

ΚΕΦ. ΚΔ'.

ΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ.

«Εὖγε, Ἄβε, ἀνέκραξε ὁ Γρὴν, ὅταν αἱ εἰδήσεις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Λίγκολνος νὰ σπουδάσῃ νομικὰ, ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον. «Χαίρω ἀκούων, ὅτι ἀπεφάσισες ν' ἀκολουθήσῃς τὰς συμβουλάς μου.»

Δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἂν σύ ποτε μ' ἐσυμβούλευσες οὕτως» εἶπεν ὁ Λίγκολν.

«Δὲν τὸ ἐνθυμεῖσαι;»

«Ὄχι, ποσῶς.»

«Δὲν ἐνθυμεῖσαι πρό τινων μηνῶν, ὅτε συνδιελεγόμεθα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ κατάστημα, καὶ ἐγὼ προσεπάθουν νὰ σὲ πείσω νὰ γείνῃς νομικὸς, σὺ δὲ ἔλεγες ὅτι τότε ἤθελες κάμει τοιαύτην ἀπόφασιν, ὅτε ἤθελες γείνει ἑπτὰ πόδας τὸ ὕψος;»

«Ἔχεις δίκαιον, ἔχεις δίκαιον, τώρα τὸ ἐνθυμοῦμαι,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Βλέπεις δὲν ἐπερίμενα, ἕως οὗ φθάσω εἰς αὐτὸ τὸ ἀνάστημα. Ἀδιάφορον ἂν ἦμαι ἕνα δάκτυλον βραχύτερος.»

«Πιθανόν· τώρα λοιπὸν σκοπεύεις νὰ περιορισθῇς εἰς τὸ δωμάτιόν σου, καταβροχθίζων τὰ βιβλία, ἐνῷ ἡμεῖς θέλομεν σὲ βλέπει σπανίως.»

«Ὄχι πάλιν τόσον καὶ σύ· ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ οἰκο-

νομῶ τὸν καιρὸν, καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν μελέτην. Μοὶ φαίνεται, ὅτι αὕτη εἶναι μεγίστη ἐπιχείρησις.»

«Εἶναι ἀληθὲς αὐτὸ καὶ πιθανὸν νὰ φανῇ καὶ ἡ ἐπικερδεστάτη ἐπιχείρησις. Ἰδοὺ, ἔρχεται καὶ ὁ Δαβίδ· ἤθελον νὰ ἠξεύρω τί τρέχει.»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν συνωμίλουν παρουσιάζεται ἐνώπιον των καὶ ὁ Δαβὶδ Ῥιττενχάους.

«Ἐδῶ εἶσθε σεῖς, καὶ ἐγὼ σᾶς ἐζήτουν,» εἶπεν ὁ Δαβίδ. «Σᾶς προσκαλῶ νὰ ἔλθητε εἰς τὴν οἰκίαν μας αὔριον τὸ ἑσπέρας, ἐπειδὴ θέλομεν ἔχει συναναστροφὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Κυρίου Ναθαναὴλ καὶ τῆς συζύγου του· πρέπει νὰ ἔλθητε.»

«Ἐμὲ τοὐλάχιστον πρέπει νὰ παραλείψῃς,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Ἐπειδὴ σκοπεύω αὔριον νὰ ὑπάγω εἰς Σπρίνγφιλδ διὰ τὰ βιβλία μου καὶ νὰ ἐπιστρέψω.»

«Ἄφησέ τα καὶ ἀκόμη μίαν ἡμέραν διὰ νὰ διασκεδάσωμεν ὀλίγον. Ἔπειτα καὶ ὁ Κύριος Ναθαναὴλ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναχωρεῖ.»

«Ἤθελον ἔλθει εὐχαρίστως, ἐὰν ἦτο δυνατόν· ἀλλὰ πρέπει νὰ στεροῦμαι τὰς τοιαύτας διασκεδάσεις πρὸς τὸ παρὸν, ἐπειδὴ τὸ ἑσπέρας εἶναι ὁ καλλίτερος καιρὸς διὰ μελέτην· ἔπειτα δὲν ἔχω καὶ κατάλληλα φορέματα διὰ τὴν συναναστροφήν.»

«Αὐτὰ εἶναι προφάσεις· τὰ φορέματά σου εἶναι ἀρκετὰ καλά· ἐλθὲ μὲ αὐτὰ ποῦ φορεῖς, ἂν δὲν ἔχῃς ἄλλα· τὰ φορέματα δὲν κάμνουν τὸν ἄνθρωπον.»

«Σὺ ὁμιλεῖς ἀνοησίας· θέλω σᾶς καταισχύνει παρουσιαζόμενος μὲ τοιαῦτα φορέματα. Ἤλπιζον νὰ κάμω μίαν ἐνδυμασίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀλλ' ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ νομικοῦ ἀπόφασίς μου μὲ ἀναγκάζει

εἰς τὴν οἰκονομίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίζω νὰ διέλθω ἐπί τινα καιρὸν μὲ τὰ παλαιά.»

«Καὶ νὰ μένῃς εἰς τὸ δωμάτιόν σου,» ὑπέλαβεν ὁ Δαβίδ.

«Πρέπει νὰ μένω εἰς τὸ δωμάτιόν μου καταγινόμενος εἰς τὴν μακρὰν καὶ δύσκολον σπουδήν· ἄλλέως θέλω ἀποτύχει.»

«Ἐγὼ δὲν ἤθελον ἀποφασίσει τὸ τοιοῦτον, ἂν μοί ἐδιδέ τις ὅλα τὰ νομικὰ βιβλία τοῦ κόσμου.»

«Ἐδῶ εἶναι ἡ διαφορὰ μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Ἀβραάμ,» ἐπρόσθεσεν ὁ Γρὴν· «αὐτὸς μὲν ἔχει κλίσιν πρὸς τὰ βιβλία, σὺ δὲ ὄχι.»

«Καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ τὰς συναναστροφὰς ἐπίσης καθὼς καὶ σεῖς· ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχω τοῦ σκοποῦ μου πρέπει νὰ στερηθῶ τὰς τοιαύτας εὐχαριστήσεις· Εἶναι σαφέστατον, ὅτι πρέπει νὰ κάμω δύο πράγματα· δηλ. νὰ οἰκονομῶ χρήματα καὶ καιρόν, καὶ νὰ ἦμαι ὅσον τὸ δυνατὸν ἐργατικός.»

«Τὸ πρᾶγμα κατήντησε σοβαρὸν,» εἶπεν ὁ Δαβὶδ σαρκαστικῶς.

«Καὶ εἶναι τῳόντι σοβαρὸν,» ἐπρόσθεσεν ὁ Γρήν.

«Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ αὕτη εἶναι ἡ πορεία τὴν ὁποίαν ἀπεφάσισα, καὶ δὲν θέλω νὰ παρεκτραπῶ αὐτῆς.»

«Ὁ Δαβὶδ πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο,» εἶπεν ὁ Γρήν· «Εἰς ὅ,τι ἀπεφάσισες εἶσαι ἀκλόνητος, ὡς τὰ ὄρη.»

«Μάλιστα τὸ ἠξεύρω αὐτὸ,» ἀπήντησεν ὁ Δαβὶδ, «καὶ λυποῦμαι ὅτι δὲν θέλομεν δυνηθῆ νὰ τὸν πείσωμεν νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ αὔριον τὸ ἑσπέρας.»

«Μάλιστα, οὕτω πρέπει νὰ μὲ ἐννοεῖτε, ἂν καὶ ἤθελον ἔλθει εὐχαρίστως,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Αὔριον πρέπει νὰ ὑπάγω ἐνωρὶς εἰς Σπρίνγφιλδ διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἐπιστρέψω τὴν αὐτὴν ἡμέραν.»

«Καλά, ἐγὼ δὲν σὲ βιάζω, ἐπειδὴ δὲν φέρει κανὲν ὄφελος,» εἶπεν ὁ Δαβίδ. «Λυποῦμαι ὅμως, ὅτι δὲν θὰ σὲ ἔχωμεν ἐκεῖ.»

«Ἡ λύπη αὕτη εἶναι ἐλαφρά,» ἀπήντησεν ὁ Λίγκολν· «Ἐλαφροτέρα ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ τις εἰς Σπρίνγφιλδ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ. Θέλετε ἔχει ἀρκετοὺς καὶ ἄνευ ἐμοῦ.»

Τοῦτο εἶναι παράδειγμα τῆς αὐταπαρνήσεως μὲ τὴν ὁποίαν ἐπέμενεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν του. Κατὰ πρῶτον ἐσκέφθη τὸ ζήτημα ἀκριβῶς· ἔπειτα δὲ ἀπεφάσισεν ἐν γνώσει νὰ μὴ δαπανᾷ τὰς ἑσπέρας του εἰς διασκεδάσεις. Τοῦτο δ' ἔπραξεν ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀπῄτει χρῆσιν καιροῦ καθ' ἑσπέραν, περισσότερου, παρ' ὅσον ἡ ὑγεία του τοῦ ἐπέτρεπεν. Τώρα δὲ ἦτο ἀκλόνητος.

Ἡ πόλις Σπρίνγφιλδ ἀπεῖχεν εἴκοσι δύο μίλια ἀπὸ Νέαν Σάλεμ. Ἀλλ' ὁ Ἀβραὰμ ὑπῆγε πεζὸς καὶ ἐπέστρεψε τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἡ ὁδοιπορία ἦτο μακρὰ καὶ κοπιαστική. Τὴν ἐπιοῦσαν δ' ὁ Γρὴν τὸν ἐπεσκέφθη ἵνα μάθῃ τὸν τρόπον τῆς ὁδοιπορίας του.

«Τί, σὺ ἔφερες ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία εἰς τὰς χεῖράς σου;» Ἦσαν δὲ ταῦτα αἱ ἑρμηνεῖαι τοῦ Βλάκστον εἰς τέσσαρας ὀγκώδεις τόμους.

«Μάλιστα καὶ ἀνέγνωσα περισσότερον τοῦ ἡμίσεως τοῦ πρώτου τόμου καθ' ὁδόν, καὶ ἰδού, ἐξέτασόν με εἰς τὸν πρῶτον τόμον,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. Εἶχε τὴν ἐπιτηδειότητα ν' ἀναγινώσκῃ περιπατῶν καὶ τὸ ὁποῖον πολλάκις ἔκαμνεν χάριν οἰκονομίας καιροῦ.

«Ἀπορῶ ἀπὸ τί εἶσαι πλασμένος, ὥστε ν' ἀντέχῃς εἰς τόσον κόπον, ἐγὼ ἤθελον ἀποκάμει ἐὰν ἔφερον τὸ φορτίον εἰς τὸ ἓν τέταρτον τοῦ δρόμου.»

«Ἐγὼ εἶμαι συνειθισμένος, ὡς ἠξεύρεις. Τάχυνον λοιπὸν καὶ ἐξέτασόν με ἵνα ἴδῃς τί ἠξεύρω περὶ τοῦ πρώτου τόμου,» εἶπεν ὁ Λίγκολν δίδων τὸ βιβλίον εἰς τὸν Γρήν.

«Λοιπὸν ἐὰν δώσῃς καλὰς εξετάσεις, θέλω σοὶ δώσει τὸ δίπλωμα,» εἶπεν ὁ Γρὴν μειδιῶν.

«Εὐχαρίστως.»

Καὶ οὕτω ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸν Λίγκολνα εἰς τὸν πρῶτον τόμον, καὶ εὗρεν, ὅτι ἦτο καλὰ σχετισμένος μὲ ὅ,τι ἀνέγνωσεν. Ἕνεκα τῆς ἀκριβοῦς προσοχῆς του καὶ ἱκανότητος τοῦ συνγκεντρώνειν τὸν νοῦν του εἰς τὸ θέμα εὐκόλως ἀπετεμίευεν ὅ,τι ἀνεγίνωσκεν. Οὕτω ὁ Λίγκολν ἤρχισε καὶ ἐξηκολούθει τὴν μελέτην εἰς τὸν νόμον διανέμων τὸν καιρόν του μεταξὺ χωρογραφίας καὶ σπουδῆς, καὶ μεταβαίνων εἰς Σπρίνγφιλδ διὰ βιβλία ὁσάκις ἐχρειάζετο. Οἱ κάτοικοι γενικῶς ἐνδιαφέροντο εἰς τὴν πρόοδόν του καὶ οἱ πάντες προεφήτευον, ὅτι ἤθελε μίαν ἡμέραν γείνει ἐπίσημος ἀνήρ.

Ἐδόθη μὲ τοσοῦτον ζῆλον εἰς τὴν μελέτην του, ἀρνούμενος πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ νέοι νομίζουσιν ἀναγκαῖα, ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτοῦ ὅ,τι ὁ Κικέρων ἔλεγέ ποτε διὰ τὸν ἑαυτόν του. «Τὸν καιρὸν, τὸν ὁποῖον οἱ ἄλλοι δαπανῶσιν εἰς τὰς δημοσίους ἐκθέσεις καὶ διασκεδάσεις, εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς ἀστειότητας, καὶ ἀκόμη διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ νοός τε καὶ τοῦ σώματός των, ἐγὼ ἐξοδεύω εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν.» Καὶ ἀκόμη ὅτε ὁ Ἀβραὰμ ἦτο καταμετρῶν εἰς τὸν ἀγρὸν, ὁ νοῦς του ἐνησχολεῖτο εἰς ὅ,τι εἶχεν ἀναγνώσει, ὥστε ὅ,τι ἐσπούδαζε κατὰ τὴν νύκτα ἐνετυποῦτο εἰς τὸν νοῦν του κατὰ τὴν ἡμέραν, καὶ

ἠδύνατο δικαίως νὰ οἰκειοποιηθῇ καὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος, λέγων, «Καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς μου εἶμαι ἐνησχολημένος.»

Μετὰ παρέλευσιν τινὸς καιροῦ, ἔτυχεν ἐργαζόμενος διά τινα κατοικοῦντα μακρὰν τῆς οἰκίας του. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο ἀμαθὴς καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς πεπαιδευμένους. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἠγνόει, ὅτι ὁ Λίγκολν ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ νομικὸς, ἀλλ' ἔμαθε αὐτὸ ταχέως.

«Οἱ διαβασμένοι πάντοτε κἄτι κάμνουν καὶ τίποτε δὲν κάμνουν,» εἶπεν ὁ Χόλμς, τοῦ ὁποίου τὸν ἀγρὸν ὁ Ἀβραὰμ κατεμέτρα. «Ποῦ νὰ πᾶν 'πίσω ἀπ' τὸν ἥλιο, ὅλοι τους!»

«Εἶναι ἁμάρτημα νὰ καταρᾶσαι τοὺς ἀνθρώπους,» εἶπεν ὁ Λίγκολν. «Διατί ἀποστρέφεσαι τόσον τοὺς πεπαιδευμένους;»

«Γιατί δὲν βγάνουν οὔτε τὸ ψωμί τως, ἀλλὰ περιμένουν ἀπὸ ἄλλους.»

«Καὶ πῶς γίνεται τοῦτο;»

«Αὐτοὶ πασχίζουν νὰ ζήσουν μὲ τὰ μυαλά τους, καὶ φοβοῦνται νὰ μὴ λερώσουν τὰ χέργια τους μὲ τὴν δουλειά.»

«Μήπως ὑπάρχει κανεὶς, ὅστις ἐργάζεται περισσότερον ἀπὸ τὸν Παππᾶ Γιάννη;»

«Τώρα τὸ διόρθωσες· αὐτὸς δὲν δουλεύει καθόλου, 'ποῦ σοῦ λέγω· μονάχα γυρίζει ἀπὸ 'δῶ καὶ ἀπὸ 'κεῖ καὶ ζῇ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.»

«Μήπως ἐζήτησέ ποτε τίποτε ἀπὸ σέ;» ἠρώτησεν ὁ Λίγκολν ἐπιπληκτικῶς πως· ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἤρεσκε ν' ἀκούῃ τοιαύτας προσβολὰς κατὰ τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου.»

»Μὰ καλλίτερα νὰ σκάση, παρὰ νὰ τοῦ δώσω ἐγὼ λεπτόν· δὲν μὲ κοροϊδεύει ἐμένα.»

Ὁ Παπᾶ Γιάννης ἦτο μεταβατικὸς ἱεροκήρυξ καὶ κατεγίνετο ἐνδελεχῶς εἰς τὸ ἔργον του καθ' ὅλην τὴν περίχωρον, ἔχων τὰς ἐλπίδας του εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀνάγκας του. Οἱ κάτοικοι εὐχαρίστως συνεισέφερον τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς ὑποστήριξίν του· ἀλλ' ὁ Χέλμς τὸν ἀπεστρέφετο, ἐπειδὴ ἦτο κληρικὸς καὶ ὄχι ἀμαθὴς χωρικὸς ὡς αὐτός.

«Λοιπὸν ἂν δὲν ἔλαβέ ποτε τίποτε ἀπὸ σὲ, ποίαν αἰτίαν ἔχεις νὰ παραπονῆσαι κατ' αὐτοῦ,» ἠρώτησεν ὁ Λίγκολν. «Οἱ κάτοικοι τὸν διατηροῦν εὐχαρίστως διὰ τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν φέρει εἰς τὴν κοινωνίαν.»

«Ἄραθα, μάραθα, κουκιὰ μαγειρευμένα. Βρὲ αὐτὸς χαμπάρι δὲν ἔχει διὰ τοὺς ἄλλους· τὸ καρβέλι νὰ βγαίνῃ μόνον.»

«Δὲν τὸ πιστεύω αὐτό· ἡ κοινωνία εἶναι καλλιτέρα εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἕνεκα τῶν κόπων του· τὸ κακὸν εἶναι, ὅτι σὺ μισεῖς τοὺς κληρικούς,» καὶ ἐπεθύμει νὰ εἴπῃ τι περισσότερον, ἀλλ' ἐνόμιζεν, ὅτι αἱ περιστάσεις δὲν ἦσαν κατάλληλοι.»

«Ναὶ, ἔτσι εἶναι· ἐγὼ τοὺς μισῶ τοὺς διαβασμένους· εἶναι ὅλοι ἀκαμάτηδες καὶ φαγάδες· ὁ Εἰρηνοδίκης Βάτης καὶ οἱ ἄλλοι 'σὰν κι' αὐτόν.»

«Λοιπὸν μισεῖς καὶ τοὺς νομικούς;»

«Βέβαια· αὐτοὶ σὲ γελάνε μέσ' τὰ 'μμάτια σου.»

«Καὶ πῶς ἤθελες δυνηθῇ νὰ λάβῃς τὰ νόμιμα ἔγγραφα διὰ τὰς γαίας σου; Δὲν ἔχεις τὴν ἀνάγκην τοῦ Κυρίου Βάτη διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἔγγραφά σου;»

«Ναὶ, αὐτὸς πρέπει νὰ τὰ κάμῃ.»

«Λοιπὸν βλέπεις, ὅτι οἱ νομικοὶ εἶναι ἀναγκαῖοι· δὲν ἠξεύρεις, ὅτι καὶ ἐγὼ σκοπεύω νὰ γείνω νομικός;»

«Τώρα μοῦ λὲς παραμύθια,» ἀνέκραξεν ὁ Χόλμς.

«Πρέπει νὰ τὸ πιστεύσῃς· ἐγὼ τώρα σπουδάζω.»

«Ἀμ' ἂν ἦναι ἔτζι· δὲν σοῦ βρίσκω κανένα σφάλμα.»

«Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ, ὅτι σπουδάζω τώρα, ὅπου μετρῶ· ἀλλ' ἐξοδεύω μέρος τοῦ καιροῦ μου σπουδάζων νομικά, καὶ ἐργάζομαι μόνον διὰ τὰ ἔξοδά μου.»

«Καλά· σὺ εἶσαι καλλίτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι διαβάζουνε μονάχα καὶ οἱ ἄλλοι τοὺς ταΐζουνε. Πέμου τὴν ἀλήθεια, Ἄβε, νὰ ζήσῃς· εἶναι ἀλήθεια, ὅτι σκοπεύεις νὰ γείνῃς νομικός;»

«Μάλιστα, ἐγὼ σοῦ ὁμιλῶ σπουδαίως. Πρὸς τὸ παρὸν μεταχειρίζομαι τὰ βιβλία τοῦ Κυρίου Στουάρδου, ὅταν γείνω νομικὸς τότε θὰ παύσω τὴν χωρομέτρησιν· ὥστε πρέπει νὰ ταχύνῃς ἐὰν θέλῃς νὰ τελειώσω τὴν ἐργασίαν σου.»

«Καθὼς σοῦ τἄλεγα· ὅταν ἀρχίζετε τὸ διάβασμα ἀφήνετε τὴν δουλειά.»

«Δὲν ἔχει οὕτως, Κύριε Χόλμς· οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξακολουθῇ δύο ἐπαγγέλματα καὶ νὰ ἐπιτύχῃ. Ὁ Φραγκλῖνος ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι φρόνιμον διὰ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἔχῃ πολλὰ σίδηρα εἰς τὴν πυράν· εἶναι ἀδύνατον νὰ γείνῃ τις ταυτοχρόνως ἐπιτυχὴς νομικὸς καὶ γεωμέτρης· ὥστε λοιπὸν ὅταν ἑτοιμασθῶ διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νομικοῦ πρέπει ν' ἀφωσιωθῶ ὅλως εἰς αὐτό. Μήπως καὶ σὺ δύνασαι νὰ γείνῃς ἐπιτήδειος γεωργὸς καὶ τέκτων διὰ μιᾶς;»

«Καλά, δὲν ἠμπορῶ· Καὶ πόσος καιρὸς θὰ περάσῃ ὅσῳ νὰ γείνῃς νομικός;»

«Ἔτη θὰ παρέλθουν πρὶν τελειώσω· τοὐλάχιστον δύο ἔτη ἂν μελετῶ ἡμέραν καὶ νύκτα.»

«Καλλίτερα τὰ στέλνω τὰ νομικὰ 'ς τὴν κόλασι παρὰ νὰ τὰ μάθω,» ἀπήντησεν ὁ Χόλμς.

Ὁ Λίγκολν δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ πείσῃ τὸν ἀμαθῆ αὐτοῦ φίλον, ὑπὲρ τῆς χρησιμότητος τῶν νομικῶν. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὅλως ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἐπιστήμην του. Ἐνίοτε εἶχεν ἐργασίαν διὰ πολλὰς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν, ἔχων τὰς νύκτας μόνον διὰ τὴν σπουδήν. Ἄλλοτε δὲ ἐδίδετο διὰ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὰ βιβλία του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ εὔξανε καθημερινῶς. Ὅσον ἐσπούδαζε τόσον περισσότερον ἦτο προσκολλημένος εἰς τὴν σπουδήν. Ὁ ἰσχυρός αὐτοῦ σωματικὸς ὀργανισμὸς ἐβοήθη αὐτὸν ν' ἀντέχῃ εἰς ἐργασίαν κοπιαστικήν, ἥτις ἤθελε ῥίψει ἄλλους εἰς τὴν κλίνην.

«Καλλίτερα εἰς τὴν φυλακὴν παρὰ ν' ἀγρυπνῶ σπουδάζων ὡς σύ, Ἄβε,» εἶπεν ὁ Δαβίδ.

«Ἐγὼ τοὐλάχιστον εὐχαριστοῦμαι εἰς αὐτὸ πολύ, Δαβίδ.»

«Διστάζω νὰ τὸ πιστεύσω.»

«Λοιπὸν συμπεραίνεις, ὅτι δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν;»

«Ὄχι ἐπειδὴ εἶσαι ὁ μόνος ὅπου λέγεις τὴν ἀλήθειαν. Ἐννοῶ, ὅτι δὲν τὸ καταλαμβάνω.»

«Ὅλοι, ὡς βλέπεις δὲν ἔχομεν τὸν αὐτὸν ὀργανισμόν.»

«Πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι ὡς σύ. Σὺ προτιμᾷς τὰ βιβλία περισσότερον τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῆς τροφῆς σου.»

«Προτιμῶ ὀλιγωτέραν τροφὴν καὶ ἁπλούστερα ἐνδύματα, ἀλλὰ περισσοτέρας γνώσεις, ἂν ἦναι δυνατόν.»

«Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἔχεις δίκαιον, καὶ ἐλπίζω, ὅτι μίαν ἡμέραν θέλεις κάμει κρότον εἰς τὸν κόσμον.»

«Ἄφησέ τα τώρα αὐτά, Δαβίδ, δὲν δύνασαι νὰ ὁμι-

λήσῃς ἄνευ ἀστειότητος, ὁ καιρὸς ὁδηγός.»

«Ἐλπίζω, ὅτι ὁ καιρὸς θέλει δείξει, ὅτι λέγω τὴν ἀλήθειαν.» εἶπεν ὁ Δαβὶδ μὲ ὕφος ἐκφραστικόν.

Ὁ Δαβὶδ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς ὁ Ἀβραὰμ εἶχε τόσην ἀγάπην πρὸς τὴν μελέτην, ὥστε ἑκουσίως ἐστερεῖτο πάσης διασκεδάσεως, ἐφόρει παλαιὰ ἐνδύματα, ἔζη μὲ ἀπλουστάτην τροφὴν ἐργαζόμενος ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἠγρύπνει τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός. Τοσαύτη ὅμως εἶναι ἡ ἰσχὺς τῆς πρὸς μάθησιν ἀγάπης, ὥστε ὁ Λίγκολν ἦτο εὐτυχὴς εἰς πράγματα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ φίλος του ἤθελον εἶσθε εὐτυχής. Ἡ ἱστορία ἀναφέρει τινὰ ἐκ τῶν περιεργοτάτων παραδειγμάτων ἐπιλησμόνων ἀνδρῶν. Ὁ Ἀρχιμήδης ἦτο τόσον καταγοητευμένος ἀπὸ τὰς σπουδάς του, ὥστε πολλάκις ἐλησμόνει καὶ αὐτὴν τὴν τροφήν του, καὶ σχεδὸν ἠγνόει ἂν ἦτο ἐνδεδυμένος. Λέγεται, ὅτι εὑρίσκετό ποτε εἰς τὰ λουτρά, ὅτε ἐπῆλθεν εἰς αὐτὸν ἡ ἰδέα, ἥτις τὸν ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἰδικῆς βαρύτητος τῶν σωμάτων. Ἐξελθὼν δὲ ἔτρεχε γυμνὸς εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Συρακουσῶν κράζων «Εὕρηκα! Εὕρηκα!» Ὁ καθηγητὴς Χέειν (Heyne) τῆς Γοττίνγης (Gottingen) ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας ἠσθάνετο ἄσβεστον ἀγάπην πρὸς μάθησιν· οἱ γονεῖς του κατείχοντο ὑπὸ μεγάλης πενίας, καὶ ὁ πατήρ του, ὅστις ἦτο ὑφαντής, δὲν ἠδύνατο νὰ προμηθεύῃ οὔτε τὸν ἄρτον εἰς τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ οἰκογένειαν. Ὁ Κύριος Χέειν μᾶς λέγει εἰς τὴν βιογραφίαν του, ὅτι «Στέρησις ἦτο ἡ πρωϊμωτάτη σύντροφος τῆς βρεφικῆς μου ἡλικίας· ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ τὰς λυπηρὰς ἐντυπώσεις αἵτινες ἐγίνοντο εἰς τὴν καρδίαν μου, ὅτε ἡ μήτηρ μου εὑρίσκετο εἰς ἀγωνίαν μὴ ἔχουσα τροφὴν διὰ τὰ τέ-

κνα της. Πολλάκις εἶδον αὐτὴν πρὸς τὸ ἑσπέρας τοῦ σαββάτου κλαίουσαν καὶ ὀδυρομένην, ὅτε ἐπέστρεφεν ἀποτυχοῦσα νὰ πωλήσῃ τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα ὁ πατήρ μου κατεσκεύαζε κοπιάζων ἡμέραν καὶ νύκτα.» Καὶ ὅμως ἂν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἓν βιβλίον ἤρκεῖτο νὰ τρέχῃ ἀνυπόδητος καὶ ῥακενδύτης. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε ἀπεφάσισε νὰ σπουδάσῃ, ἀψηφῶν τὰ πάντα, ὑπέφερεν ἀπὸ ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἐκοιμᾶτο μόνον δύο νύκτας τὴν ἑβδομάδα· ἀλλ' ἦτο πάντοτε εὐτυχὴς ἐνασχολούμενος καὶ σπουδάζων. Τοῦτο δὲ ἐπροτίμα μεθ' ὅλης τῆς πενίας καὶ κακουχίας παρὰ τὴν ἀμάθειαν μεθ' ὅλης τῆς ἀναπαύσεως καὶ τοῦ πλούτου. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἰσχὺς τῆς πρὸς τὴν σπουδὴν ἀγάπης.

Ὁ Λίγκολν ἐπροόδευσε ταχέως ἀφοσιούμενος εἰς τὰ βιβλία. Ὡσημέραι ἠκολούθει τὰς σπουδάς τȣ διακόπτων αὐτὰς μόνον ὁσάκις εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ καμμίαν χωρομέτρησιν ἢ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Βουλήν. Τοὺς περιπάτους του εἰς Σπρίνγφιλδ ἠγάπα, ἐπειδὴ ἦσαν ἀναγκαῖα μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του. Οὕτω λοιπὸν ἐκοπίαζε καὶ προώδευεν.

Ὁ ἀναγνώστης δύναται εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ τὴν ταχύτητα τῆς προόδου, μανθάνων, ὅτι μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ μετέρχεσθαι τὸν δικηγόρον, καὶ ὁ Κύριος Στουάρδος παρέλαβεν αὐτὸν ὡς συνέταιρον εἰς τὸ γραφεῖόν του. Εἶδεν εἰς τὸν νέον του φίλον πλεονεκτήματα ἐπίσημα καὶ σκοπὸν ὑψηλὸν καὶ ἤλπιζε περὶ τῆς ἐπιτυχίας του. Ἡ σχέσις αὕτη τοῦ Λίγκολνος μετὰ τοῦ Κυρίου Στουάρδου ἦτο σύστασις καλὴ δι' αὐτὸν καὶ ἐδείκνυεν, ὅτι διῆλθε καλῶς καὶ ὑπέσχετο βελτιώσεις εἰς τὸ μέλλον.

Ἠθέλαμεν παύσει εἰς τὸ μέρος τοῦτο λέγοντές τινα περὶ τοῦ μετέπειτα βίου του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχει καὶ ἑτέρα σκηνὴ ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην, καὶ ἐπειδὴ αὕτη ἀπαιτεῖ ἀκριβῆ περιγραφὴν ἕνεκα τῆς σχέσεώς της μὲ τὰ προηγούμενα, θέλομεν προσθέσει καὶ ἕτερον κεφάλαιον περιγράφοντες τὴν σκηνὴν ταύτην. Αὕτη δ' ἔλαβε χώραν μετὰ τὸν εἰς τὰ νομικὰ προβιβασμόν του.

ΚΕΦ. ΚΕ΄.

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΑΝ.

«Δολοφονία! ἐφώναζόν τινες μεγαλοφώνως καὶ ὁ θόρυβος διὰ μιᾶς ἀντήχησεν εἰς ὅλας τὰς σκηνάς.

«Ποῦ;» ἀνέκραξέ τις ἐξερχόμενος τῆς σκηνῆς του.

«Τίς;» ἔκραξεν ἕτερος ἐξημμένος τὰ μέγιστα.

“Συλλάβετε τὸν κακοῦργον!»

“Ποῖος τὸν ἐφόνευσε;»

“Ἀπ᾿ ἐδῶ, τώρα!»

“Ποῦ εἶν᾿ οἱ κλητῆρες;»

Οὕτω ὁ ἐξημμένος ὄχλος ἔκραζεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, τρέχοντες ἔνθεν κακεῖθεν μὲ μεγάλην σύγχυσιν. Ὀλίγοι κατελάμβανον τί ἔλαβε χώραν, ἢ ποῦ ἔγεινεν ἡ δολοφονία. Ἀλλ᾿ ἡ τρομερὰ κραυγὴ ἠχοῦσα ἐν καιρῷ νυκτὸς ἔπειθεν ὅλους, ὅτι μέγα δυστύχημα συνέβη. Τοῦτο δ᾿ ἔγεινεν εἰς θρησκευτικήν τινα συνάθροισιν εἰς τὸ ὕπαιθρον. (1)

---

1) Ἐκκλησία ἐν Ὑπαίθρῳ. Εὐσεβεῖς τινες χριστιανοὶ συνειθίζουσι νὰ συνέρχωνται οἰκογενειακῶς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὸ ὕπαιθρον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων αὐτῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων. Αἱ συναθροίσεις αὗται γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς Μεσημβρινὰς Πολιτείας ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τακτικῶν μέσων πρὸς δημοσίαν λατρείαν καὶ διδαχήν· διαρκοῦσι δὲ συνήθως ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα· καὶ ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν εὐσεβῶν μεταβαίνουσιν ἐκεῖ καὶ πονηροί, συμβαίνουσιν ἐνίοτε καὶ τοιαῦτα ἄτοπα, οἷον τὸ ἐνταῦθα μνημονευόμενον.

Ἡ ἔξαψις διέλυσε τὴν συνάθροισιν ἐπί τινα καιρὸν καὶ ἡ νὺξ ἔγεινε φοβερὰ διὰ τῶν κραυγῶν καὶ κλαυθμῶν τοῦ ἐξημμένου καὶ τεταραγμένου ὄχλου.

«Ἐκεῖ πέρα!» ἔκραξε νέος τις, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι ἐγνώριζε τὸ μέρος ὅπου ἐτελέσθη ἡ τραγικὴ σκηνή. «Τὸν ἐφόνευσε!» καὶ ἔτρεχε μὴ γνωρίζων διὰ ποῖον σκοπόν.

«Ἐκτυπήθησαν ἐδῶ κάτω καί εἷς ἐφονεύθη· τὸν ἐπλήγωσαν εἰς τὴν καρδίαν μὲ τὸ ἐγχειρίδιον,» ἔλεγέ τις.

«Θεέ μου!» ἀνέκραξε γυνή τις ἀκούσασα τὴν περιγραφήν. «Ποῖος εἶχε τὴν καρδίαν νὰ πράξῃ τοιοῦτον κακούργημα.»

«Τὸ ροῦμι, Κυρία,» ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος. «Οἱ πάντες ἦσαν μεθυσμένοι καὶ ἐπέπεσαν ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου ὡς τίγρεις.»

«Εἶναι αἶσχος ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις τοιούτων ποτῶν εἰς τὰς συναθροίσεις ταύτας.»

«Μάλιστα· ἀλλ' ἐδῶ βλέπεις εἶναι τόσοι ἄνθρωποι ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπάρχει, ὥστε δὲν πρέπει ν' ἀπορῶμεν διὰ τὰ τοιαῦτα.»

«Ποῖοι ἦσαν αὐτοί;»

«Τὸ χείριστον εἶναι, ὅτι ἦσαν ὅλοι νέοι.»

«Γνωρίζετε κανένα ἀπὸ αὐτούς;»

«Ἤκουσα ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐνοχοποιοῦντα τὸν Ἰωάννην Ἄρμστρονγ· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω, ὅτι οἱ πάντες ἦσαν τόσον μεθυσμένοι, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ μάθῃ τις ἐξ αὐτῶν, ποῖος εἶναι ὁ ἔνοχος. Τοσαύτη ἦτο ἡ σύγχυσις καὶ ὁ θόρυβος, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω τι σαφές.»

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον πολλοὶ ἐπέτυχον νὰ ἐξιχνιάσωσι τὸν τόπον τῆς δολοφονίας καὶ συνηθροίσθησαν ἐξετάζοντες περὶ τῆς ὑποθέσεως. Προσέτι δὲ ἔφθασε καὶ ἡ

ἀρχὴ πρὸς σύλληψιν τῶν ἐνόχων.

Μετὰ τὴν κατεύνασιν τῆς ἐξάψεως καὶ τὰς ἀνακρίσεις ἐκοινοποιήθει τὸ ἑξῆς· Τινὲς ἄσωτοι νέοι μεθύσαντες ἦλθον εἰς ὕβρεις, καὶ ἀπὸ ὕβρεις εἰς γρόνθους· ἔπειτα τὰ πάθη ἐξήφθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε εἷς ἐξ αὐτῶν βυθίσας τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἄλλου τὸν ἔρριψε νεκρὸν κατὰ γῆς. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἠνοχοποίει τὸν Ἰωάννην Ἄρμοστρονγ ὁμολογῶν, ὅτι εἶδεν αὐτὸν βυθίζοντα τὸ ἐγχειρίδιον, καὶ οὕτω ὁ Ἰωάννης συνελήφθη ἂν καὶ ἠρνεῖτο τολμηρῶς τὴν ἐνοχήν.

Αἱ εἰδήσεις περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰωάννου ἔφθασαν ταχέως εἰς τὸ χωρίον του καὶ τὸ συμβὰν ἔγεινε πασίγνωστον τὴν ἐπιοῦσαν. Πολλοὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτο ἔνοχος. Οὗτος δὲ ἦτο υἱὸς τοῦ Κυρίου Ἄρμστρονγ, ὅστις περιέθαλψέ ποτε τὸν Ἀβραάμ, ὡς εἴπομεν εἴς τι προηγούμενον κεφάλαιον.

Σχεδὸν ὅλοι εἶχον τὴν διάθεσιν ν' ἀναθεωρήσωσι τὸν βίον του καὶ διηγοῦντο πᾶσαν κακὴν πρᾶξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἔνοχος, μεγαλύνοντες τὰ καθ' ἕκαστα εἰς τὴν ἔξαψιν τοῦ νοός των: ὡς λ: χ. τὰς διαφορὰς τὰς ὁποίας εἶχε μὲ τὰ παιδία τῆς περιχώρου, τὸ πεῖσμά του, τὰ μεγάλα πλημμελήματα εἰς τὰ ὁποῖα μετέσχε καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα λεχθέντα κατ' αὐτοῦ συνετέλουν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς του.

Δὲν ἦτο παράδοξον, ὅτι τὸ κοινὸν συνεσώρευσεν οὕτω τὰ ἁμαρτήματα τῆς νεότητός του· ἐπειδὴ αὐτὸ ἦτο φυσικόν. Ὅταν κακοήθη παιδία ἐξακολουθῶσι τὴν κακοήθειάν των καὶ εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, αἱ κακαὶ πράξεις τῆς παιδικῆς των ἡλικίας συνήθως ἐκθέτονται πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διαφθορᾶς τοῦ μετέπειτα βίου των. Οὐδεὶς δύ-

ναται ν' ἀποφύγῃ τὰ ἁμαρτήματα τῆς νεότητός του, οὔτε δύναται ν' ἁγνισθῇ ἐξ αὐτῶν, ἐκτὸς διὰ μετανοίας καὶ ἀναμορφώσεως.

Οὕτω ὁ Ἰωάννης συνήντα τὰ ἁμαρτήματα τῆς νεότητός του, εἰς καιρὸν καθ' ὃν ἠπειλεῖτο ὑπὸ τῆς ἐνοχῆς μεγάλου κακουργήματος.

«Λυποῦμαι τὴν πτωχὴν μητέρα του,» εἶπέ τις, ὅστις ἐπεσκέφθη αὐτήν. «Φαίνεται, ὅτι μόλις δύναται ν' ἀνθέξῃ, ἂν καὶ πιστεύῃ, ὅτι ὁ υἱός της ἦναι ἀθῶος.»

«Αὐτὸ εἶναι ἑπόμενον,» ἀπήντησεν ἡ σύζυγός του. «Εἶναι ἀδύνατον διὰ τὴν μητέρα νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ υἱός της εἶναι ἔνοχος δολοφονίας. Πτωχὴ γυνή! Ἂν τὸ ἥμισυ τῶν εὐσεβῶν αὐτῆς συμβουλῶν ἐνετυποῦτο εἰς τὴν καρδίαν του καὶ αἱ προσευχαί της εἰσηκούοντο, αὐτὸς δὲν ἤθελε φθάσει εἰς τοιοῦτον λυπηρὸν τέλος.»

«Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς τόσον ἀγαθοὶ γονεῖς ἀπατῶνται περὶ τῶν τέκνων των» ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Ἰωάννης. «Ἐπροσπάθησαν ὅσον ἠδύναντο διὰ νὰ τὸν σωφρονήσωσιν. Ἀναμφιβόλως ἡ κακὴ αὐτῦ διαγωγὴ κατεβίβασε τὰς πολιὰς τρίχας τοῦ πατρός του εἰς τὸν τάφον, καὶ χαίρω ὅτι δὲν ἔζησε νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν ταύτην.»

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης. Ἀλλ' ἡ μήτηρ του εἶναι ἀφοσιωμένη εἰς τὸν υἱόν της. Ἐνίοτε ἐθαύμαζον μὲ αὐτήν. Ἐφαίνετο ὅτι ποτὲ δὲν ἐπίστευε τὸν υἱόν της χειρότερον τῶν ἄλλων παιδίων. Νομίζω, ὅτι ποτὲ δὲν ἐγνώρισε τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τοῦ υἱοῦ της.»

«Αὐτὸ δὲν εἶναι ποσῶς παράδοξον· ἦτο φυσικὸν δι' αὐτὴν νὰ θαῤῥῇ εἰς τὸν υἱόν της ὡς τὸ στήριγμά της, χήρα γυνὴ, καὶ νὰ ἐλπίζῃ ἐναντίον ἐλπίδος, ὅτι ἤθελε

βελτιωθῇ μὲ τὴν ἡλικίαν· καὶ αὐτὸ με κάμνει νὰ λυποῦμαι αὐτὴν ἔτι περισσότερον.»

Ὁ Κύριος Ἄρμστρονγ ἀπέθανε δύο ἢ τρία ἔτη μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Λίγκολνος ἐκ τῆς οἰκίας του, καὶ ὁ Ἰωάννης κατεγίνετο ἐνασχολούμενος εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ περιποιούμενος τὴν μητέρα του, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Καὶ ἀληθῶς ἐπεριποιεῖτο τὴν μητέρα του περισσότερον ἀπὸ ὅσον οἱ γείτονες ἐγνώριζον· καὶ πολλαὶ φῆμαι ἐναντίον του ἦσαν ὑπερβολικαὶ περιγραφαὶ τῆς κακοηθείας του. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι δὲν ἦτο ἐνάρετος νέος.

Ὁ Ἰωάννης Ἄρμοστρονγ ἀποδειχθεὶς ἔνοχος διὰ τῆς ἀνακρίσεως, ἐφυλακίσθη ὡς ὑπόδικος. Ἦτο λυπηρὰ ἡμέρα διὰ τὸν πτωχὸν νέον, ὡς ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ φαντασθῇ, ὅταν ὁ ἀνακριτὴς τὸν ἔπεμψεν εἰς τὰς φυλακὰς ἵνα περιμένῃ τὴν δίκην τοῦ κακούργου. Ἀλλ' ἦτο ἔτι λυπηρότερον διὰ τὴν δυστυχῆ αὐτοῦ μητέρα, ἥτις ποτὲ δὲν προσεδώκα τοιαύτην δοκιμασίαν. Ἂν δὲν ἦτο εὐσεβὴς καὶ δὲν εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ της, ἤθελε βεβαίως καταβιβασθῇ εἰς τὸν τάφον ὑπὸ τῆς δοκιμασίας ταύτης. Ἦτο καταπιεσμένη ὑπὸ τοῦ βάρους τῆς θλίψεως της φοβουμένη μήπως ὁ υἱός της καταδικασθῇ καί τοι ἀθῶος.

«Πρέπει νὰ συμβουλευθῇς κἄποιον νομικόν,» εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς Κύριος Ἰωάννης, καὶ πιθανὸν ὁ υἱός σου ν' ἀθωωθῇ.»

«Πῶς δύναμαι ἐγὼ, πτωχὴ χήρα, ἡ ὁποῖα δὲν ἔχω τὰ ἀπαιτούμενα μέσα! Δὲν βλέπω τίποτε ἄλλο εἰμὴ νὰ τὸν ἀφήσω εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Νόμον νὰ λάβῃ δικαιοσύνην καὶ ἄνευ δικηγόρου.»

«Δὲν πρέπει νὰ ἐνδίδῃς οὕτω εἰς τὰ αἰσθήματά σου· τώρα εἶναι καιρὸς κάτι νὰ κάμῃς, καὶ ἐγὼ θέλω εὐχαρίστως σὲ βοηθήσει τὸ κατὰ δύναμιν.»

«Εἶσθε πολὺ γενναῖος, Κύριε Ἰωάννη· ἡ συμπάθειά σας εἶναι μεγάλη παρηγορία δι' ἐμὲ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς δοκιμασίας. Ἤθελον εὐχαρίστως κάμει ὅ,τι ἠδυνάμην διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ υἱοῦ μου, ἀλλ' ἡ δυστυχὴς δὲν ἠξεύρω τί νὰ κάμω.»

«Πήγαινε εἰς τὸν Κύριον Α. καὶ εἰπὲ εἰς αὐτὸν τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας σου, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλει σὲ συμβουλεύσει κατὰ χάριν. Ἔπειτα πρέπει νὰ ὁμιλήσῃς μὲ τὸν υἱόν σου ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα.»

«Νομίζεις, ὅτι θὰ μὲ ἀφήσουν νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν φυλακήν του;»

«Μάλιστα· κατὰ τὸν κανονισμὸν πρέπει νὰ τοῦ δώσευ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἑαυτόν του, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ Κύριος Α. εὐχαρίστως θέλει σὲ συντροφεύσει, ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἔχῃς δικηγόρον μαζύ σου.»

«Ἡ φιλανθρωπία σου πολὺ μὲ ἐνθυῤῥύνει. Ὁ φίλος ἐν ἀνάγκῃ εἶναι φίλος ἀληθής. Σᾶς εὐγνωμονῶ μυριάκις, καὶ ὁ Θεὸς ἂς σὲ ἀνταμείψῃ διὰ τὴν συμπάθειάν σου πρὸς τὴν χήραν καὶ τὸ ὀρφανόν.»

Ὁ Κύριος Ἰωάννης ἀνεχώρησε σιωπηλὸς· ἀλλ' ἀκριβής τις παρατηρητὴς ἠδύνατο νὰ ἴδῃ αὐτὸν σφογγίζοντα τὰ δάκρυα ἐνῷ ἐξήρχετο κλείων τὴν θύραν.

Ἡ Κυρία Ἄρμστρονγ ἀπέφασισε νὰ κάμῃ τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὸν υἱόν της καὶ εὐθὺς ἀφοῦ ἤθελε διευθετήσει τὰ τῆς οἰκίας της, ἐσκόπευε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον Α. καὶ νὰ κάμῃ ἄλλα τινὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀνάγκη ὑπηγόρευε. Ἠργοπόρησεν ὅμως νὰ ἐκτελέσῃ τὸν

σκοπὸν τοῦτον ἐν μέρει, ἕνεκα οἰκιακῶν καθηκόντων, καὶ ἐν μέρει ἐπειδὴ ἡ δίκη ἦτο μακρὰν καὶ ἐκ ὡς τούτ δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη ταχύτητος. Ἀλλ' ὅτε ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν της ἔλαβε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

«Σπρίνγφιλδ· Ἰλλινόε, Σεπτεμ.—,18-—.

«Ἀκριβή μου Κυρία Ἄρμοστρονγ· τὴν στιγμὴν ταύτην ἤκουσα περὶ τῆς θλίψεως σου, καὶ ὅτι ὁ υἱός σου ἐφυλακίσθη διὰ δολοφονίαν. Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω, ὅτι εἶναι ἔνοχος. Μοὶ φαίνεται ἀδύνατον. Ἐπιθυμῶ τὸ ἐλάχιστον νὰ εὕρῃ δικαιοσύνην. Ἡ εὐγνωμοσύνη με διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ περιποίησίν σας, ὅτε ἤμην εἰς στενοχωρίαν μὲ ἀναγκάζε νὰ σᾶς προσφέρω τὰς ἐκδουλεύσεις μου κατὰ χάριν ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ σου. Ἡ εὐκαιρία αὕτη θέλει εἶσθαι μέσον μικρᾶς ἀναπληρώσεως διὰ τὰς καλωσύνας τὰς ὁποίας μετὰ τοῦ μακαρίτου συζύγου σας ἐκάματε εἰς ἐμὲ, δίδοντές με καταφύγιον ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἄνευ τιμῆς. καὶ ἄνευ ἀργυρίου. Ὁ εἰλικρινεῖς φίλος σε

Ἀβραὰμ Λίγκολον.»

«Δόξα τῷ Θεῷ» ἀνέκραξεν ἡ Κυρία Ἄρμοστρονγ, ἐνῷ δάκρυα χαρᾶς ἔτρεχαν πρὸς ἀνακούφισιν καὶ πίπτουσα ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς προσέφερε τὰς εὐχαριστήσεις της πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἔγκαιρον ταύτην βοήθειαν. Ἦτο ἡ λαμπροτέρα στιγμὴ τὴν ὁποίαν εἶδεν, ἀφ' ὅτου ὁ υἱός της ἐνοχοποιήθη ὡς δολοφόνος· ᾐσθάνετο ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο μετ' αὐτῆς· δυναμένη νὰ ἴδῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ παρελθὸν, εἶχε καλὰς ἐλπίδας εἰς τὸ μέλλον. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπεδέχθη τὸ πτωχὸν παιδίον ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ταπεινῆς αὐτῆς καλύβης, καὶ τώρα ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ αὐτός. Ὅτι ἐδῶ ἦτο θεία

πρόνοια δὲν ἀμφίβαλε· τὸ ᾐσθάνετο εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της. Ἠδύνατο νὰ ἴδῃ, διατὶ ὑπερασπίσθη τὸν πτωχὸν νέον εἰς τὴν ἀνάγκην του. Ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου ἦτο εἰς αὐτὸ ἵνα ἀνεγείρῃ λυτρωτὴν ὑπὲρ ἑαυτῆς, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀπελπισίας τῆς ψυχῆς της. Ἐπανελάμβανε πολλάκις τὴν γλυκεῖαν ὑπόσχεσιν, «ὅστις ποτίζει θέλει ποτισθῇ καὶ αὐτὸς» (Παροιμ. ιά 25.)

Ἡ Κυρία Ἄρμστρονγ λαβοῦσα θάῤῥος λοιπὸν ἐκ τοῦ συμβάντος ἤρχισε νὰ ἐλπίζῃ καὶ νὰ κάμνῃ ὅ,τι ἠδύνατο ἄνευ βραδύτητος. Ἐπεσκέφθη τὸν υἱόν της καὶ συνενοηθεῖσα μετὰ τοῦ Κυρίȣ Λίγκολνος ἐτάχυνε νὰ ἐξασφαλίσῃ δικαίαν δίκην. Κατὰ πᾶσαν στιγμὴν αἱ προσδοκεῖαι αὐτῆς ἐγίνοντο ζωηρότεραι καὶ ἐπείθετο εἰς τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ της.

Ὁ δικηγόρος της δὲν ἐφείδετο οὔτε κόπου οὔτε καιροῦ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως· ἐπείσθη δ' ὅτι ὑπῆρχε συνωμοσία ἵνα καταδικάσωσι τὸν νέον Ἄρμοστρονγ ὡς δολοφόνον, ἐνῷ ἄλλη χεὶρ ἔδωκε τὴν θανατηφόρον πληγήν. Ἡ πεποίθησις αὕτη τὸν ἔκαμε ν' ἀναδεχθῇ τὴν ὑπεράσπισιν μὲ ὅλην τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς ὁποίας ἦτο κύριος. Τὰ πνεύματα ὅμως εἰς τὴν κοινωνίαν ἦσαν πολὺ ἐξημμένα καὶ οἱ πάντες σχεδὸν ὑπέθετον, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦτο ἔνοχος.

Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ ἐξομαλύνῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ πεισθεὶς, ὅτι ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐκλέξῃ ἀμερολήπτους ἐνόρκους ἐπρότεινεν εἰς τὴν Κυρίαν Ἄρμστρονγ τὴν ἀναβολὴν τῆς ὑποθέσεως, ἕως οὗ ἡ ἔξαψις κατευνασθῇ.

«Τί; νὰ ἀφήσωμεν τὸ ἀκριβόν μου τέκνον νὰ βασανίζητε εἰς τὰς φυλακὰς ὅλον τοῦτον τὸν καιρόν;»

«Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἀλλέως· καλλίτερον νὰ ὑποφέρῃ δι' ὀλίγον καιρὸν, παρὰ νὰ καταδικασθῇ καὶ ἀπαγχονισθῇ ἀδίκως.»

«Καλὰ λέγεις· ἀλλὰ εἶμαι ἀνυπόμονος νὰ τὸν ἐλευθερώσω.»

«Αὐτὸ δὲν εἶναι παράδοξον· ἀλλ' εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν δύναται νὰ δικασθῇ ἀμερολήπτως, ἐνόσῳ ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι προκατηλημμένη.»

«Καταλαμβάνω τὰς ἰδέας σου,» εἶπεν ἡ Κυρία Ἄρμστρονγ, καὶ θὰ μένω σύμφωνος εἰς ὅ,τι ἀποφασίσητε· ἡ ὑπόθεσις εἶναι εἰς χεῖράς σας καὶ διευθύνατε αὐτὴν ὅπως ἀγαπᾶτε.»

«Ἔπειτα θέλομεν καὶ ὀλίγον καιρὸν ἀκόμη νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὴν συνωμοσίαν. Ἐπιθυμῶ νὰ φέρω ἀποδείξεις, αἵτινες θέλουσιν ἀθωώσει τὸν υἱόν σου εἰς τὰς πεποιθήσεις παντὸς λογικοῦ ἀνδρὸς, καὶ νὰ ἐκθέσω τὴν πονηρίαν τοῦ κατηγόρου.»

«Αὐτὸ δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἐπιθυμῇς περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ· νομίζω δὲ, ὅτι αἱ ἰδέαι σου περὶ τῆς ὑποθέσεως εἶναι φρόνιμοι.»

Ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ τέλους ἀνεβλήθη κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Κυρίου Λίγκολνος, ἂν καὶ πολλοὶ δυσηρεστήθησαν, οἵτινες ἐνόμιζον, ὅτι ὁ κατηγούμενος ἦτο ἔνοχος καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ δικασθῇ καὶ νὰ καταδικασθῇ ἀμέσως.

Ὁ καιρὸς τῆς ἀναβολῆς ἐδαπανᾶτο πρὸς ἔρευναν ἀποδείξεων, καὶ ὁ Κύριος Λίγκολν ἐκοπίαζεν ἀδιακόπως ἵνα πληρώσῃ τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης μὲ τόσην ἐνεργητικότητα ὡς νὰ ἤλπιζε μεγάλην τινα ἀντιμισθίαν.

Λοιπὸν ἂς ταχύνωμεν εἰς τὴν δίκην. Ὁ ὡρισμένος καιρὸς ἔφθασεν, καὶ ἡ δίκη εἵλκυσε πολλοὺς, οἵτινες ἐν-

διεφέροντο εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Σοβαρὰ δευτέρα σκέψις ἐμετρίασε τὰ αἰσθήματα τῆς κοινωνίας, καὶ εὑρίσκοντο εἰς καλλιτέραν διανοητικὴν κατάστασιν, ἵνα κρίνωσιν ἀμερολήπτως.

Αἱ μαρτυρίαι τῆς κατηγορίας εἰσήχθησαν· τινὲς μὲν ἵνα μαρτηρήσωσι περὶ τῆς προηγουμένης κακῆς διαγωγῆς τοῦ Ἄρμοστρονγ. Τινὲς δὲ ἵνα ἀναφέρωσιν ὅ,τι εἶδον τὴν νύκτα ἐκείνην περὶ τῆς πράξεως. Ὁ ἐπίσημος κατήγορος ἐμαρτύρησε θετικῶς, ὅτι εἶδε τὸν κατηγορούμενον βυθίζοντα τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸ στῆθος τοῦ θύματός του.

«Εἶσαι βέβαιος εἰς αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν;» ἠρώτησεν ὁ δικηγόρος τῆς ὑπερασπίσεως.

«Βεβαιότατος,» ἀπήντησεν ὁ μάρτυς.

«Τί ὥρα τῆς νυκτὸς ἦτο ;»

«Μεταξὺ τῆς ἐννάτης καὶ δεκάτης ὥρας.»

«Ἕως πόσον δηλαδὴ ὑποθέτεις ; ἐννέα καὶ τέταρτον—ἢ καὶ ὕμισυ—ἢ ἀργότερα, ὀλίγον ἀκριβέστερον, ἂν ἀγαπᾷς.»

«Περὶ τὰς ἐννέα καὶ ἥμισυ.»

«Εἶσαι βέβαιος, ὅτι εἶδες τὸν κατηγορούμενον βυθίζοντα τὸ ἐγχειρίδιον ; Ἔσο ἀκριβὴς εἰς τὴν μαρτυρίαν σου· ἐνθυμοῦ, ὅτι ὡρκίσθης.»

«Μάλιστα· εἶμαι βέβαιος.»

«Δὲν ἦτο σκότος ;»

«Ναί· ἀλλ' ἡ σελήνη ἔφεγγε καθαρά.»

«Λοιπὸν δὲν ἦτο πολὺ σκότος ἐπειδὴ ἦτο σελήνη.»

«Ὄχι· ἡ σελήνη ἔφεγγεν ἀρκετὰ νὰ ἰδῶ ὅλην τὴν πρᾶξιν.»

«Ἔσο σαφέστερος εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα. Λοιπὸν σὲ

καταλαμβάνω, ὅτι μαρτυρεῖς τὸ ἑξῆς. Ὅτι ἡ δολοφονία ἔλαβε χώραν περὶ τὰς ἐννέα καὶ ἡμίσειαν Μ. Μ. καὶ ἡ σελήνη ἔφεγγε καθαρῶς.»

«Μάλιστα, αὐτὸ μαρτυρῶ.»

«Ἀρκετά.»

Ὁ ἐπίσημος κατήγορος ἦτο οὕτω καταφατικὸς εἰς τὴν μαρτυρίαν του, καὶ ὁ ἀγχίνους δικηγόρος εἶδεν ἀρκετὰ εἰς τὴν μαρτυρίαν ταύτην νὰ τὸν ἀποδείξῃ ὡς ἐπίορκον.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, ἡ ὑπεράσπισις εἰσήγαγεν ὀλίγους μάρτυρας ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι ὁ νέος Ἄρμοστρονγ ἦτο καλλιτέρου χαρακτῆρος παρ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον τινὲς τῶν μαρτύρων ἔδωκαν εἰς αὐτὸν, καὶ ὅτι ὁ μὲν κατήγορος ἦτο προσωπικὸς ἐχθρὸς, ὁ δὲ φονευθεὶς προσωπικὸς φίλος τοῦ κατηγορουμένου.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς, εἰδὼν ὅτι αἱ μαρτυρίαι τῆς κατηγορίας ἦσαν τόσον ἰσχυραὶ, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορȣμένου εἶπεν ὀλίγα τινά. Ἡ ἀγόρευσίς τȣ ὅμως ἦτο βραχεῖα καὶ τυπική.

Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ τώρα ἐςράφησαν πρὸς τὸν Κύριον Λίγκολνα· τί ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὑπὲρ τοῦ κατηγορȣμένου ἐνώπιον τοιαύτης μαρτυρίας. Ὀλίγιστοι ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὴν ἐλαχίστην εὐκαιρίαν ἀπαλλαγῆς καὶ ἡ καταδίκη του ἐνομίζετο βεβαία.

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἠγέρθη, ἐνῷ σοβαρὰ σιγὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ δικαστήριον. Ὁ δυστυχὴς κατηγορούμενος ἐκάθητο κατηφὴς καὶ ἀπηλπισμένος· ὅτε ἠνέχθη ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ μελαγχολία ἐδείκνυεν αὐτὸν αἰσθανόμενον, ὅτι εἶχε λησμονηθῇ ἀπὸ πάντα φίλον, αἱ δὲ μαρτυρίαι ἦσαν τοιαῦ-

ται, ὥστε δὲν ἔφεραν καμμίαν βελτίωσιν εἰς τας περιστάσεις του.

Ὁ δικηγόρος τῆς ὑπερασπίσεως ἤρχισε ν' ἀναθεωρῇ τὰς μαρτυρίας τῆς κατηγορίας ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν τῶν συνηγόρων, ἰδίως εἰς τὰς διαφορὰς τῶν ἐκθέσεών των. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο εἰς τὸ κοινὸν ἁπλῆ καὶ ἀληθὴς ἔκθεσις, ἔλαβεν ὡς ἐπιχείρημα, ἵνα ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας ἀντέφασκον καὶ ὅτι ὑπῆρχε συνωμοσία κατὰ τοῦ ἀθώου κατηγορȣμένου. Ἔπειτα ὑψώσας τὴν ἰσχυρὰν καὶ καθαρὰν φωνήν του ταυτοχρόνως μὲ τοὺς μακροὺς καὶ ἰσχνοὺς βραχίονας του ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς, ὡς νὰ ἡτοιμάζετο νὰ καταστρέψῃ τὸν κατήγορον, ἀνέκραξεν, «Αὐτὸς μαρτυρεῖ ὅτι ἡ σελήνη ἔφεγγε καθαρὰ, ὅταν ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη μεταξὺ τῆς ἐννάτης καὶ δεκάτης ὥρας Μ. Μ., ἀλλ' ἡ σελήνη τὴν νύκτα ἐκείνην, ὡς θέλετε πεισθῇ ἐκ τοῦ ἡμερολογίου σας, δὲν ἔφεξε παρὰ δύο ὥρας μετὰ ταῦτα, ὥστε ἡ μαρτυρία εἶναι ψευδής.»

Τὸ ἀκροατήριον ἐσείσθη εἰς αὐτὴν τὴν ἀνέλπιστον ψευδομαρτυρίαν τοῦ κατηγόρου καὶ τὰ πνεύματα ἐξήφθησαν κατ' αὐτοῦ τώρα, ὅσον ἦσαν πρότερον κατὰ τοῦ κατηγορουμένου.

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἐξηκολούθησεν ἀγορεύων γλαφυρῶς καὶ μὲ ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμὸν περιγράφων τὴν βαθεῖαν καὶ μαύρην ἐνοχὴν τοῦ ἐπιόρκου, δεικνύων ἐνταυτῷ μὲ τὸν νευρώδη δάκτυλόν του τοὺς ψευδεῖς μάρτυρας, ἐνῷ οἱ διαπεραστικοὶ αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἤστραπτον κατ' αὐτῶν, ἕως οὗ ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ σπαράζωσι ὑπὸ τὴν δικαίαν μάστιγα. Ὁ ῥήτωρ τότε ἐπεκαλέσθη τὴν προσοχὴν τῶν ἐνόρκων, λέγων, ὅτι πιθανὸν καὶ αὐ-

τοὶ οἱ υἱοί των νὰ γείνωσι θῦμα τοιούτου αἰσχροῦ κακούργου καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ ἐνθυμῶνται τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὀρφανὰ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς δοκιμασίας των. Προσέτι δὲ ἀνέφερε καὶ τὴν περιποίησιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔλαβεν ὑπὸ τὴν στέγην τῆς γυναικὸς ἐκείνης, τῆς ὁποίας ὁ υἱὸς κατηγορεῖτο ἐνώπιόν των, τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης, τὸ ὁποῖον προσεπάθει νὰ πληρώσῃ. Ὀφθαλμοὶ ἀσυνείθιστοι εἰς δάκρυα ὑγράνθησαν ὅτε ἔπαυσεν ἀγορεύων ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου. Ἦτο σχεδὸν ἑσπέρας ὅτε περάνας τὸν λόγον εἶπεν, «Ἂν πρέπῃ ν' ἀποδοθῇ δικαιοσύνη, ὡς ἐλπίζω, πρὶν ὁ ἥλιος δύσῃ, αἱ ἀκτῖνες του θέλουσι λάμψει ἐπὶ τοῦ πελάτου μου ἐλευθέρου καὶ ἀθώου.»

Πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἀγορεύσεώς του ὁ πονηρὸς κατήγορος κατεβλήθη ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐπιόρκου εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ τὴν θέσιν του καὶ ἐγερθεὶς ἐξῆλθε τοῦ δικαστηρίου.

«Αἴσχιστος ἐπίορκος!» ἐψιθύρισεν ἀκροατής τις πρὸς τὸν ἄλλον.

«Αὐτὸ εἶναι σαφέστατον,» εἶπε τρίτος. «Ὁ Ἄρμστρονγ εἶναι ἀθῶος.»

«Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία. Ὁ κατήγορός του εἶναι ἄξιος ἀγχόνης· εἶναι δολοφονία νὰ ἐπιχειρισθῇ τις ν' ἀποδείξῃ ἀθῶον ἄνθρωπον ἔνοχον τοιούτου κακουργήματος.»

«Τυχηρὸν δι' αὐτὸν, ὅτι δὲν τὸ ἔκαμεν εἰς ἐμὲ,» ἐπρόσθεσεν ἄλλος.

Οὕτω λοιπὸν τὰ αἰσθήματα ἐκυκλοφόρουν μεταξὺ τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ παρευρισκομένων, καὶ πολλοὶ οἵτινες συνῆλθον πιστεύοντες, ὅτι ὁ Ἄρμοστρονγ ἦτο δολοφόνος, ἐπείσθησαν περὶ τῆς ἀθωότητός του.

Οἱ ἔνορκοι ἐπεσύρθησαν καὶ ἡ συνεδρίασις διελύθη ἐπί τινα καιρόν. Ἀλλ' ἐνῷ ὁ δικαστὴς καὶ οἱ συνήγοροι συνεδείπνουν εἴς τι γειτνιάζον ἐκεῖ ξενοδοχεῖον, εἰδοποιήθησαν, μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας, ὅτι οἱ ἔνορκοι ἐπέστρεψαν καὶ τὸ ἀκροατήριον ἐπληρώθη διὰ μιᾶς.

Ὅτε ὁ κατηγορούμενος εἰσῆλθεν ὁδηγῶν τὴν μητέρα του ἀκτὶς ἐλπίδος ἀνέλαμπεν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἡ δὲ μήτηρ του ἐφαίνετο ὁπωσοῦν χαροποιὰ καὶ εὔθυμος. Ἐν τῷ μέσῳ σοβαρᾶς σιωπῆς, ἐνῷ τις ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ἕκαστον παλμὸν τῶν καρδιῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐνδιεφέροντο, οἱ ἔνορκοι ἐξέδωκαν τὴν ἀπόφασιν ἀ θ ῶ ο ς.

Εὐθυμίαι χαροποιαὶ ἠντήχησαν καθ' ὅλον το δικαστήριον, ἐνῷ ἡ μήτηρ ἐγερθεῖσα ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀθώου αὐτῆς υἱοῦ, ὁ ὁποῖος ὑψώσας αὐτὴν εἶπεν, «Μῆτερ, ἰδοὺ ὁ υἱός σου, ἐλεύθερος καὶ ἀθῶος· ἀλλ' ἡ λαλιά του διεκόπη βλέποντος εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνης, ἥτις ἔζη εἰς αὐτόν.

«Δόξα τῷ Θεῷ,» ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ του συνελθοῦσα ἐκ τῆς λειποθυμίας εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσεν ἀπὸ ὑπερβάλλουσαν χαράν.

«Ποῦ εἶναι ὁ Κύριος Λίγκολν;» ἠρώτησεν ὁ ἀθωωθεὶς υἱὸς, ὅτε τὸ πλῆθος συνεθλίβετο περὶ αὐτόν. Ἰδὼν δὲ τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἀνάστημα εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς αἰθούσης, διῆλθε διὰ τοῦ πλήθους καὶ πλησιάσας ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ λυτρωτοῦ του καὶ ἵστατο μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃ. Ἡ καρδία του ἦτο πλήρης συγκινήσεως ἐνῷ οἱ ὀφθαλμοί του ἔγεμον δακρύων εὐγνωμοσύνης, καὶ διὰ τοῦ ὕφους του ἐξέφραζε περισσότερον ἀφ' ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ διὰ λέξεων. Ὁ δὲ Κύριος Λίγκολν στρέψας πρὸς

τὸν δύοντα ἥλιον, ἔτι κρατῶν τὴν χεῖρα τοῦ πελάτου του εἶπεν, «Ὁ ἥλιος δὲν ἔδυσεν ἔτι καὶ σὺ εἶσαι ἐλεύθερος.» Ἡ σκηνὴ αὕτη τόσον συνεκίνησε τοὺς παρόντας, ὥστε πολλοὶ ἔστρεψαν τὴν κεφαλήν των ἵνα σφογγίσωσι τὰ δάκρυα.

Σπάνιον συμβὰν σαφηνίζον τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἀβραὰμ Λίγκολνος καὶ τὴν πολύτιμον ἀλήθειαν ἡ ὁποία περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἑξῆς ὑπόσχεσιν· «Ῥίψον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τῶν ὑδάτων· διότι ἐν ταῖς πολλαῖς ἡμέραις θέλεις εὑρεῖ αὐτόν.» (Ἐκκλ. ια΄. 1.)

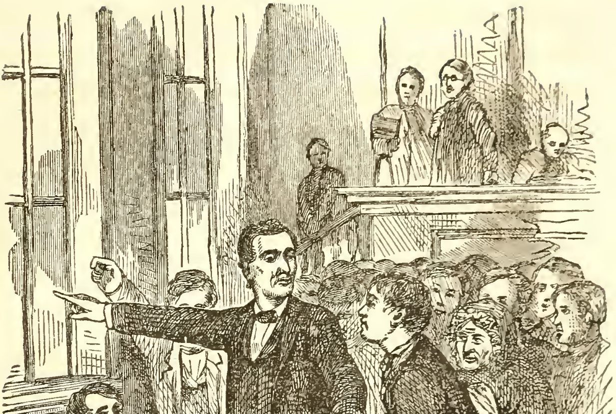
Ἐνίοτε συναντᾷ τις παρόμοια συμβάντα, ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶναι ἔνδοξος ἀστὴρ ἐπὶ τοῦ νεφελώδους στερεώματος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἓν τούτων ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον Ἀμερικανοῦ τινος πολιτικοῦ, ὅστις ἤθελε κατέχει ἔντιμον θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του, ἂν δὲν ἐγίνετο συμμέτοχος τῆς ἐσχάτης προδοσίας τῶν ἀνθενωτικῶν. Οὗτος δὲ εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος Χ. Στεφάνς.(1)

Μὲ ὅλα τὰ μεγάλα αὐτοῦ πλεονεκτήματα καὶ ὑψιλὴν φήμην, τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἔλαβεν εἰς τὸ παιγνίδιον τῆς προδοσίας, κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς αἰώνιον αἰσχύνην. Τὸ ἑπόμενον συμβὰν διηγήθη αὐτὸς πρό τινων ἐτῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἔτυχεν ἀγορεύων ὑπὲρ τοῦ ὀρφανοτροφείου καὶ τῶν δημοσίων σχολείων τῆς πόλεως.

«Πτωχότατον παιδίον εὑρέθη περιερχόμενον τὰς ὁδοὺς εἰς ψυχράν τινα ἡμέραν τοῦ Ἰανουαρίου, μὴ ἔχον κατοικίαν οὐδὲ πατρικὴν κηδεμονίαν νὰ ἐξασφαλίζῃ αὐτὸ ἀπὸ τοὺς κινδύνους. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς πλουσίου γεωργοῦ, ὅστις τὸ παρεδέχθη,

---

(1) Ὁ νῦν ἀντιπρόεδρος τῆς τῶν Ἀνθενωτικῶν Ὁμοσπονδίας.

«Ὁ ἥλιος ἔτι δὲν ἔδυσεν, καὶ σὺ εἶσαι ἐλεύθερος.»

ἔδωκεν εἰς αὐτὸ τροφὴν καὶ μέρος διὰ νὰ κοιμηθῇ· τὴν ἐπιοῦσαν δὲ ἔπεμψε αὐτὸ μὲ τὴν εὐλογίαν του. Ἡ περιποίησις αὕτη παρηγόρησε τὴν καρδίαν τοῦ παιδὸς καὶ ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸ θάῤῥος, ἵνα καταπολεμήσῃ τὰ προσκόμματα τοῦ βίου. Ἡ θεία Πρόνοια ἐβοήθησεν αὐτὸ καὶ ἔγεινε νομικός· ὁ ξενίσας αὐτὸ ἀπέθανε καὶ κηφῆνες, οἱ τρεφόμενοι ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν ἄλλων, συνώμοσαν ν' ἁρπάξωσι τὴν περιουσίαν τῆς χήρας. Αὕτη δὲ ζητήσασα τὸν πλησιέστερον δικηγόρον ἐνεπιστεύθη τὴν ὑπόθεσίν της εἰς αὐτόν. Ὁ δικηγόρος οὗτος ἔτυχε νὰ ἦναι τὸ ὀρφανὸν καὶ πτωχὸν ἐκεῖνο παιδίον, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρέλαβε καὶ περιέθαλψεν ὁ ἀποθανὼν αὐτῆς ἀνήρ. Τὰ ἐλατήρια θερμῆς καὶ διηνεκοῦς εὐγνωμοσύνης προσετέθησαν εἰς τὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀνεδέχθη τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ὑποθέσεώς της μὲ ἀκλόνητον βούλησιν· καὶ ἐπὶ τέλους κερδήσας τὴν δίκην ἐξησφάλισε τῆς χήρας τὴν περιουσίαν.» Καὶ ὁ Κύριος Στεφάνου κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεως ἐπρόσθεσε μετ' ἰσχυρᾶς ἐμφάσεως, ἥτις ἔπεμψε τὰς ἠλεκτρικὰς αὐτῆς δονήσεις εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν παρευρισκομένων εἰπὼν, «καὶ τὸ ὀρφανὸν ἐκεῖνο παιδίον εὑρίσκεται ἤδη ἐνώπιόν σας!»

Εἴθε ἡ διήγησις τοῦ συγκινητικοῦ τούτου συμβάντος νὰ ἐνθαῤῥύνῃ καὶ πάλιν τὴν καρδίαν τοῦ ἀσώτου τούτου υἱοῦ τῆς Γεωργίας! Φεῦ! ὑψωθεὶς ὡς ἀστὴρ τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἔπεσεν ὡς μετέωρος εἰς τὴν μαύρην ἄβυσσον τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Πόσον διαφορετικὸς τοῦ γενναίου καὶ πατριωτικοῦ ἀντικειμένου τοῦ πονήματός μας! Οὗτος προσεκολλήθη εἰς τὴν Συμπολιτείαν μὲ τὴν ἐπιμονὴν ἑνὸς, ὅστις ἀπεφάσισεν ἢ νὰ σώσῃ αὐτὴν ἢ νὰ καταποντισθῇ μετ' αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΣΤ΄.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Μέχρι τοῦδε περιγράψαμεν τὴν νεαρὰν ἡλικίαν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ πονήματος τούτου, καὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἤρχισε νὰ πλέκῃ δι' ἑαυτὸν στεφάνους εἰς τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἐκλογῆς του. Εἴδομεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὰ σοβαρὰ καθήκοντα τοῦ ἀνδρὸς μὲ θυλάκιον κενὸν, ἀλλὰ μὲ γενναίαν καρδίαν. Ὁ ἄποικος παῖς τώρα ἔγεινεν ὁ ἐπιτυχὴς δικηγόρος.

Ὁ μετὰ ταῦτα βίος του εἶναι πασίγνωστος. Ἡ ἀξιοσημείωτος αὐτοῦ ἐπιτυχία ὡς νομικοῦ, ἡ ἐπιδεξιότης του ὡς δημοσίου λειτουργοῦ, ἡ σχέσις του ὡς μέλους τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Συμπολιτείας, καὶ ὁ ἄμεμπτος αὐτοῦ χαρακτὴρ κατέστησαν αὐτὸν περίφημον.

Ἡ βάσις τῆς τοιαύτης ἐπιτυχίας ἀναμφιβόλως ἐτέθη εἰς τὴν νεαράν του ἡλικίαν. Εἴδομεν ὅτι ὡς παῖς διεκρίνετο διὰ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα τοῦ χαρακτῆρος, τὰ ὁποῖα ἔκαμαν τὸν βίον αὐτοῦ ἐπίσημον. Ἡ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἀξιέπαινος ἀνατροφὴ φαίνεται ἐξ ἀρχῆς, καὶ πιθανὸν ποτὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν κόπων μητρὸς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, δὲν ἐγένοντο τόσον σαφῆ. Τὰ τρία μαθήματα, τὰ ὁποῖα ἡ μήτηρ του Οὐασιγκτῶνος ἔλεγεν, ὅτι προσεπάθει νὰ ἐντυπώσῃ εἰς

καρδίαν τοῦ υἱοῦ της, δηλ. τὴν εὐπείθειαν, ἐπιμέλειαν καὶ φιλομάθειαν, εἰς αὐτὰ ἐπέμενεν ἐπίσης καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀβραὰμ κατὰ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν. Καὶ πιθανόν ποτε υἱὸς δὲν ἔδωκε περισσοτέραν προσοχὴν εἰς τὰς στοιχειώδεις αὐτὰς ἀρετὰς ὡς αὐτός. Καθ' ὅλον του τὸν βίον αἱ ἀρεταὶ αὗται παρίστανται ὡς ὁ σπόρος καὶ ὁ καρπὸς εὐσεβοῦς καὶ πιστῆς μητρός.

Ἐπίσης ἐγένετο φανερὰ καθ' ὅλας τὰς πράξεις του ἡ ἐνέργεια, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, στοιχεῖα ὑποσχόμενα πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ εἰς τὸν ἔχοντα αὐτά. Αἱ ἰδιότητες αὗται ἐξεῖχον ἀκόμη καὶ εἰς τὰς παιδικὰς αὐτοῦ διασκεδάσεις, καὶ ἐχαρακτήριζον τοὺς πρώτους αὐτοῦ κόπους καὶ σπουδάς.

Πρὸς τούτοις εἶχε τὴν ἕξιν τοῦ νὰ πράττῃ τὰ πάντα καλῶς· εἴτε ἐργασίαν, εἴτε σπουδὴν, εἴτε διασκέδασιν τὰ πάντα ἐξετέλει ἐντελῶς. Ἡ ἰδιότης αὕτη ἐβοήθησεν αὐτὸν περισσότερον τοῦ διδασκάλου καὶ τῶν χρημάτων.

Ὁ δικαστὴς Δούγλας, ὁ πολιτικὸς αὐτοῦ ἀνταγωνιστὴς, εἰς ἀγόρευσίν τινα κατὰ τὸ 1858, εἶπεν, «Ὁ Λίγκολν ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐκτελοῦσιν ἐντελῶς ὅ,τι καὶ ἂν ἐπιχειρίζωνται.» Αὐτὴ εἶναι ἀληθὴς παρατήρησις διὰ τὸν Ἀβραὰμ καθ' ὅλον του τὸν βίον.

Ἔπειτα ἡ φίλεργος αὐτοῦ ἕξις, καὶ ἡ πρὸς τὰ βιβλία κλίσις του ἔκαμαν αὐτὸν διορατικὸν καὶ θετικὸν εἰς τὰς σκέψεις του. Αἱ νοεραὶ αὐτοῦ δυνάμεις ἀνεπτύσσοντο ταὐτοχρόνως μὲ τὰς σωματικάς του, ὁ νοῦς καὶ τὸ σῶμά του ἐνεδυναμόνοντο ταὐτοχρόνως καὶ μικραὶ εὐκαιρίαι ἔφερον τὰ μέγιστα ἀποτελέσματα.

Αὐτοδιοίκησις ἦτο ἐπίσημον χαρακτηριστικὸν τῆς παι-

δικῆς του ἡλικίας. Ἀπέφευγε τὰς βλασφημίας, ὅτε ἤκουεν αὐτὰς ἐξερχομένας ἐκ τοῦ στόματος τῶν συνηλικιωτῶν του. Πολλάκις ἐστερεῖτο τὰς διασκεδάσεις ἵνα βοηθήσῃ τούς γονεῖς του, καὶ ἦτο πάντοτε ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰς ἡδονὰς τῶν παιγνιδίων πρὸς ἀνάγνωσιν τινὸς βιβλίου. Ἂν καὶ ἔζη εἰς ἐποχὴν καὶ μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες ἔκαμνον χρῆσιν μεθυστικῶν ποτῶν, ἐκράτει τὴν ὄρεξίν του εἰς ὑποταγὴν καὶ ἔζη εἰς ἐντελῆ ἀποχὴν μεθυστικῶν ποτῶν· λέγει τις ὅστις ἦτο σχετικός του μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ δευτέρου ἔτους τῆς ἡλικίας του, «Ὅτι ἔζη εἰς ἐντελῆ ἐγκράτειαν, καὶ εἰς ὅλας τὰς συναθροίσεις, καθ' ἃς μεθυστικὰ ποτὰ ἐχρειάζοντο, δὲν εἶδον αὐτὸν νὰ πίῃ, οὐδὲ σταγόνα.»

Ποτὲ δὲν ἠσχύνετο διὰ τὴν ἐργασίαν, οὐδὲ διὰ τοὺς γονεῖς του καὶ τὴν πτωχείαν του. Εἴς τινα, ὅστις συνεβουλεύετο αὐτὸν περί τινων συμβάντων τῆς παιδικῆς τῳ ἡλικίας, εἶπεν, «Ὁλόκληρος ὁ βίος μου περιλαμβάνεται εἰς μίαν γραμμὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Γρέη ἐλεγείου»

«Τὰ σύντομα καὶ ἁπλᾶ χρονικὰ τῶν πτωχῶν.»

Διὰ τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ χαρακτῆρος ἤρχισε καὶ ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του δοξάζων ἑαυτὸν καὶ τὰ ἀξιώματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐχρημάτισεν.

Ἀναμφιβόλως ἡ διήγησις τοῦ μέρους, τὸ ὁποῖον οἱ προπάτορες αὐτοῦ ἔλαβον εἰς τὰς σκληραγωγίας καὶ τοὺς μόχθους τῶν ὑπὲρ ὑπάρξεως καὶ ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων, καθὼς αἱ σπαραξικάρδιαι σκηναὶ τῶν παρὰ τοῖς ὁρίοις συμπλοκῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως ἔτεινον πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θάῤῥους καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ διὰ τὰ ὁποῖα καὶ ἐδοξάσθη δικαίως.

Εἰς τὴν παιδικήν τῳ ἡλικίαν δυνάμεθα νὰ ἐξιχνιάσω-

μεν τὴν βάσιν τῶν πεποιθήσεών του, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς δουλείας καὶ τῆς εἰλικρινοῦς ἐναντιώσεώς τυ κατὰ τοῦ καταστρεπτικοῦ τούτου συστήματος. Ἦτο αέναος ὑπερασπιστὴς τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ ἡ μικρά του βιβλιοθήκη τὴν ὁποίαν ἐξουσίαζεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτο κατάλληλος πρὸς ἀνάπτυξιν τοιούτου χαρακτῆρος: Ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ Χριστιανὸς Ἀποδημητής, οἱ Μῦθοι τοῦ Αἰσώπου, οἱ Βίοι τοῦ Οὐασιγκτῶνος, Φραγκλίνου καὶ Κλέϋ μετὰ τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Πλυτάρχου, — Καταλληλότατα βιβλία πρὸς προπαρασκευὴν νέου, ὅστις προσηνέχθη νὰ καθέξῃ ἔξοχον θέσιν εἰς τὴν πορείαν τῆς πατρίδος του.

Οἱ κόποι καὶ αἱ κακουχίαι τῆς νεότητός τυ ἔτεινον ἵνα ἀναπτύξωσι τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ἀξιοσημείωτον καρτερικότητα, ὡς ἂν ἡ θεία Πρόνοια προετοίμαζεν αὐτὸν διὰ τὴν εὐθύνην τῆς παρούσης ἐποχῆς ὑπὸ τὴν ὁποίαν πᾶσα ἄλλη κρᾶσις ἤθελεν ἐνδώσει.

Πρὸ πάντων δὲ ἡ ἀκλόνητος τιμιότης του ἀνάγεται μέχρι τῆς ἀθωότητος τοῦ παιδός. Οἱ καρποὶ τῆς μητρικῆς ὁδηγίας ἐκόσμουν τὴν νεότητά του ὡς σήμερον τὸν τὸν ἀνδρικόν του βίον, καὶ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν φήμην ζηλότυπον. Εἰς τὴν ἀρετὴν ταύτην ὀφείλει τὴν ἐμπιστοσύνην, ἥτις ἐτέθη εἰς τὸν χαρακτῆρά του ὡς καὶ τὴν ἐκλογήν του ὡς Προέδρου τῆς Συμπολιτείας. Αὕτη ἐβοήθησεν αὐτὸν εἰς τὴν πορείαν τυ καὶ τὸν ὡδήγησεν ἐκ τῆς πενιχρᾶς καλύβης εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον.(1) Ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ πατρὶς ἀπῄτουν τίμιον ἄνδρα, τὸ εὐγενέστατον

---

(1) Οὕτω καλεῖται τὸ ἐν Οὐασιγκτῶνι, πρωτευούσῃ τῆς Συμπολιτείας, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χορηγηθὲν Μέγαρον πρὸς κατοικίαν τοῦ Προέδρου, ἕνεκα τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ λευκότητος.

δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, καὶ τοιοῦτος ἦτο «ὁ Ἄποικος παῖς» τῆς Δύσεως, ὁ ἄμεμπτος χαρακτὴρ τοῦ ὁποίου προεμήνυε τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ πορείαν. Φίλος του τις, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη γείτων λέγει, «Ἐσχετίσθην μετ' αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ πολὺ καλά, καὶ δύναμαι ἐν γνώσει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι εἶναι εἷς τῶν καλλιτέρων ἀνδρῶν. Πιστεύω, ὅτι ἔχει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἐνώπιόν του, καὶ καθημερινῶς πλησιάζει τὸν θρόνον τῆς Χάριτος, ἱκετεύων διὰ φρόνησιν, φῶς, γνώσεις καὶ ἰσχὺν, ἵνα ἐκτελέσῃ πιστῶς τὰ καθήκοντά του.»

Ὁ ἀναγνώστης λοιπὸν δύναται εὐκόλως νὰ διακρίνῃ τὴν σχέσιν μεταξὺ τοῦ παιδικοῦ καὶ τοῦ μετέπειτα βίου του. Ὁ ἀνὴρ εἶναι ὡς ὁ παῖς· ὡς ἔσπειρεν, οὕτω καὶ θερίζει. Ἡ ἐπιτυχία του δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλ' ἀποτέλεσμα ἰδιοτήτων τινῶν νοός τε καὶ ψυχῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἔξοχον παράδειγμα πρὸς μίμησιν τῆς νεολαίας. Ἰδέ το ἀναγνῶστα, σπούδασον καὶ μετατύπωσιν αὐτὸ, καὶ ἐνθυμοῦ, ὅτι ἂν θέλῃς νὰ ὑψωθῇς ὡς αὐτὸς, πρέπει νὰ γίνῃς ὁ δημιουργὸς τῆς τύχης σου.

ΤΕΛΟΣ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ.

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ.

Πρὸς ἐντελῆ κατάληψιν τοῦ χαρακτῆρος του Κυρίου Λίγκολνος ὑπὸ ἀναγνωστῶν μακρὰν τῆς ἑστίας τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ὀλίγα τινὰ ἐπεξηγητικὰ περί τε τῶν πολιτικῶν καὶ ἀτομικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν εἰς τὸ περὶ δουλείας ζήτημα,— τὸν βράχον τοῦτον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ σκάφος τῆς Συμπολιτείας βιαίως προσκροῦσαν ἐσχίσθη καὶ ἐγγὺς ἦλθε καταποντισμοῦ,—καὶ τῆς Κυβερνητικῆς αὐτοῦ πορείας ὡς Προέδρου τῆς Συμπολιτείας κατὰ τὴν λήξασαν ἤδη τετραετείαν.

Ὁ Κύριος Λίγκολν, ὡς ἴδομεν, ἠσπάσθη ἐκ νεότητός του τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐρρίκου Κλέϋ (1)· ἐπρέσβευεν, ὅτι κατὰ τοὺς νόμους τῆς Συμπολιτείας, οἱ δοῦλοι ἐλογίζοντο ὡς περιουσία καὶ ἑπομένως οἱ κύριοι αὐτῶν εἶχον τὸ δικαίωμα ὄχι μόνον νὰ μεταφέρωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπαιτῶσιν αὐτοὺς, ἐν περιπτώσει δραπετεύσεως, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς Ἐλευθέρας Πολιτείας. — Ὅτι ἡ κεντρικὴ Κυβέρνησις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκλείῃ τὴν δουλείαν ἐκ τῶν Περιοχῶν μέχρις οὗ οἱ κάτοικοι αὐτῶν ψηφίσωσιν ἴδιον τοπικὸν Πο-

(1) Ἴδε σημ. σελ. 152.

λίτευμα ἐπιτρέπον αὐτὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων των·—Ὅτι ἡ κεντρικὴ Κυβέρνησις δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἰσχὺν πρὸς κατάργησιν τῆς δουλείας ἐντὸς τῶν Πολιτειῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑπῆρχεν, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς πλειονοψηφίας τῶν κατοίκων τῶν εἰρημένων Πολιτειῶν.— Εἰς τὸν ἐναρκτήριον αὐτοῦ λόγον εὑρίσκομεν τὸ ἑξῆς· «Οὐδένα σκοπὸν ἔχω νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὸ περὶ δουλείας ζήτημα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς Πολιτείας εἰς τὰς ὁποίας ἡ δουλεία ἤδη ὑπάρχει. Διότι πιστεύω, ὅτι δὲν ἔχω δικαίωμα οὐδὲ διάθεσιν νὰ πράξω τοῦτο. Οἱ ἐκλογεῖς καλῶς ἐγνώριζον τὰς ἀρχάς μου ταύτας· τὰς ἐδημοσίευσα πολλάκις καὶ οὐδέποτε ἀνήρεσα αὐτάς.»

Εἶναι ἀληθὲς ὅμως, ὅτι ὁ Κύριος Λίγκολν πολλάκις ἠγωνίσθη, καὶ ὡς πολίτης διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς του, καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος διὰ τῆς ψήφου του, πρὸς κατάργησιν τῆς δουλείας. Ἐψηφηφόρησεν ὡς Γερουσιαστὴς τεσσαράκοντα δύο φορὰς ὑπέρ τινος προτάσεως ἐνθαρρυνούσης τὴν δι' ἀμοιβῆς χειραφέτησιν τῶν δούλων, καὶ ἥτις ἐπὶ τέλους ἀπέτυχεν. Ἠγωνίζετο δὲ πάντοτε πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ στίγματος τούτου τῆς δουλείας ἐκ τοῦ προσώπου τῆς πατρίδος του μᾶλλον διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν νόμων ἢ διὰ παρανομιῶν.

Αἱ ἀτομικαί του πεποιθήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἦσαν, ὅτι ἡ δουλεία εἶναι αἶσχος εἰς τὸ Κράτος, ἀδικία κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἁμάρτημα μέγα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἡ πρὸς συντήρησιν αὐτῆς νόμοι ἐντελῶς ἀντέβαινον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς κατὰ τὸ 1776 ἔτος Ἀ ν α κ η ρ ύ ξ ε ω ς τῆς Ἀνεξαρτησίας, ἥτις εἶναι ἡ βάσις καὶ ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τοῦ Συντάγματος

τῆς Συμπολιτείας. Τοῦτο δὲ ἐξάγεται, πρῶτον ἐξ ἐπιστολῆς τινος δημοσιευθείσης κατὰ τὴν 4ην Ἀπριλίου 1864, εἰς τὴν ὁποίαν λέγει· «Ἐγὼ εἶμαι ἐκ φύσεως κατὰ τῆς δουλείας. Ἐὰν ἡ δουλεία δὲν εἶναι ἄδικον πρᾶγμα, ἀδικία δὲν ὑπάρχει. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὑπῆρξέ ποτε καιρὸς, καθ' ὃν δὲν ἔβλεπον, ἐσκεπτόμην καὶ ἠσθανόμην, ὅτι ἡ δουλεία εἶναι ἄδικον πρᾶγμα·» καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ Προγράμματος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξελέχθη Πρόεδρος· «Ἡ ὑποστήριξις τῶν ἀρχῶν τῶν ἐν τῇ Ἀνακηρύξει τῆς Ἀνεξαρτησίας δημοσιευθεισῶν καὶ ἐν τῷ Συντάγματι τῆς Συμπολιτείας περιλαμβανομένων εἶναι ἀναπόφευκτος πρὸς συντήρησιν τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν. Τὸ Σύνταγμα, ἡ Συμπολιτεία καὶ τὰ δικαιώματα τῶν Πολιτειῶν πρέπει καὶ θέλουσιν ἐπιστηριχθῆ.»

Πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν ὅμως τῆς πορείας τϐ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ληξάσης πρώτης Κυβερνητικῆς αὐτοῦ περιόδϐ, νομίζομεν καλὸν ν' ἀναφέρωμεν αὐτολεξεὶ ὅσα ὁ ἴδιος ἐξέφρασεν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιστολήν.

«Ἀλλὰ πάλιν,—ἐξακολουθεῖ λέγων,—δὲν ἐννοῶ, ὅτι ἡ Προεδρεία δίδει εἰς ἐμὲ ἀπεριόριστα προνόμια ἵνα ἐνεργῶ ἐπισήμως κατὰ τὰ ἀτομικά μου αἰσθήματα καὶ τὴν ἰδίαν μου κρίσιν. Ὡρκίσθην, ὅτι ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ, θέλω σεβασθῆ, τηρήσει καὶ ὑπερασπίζεσθαι τὸ Σύνταγμα. Ὄχι μόνον ἦτο ἀδύνατον νὰ καθέξω τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἄνευ τοῦ ὅρκου, ἀλλ' οὔτε σκοπὸν εἶχον ποτὲ νὰ ὁρκισθῶ, ἵνα λάβω τὴν ἐξουσίαν καὶ ἔπειτα διὰ τῆς ἐξουσίας νὰ ἀθετήσω τὸν ὅρκον μου. Πιστεύω πρὸς τούτοις, ὅτι καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἁπλᾶς διοικητικὰς πράξεις μϐ

ὁ ὅρκος μὲ κωλύει ἀπὸ τοῦ νὰ κάμω χρῆσιν τῶν ἀφηρημένων ἰδεῶν μου ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ζητήματος τῆς δουλείας...... Νομίζω δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ὅρκος τὸν ὁποῖον ἔλαβον πρὸς τήρησιν τοῦ Συντάγματος, μὲ ἐπιβάλει τὸ καθῆκον τοῦ νὰ διατηρήσω, τὸ ἐπ' ἐμοί, διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου, τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ἔθνος, τῶν ὁποίων ὀργανικὸς νόμος εἶναι τὸ Σύνταγμα. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπολέσωμεν τὸ ἔθνος καὶ νὰ τηρήσωμεν τὸ Σύνταγμα.

«Κατὰ τοὺς γενικοὺς νόμους, ζωὴ καὶ σκέλος εἶναι ἄξια ὑπερασπίσεως· ἀλλὰ πολλάκις τὸ σκέλος ἐκκόπτεται πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς, οὐδέποτε ὅμως καταστρέφεται ἡ ζωὴ ἵνα σωθῇ τὸ σκέλος.

«Αἰσθάνομαι, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα κοινῶς λογίζονται ἀντισυνταγματικά, γίνονται νόμιμα, ὅταν ἦναι ἀναπόφευκτα πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἔθνους.

«Ἡ ἰδέα αὕτη, εἴτε ὀρθὴ εἴτε ἐσφαλμένη εἶναι, ἐγὼ τοὐλάχιστον ὁμολογῶ, ὅτι οὕτω πιστεύω. Δὲν ἠδυνάμην νὰ αἰσθανθῶ, ὅτι κατέβαλον τὴν ἐλαχίστην προσπάθειαν πρὸς συντήρησιν τοῦ Συντάγματος, ἐὰν ὑπερασπιζόμενος τὴν δουλείαν ἢ ἄλλο τι ἐλάχιστον συμφέρον, ἤθελον ἐπιτρέψει τὸ Ἔθνος, τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ναυαγήσωσι.

«Ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου, ὁ στρατηγὸς Φρείμονδ ἐπεχείρησε στρατιωτικὴν χειραφέτησιν, τὴν ἀπηγόρευσα, ἐπειδὴ δὲν ἐνόμιζον τὸ τοιοῦτον ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖον. Ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ στρατηγὸς Κάμερον (ὁ τότε ὑπουργὸς τοῦ πολέμου) ἐπρότεινε τὸν ὁπλισμὸν τῶν μαύρων, ἀντεστάθην, ἐπειδὴ δὲν ἐνόμιζον τὸ τοιοῦτον ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖον. Ὅτε, ἔτι ἀρ-

γότερα, ὁ στρατηγὸς Χῶντερ ἐπεχείρησε στρατιωτικὴν χειραφέτησιν, πάλιν τὴν ἀπηγόρευσα, ἐπειδὴ δὲν ἐνόμιζον τὸ τοιοῦτον ἐναποφεύκτως ἀναγκαῖον.

«Ὅτε πάλιν κατὰ τὸν Μάρτιον, Μάϊον καὶ Ἰούλιον τοῦ 1862 εἰλικρινῶς καὶ ἐπανειλειμμένως συνεβούλευσα τὰς Μεθορίους Πολιτείας (1) νὰ ἐνθαῤῥύνωσι τὴν δι᾽ ἀμοιβῆς χειραφέτησιν τῶν δούλων, ἐπίστευον, ὅτι ἡ ἀναπόφευκτος ἀνάγκη πρὸς στρατιωτικὴν χειραφέτησιν καὶ ὁπλισμὸν τῶν μαύρων ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, ἐκτὸς ἐὰν ἀπεμακρύνετο διὰ τοῦ μέσȣ ἐκείνȣ. Ἀπέῤῥιψαν ὅμως τὴν πρότασίν μου, καὶ ἐγὼ ἠναγκάσθην, κατὰ τὴν πεποίθησίν μȣ, νὰ ἐκλέξω δυοῖν θάτερον: ἢ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Συμπολιτείαν, ἢ νὰ ἐπιβάλω χεῖρα ἐπὶ τοῦ μαύρȣ στοιχείου· ἐπροτίμησα τὸ δεύτερον. Προτιμήσας δὲ τοῦτο ἤλπιζον περισσότερον κέρδος ἢ ζημίαν. Ἀλλ᾽ εἰς αὐτὸ δὲν ἤμην ἀκριβῶς πεπεισμένος.

«Ἡ ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος δοκιμὴ δεικνύει, ὅτι οὐδεμίαν ὑπέστημεν ζημίαν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις ἡμῶν, οὐδεμίαν εἰς τὸ δημόσιον φρόνημα, οὐδεμίαν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στοιχεῖον, οὐδεμίαν κατ᾽ οὐδένα τρόπον ἢ τόπον. Ἀπ᾽ ἐναντίας δεικνύει κέρδος ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδων στρατιωτῶν, ναυτῶν καὶ ἐργατῶν. Τοῦτο εἶναι ἀλήθεια καὶ ὡς ἀλήθεια εἶναι ἀφιλονείκητος. Ἔχομεν ἄνδρας, τοὺς ὁποίους ἀλλέως δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν....... Ὁμολογῶ, ὅτι δὲν ᾐσθανόμην τὸν ἑαυτόν μου κύριον τῶν συμβάντων, ἀλλὰ τὰ συμβάντα ὡδήγουν ἐμέ.... Ὁ Θεὸς ἦτο ὁ κύριος. Πρὸς ποῖον

(1) Μεθόριαι Πολιτεῖαι ὀνομάζονται αἱ κατὰ τὰ ὅρια, τῶν Ἀνθενωτικῶν κείμεναι Πολιτεῖαι τῶν Ἑνωτικῶν. Αἵτινες ἂν καὶ ἦσαν Δοῦλαι, ἡνώθησαν μετὰ τῶν Ἑνωτικῶν.

τέλος δὲ ὁδηγεῖ τὰ πράγματα εἶναι σαφές. Ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν μεγάλου τινὸς ἁμαρτήματος ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πληρώσωμεν ἁδρὰ διὰ τὴν εἰς αὐτό μετοχήν μας, ἀμφότεροι οἵ τε Βόρειοι καὶ Νότιοι, ἡ ἀμερόληπτος ἱστορία θέλει εὕρει νέους λόγους πρὸς αἶνον καὶ δοξολογίαν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ.»

Τοιαῦται ἦσαν αἱ πεποιθήσεις τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ τοιαύτη ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑποταγὴ καὶ ἐλπὶς αὐτοῦ. Ἐγερθεὶς, ὡς ἄλλος Μωϋσῆς, ἀπὸ τῶν σπλάγχνων τοῦ λαοῦ καὶ διδαχθεὶς ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Αὐταπαρνήσεως καὶ Ἀνεξαρτησίας, ὑψώθη ἐν ταῖς ὡρισμέναις ταύταις ἡμέραις, ἵνα ἐκτελέσῃ τοὺς φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς τοῦ Ὑψίστου ὑπὲρ τῶν δεδουλωμένων ἑκατομμυρίων τῆς Ἀφρικῆς, οἵτινες ἐπὶ τετρακόσια ἔτη ἱκέτευον τὸν Προστάτην τῶν καταπιεζομένων. Ἂν καὶ ἡ σωματεμπορία τῶν μαύρων ὑπῆρχε πρὸ τριῶν περίπου χιλιάδων ἐτῶν καὶ μεταξὺ ὅλων σχεδῶν τῶν ἐθνῶν, ἡ ὑποδούλωσις ὅμως αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ χρώματος, διακρινομένȣ ἀπὸ παντὸς ἄλλȣ χρώματος καὶ ἐθνισμȣ̃, ἤρχισε κατὰ 1441, ὅτε οἱ Πορτογάλλοι λῃστεύσαντες τέσσαρας μαύρους ἀφῄρεσαν ἀπὸ αὐτοὺς πᾶσαν στοργὴν, πατριωτισμὸν καὶ πᾶν ἄλλο ἱερὸν δικαίωμα. Ἔκτοτε λοιπὸν, συνενέσει τοῦ ἐξευγενισμένȣ κόσμȣ, ὁ δυστυχὴς μαῦρος ἐπωλεῖτο καὶ ἠγοράζετο ὡς ζῶον, μέχρις οὗ ὁ Κύριος Λίγκολν ἠγέρθη ἵνα ἀποφασίσῃ, δι' ἰσχυρᾶς χειρὸς, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν κατοίκων μιᾶς τῶν τεσσάρων Ἠπείρων τοῦ κόσμου.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος κατὰ τὸν Νοέμ. 1860, λαβὼν ὅλας τὰς ἐκλεκτορικὰς ψήφους τῶν Ἐλευθέρων Πολιτειῶν, ἐ-

ξαιρουμένων τριῶν, ἀνεδείχθη, κατὰ τεσσάρων ἀνταγωνιστῶν, Πρόεδρος, ἀντιπροσωπεύων τὰς ἀρχὰς εἴκοσι περίπου ἑκατομμυρίων ψυχῶν. Οὕτω δὲ θείᾳ συνάρσει καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας, ἐπιμονῆς καὶ τιμιότητος ἀνυψωθεὶς βαθμηδὸν ὁ «Ἄποικος παῖς,» καὶ ὁ πτωχὸς «δοκοσχίστης,» ἐκ τῆς ταπεινῆς καὶ πενιχρᾶς καλύβης εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἔλαβε τὰς ἡνίας ἵνα διευθύνῃ τὸ μέλλον ἑνὸς τῶν πλουσιωτάτων καὶ ἰσχυροτάτων ἐθνῶν, κατὰ τὰς δυσχερεστάτας δοκιμασίας του.

Ὡρκίσθη δὲ τὴν 4ην Μαρτίου 1861.

Ἡ ἐκλογὴ αὕτη ὅμως δυσηρέστησε μεγάλως τοὺς ἁπανταχοῦ ἐκ τῆς δουλείας ὠφελουμένους καὶ κατεφόβισε τοὺς δȣλοκράτας. Ὅθεν τὴν 10 Νοεμ. ἀμέσως μετὰ τὰς ἐκλογὰς, ἡ Νότιος Καρολίνα συγκαλέσασα τοπικὴν Συνέλευσιν ἐψήφισε τὴν ἀποχώρησίν της καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον παντὸς δεσμοῦ ἀπὸ τῆς 20 Δεκεμ. 1860. Ὅτι κυρία αἰτία τῆς τοιαύτης ἀποχωρήσεως ἦτο ἡ δȣλεία φαίνεται εἰς τοὺς λόγους τοῦ ψηφίσματός των. «Ἕνεκα τῆς ἐκλογῆς Προέδρου ἀνδρὸς, τοῦ ὁποίȣ αἱ πεποιθήσεις καὶ αἱ προσπάθειαι ἦσαν κατὰ τῆς δȣλείας.» Εἶχον λόγους ἰσχυροὺς οἱ δουλοκράται νὰ φοβῶνται τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ἐπειδὴ ἡ ἀκριβὴς ἐφαρμογὴ τοῦ Συντάγματος ἔτεινε πρὸς τὴν βαθμηδὸν ἐξάλειψιν τῆς δȣλείας καὶ τότε ἤθελον ἀπολέσει ὄχι τόσον τὴν περιȣσίαν των, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις, ὡς εἴδομεν, ἦτο ἑτοίμη νὰ ἀποζημιώσῃ ἕκαστον ἰδιοκτήτην, καὶ ἡ πεῖρα εἶχε δείξει ὅτι ἐσύμφερε περισσότερον εἰς τοὺς Νοτίους γεωργοὺς ἡ ἀπέναντι ἡμερομισθίȣ ἐργασία τῶν μαύρων, ὅσον τὴν πολιτικὴν ἰσχὺν, καὶ μὲ αὐτὴν, τὴν Ἐξȣσίαν. Κατὰ τοὺς νόμους τῆς Συμπολιτείας ἕκαστος δουλοκράτης

ἔχων πέντε δούλους εἶχε τὸ δικαίωμα τριῶν ψήφων καὶ ὁ ἔχων πεντακοσίους, τριακοσίων ψήφων, ὥστε διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως τριῶν ἑκατομμυρίων δούλων οἱ Νότιοι ἤθελον ἀπολέσει ἓν ἑκατομμύριον καὶ ὀκτακοσίας χιλιάδας ψήφους, ὅπερ δεικνύει, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ὅτι ἡ δουλεία ἦτο μᾶλλον ἐξουσία ἢ περιουσία.

Ὅτι κύριος λόγος τῆς ἀποχωρίσεως τῶν ἀνθενωτικῶν ἦτο ἡ δουλεία καταφαίνεται καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀγορεύσεων τῶν διεπόντων τὴν Κυβέρνησιν αὐτῶν.

Ὁ Ἀλέξανδρος Χ. Στεφάνου, ὁ νῦν ἀντιπρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν ἀνθενωτικῶν ἀγορεύων ποτὲ εἴς τινα πόλιν τῆς Γεωργίας πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ νέου αὐτῶν Πολιτεύματος, εἶπεν· «Αἱ βάσεις της (Ὁμοσπονδίας) ἐτέθησαν. Ὁ ἀκρογωνιαῖος αὐτῆς λίθος εἶναι, ὅτι ὁ μαῦρος εἶναι ὂν κατώτερον τοῦ λευκοῦ καὶ ἡ ὑποταγὴ τοῦ κατωτέρου εἰς τὸ ἀνώτερον γένος εἶναι ὁ τοῦ μαύρου φυσικὸς καὶ νόμιμος προορισμός. . . . Οὕτω λοιπὸν ἡ νέα ἡμῶν Κυβέρνησις εἶναι ἡ πρώτη εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου, ἥτις βασίζεται ἐπὶ τῆς φυσικῆς, φιλανθρωπικῆς καὶ ἠθικῆς ταύτης ἀληθείας.» Εἴθε νὰ ἦναι καὶ ἡ τελευταία! εὔχεται πᾶς φιλελεύθερος ἀνήρ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θρησκευτικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς ταύτης ἀρχῆς βασιζόμενοι οἱ δουλοκράται ἐνόμισαν, ὅτι ἐδικαιολογοῦντο νὰ ἐπαναστατήσωσι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἀποχωρισθῶσι βιαίως τῆς εὐθύνης καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Συμπολιτείας, ἵνα συστήσωσι τὴν καλεμένην Ὁμοσπονδίαν τῶν Ἀνθενωτικῶν, τῆς ὁποίας ὁ μὲν Ἰέφφερσον Δάβις, ἐκ τῆς πολιτείας Μισσισσίππη, ἐξελέχθη Πρόεδρος, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος Χ. Στεφάνου, ἐκ τῆς Πολιτείας Γεωργίας, Ἀντιπρόεδρος.

Αἱ τὴν Ὁμοσπονδίαν ταύτην συςήσασαι Πολιτεῖαι ἦσαν αἱ ἑξῆς. Ἡ Νότιος Καρολίνα, ἀποχωρισθεῖσα Δεκεμ. 20 1860., Ἡ Μεσσισσίππι Ἰαν. 9. Ἡ Φλωρὶς Ἰαν. 10., Ἡ Ἀλαβάμα. Ἰαν. 11., Ἡ Γεωργία Ἰαν. 19., Ἡ Λουϊζιάνα Ἰαν. 26., Ἡ Τέξας Φεβρ. 1., Ἡ Ἀρκάνζας Μαΐου 6., Ἡ Βόρειος Καρολίνα Μαΐȣ 21., 1861 εἰς ταύτας δὲ προσετέθησαν μετὰ ταῦτα τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τῆς Βιργινίας, Μαΐου 24., καὶ τὸ Δυτικὸν μέρος τῆς Τεννεσή. Ἐκ τούτου δὲ βλέπομεν, ὅτι ἡ Ὁμοσπονδία ἐσχηματίσθη μετὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρὸ τῆς Ὁρκωμασίας τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ὡς Προέδρου, καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, Κυρίου Ἰακώβου Βουχάναν, τοῦ ὁποίȣ αἱ μὲν πολιτικαὶ ἀρχαὶ ἦσαν σύμφωναι μὲ τὰς τῶν ἀνθενωτικῶν, οἱ δὲ ὑπουργοὶ συμμέτοχοι τῆς πράξεώς των. Οὔτε καιρὸν, οὔτε τὰς δυνάμεις ἔχομεν πρὸς ἐξιστόρησιν τοῦ τρομεροῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχοντος ἐμφυλίου πολέμου, ἀλλ' ἡ ἁπλῆ ἔκθεσις γεγονότων τινῶν εἶναι ἀναπόφευκτος πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ μας.

Τὴν 16 Ἀπριλ. 1861 μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς περίπου μηνὸς μετὰ τὴν Ὁρκωμοσίαν οἱ ἀνθενωτικοὶ ῥίψαντες τὸ πρῶτον πυρόβολον κατὰ τῆς ἐθνικῆς σημαίας, κυματιζούσης ἔτι ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου Σόμπτερ, εἰς τὸν λιμένα τῆς Τσαρλεστόνης, τῆς Νοτίου Καρολίνας, προσέβαλον τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτȣς καὶ ἠνάγκασαν τὸν Πρόεδρον νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτὴν καὶ οὕτω ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ μακρȣ͂ καὶ καταςρεπτικȣ͂ ἐμφυλίȣ πολέμȣ. Ἡ εὐθύνη τοῦ Προέδρȣ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην φαίνεται ἐκ τοῦ ὁποίου ἔλαβεν ὅρκον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἔθνους, «Ὁρκίζομαι, ὅτι θέλω πιστῶς ἐκτελέσει τὰ καθή-

κοντα τοῦ Προέδρου τῆς Συμπολιτείας καὶ ὅτι θέλω, τὸ ἐπ' ἐμοὶ, διατηρεῖ, ὑποστηρίζει καὶ ὑπερασπίζεσθαι τὸ Σύνταγμα.» 'Εκλεχθεὶς, οὐχὶ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τῶν Βορείων, ἀλλὰ διὰ τῆς πλειονοψηφίας ὁλοκλήρου τῆς Συμπολιτείας, ἦτο δεδεμένος ὑπὸ τοῦ ὅρκου του νὰ ὑπερασπισθῇ ὅλην τὴν Συμπολιτείαν, ὡς ὁ ἴδιος ἐκφράζει εἰς τὸν ἐναρκτήριον αὐτοῦ λόγον· «Θεωρῶ λοιπὸν, ὅτι κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἡ Συμπολιτεία εἶναι ἀδιαίρετος καὶ θέλω ὅλαις δυνάμεσι προσέξει, ὡς αὐτὸ τὸ Σύνταγμα μοὶ ἐπιβάλει, ὥστε οἱ νόμοι τῆς Συμπολιτείας νὰ ἐκτελῶνται καθ' ὅλας τὰς Πολιτείας. Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τούτου δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀνάγκη αἱματοχυσίας, οὐδὲ θέλει γείνει ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐθνικὴ 'Εξουσία βιασθῇ.»

Ἡ ἐθνικὴ 'Εξουσία ἐβιάσθη, ὡς ἴδομεν, νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ποῦ ἡ δύναμις; Ποῦ ὁ στρατός; Ποῦ τὸ ναυτικὸν ἢ ὁ πλοῦτος τοῦ κεντρικοῦ ταμείου; Ὁ πρώην ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου, διανείμας καὶ ἀπομακρύνας τοὺς ὀλίγους τακτικοὺς στρατιώτας, (16,000 τὸν ἀριθμὸν) εἰς τὰ πλέον ἀπόκεντρα μέρη τοῦ Κράτους, μετεκομίσας εἰς τὰς Νοτείυς Πολιτείας 115, 000 ὅπλα καὶ πολλὰ ἐφόδια καὶ γυμνώσας τὰ τῶν Βορείων φρούρια πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Νοτείων ἡνώθη μὲ τοὺς ἀνθενωτικούς. Ὁ δὲ πρώην ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἐπίσης διέσπειρε τὰ ὀλίγα πλοῖα εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἐνῷ ὁ τῶν Οἰκονομικῶν οἰκονομήσας ὑπὲρ τὰ ἓξ περίπυ ἑκατομμύρια τάλληρα, ἔθεσεν αὐτὰ ὡς θυσίαν εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀνθενωτικῶν. Οἱ πλεῖστοι τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ἀνῆκον εἰς τὰς Νοτείους Πολιτείας, ὥστε, ὅτε ὁ Κύριος

Λίγκολν ἔλαβε τὰς ἡνίας τοῦ Κράτους εὗρεν ἐσωτερικῶς μεν, τὸ ἓν τρίτον τῆς Συμπολιτείας εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, τὸ Ταμεῖον κενὸν, τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικὸν παραλελυμένον καὶ διεσκορπισμένον, τὰ δὲ ὑπουργεῖα γέμοντα ὑπαλλήλων, οἵτινες καθ' ἑκάστην παρῃτοῦντο καὶ μετέβαινον πρὸς τοὺς Νοτείους. Ἐξωτερικῶς δε, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν προμηθευούσας τὸν ἐχθρὸν μὲ ἐφόδια καὶ ἐνθαῤῥυνούσας αὐτὸν νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς τȣ.

Ἔπειτα καὶ αὐτὴ ἡ Πρωτεύουσα ἐπαπειλεῖτο. Τὴν 18ην Ἀπριλ. ἐκυκλοφόρει ὡς θετικὸν, ὅτι οἱ ἐπαναστᾶται ἐσκόπευον νὰ κυριεύσωσι τὰ ὁπλοστάσια τοῦ Χάρπερς Φέρυ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν Πρωτεύουσαν πρὸς καταστροφὴν καὶ ἁρπαγὴν τῆς ἐθνικῆς περιουσίας καὶ πρὸς ἐξευτέλισιν τῆς χώρας τῶν πατέρων των. Μαθόντες δὲ τοῦτο διακόσιοι πατριῶται συνῆλθον κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ὡρκίσθησαν, ὡς ἄλλοι ὀπαδοὶ τοῦ Βότζαρη, ἵνα ἀποθάνωσιν ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς πατρίδος των. Τοῦτο δὲ ἔπραττον ἐνθαῤῥυνόμενοι ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἀνδρεῖος καὶ ἀκράδαντος πατριώτης, ἱκανὸς νὰ ἀγωνισθῇ ὡς ἥρως καὶ νὰ ἀποθάνῃ ὡς μάρτυς, ἐσκέπτετο καὶ ἐδέετο ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Λευκοῦ Οἴκου· (1) Ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ Προέδρȣ ἐκινδύνευεν. Δολοφόνοι τὸν ἠκολούθουν καθ' ὅλην τὴν πορείαν του ἐκ τῆς οἰκίας του μέχρι τῆς Πρωτευούσης. Ἀναχωρῶν ἐκ τῆς πόλεως Φιλαδελφείας διὰ τὴν Οὐασιγκτῶνα ἔμελλε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς πόλεως Βαλτιμόρης, πρωτευούσης τῆς Μαρυλανδίας, (δούλης Πο-

---

(1) Ἰδὲ σημ. σελ. 277

λιτείας, Ἡ πόλις αὕτη ἦτο τότε κυψέλη προδοτῶν, φωλεά τῶν ἐχθρῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐνταῦθά τινες συνώμοσαν νὰ δολοφωνήσωσι τὸν Πρόεδρον διερχόμενον ἐκεῖθεν· ἀλλ' ἡ λύσσα των ἐξηφθεῖα εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἐχεμυθείας καὶ τὸ πρᾶγμα ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν Κύριον Λίγκολνα, ὅστις μετημφιεσμένος ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν διὰ νυκτὸς καὶ οὕτως ἐματαίωσε τὸν αἱμοβόρον σκοπὸν τῶν δολοφόνιων.

Ἀποφασίσας ἅπαξ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του, ἦτο ἀκλόνητος, ἐπειδὴ ἀπεφάσιζε πάντοτε ἐν γνώσει· ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὁ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας τῆς Πολιτείας Ὀχάϊο λόγος του· «Αἰσθάνομαι ἐνδομύχως τὸ βάρος τῆς εὐθύνης μου . . . . . καὶ οὕτως αἰσθανόμενος ἀποβλέπω πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαὸν καὶ πρὸς τὸν Θεὸν, ὅστις ποτὲ δὲν τὸν ἐκατέλειπεν.»

Ἡ ἐλπίς του ἦτο μᾶλλον εἰς τὸν Θεὸν, ἢ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε Ἀνεχώρει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκίας εἰς Σπρίνγφιλδ, Ἰλλινόε, ὅπου ἔζησεν ἡσύχως ὑπὲρ τὰ 25 ἔτη, κατὰ τὴν 11ην Φεβρ. διὰ τὴν Πρωτεύουσαν, ἱσταμένος ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου εἶπε πρὸς τοὺς συμπολίτας του, χιλιάδες τῶν ὁποίων ἦλθον πρὸς ἀποχαιρετισμόν του, ἐξ ὅλων τῶν πολιτικῶν μερίδων ἀμφοτέρων τῶν γενῶν καὶ πάσης ἡλικίας, «Αἰσθάνομαι τὸ δυσχερὲς τῶν περιστάσεων καὶ τὸ ἄγνωστον τέλος πρὸς τὸ ὁποῖον τὰ πράγματα διευθύνονται . . . Ἐπ' ἐμὲ ἐτέθη καθῆκον, τὸ ὁποῖον εἶναι πιθανὸν μεγαλείτερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο ἐπιβληθὲν ἐπὶ οἱουδήποτε ἄλλου Προέδρου ἐκ τῶν ἡμερῶν τοῦ Οὐασιγκτῶνος . . . . Αἰσθάνομαι, ὅτι ἐὰν δὲν ἀξιωθῶ τῆς ἐπικουρίας τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας

ἐκεῖνος (ὁ Οὐασιγκτὼν) ἐβοηθεῖτο, θέλω ἀποτύχει. Θέτω λοιπὸν τὰς ἐλπίδας μȣ εἰς τὸν αὐτὸν Παντοκράτορα Θεὸν πρὸς ἐπιστήριξιν, καὶ ἐλπίζω ὅτι καὶ ὑμεῖς, φίλοι μου, θέλετε ἱκετεύει ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα ἀξιωθῶ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ. Ἄνευ αὐτῆς θέλω ἀποτύχει, μετ' αὐτῆς ὅμως θέλω βεβαίως ἐπιτύχει· καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω, ἔχετε ὑγείαν.» Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως νὰ βλέπῃ τις, ὅτι ἡ εὐσέβεια ἦτο ἡ βάσις τοῦ χαρακτῆρος ἀμφοτέρων τῶν ἀνδρῶν, τοῦ τε κατασκευάσαντος τὸ σκάφος καὶ τοῦ συντηρήσαντος αὐτὸ ἐν καιρῷ κινδύνου. Ἀμφότεροι εἶχον εὐσεβεῖς μητέρας· ἀμφότεροι ἀνετράφησαν καὶ ἐδιδάχθησαν νηπιόθεν εἰς τὰς Γραφὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἔμαθον, ὅτι «Ἀρχὴ σοφίας εἶναι ὁ φόβος τοῦ Κυρίȣ.»

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν ταύτην πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγράνθησαν, ἐνῷ αἱ καρδίαι των ἔπαλον ἀπὸ συγκίνησιν καὶ πολλαὶ φωναὶ ἠκούοντο ἐν μέσῳ τοῦ πλήθȣς λέγουσαι, «Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ».

Τοιαύτη, ἐν συντόμῳ, ἦτο ἡ προπαρασκευὴ καὶ τὸ θάῤῥος του καὶ τοιαύτη ἡ κατάστασις τοῦ Κράτους, ὅτε «ὁ Ἄποικος παῖς,» ἀνεδέχθη τὴν εὐθύνην, καὶ λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ πηδάλιον ἤρχισε νὰ διευθύνῃ τὸ σκάφος καί τοι κλυδωνιζόμενον εἰς τρικυμιῶδες πέλαγος καὶ ὅτε πανταχόθεν τȣ ὁρίζοντος εἰγείροντο λαίλαπες πρὸς καταποντισμὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τέσσαρα ἤδη ἔτη διεύθυνεν αὐτὸ ἀσφαλῶς. Πρὸς ἀνταμοιβήν του δὲ τὸ εὔγνωμον ἔθνος ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ τῶν 233 ἐκλεκτορικῶν ψήφων τὰς 212 καὶ οὕτω τὸν ἐπεφόρτισε μὲ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἐπὶ ἑτέραν τετραετείαν, καθ' ἣν ἐλπίζει, ὅτι θέλει ἐλλιμενίσει αὐτὸ εἰς ἀσφαλῆ λιμένα.

Πρὸς ἀκριβεστέραν ὅμως ἔκθεσιν τῆς Κυβερνητικῆς

ρείας τοῦ Κυρίου Λίγκολνος ἁπλῶς ἀναφέρομεν τινὰ γεγονότα, ἅτινα ἔλαβον χώραν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του, ποτὲ μὲν παρὰ γνώμην τῶν πολιτικῶν φίλων του, ποτὲ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἀντιφρονούντων, ἀλλὰ πάντοτε συμφώνως μὲ τὰς ἰδίας αὐτοῦ πεποιθήσεις καὶ εὐθύνην·

Α΄. Ἡ πρόσκαιρος ἀφαίρεσις τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερείας εἴς τινας ὑπόπτους καὶ εἰς τοὺς ἀνακτηθέντας τόπους ὡς πολεμικὸν μέσον. Τοῦτο δὲ ἔπραξε συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους τοῦ Συντάγματος διὰ τῶν ὁποίων ἡ πρόσκαιρος αὕτη ἀφαίρεσις ἐπιτρέπεται ἐν καιρῷ ἐξωτερικῆς εἰσβολῆς ἢ ἐσωτερικῆς ἐπαναστάσεως. Προσέτι δὲ ἡ πρᾶξις αὕτη ἐπεκυρώθη εἰς τὴν κατὰ τὴν 3ην τοῦ Μαρτίου 1863 συνεδρίασιν τοῦ Κοινοβουλίου.

Β΄. Ἐπρότεινε καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἐψήφισε δραστήρια μέτρα πρὸς ἐντελῆ καταστροφὴν τῆς σωματεμπορίας, καὶ εἶναι ὁ πρῶτος Πρόεδρος ὁ μὴ συγκατατεθεὶς νὰ δώσῃ χάριν εἴς τινα, ὅστις καταδικασθεὶς ἔνοχος τοῦ κακουργήματος τῆς σωματεμπορίας ἀπηγχονίσθη.

Γ΄. Ἐπρότεινε καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἐψήφισε τὴν δι᾽ ἀμοιβῆς χειραφέτησιν τῶν δούλων ἐντὸς τῆς Περιοχῆς τῆς Κολομβίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ πόλις Θὐασιγκτὼν, ἡ Πρωτεύουσα τῆς Συμπολιτείας.

Δ΄. Ἐπρότεινε καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἐψήφισε τὸν ἐντελῆ ἀποκλεισμὸν τῆς δουλείας ἀπὸ Περιοχὰς, περιλαμβανούσας ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν μιλίων γαιῶν.

Ε΄. Ὑπ᾽ εὐθύνην του καὶ ὡς μέσον ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖον πρὸς συντήρησιν τοῦ ἔθνους διὰ Προκηρύξεως ἐκήρυξεν ἐλευθέρους τρία ἑκατομμύρια μαύρων.

ΣΤ'. Ὑπ' εὐθύνην του καὶ ὡς μέσον ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖον πρὸς συντήρησιν τοῦ ἔθνους ἀνεγνώρισε τοὺς μαύρους ἐλευθέρους τε καὶ ἀπελευθέρους ὡς πολίτας ἔχοντας τὰ αὐτὰ δικαιώματα μὲ τοὺς λευκοὺς καὶ προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἵνα καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἐθελονταὶ καὶ ὑπερασπισθῶσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα.

Ζ'. Ἀνεγνώρισε τὰς μέχρι τοῦδε ἀπεῤῥιμένας καὶ καταπεφρονημένας δημοκρατίας τῶν μαύρων: τὴν Ἀφρικανικὴν Λιβηρίαν καὶ τὴν Χαΐτην (νῆσον τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν.)

Η'. Διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ αἱ Πολιτεῖαι Μαρυλανδία καὶ Μισσούρι ἐψήφισαν τὴν χειραφέτησιν τῶν ἐν αὐταῖς δούλων ἐνῷ αἱ λοιπαὶ Μεθόριοι Πολιτεῖαι παρασκευάζονται, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Θ'. Ἀνείγειρεν ὁπλοστάσια, ἐσύστησε στρατὸν ἰσχυρὸν καὶ ναυτικὸν περιβόητον, ἀνύψωσε τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κράτους ἐξωτερικῶς τε καὶ ἐσωτερικῶς, ἀνέκτησε τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἀποστατήσαντος τόπου, ἐξουσιάζει σχεδὸν ὅλους τοὺς λιμένας, ἀνέλαβε τὰ πλεῖστα τῶν ὑπὸ τῶν ἀνθενωτικῶν καταληφθέντων φρουρίων, καὶ εὐχόμεθα μετ' ὀλίγον νὰ φέρῃ εἰρήνην παρὰ τῇ ἑστίᾳ παντὸς στρατιώτου. Προσέτι ὑπὸ τὴν προεδρείαν του εἰσήχθησαν εἰς τὴν Συμπολιτείαν τέσσαρες νέαι ἐλεύθεραι Πολιτεῖαι. Ἐπερατώθη δ' ὁ ἑνόνων τὸν Ἀτλαντικὸν μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ τηλέγραφος καὶ ἐνεργεῖται ἡ δι' ὑποβρυχείου τηλεγράφου ἕνωσις τοῦ Ἀνατολικοῦ μετὰ τοῦ Δυτικοῦ Ἡμισφαιρίου. Ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα ἐθνωφελῆ καὶ φιλανθρωπικὰ ἔργα ἐνηργήθησαν ἐνθαρρυνόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τούτε κατὰ τὴν λήξασαν τετραετείαν τῆς πρώτης προεδρικῆς περιόδου αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος Λίγκολν ἀνεδείχθη ὄχι μόνον Κυβερνήτης δραστήριος, πατριώτης εὐσυνείδητος καὶ δίκαιος ὑπερασπιστὴς πάσης ἀτομικῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ πατὴρ τῶν τεθλιμμένων καὶ εὐμενὴς πρὸς τοὺς ἐχθρούς του. Ἀνταποκριτής τις συνοδεύσας αὐτὸν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης εἰς Φρέδερικ, λέγει, «Ὁ Πρόεδρος διαβαίνων ἀπό τινος οἰκήματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀνθενωτικοὶ αἰχμάλωτοι, προσεκάλεσε τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ εἰσέλθωσι. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τινῶν λεπτῶν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ἀνθενωτικούς, εἶπεν, « Εὐχαρίστως ἤθελον λάβει ἑκάστου τὴν δεξιάν, ἂν μοὶ ἐπετρέπετο. Τὰ σοβαρὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὰς ἐλευσομένας γενεὰς ἠνάγκασαν τὴν ῥῆξιν τοῦ πολέμου τούτου καὶ ὡς ἐκ τούτου πολλοὶ ἀντιπαρατάττονται ὡς ἐχθροὶ ἕνεκα ἀναποφεύκτων περιστάσεων. Δὲν μισῶ οὐδένα, καὶ δύναμαι νὰ λάβω μὲ συμπάθειαν καὶ καλὰ αἰσθήματα τὴν δεξιὰν ἑκάστου.» Ἕκαστος δὲ τότε ἐχαιρέτησεν αὐτὸν θλίβων τὴν χεῖρά του θερμῶς· τοὺς δὲ μὴ δυναμένους νὰ ἐγερθῶσι πληγωμένυς ὁ Πρόεδρος πλησιάσας παρηγόρησε καὶ ἐνεθάῤῥυνε. Πολλάκις γράφει παρηγορητικὰς ἐπιστολὰς εἰς πτωχοὺς καὶ δυστυχεῖς γονεῖς, χήρας καὶ συγγενεῖς, οἵτινες ἀπώλεσαν τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀγάπης των πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος των.

Ἡ θέσις τοῦ Προέδρυ δὲν ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν «Ἀποικον παῖδα» οὔτε τὰ ἁπλᾶ αὐτοῦ ἔθιμα, οὔτε τὴν ταπεινοφροσύνην του. Συχνάκις ἐπισκέπτεται τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους μόνος εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ἢ εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν οἰκήματα. Ὁπόταν ἐπιθυμῇ νὰ ἴδῃ τινὰ καὶ ἔχῃ καιρόν, ὑπάγει μόνος του μᾶλλον ἢ νὰ τὸν

καλέση καὶ πολλάκις ὅταν θέλῃ ἐφημερίδα τινὰ ἐξέρχεται καὶ ἀγοράζει αὐτὴν μόνος. Κατὰ τὸ ἑσπέρας συσυνήθως μεταξὺ τῆς 10ης καὶ 12ης ὥρας ἐπισκέπτεται διάφορα πρόσωπα καὶ μέρη, περαιόνων τὰς ἐπισκέψεις του ἐπισκεπτόμενος τὸν στρατιωτικὸν αὐτοῦ σύμβουλον στρατηγὸν Χάλεκ. Ἄλλοι δύνανται νὰ κοιμῶνται καὶ νὰ ὀνκηρεύωσι, ἀλλ' ὁ Πρόεδρος γρηγορεῖ καὶ κοπιάζει.

Εἶναι φιλόπονος· ἐγείρεται ἐνωρὶς τὸ πρωῒ καὶ δαπανᾷ δύο καὶ τρεῖς ὥρας πρὸ τοῦ προγεύματος ἀναγινώσκων ἐπιστολάς. Οὐδέποτε παραβλέπει ἐπιστολὴν ἕνεκα ἀνορθογραφειῶν ἢ κακογραφίας. Προγευματίζει περὶ τὰς ἐννέα καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα ἐξέρχεται πεζὸς καὶ ἐπισκέπτεται πρῶτον τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν τηλεγραφημάτων· μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφων οἴκαδε συνεργάζεται μετὰ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ γραμματέως πρὸς ἀπάντησιν δημοσίων ἐπιστολῶν. Τὴν Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συνεργάζεται μετὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλείου, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας δέχεται ἐπισκέψεις. Οἱ ἐπισκεπτόμενοι συνέρχονται εἰς τὸν προθάλαμον καὶ πέμποντες τὰ ὀνόματά των περιμένουσι διὰ τὴν πρόσκλησιν. Οἱ σχετικοὶ συνήθως προτιμῶνται. Κατὰ τὰς 4 μ. μ. συνήθως ἐξέρχεται ἔφιππος ἢ ἐφ' ἁμάξης οἰκογενειακῶς.

Τὰ Ἀνάκτορα δὲν ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτὸν οὐδὲ τὴν ἐγκράτειαν οὐδὲ τὴν εὐσέβειαν. Κατὰ Κυριακὴν πορεύεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἀκροάζεται καθήμενος ἐπὶ κοινοῦ θαρνίου τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐνῷ καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ταμείῳ του ζητεῖ παρὰ Θεοῦ χάριν καὶ σοφίαν καὶ φῶς καὶ γνώσεις ἵνα

δυνηθῇ πιστῶς νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του. Τοιαύτη εἶναι ἡ μαρτυρία ἑνὸς, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦτο σχετικὸς φίλος τοῦ Κυρίου Λίγκολνος. Ἐνθαῤῥύνει τὴν κυκλοφορίαν τῶν Γραφῶν εἰς τὸν στρατὸν, μεταξὺ τοῦ ὁποίου 400,000 ἀντίτυπα θρησκευτικῶν ἐφημερίδων διανέμονται κατὰ μῆνα, ἐνῷ ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ἀντιτύπων τῶν Ἁγίων Γραφῶν ἐδόθησαν εἰς τοὺς στρατιώτας· προσέτι ἀπειράριθμα φυλλάδια, ἠθικά τε καὶ θρησκευτικά. Διευκολύνει πᾶν μέτρον τὸ ὁποῖον οἱ φίλοι τῆς ἐγκρατείας μεταχειρίζονται διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ στρατιώτου.

Εἶναι μὲν σοβαρὸς ἀλλ' εἶναι καὶ ἀστεῖος. Κύριός τις ποτὲ ζητῶν ἄδειαν νὰ μεταβῇ διὰ τῶν στρατιωτικῶν γραμμῶν εἰς τὴν Ῥίτσμονδ ἔλαβε παρὰ τοῦ Προέδρου τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν· «Ἤθελον εὐχαρίστως σὲ βοηθήσει, ἂν ἡ ἄδειά μου εἶχεν τὴν ἐλαχίστην ἐπιῤῥοὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ σου, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν, ἔδωκα ἄδειαν εἰς διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας στρατιώτας, καὶ ἐνῷ δύο ὁλόκληρα ἔτη παρῆλθον οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἔφθασεν ἔτι ἐκεῖ.» Τοιοῦτος ἀνὴρ δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἦναι δημοτικώτατος καὶ νὰ ἀγαπᾶται ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Ὁ ἐκ Νέας Ὑόρκης ἀνταποκριτὴς τοῦ Χρόνου τοῦ Λονδίνου λέγει. «Ἀναντηρρήτως ὁ Πρόεδρος εἶναι ὁ δημοτικώτατος ἀνὴρ εἰς τὴν Συμπολιτείας . . . . Τὸ σύνολον τοῦ Ἀμερικανικοῦ τύπου ἀναφέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ μὲ μεγίστην ὑπόληψιν. Δὲν ὑπάρχει στρατιώτης εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ὅστις δὲν σέβεται καὶ ἀγαπᾷ αὐτὸν, οὐδὲ πολίτης πάσης πολιτικῆς μερίδος καὶ πάσης πεποιθήσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν, τὴν πορείαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ πολέμου, ὅστις

δέν ὁμολογεῖ εὐχαρίστως, ὅτι ὁ Κύριος Λιγκολν ἀνεδείχθη ἰσοδύναμος τῶν καθηκόντων του, καὶ ὅτι ἔσωσε τὴν Προεδρίαν ἐκ τῆς αἰσχύνης πρὸς τὴν ὁποίαν ἠνέχθη.» Τοῦτο δὲ ὀφείλει, ὡς ὁ ἀναγνώστης ἤδη ἐγνώρισεν, εἰς τὴν δραστηριότητα, εἰς τὴν καλήν του κρίσιν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν τιμιότητά του.

Περαίνομεν δὲ τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις ἀναφέροντες τὰς πεποιθήσεις ἑνὸς ὅστις ἐκ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ πείρας καὶ τοῦ ἀμερολήπτου τῆς θέσεως δύναται νὰ κρίνῃ ὀρθῶς περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς πορείας τοῦ ὑποκειμένου τοῦ πονήματος. Ὁ Πολιτικὸς ἀνὴρ Γεώργιος Θόμσων, Ἄγγλος, ἀγορεύων ποτὲ περὶ τῆς δευτέρας ἐκλογῆς τοῦ Λίγκολνος ὡς Προέδρου εἶπεν.

« Γνωρίζομεν προσέτι, ὅτι εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς τύχης του καὶ ὅτι διὰ τῆς ἐπιμελείας, τῆς καλῆς διαγωγῆς, τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν καὶ τῆς παραμοιώδους τιμιότητός του εἰσέδυσεν εὐτυχῶς εἰς τὰς καρδίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Γνωρίζομεν προσέτι, ὅτι ἐξελέχθη Πρόεδρος ἐπὶ τῇ βάσει Προγράμματος, διὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ ὁποίου ἀπεκλείσθη ἡ δουλεία ἐξ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου τετραγωνικῶν μιλίων γαιῶν εἰς τὰς Βορειοδυτικὰς Περιοχάς. Καὶ πάλιν μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ἀφ' ὅτου εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ Λευκοῦ Μεγάρου, διὰ προκηρύξεως ἐκήρυξεν ἐλευθέρους ὑπὲρ τὰ τρία ἑκατομμύρια δούλους. Ἠδυνήθη νὰ ἑνώσῃ τὴν Ἀμερικανικὴν δημοκρατίαν μὲ τὰς μέχρι τοῦδε πεφρονημένας δημοκρατείας τῆς Λιβηρίας καὶ τῆς Χαΐτης. . . . . Ἐκαθάρισε τὴν Πρωτεύουσαν ἀπὸ τὸ αἶσχος καὶ τὸ μίασμα τῆς δουλείας καὶ οὕτως ἔθεσε τὴν ἐθνικὴν σφραγίδα τῆς καταδίκης ἐπὶ τοῦ ἁμαρτήματος καὶ τοῦ κακουργήματος

τῆς τηρήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀνδραπόδου. Δι' ἐπισήμου προτάσεως καὶ θεσπίσματος πεμφθέντος εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῆς Συμπολιτείας καὶ διὰ προσωπικῶν συνδιαλλαγῶν μὲ τοὺς πολίτας τῶν Μεθορίων Πολιτειῶν ἐξετέλεσεν ὅ,τι ἡ πρότασίς των δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάργησιν τῆς δουλείας. Οὕτω λοιπὸν ἐβάδισεν ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην βαθμίδα, πάντοτε προχωρῶν καὶ οὐδέποτε ὀπισθοδρομῶν ἕως οὗ σειρά τις μέτρων ἠσήχθη, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτοὶ οἱ πλέον εὐέλπιστοι μεταξὺ ἡμῶν δὲν ἠλπίζον ὡς κατωρθωτὰ εἰς τὴν παροῦσαν γενεάν. Ἦσαν μέτρα τόσον εὐμεγέθη, τόσον ὠφέλιμα, τόσον ἀναγκαῖα ὥστε ἡμεῖς οἱ σπουδάσαντες αὐτὰ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ὠκεανοῦ ἐδοξάσαμεν τὸν Θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἐχάρημεν διὰ τοὺς θριάμβους τοὺς ὁποίους ἐκερδήσατε. . .

«Καὶ ὅταν βλέπω τὰ προσκόμματα τὰ ὁποῖα ὑπερέβη, τοὺς ἐξωτερικοὺς καὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐχθρούς του καὶ τοὺς συγκριτικῶς ὀλίγους ἐκείνους, οἵτινες ἐνεθάρρυνον αὐτὸν εἰς τὰ ἔκτατα ταῦτα μέτρα, δὲν δύναμαι ἢ νὰ θεωρῶ τὸν ἄνδρα μοναδικὸν διὰ τὴν θέσιν του.»

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.